

Vlad Mușatescu

CONTRATIMP

EDITURA ALBATROS

Coperta de GH. MARINESCU

COLECȚIA AVENTURA

VLAD MUȘATESCU

CONTRATIMP

Vol. II

roman

EDITURA ALBATROS
BUCUREȘTI 1983

I. ENIGMATICUL BAZIL AVARU

1. „Cine bate, noaptea, la fereastra mea ?"

În clipa cînd receptez că afară, pe terasa din fața ușii, se aflau reprezentantul editurii „Prometeu" și scriitorul Bazil Avaru, cel care era dat dispărut și mai și decedase, destul de recent, conform ferparului din ziarul adus de Visică Țuluca, simt cum mă trec fiori pe șira spinării.

Cu mîna tremurîndă, pînă să dau un răspuns celor care mă căutau atît de neașteptat și bizar, înșfac prima ceașcă de cafea găsită la îndemînă și-o sorb dintr-o dată. De fapt, fiind de mult golită de orice conținut, m-aleg doar cu gura plină de zaț. Dîndu-mi seama că sînt pe cale să mă înec și apt să mor asfixiat, privesc disperat la Bilețel.

Nici el nu era mai puțin stresat. Traumatizat psihic de sosirea mortului, și încă acompaniat de Pompiliu Negrețu, se adăpa direct din cana cu apă, sperînd să-și mai revină din emoție. Realizează totuși faptul că sînt în dificultate, și-mi sare în ajutor.

— Nu respira, măiestrică, ține-ți suflarea ! — îmi strigă el, înspăimîntat de ochii ce dădeau să-mi iasă din cap, pulverizîndu-mă totodată cu întreaga cantitate de lichid pe care încă nu dovedise s-o înghită.

Și, fulgerător, îmi trage un ghiont în piept, atît de neașteptat și puternic, încît eliberez instantaneu tărîțele

zațului din cavitatea bucală. Împrăștiindu-le peste chipul îngrozit al poetului. Care, într-un timp record, se pomenește cu fața împopistrată de-o sumedenie de pistrui cafenii, dar și cu hainele numai bune de dus la „Nufărul".

— Iartă-mă, Gig dragă, n-am vrut să-ți fac una ca asta ! — mă scuz eu confuz, pe cînd îmi scuturam, ca un dulău plouat, picăturile de apă de pe față și sacou.

— Nu-i nimic ! — mă asigură năucit Bilețel. Consideră-te invitatul meu... Tot e bine că n-ai băut cerneală. Însă cafeaua-i benefică, în special la scos petele. Cel puțin, așa susține tanti Ralița a dumitale... Deie Domnul să fie astfel, că nici pe spusele dînsei nu se poate pune cine știe ce bază !

Din dreptul ușii, de astă dată oarecum impacientat, se auzi iarăși glasul prestantului redactor șef de secție :

— Ce-i facem, maestre Conan ? Ne primești, au ba ?...

— Un bob zăbavă, domle Pompi ! — dau eu să-l mai temperez pe Negrețu, apelînd la gingașul diminutiv de mai sus. Puțintică răbdare, pînă găsesc cheile... Că nu știu unde dracului le-oi fi pus ! Deși mai există o șansă, să le fi luat mătușă-mea și să ne fi încuiat pe dinafară... Doar o cunoști cît îi de hăbăucă !

Totodată, i-am făcut cu ochiul lui Bilețel, mobilizîndu-l să emită zgomotele necesare, capabile să creeze iluzia că umblăm după sculele sus-citate. Nădăjduiam, astfel, să trag nițel de timp, pentru a judeca la rece ceea ce aveam de făcut.

Noroc că oniricul meu de poet e iute la minte și prinde repede. În loc să mute niște scaune, sau eventual vreun dulap, apucă imediat legătura de chei de pe masă, unde zăcea pe tăvița cu ceștile de cafea, și pornește s-o agite frenetic, zornăind din chei, de-ai fi zis că-s niște zurgălăi.

În secunda următoare, am căpătat convingerea fermă că nu-i bine să minți. Nici chiar în situațiile limită. Fiindcă Bilețel, exagerînd pe postul său de echipă de

zgomote, izbuteşte urgent să rupă inelul trusei şi să împrăştie prin toată odaia cheile. Unele pe sub şifonier, altele pe sub bufetul din stejar masiv (minimum o jumătate de tonă), iar două sau trei din ele chiar pe coridorul dinspre baie, unde n-aveam nici un fel de lumină.

Înlemnit de deznădejde, l-am întrebat cu voce sugrumată :

— Ce făcuşi, măi fratele meu ? Acum ai vreo ideie, pe unde ar putea fi cheia de la intrare ?

— Sigur că nu ! Dar nu-ţi face griji... No problem ! Adică, pe englezeşte, nu te oftica. Mă ştii că-s inginer. În mai puţin de-o oră, plus ceva mărunţiş, îţi demontez uşa din balamale, cît ai zice peşte, cu toc cu tot !

— Domle Bileţel, eşti într-o cumplită eroare ! Asta nu-i o soluţie. Vrei s-aştepte mortul afară, şi-ncă atîta amar de vreme ? Mai intră şi la idei nesănătoase !...

— Perfect ! Atunci, recurgem la alternativa empirică...

— Care-i aia ?

— Cea neştiinţifică, însă extrem de rapidă ! — îmi declamă Gig Mironescu placid. Îi vîrîm în casă pe fereastră...

Mirat că nu-mi venise mie în gînd soluţia salvatoare, îmi trag un pumn în frontal. Ca să-mi vină mintea la cap.

Şi, întrucît altă posibilitate n-aveam la îndemînă, mă reped în pas alergător spre fereastră, avînd grijă să-l avertizez pe Negreţu :

— Meştere Pompilică, n-am găsit cheile ! Dar am găsit, în schimb, rezolvarea problemei... O să vă introducem în casă pe calea cea mai scurtă...

Din păcate, n-a fost să fie aşa !

Cînd am dat la o parte batantele ferestrei, cam zvîcnit şi brusc, s-a auzit un trosc sec şi înfundat, precum şi două zbierete cumplite. Unul pe gros, iar celălalt pe subţire. Ca un schelălăit de căţea cotonogită.

Intrigat, am privit în afară. Pe terasă, Pompiliu Negreţu îşi presa devla cu ambele palme, buimăcit zdravăn, gemea stins, continuînd să-şi legene obiectul betegit şi străduindu-se să mă deslușească printre degetele ce-i acopereau ochii. Iar în curtea casei, o siluetă necunoscută gonea ca din puşcă, cătînd poarta. Cînd i se mai limpeziră privirile, Pompi reuşi să îngaime, cu glas ezitant :

— Aşa mă primeşti, domnule Conan ? Pe mine, care ţi-aş putea fi cîndva şi editor !... Dacă asta a fost calea cea mai scurtă, cum s-ar fi petrecut lucrurile, în cazul cînd aş fi utilizat-o pe cea normală ? M-aş fi ales cu capul spart de-a binelea, şi nu doar pocit ?...

Oarecum jenat, dar nu cine ştie ce, mai ales că nu mi se spărseseră geamurile, am căutat să-l potolesc pe Negreţu :

— Îmi pare nespus de rău de cele întîmplate ! N-am intenţionat să te lovesc... Că de-aş fi vrut, n-apelam la soluţii rudimentare. Dar unde-i scriitorul pe care l-ai lansat zilele trecute ?

— La Sinaia, pe catafalc ! E mort !...

— Păi, n-ai zis că eşti cu el ? Cine-i ăla, care-aleargă prin curte ?

— Tov. Avaru ! Mai exact, tovarăşa Fifi Avaru, soţia răposatului !

Peste cîteva momente, ajutat de poetul Gig Mironescu, îi introduceam în casă pe vizitatori. Madam Avaru, care fusese cu greu convinsă de Negreţu să abandoneze interminabilul ei cross prin ogradă, n-a opus nici o rezistenţă. Probabil avea şi motive, dată fiind starea ei de totală hăbăuceală.

După ce şi-a dezbrăcat pardesiul, Pompi a împins-o peste pricbiciul ferestrei, iar eu şi cu Bileţel am tras-o înăuntru. Cu toate menajamentele. Cu atît mai mult cu cît, graţioasa făptură fiind cam grăsuţă, o serie de pîrîituri

suspecte ne-au atras atenţia asupra posibilităţii de-a i se fi deteriorat unele detalii subvestimentare.

Depunînd-o cu grijì infinite pe fotoliul meu de la birou, de fapt unicul pe care-l posed în casă, am trecut la faza a doua. Cu Fifi Avaru nu mai aveam probleme, deoarece acuma zăcea ca leşinată. Cu Negreţu s-au mai complicat întrucîtva lucrurile. Posedînd un gabarit depăşit, lat în şolduri şi construit şui, cu burticică de tip poloboc şi picioare scurte, a fost un adevărat chin, pînă ce-am izbutit să-l trecem peste pervaz. Unde, dealtfel, a rămas un oarecare timp blocat. Crăcănat şi interzis, din pricina fundului pantalonilor ce i se prinsese în cuiul de fixare al batantelor.

Cînd am izbutit să-l coborîm de pe prichici, fără vătămări spectaculare, Negreţu a exclamat uşurat :

— Slavă Domnului, c-o văzui şi pe-asta ! Adică, pentru ca nu cumva să mă credeţi mistic, vreau să spun slavă domnului Mironescu... Fără intervenţia dînsului, salutară, care mi-a scos cuiul din spate cu patentul, rămîneam şi cu pantalonii despicaţi !...

Apoi, istovit de încercările prin care trecuse, s-a prăbuşit ca un sac pe primul scaun întîlnit în cale. Nu-l mai ţineau puterile. Dar nici scaunul. Care, trosnind sinistru, a rămas într-o clipită fără tăblia de placaj. Noroc că nu i s-au rupt şi picioarele. În orice caz, pînă l-am extras pe Pompi din cercul scaunului, culcîndu-l la podea şi împingîndu-l cu genunchii (eu), iar Bileţel trăgîndu-l de pantofi, a mai durat ceva timp.

În sfîrşit, după ce l-am aşezat pe Negreţu pe un alt scaun, aşteptînd să-şi revină din starea de şoc, i-am suflat lui Gig :

— Ce-ar fi să prepari nişte reconfortante pentru musafiri ?...

Poetul mă privi surprins.

— De ce numai pentru musafiri ? Noi nu sîntem oameni ?... Şi, rogu-mă ţie, frumos, că pe mine nu mă prea

ajută coţofana, ce-nţelegi prin reconfortante ? Niscaiva de-ale mîncării, sau vreo băutură întăritoare, de tipul trăscău ?...

— Nici una, nici alta ! — i-am şoptit eu îngrijorat să nu-l fi auzit Pompilică. Faci şi tu o cafea, ceva mai slabă... Iar mai tîrziu, după ce scăpăm de-ăştia, om mînca şi noi nişte ouă prăjite, cu slăninuţă afumată, bine rumenită şi crocantă !

2. Obsesia

În vreme ce Bileţel demarează către bucătărie, arunc o privire fugară în direcţia oaspeţilor neaşteptaţi, tot întrebîndu-mă ce i-o fi adus pe capul meu, şi pornesc să deretic niţel prin odaie. Închid mai întîi fereastra, apoi încerc să repar sumar fundul scaunului destupat de Pompi. Iluzii pierdute. Nu se mai poate face nimic. Scaunul este şi el pierdut. Definitiv şi irevocabil.

Negreţu emană un soi de mîrîit, după care purcede să se frămînte pe scaunul de rezervă. Cînd constată că şi acesta dă semne de oboseală, se ridică speriat şi mă examinează intrigat, pentru ca imediat să mă chestioneze :

— Maestre Conan, nu există nimic trainic în casa dumitale ?...

— Ba da, cum să nu ! — îi răspund eu înciudat. Am impresia că personalitatea mea-i suficient de ţeapănă...

— Da ? Atunci, hai să vedem ce-i cu madam Avaru ! Mi se pare că-ncepe să-şi revină...

Negreţu face cîţiva paşi prin cameră, ezitînd în privinţa direcţiei, după care optează pentru locul unde se afla fotoliul în care o cazasem pe soţia scriitorului recent răposat.

Individa, privindu-l ciudat, dă să se ridice şi ea, însă Pompi o împinge blajin, rugînd-o :

— Stai liniştită, şi-ncearcă să te mai odihneşti niţel ! Ai trecut prin atîtea...

— Ai dreptate, Pomp ! Mă simt atît de istovită şi vlăguită... Moartea lui Bazil m-a distrus... Am rămas singură pe lume, fără nimeni care să-mi fie aproape !

— Adică, ce vrei să spui ? Eu sînt un nimeni ! — se indignă Negreţu.

— Tu ? Tu eşti cel mai drag dintre prietenii noştri ! Şi, cine mai poate şti, nu-i deloc exclus să obţinem şi alte noi amiciţii... Acuma cînd bietul Bazil şi-a lăsat opera neterminată, oricine ne-ar sări în ajutor, nu s-ar numi decît tot prieten ! Chiar maestrul Conan, bunul tău cunoscut din lumea literar-editorială, pe care însă nu mi l-ai prezentat...

— Fifi dragă, — răcneşte deodată Negreţu, cuprins de false regrete, iartă-mi neglijenţa şi impoliteţea...

Apoi, evoluînd spre mine, mă apucă de-o mînă, parcă dreapta, şi mă tîrăşte spre madam Avaru. Cînd ajungem amîndoi în faţa graţioasei rubiconde, Pompi porneşte să declame :

— Doamna Avaru, soţia regretatului dispărut Bazil Avaru, scriitorul pe care-l plînge o lume întreagă, maestrul Conan, eminent ziarist şi om de litere, foarte apreciat de mediul nostru cultural-literar pentru meritele sale deosebite din domeniul... Mă rog, ştim cu toţii de ce-l iubim...

În clipa cînd dam să-i pup mîna neconsolatei văduve, îşi face apariţia şi Bileţel, cu tava de cafele. De fapt, eu unul n-am apucat să-l văd, ci mai mult i-am dedus prezenţa. Şi asta numai datorită urletului pe care-l emite Fifi Avaru, în timp ce luptă să-şi smulgă mîna dintr-a mea.

Interzis, îmi întorc capul, fără să-i eliberez mădularul respectiv. Tocmai la vreme, pentru a-l admira pe poetul

Gig Mironescu într-o evoluţie din cele mai insólite. Planînd cu tava în mînă, după ce alunecase, probabil, pe carpeta din dreptul coridorului, zbura spre noi ca o rachetă sol-sol.

— Domle, dar e ceva de groază ! — purcede dînsul să protesteze. Are dreptate tanti Raliţa a dumitale, cînd afirmă, atît de plastic şi pitoresc, că nu-i uman ce se-ntîmplă în casa asta... Cine te pune să lustruieşti în halul ăsta parchetul ?

— Nevastă-mea, bulgăroaica de Penke ! — îi mărturisesc eu adevărul.

— Şi execuţi personal operaţia ? — insistă Gig Mironescu să mă tragă de limbă.

— Păi, de ce nu ? — mă mir eu nevinovat. Nu mă ajută şi ea la spălatul rufelor ?...

Peste cîteva momente, ca nişte gazde amabile şi perfecte, ceea ce şi sîntem, servim musafirilor cafeluţele atît de generatoare de emoţii.

Madam Avaru, gospodină şi ea, probabil, surîde afabil şi-l complimentează pe Gig Mironescu :

— Niciodată nu mi-a fost dat să gust o cafea atît de formidabilă ! Nu seamănă deloc cu cafeaua obişnuită...

Ce-i drept, e drept ! Nu minţea. Precis. Fiindcă, după ce-am înghiţit şi eu cîteva picături din producţia poetului, am rămas cu ele în beregată. Nu, nu era deloc cafea ! Deodată simt că paralizez. Dacă apelase cumva la detergentul acela polonez, pus de nevastă-mea într-un flacon de „Ness“ ?

Privesc cîş la poet. Priveşte şi el la mine. Absolut detaşat. Ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Mai gust o gură de cafea. Fără s-o ingurgitez. O plimb doar prin cavitatea bucală, aşteptînd să văd dacă face spume. Nu face. Liniştit, o înghit lent. Şi, în aceeaşi clipă chiar, îmi dau seama ce băusem. Era o diluţie, ce-i drept bine fiartă, de „Galcorin“. Un excelent laxativ. Resemnat,

păstrez pentru mine rezultatul descoperirii, şi-aştept în continuare desfăşurarea evenimentelor. Fie ce-o fi! Şi-apoi om vedea.

— Dragii mei, — încerc eu să declanşez un început de conversaţie, mă bucură enorm că vă place mixtura noastră! N-aţi dori şi-un păhărel de coniac sau rom cubanez ? Au darul să potenţeze buchetul cafelei...

— Nu beau niciodată alcool! — declară rituos Pompiliu Negreţu.

— Eu da! — intervine madam Avaru.

Extrag numaidecît din birou sticla mea de „Havana-Club", precum şi trei pahare scurte şi late, din cele utilizate la servirea whisky-ului.

Fifi Avaru nu mai aşteaptă s-o servesc personal. Preia rapid rolul de gazdă. Turnîndu-mi un deget de rom, lui Bileţel aşijderea, iar dînsei umplîndu-şi paharul pînă la buză. Pentru ca apoi, disperată, să soarbă totul dintr-o duşcă. Considerînd că numai suferinţa pricinuită de pierderea bărbatului o împinsese la asemenea performanţe, asist contrariat la completarea lichidului din paharul doamnei Avaru. Operaţie pe care-o efectuează singură, fără nici o jenă.

Şi, în vreme ce toată lumea tace, degustînd cafeluţele şi romul, cu excepţia lui Negreţu, care foloseşte numai „Galcorin"-ul oferit de Bileţel, pornesc să-mi examinez mai atent oaspeţii.

Nu de altceva, însă figura văduvei Avaru mi se pare oarecum cunoscută. Destul de prezentabilă, bătînd bine la peste optzeci de ocale, rotofeie şi scundacă, madam Avaru arată ca o matroană romană din epoca neroniană. Tolănită în fotoliul meu, picior peste picior, cu care prilej ne etalează şi unele detalii ale trusoului de corp, probabil din import, judecînd după calitatea mătăsurilor, vizitatoarea nu se simte cîtuşi de puţin stingherită de volumul personal. Ba dimpotrivă, îşi utilizează la maximum mînuţele grăsuţe, pentru a duce mereu la gură paharul cu „Ha-

vana-Club". Şi doar arareori ceşcuţa cu cafea. Ca ţoale, mi se pare îmbrăcată la mare fix, taiorul fiind croit artistic, dintr-o lîniţă gris-prăzuliu.

Chiar mă mir totuşi, de ce n-a arborat un costum de doliu, cum s-ar fi cuvenit. Însă o scuz, gîndindu-mă că nu se aştepta la o văduvie atît de apropiată.

Pompiliu Negreţu, în schimb, este îmbrăcat într-un complet negru-antracit, destul de elegant, ce reuşeşte de minune să-i estompeze formele neobişnuite cu care l-a înzestrat maica natură.

Pe cînd sînt preocupat de ciudata impresie pe care mi-o produce Fifi Avaru, şi asta datorită unei nemaipomenite asemănări cu cineva pe care l-am mai întîlnit în viaţă, mă străfulgeră brusc o idee din cele mai trăsnite. Pornind de la o constatare cu totul intrigatorie.

Costumul de doliu, purtat de Pompilică, era absolut nou. Oare să fi ştiut ceva despre moartea lui Bazil Avaru, încă mai înainte de-a se produce ? Nu cumva din pricina aceasta se zbătuse într-un asemenea hal, în zilele săptămînii care trecuse ? Ce rost să fi avut dispariţiile lui inexplicabile, internarea la spital, secretul pe care-l păstrase referitor la deplasările sale ? Şi-apoi, de ce îi dispusese lui Visică Ţuluca să urgenteze formele de plată, pentru lichidarea drepturilor de autor ale răposatului ?

Zguduit de multitudinea întrebărilor ce-mi treceau prin minte, mă gîndesc să-l iau prin surprindere ;

— Meştere Pompilică, mă ierţi că-ţi zic aşa, dar personalitatea matale mi-a devenit de la un timp familiară. Ba şi mai mult, mi te simt foarte aproape de suflet. Drept să-ţi spun, m-ai cucerit... Aş vrea să cunosc un lucru, mai mult din curiozitate intelectuală !

Negreţu pare flatat, însă continuă să-şi păstreze morga de cioclu. Mai soarbe o dată din cafea, probabil chinuindu-şi mintea să depisteze ce anume bea, după care mă întreabă :

— Ce vrei să afli, dragă maestre ? Îţi stau oricînd la dispoziţie, dacă-i vorba de domeniul culturii !...

— Bazil Avaru, regretatul soţ al doamnei ce mi-a cinstit casa, dar şi scriitorul pe care l-ai descoperit, avea vreo suferinţă despre care ştiai ceva ?... La inimă, rinichi, ficat sau alte detalii anatomice ?... De vreme ce-i erai prieten, şi probabil şi consilier, date fiind eminentele matale aptitudini cultural-literare, trebuie să fi cunoscut unele din beteşugurile sale ! Nu-i aşa ?...

— Nu ! — îmi taie macaroana Negreţu. Eu sînt om de cultură, nu doctor, deşi în curînd am să-mi dau şi doctoratul în filologie... Şi nici popă ortodox, ca să-l fi obligat la spovedanii penibile !

— Curios ! Ce-nseamnă şi destinul... Ca să vezi şi să nu crezi... Parcă îmboldit de soarta crudă ce-l aştepta pe bietul răposat, ai apucat de ţi-ai comandat costumul acesta splendid de doliu ! Este ?

— Nu este ! Nu există destin ! — declară Pompi încruntîndu-se.

— Şi totuşi... Ai presimţit necesitatea de-a fi pregătit, din moment ce moartea autorului lansat de matale te-a găsit cu haine noi, şi încă de doliu !

Negreţu se uită la mine niţel încurcat, apelează din nou la ceaşca salvatoare de cafea, ca să mai tragă de timp, şi-apoi se explicitează la cel mai halucinant mod :

— Dragul meu, cred c-ai observat şi dumneata, de la o vreme au cam început să ne moară scriitorii ! Întrucît, din ce în ce mai frecvent, se recurge la mine, pentru discursurile funerare de rigoare, era şi normal să-mi completez garderoba de specialitate... În privinţa unor eventuale maladii, care să fi dus la moartea neaşteptată a scumpului meu Bazil Avaru, cea mai indicată mi se pare doamna Fifi... Cu-atît mai mult cu cît Bazil a suferit, atunci cînd şi-a dat duhul, de-un stop cardiac, adică de inimă. Şi numai femeile se ocupă de acest sector, el reprezentînd domeniul lor preferat. Chiar şi marea lite-

ratură a remarcat asta. Amintește-ți de Cehov, Tolstoi, Maugham, Cronin și mulți alți corifei...

Cam sinistră observația editorului nostru.

Lucru sesizat prompt și de madam Avaru, care tocmai își făcea plinul cu „Havana-Club". Oprindu-se brusc din operație, privește urît la Negrețu și i se adresează numaidecît :

— Ia ascultă, Pompi ! Ce vrei să spui cu corifeii tăi ?... Hai, dă-te în stambă, nu te jena ! Că i-am citit și eu pe indivizi... Pe Cehovul tău l-au măcinat muierile din teatru, iar Tolstoi a fugit de-acasă, pentru a muri într-o haltă nenorocită, numai din pricina caței de nevastă-sa... Maugham, cînd și-a dat duhul, n-a uitat să-i lase iubitei sale soațe, prin testament, nădragii pe care i-a purtat ca student și lista amanților din ultimele trei decenii... Mă, Pompi, la noi, în bariera gîrlei, cînd se-ncăierau țiganii la tarapana, se-njurau pe față, și n-o luau pe după leuștean, așa cum faci tălică, ca să-și spună că i-au înșelat nevestele !... Nu cumva vrei să insinuezi că Bazil suferea de inimă din cauza mea ?...

Negrețu se făcuse negru la față, întocmai cum îl arăta și numele.

— Fifi dragă, scumpa mea, dar m-ai înțeles profund eronat ! — încearcă el să iasă la suprafață.

— Sictir, effendi ! — i-a răspuns pe loc madam Avaru, recurgînd la o interjecție mult utilizată în Piteștiul copilăriei mele.

Și, de parcă mi s-ar fi aprins deodată toate releele însărcinate cu ținerea de minte, memoria a purces să-mi funcționeze fulgerător. Ca printr-o minune, mi-am amintit imediat cu cine semăna Fifi Avaru. Cu prima mea dragoste, din tinerețe. Avea leit capul Frosăi, acea dulce elevă, scumpă și firavă, pe care-o plimbam ore întregi și zile de-a rîndul prin pădurea Trivăii.

Asemănarea era nemaipomenită. Același fel de-a vorbi, exact ca-n mahalaua lui Tatapetre, bunicu-meu.

Aceeaşi manieră de-a-şi ieşi din pepeni. Aceleaşi sprîncene, aceeaşi ochi parşivi şi cruzi. Numai părul era de-o altă culoare, Frosa mea fiind o brunetă tipică pentru bariera gîrlei, din apropierea uliţei Libertăţii. Unde, populaţia majoritară, era constituită, în special, din romi.

Doamne, şi cît mă chinuisem cu Frosa, să-i bag în cap toate cele cinci volume, furate din podul magaziei lui Tatapetre, apărute la editura „Cugetarea", şi care relatau viaţa nemaipomenit de amoroasă a lui Cassanova. Oricît încercam să-i sugerez că nu-i nici o deosebire între celebrul cavaler şi subsemnatul, Frosa se făcea că nu pricepe nimic. Degeaba o sărutam focos, degeaba o îmbrăţişam ca-n ultimul volum al „Memoriilor lui Cassanova", Frosa nimic. Citeam în pădurea Trivăii, pînă-mi răguşeau corzile vocale. La un moment dat, ajunsesem să cunosc pe dinafară textul tuturor volumelor.

O vară întreagă m-a ascultat Frosa citind.

Cînd am tentat să-i demonstrez cum lucra Cassanova, a doua zi m-am pomenit cu trei din fraţii Frosăi, care mi-au demonstrat personal cum se lucrează în barieră.

Măr m-au bătut !

Dar nici pe Frosa n-am mai văzut-o de-atunci. Niciodată !

3. Să trecem la obiect !

Tulburat de puhoiul amintirilor, privesc uimit la madam Avaru. Caut să depistez asemănări în plus, cu Frosa mea de altădată, dar şi să identific gradul de alcoolizare al văduvei. Care, apreciind după nivelul scăzut al lichidului din sticla de „Havana-Club", trebuie să fi depăşit de mult cota periculozităţii.

Negrețu însă, recăpătîndu-și imperturbabilitatea, devine galant și-i mai toarnă doamnei Avaru ceea ce se mai afla pe fundul flaconului. Dînsa dă din cap, nu pentru a mulțumi, ci pentru a goli instantaneu paharul. Și rămîne cu obiectul răsturnat pe spătarul fotoliului, cufundîndu-se într-un somn de factură cataleptică. Iar peste o clipă, un susur discret ne pune în temă cu evoluția recentă a stării de veghe ce-o învăluise pe Fifi. Văduva, adînc îndurerată, sforăia relaxant.

Pompi Negrețu, după ce-o examinează atent, ne explică situația :

— Săraca Fifi Avaru ! Este distrusă de moartea soțului...

— Mda ! — îl aprobă Bilețel. Dacă mai aveam o sticlă de „Havana", sau niște trăscău, ar fi fost și mai distrusă... Hai să lăsăm chestiile astea, pseudopsihologizante... Nu vezi că nu ține ?...

— Exact ! — intervin și eu. Fiindcă am rămas numai noi, bărbații, între noi, și sîntem scutiți de istericalele unei femei în stare de stres, aș zice că-i cazul să trecem la scopul atît de neașteptatei și onorantei voastre apariții... Ce s-a întîmplat, de v-ați deplasat tocmai la mine, un scribuleț atît de neimportant ?...

Negrețu ne examinează înciudat, neașteptîndu-se probabil la o abordare directă și deschisă a problemei iscate de vizita sa. Ar vrea să mai soarbă din cafea, însă nemaiexistînd decît urme de zaț, și-acela de „Galcorin", care se mai și umflase între timp, i se blochează brusc dantura, încleindu-i-se în pasta laxativului. Înspăimîntat, ne face semn spre cana cu apă, aflată pe servantă.

— Mîmîmîî ! — molfăie editorul printre buze, suficient de dificultuos.

Pricep numaidecît dorința individului, avînd în vedere că și știam despre ce-i vorba, și-i torn un pahar plin, dîndu-i-l să-l bea.

Negreţu îl duce la gură, însă nu reuşeşte să-şi deschidă maxilarul, şi toată apa i se revarsă pe pieptul funerarului sacou de doliu.

Dîndu-ne seama că situaţia ameninţa să devină cotoioasă, îl mobilizez pe Bileţel să-i mai toarne un pahar, şi-i spun alertat :

— Ajută-mă să-i desfacem fălcile, că mai moare dracului şi-ăsta aici ! Nu ne-ajunge un scriitor ? Mai e nevoie şi de-un editor ?...

Gig Mironescu, şi inginer de felul său, apucă de bărbia lui Negreţu, care şi pornise să panicheze, eu îl apuc de nas, şi pornim amîndoi să tragem din răsputeri. Poetul în jos, iar eu în sus. Pompi urlă printre buze, adică, mai precis, fornăie ca o mîrţoagă bolnavă de tegnafes. Bineînţeles, manevra nu ne reuşeşte.

Tot Bileţel, săracul, identifică tehnologia necesară. Extrage din bufet o furculiţă, una specială, din cele utilizate la prepararea fripturilor la cuptor, şi i-o vîră, cam forţat, editorului nostru între dinţi. Se aude ceva scrîşnind, sper că nu furculiţa, şi maxilarele lui Pompi se descleştează.

Atunci, amintindu-mi de unele cursuri de „prim-ajutor", studiate pe vremea cînd eram şcolar, îmi scot batista din buzunar, ce-i drept nu prea curată, şi-l apuc cu ea de limbă pe Negreţu. În vreme ce trag zdravăn, îi comand lui Gig :

— Dă-i capul pe spate şi toarnă !

Poetul îşi propteşte genunchii în spatele lui Pompi, îl înşfacă de chica părului şi-i încovoaie într-o măsură acceptabilă gîtul, executînd ireproşabil operaţia cerută. Pîrîie nişte oase. Îl liniştesc însă pe Negreţu, comunicîndu-i diagnosticul precis :

— Spondiloză cervicală !... Vîrsta şi artroza...

Apa gîlgîie sinistru, şi se goleşte numaidecît, dispărînd în maţele pacientului.

Respirăm uşuraţi. Operaţia a izbutit strălucit. Însă nu mai respiră Negreţu.

Niţel îngrijoraţi, bănuind că-i administrasem o „overdose“, îl culcăm la podea şi purcedem să-i aplicăm un masaj corespunzător. Eu îl apăs cu călcîiul pe abdomen, iar Bileţel numai cu pumnii. Peste o clipă Pompi îşi revine brusc, în timp ce apa ingurgitată îi ţîşneşte pe gură ca dintr-o arteziană. De mică înălţime şi debit redus.

Obosiţi, şi eu şi poetul dar şi editorul, ne odihnim oleacă, să ne mai tragem sufletul. Negreţu, reînviat, îndrăzneşte să mă-ntrebe :

— Ce mi-aţi dat să beau, domnule Conan ?

— Cafea, dragule, în nici un caz Verde de Paris ! — îl lămuresc eu.

— Şi de ce mi s-au încleştat maxilarele ? — insistă el.

— Pentru asta trebuie să te adresezi unui doctor... Să n-ai ceva cu sistemul nervos !... Am mai auzit de-asemenea blocaje, uneori cu terminaţie letală...

— Cum adică ?

— Adică au mierlit-o, cît ai zice peşte !

Negreţu mă priveşte neliniştit. Apoi, cătînd la Fifi Avaru care-şi continua somnul, în pace şi onor, mi se adresează oarecum confidenţial :

— Maestre Conan, aş zice că-i cazul să-ncepem ! Pînă nu se trezeşte prietena noastră... N-aş vrea ca prin discuţia pe care o vom avea, să-i sporim durerea !

— Şi eu aş zice la fel. Însă, mai înainte de toate, aş bea o cafea şi-aş aprinde o ţigară ca lumea... Dragă Bileţel, — m-am adresat apoi bunului meu poet, fii atît de drăguţ şi scoate pachetul ăla cu „Kent“, şi mergi de

prepară o cafea umană... Borcanul se află în cuptorul aragazului...

Gig Mironescu se uită la mine ca la a noua minune a lumii, își face cruce pe ascuns, să nu-l observe principialul Negrețu, după care dispare în direcția bucătăriei.

Cînd revine, cu ceștile de cafea pe-o tăviță, unde se mai găsea și pachetul de „Kent" pomenit, odaia se-umple deodată de arome indimenticabile. Altă viață. Pînă și editorul nostru dă semne de că l-ar interesa o cafeluță. Însă își reține pornirea, temîndu-se de-o repetare a blocajului suferit anterior.

În timp ce eu și cu Bilețel ne sorbim cafelele, fumînd ca niște turci, Negrețu își drege glasul, tușind semnificativ.

— Pot să-ncep ? — îl aud după ce și-a isprăvit operația de vidanjare a căilor respiratorii.

— Dar de cînd te așteptăm, domnule Pompi ! Ești invitatul nostru... Dă-i drumu' ! — îl îndemn eu generos.

— Problema-i extrem de importantă, maestre Conan, — demarează Negrețu, aș spune că posedă chiar un caracter semioficial... Plus unul uman, și-acesta de-o covîrșitoare însemnătate. E vorba de salvarea unui om. respectiv a doamnei Avaru... Răposatul Bazil Avaru, scriitorul căruia i-am publicat romanul „Tare ca piatra", roman ce se bucură de-un succes fabulos, deși n-au trecut decît cîteva zile de la apariția sa, n-a mai apucat să scrie și cel de-al doilea volum al cărții. După cîte știu de la el, îi lipsea doar o completare a documentației. Fifi, care l-a ajutat enorm în vremea redactării celui dintîi volum, fiind și dînsa o extrem de talentată prozatoare, ar dori să-i continuie romanul. Ei bine, aici intervine rostul prezenței noastre în primitoarea dumitale casă, unde-am fost onorați și ne-am simțit excelent, în pofida unor insignifiante incidente... Doamna Avaru, care m-a rugat s-o însoțesc, în calitate de redactor al cărții ce va să scrie,

susţine că numai dumneata, maestre Conan, ai putea s-o ajuţi, şi încă esenţial... Cică te-ai găsi în posesia documentaţiei respective. Aşa-i ?...

— Sigur că nu ! Dealtfel, habar n-am despre ce-i vorba...

Bineînţeles, aveam eu ceva habar, însă devenisem brusc circumspect, sesizînd aspectul insolit al precipitării evenimentelor.

— Maestre Conan, — îşi dezvoltă Negreţu spiciul, ţin să-ţi atrag atenţia că, avînd în vedere şi caracterul social-politic al cărţii soţilor Avaru, documentaţia pe care o deţii s-ar putea să intre sub unghiul de incidenţă al patrimoniului naţional... Prea multe nu cunosc în privinţa acesteia, însă ne va spune Fifi Avaru, care ştie mai multe. Ajutîndu-ne să ducem la bun sfîrşit opera intreprinsă de Avaru, prin predarea documentaţiei pomenite, vei contribui substanţial la elaborarea unui act de cultură, şi vei săvîrşi şi-un act de mare omenie. Vei salva viaţa unei viitoare scriitoare, nespus de valoroase, aflată în pragul unei inevitabile prăbuşiri psihice... E vorba de Fifi Avaru, pe care n-o mai aşteaptă altceva, în cazul nerealizării celui de-al doilea volum al romanului „Tare ca piatra“, decît neantul, demenţa... Da, da, chiar demenţa cea mai sănătoasă, ca să mă exprim vulgar !

Pe cînd Negreţu încerca să-şi umezească gura cu-o înghiţitură de apă, în odaie se-auzi răsunînd un glas strident, rău şi duşmănos :

— Sictir, effendi !... Mă-ta să-nnebunească, nu eu !

Fifi Avaru, căci ea era, se trezise fără s-o observăm, şi-acuma se apropia ameninţătoare de nefericitul redactor şef de secţie al editurii „Prometeu“.

Editorul nostru, adică, mai exact, al lui Bazil Avaru, iar pe viitor, după cum anunţase, şi-al lui madam Fifi, verde la faţă, tremurînd de indignare, mi se adresă din spatele poetului Gig Mironescu, unde se refugiase la mare urgenţă :

— Domle Conan, iată începutul sfîrșitului ! Acuma vezi bine, și dumneata, unde poate duce suferința umană... Ține-o pe madam Avaru, și n-o lăsa să se-apropie de mine, că iese cu omor ! Dacă nu-i dai materialul, va fi un masacru... Și nu mai garantez nici pentru viața matale, nici pentru a domnului Mironescu ! Ține-o bine !

Nu mai era deloc necesară indicația comunicată de Negrețu. Pentru că madam Avaru se azvîrlise asupra mea și mă cuprinsese în brațe, ținîndu-mă strîns, zguduită de hohote de plîns. Apoi, pe cînd încercam să mă eliberez din brațele panterei, îmi dă singură drumul, și se cuibărește la pieptul meu, împroșcîndu-mi sacoul cu șuvoaie de lacrimi și rimel.

— Nu sînt nebună, domnule Conan, și nici criminală ! — susține printre sughițuri Fifi, continuînd să se împingă în mine, pînă reușește să mă trîntească în fotoliul unde-și făcuse somnul.

Prăbușit în confortabilul dispozitiv de relaxare, cu madam Avaru ghemuită pe genunchii mei, îmi este dat să ascult, și nu numai mie, cel mai aberant discurs posibil.

— Maestrul meu scump și drag, dacă nu izbutesc să definitivez opera lui Bazil, și asta numai cu ajutorul dumitale, s-ar putea totuși ca effendi, pardon, vreau să spun Pompi, să aibă dreptate... Iartă-mă, Pompi, îmi pare rău că te-am sictirit, și știu că nu-i frumos și elegant din partea unei doamne, însă mi-am ieșit din balamale ! Asta-i situația... M-au lăsat nervii ! Nu mai suport ! Unde-i catastiful, domnule Conan ?

Cînd am auzit-o schimbîndu-și registrul de emisie, trecînd de la scuze la chestionări imperative, m-am ridicat brusc din fotoliu. Madam Avaru lunecă jos, de pe genunchii mei anchilozați (că nu era chiar atît de ușurică) dezgolindu-și pînă la brîu trupul de cadînă supraalimentată.

Negrețu cască niște ochi cît cepele, în vreme ce cotoiul de Bilețel se linge pe buze. Pudic, mă aplec să-i trag rochia la loc. Madam Avaru răcnește deodată, ca din gură de șarpe, îmbrîncindu-mă violent :

— Ascultă bă, acuma te dai și la muieri, cînd ai aflat că-mi trebuie registrul ? Să-ți fie rușine !... Mi-a spus mie bietul Bazil, că sînteți dintr-un neam de satiri...

Însă își revine neașteptat de rapid și, aranjîndu-și trusoul de corp, mă imploră s-o iert :

— Maiestre, domnule Conan, n-am vrut să te jignesc ! Scuză-mă... Dealtfel, sîntem amîndoi prea grăsuți, ca să ne treacă prin cap prostioare de tipul ăsta. Dar sînt înnebunită de durere !... Dacă-mi dăruiești registrul, mă liniștesc numaidecît și-am să mă fac bine... Mi-l dai ?

— Doamnă Fifi, — declar eu deodată, venindu-mi o idee de milioane, registrul e-al matale !

— Serios, nu glumești ? — se interesează viitoarea romancieră.

— Cîtuși de puțin ! De ani de zile avem un registru al casei, în care, ori eu, ori nevastă-mea, trecem cheltuielile și încasările gospodăriei noastre. Dacă-ți face trebuință, ți-l dăruiesc !

Madam Avaru amuțește pe loc, neștiind ce să creadă. Peste un timp însă adoptă o altă manevră, imaginîndu-și că nu-s chiar atît de dezvoltat mintal pe cît făceam impresia. Și-și reia discursul de mai înainte :

— Scumpul meu maestru, ia să stăm și să discutăm liniștiți, că-ți explică tanti despre ce registru-i vorba ! Hai cu mama, așează-te... Și să ne-așezăm cu toții, căci am să vă spun niște chestii foarte interesante... De la Bazil cetire !

4. Bomba (cu explozie întîrziată)

Bilețel, devenit deodată generos, oferă la toată lumea țigări.

Bine c-a mai rămas niște cafea în cеșcuțe. Din care-i încropim și doamnei Avaru o porție, cedîndu-i fiecare cîte un pic. În paharul din care se adăpase cu „Havana-Club".

— Meștere dragă, — demarează madam Avaru, fiindcă ești mai încet la minte, am să-ți explic pe îndelete ce-i cu registrul despre care am pomenit... După cîte mi-a spus Bazil, și tălică ești din Pitești, întocmai ca și el, care s-a născut și-a copilărit acolo. Așa c-ai să-nțelegi lesne totul. Pe strada unde a trăit bietul Bazil, trăia un bătrîn foarte pitoresc și năstrușnic, unul Petre Coman-Moțoganu, cu care bărbatu-meu s-a împrietenit la toartă...

— Păi ăsta-i bunicu-meu, Tatapetre ! — o întrerup eu.

— Știu ! — declară Fifi, oarecum indiferentă. Și nu-mi mai lua vorba din gură, că mă supăr și fac urît !... Bătrînul trecuse prin multe la viața lui, și-i povestise o mulțime de lucruri lui Bazil. Dar nu numai atît. Mai înainte de-a părăsi lumea aceasta, Petre Coman i-a dăruit și-un registru, sau catastif, cum îi spune el, în care însemnase pățaniile cele mai interesante. Neuitînd să-i atragă atenția că mai există un al doilea, pe care-l va lăsa în păstrarea familiei... Așa s-a apucat răposatul, adică sărmanul Bazil, să scrie romanul „Tare ca piatra", un roman dedicat amintirii bătrînului Moțoganu... Acesta-i însă, deocamdată, neterminat, deoarece Bazil n-a avut vreme să se ocupe de căutarea registrului celălalt. Și mi-a lăsat mie, cu limbă de moarte, sarcina să-l găsesc, apelînd la bunăvoința matale, nepotul lui Coman, și să-l transpun artistic, scriind al doilea volum al romanului...

În timp ce Fifi Avaru continuă să ne vrăjească, umflîndu-ne capul cu brașoavele ei, realizez că Dumnezeu mi-a adus-o în casă, ca să dau astfel de cheia enigmei care mă

preocupă. Care enigmă, nu-i una singură, ci mai multe. Gromovnicul, partea a doua. Cine-i în realitate Bazil Avaru. Cum a reușit de i-a furat bătrînului Tatapetre catastifele, precum și ce relații erau între el, autorul unui roman furat, ca să zic așa, și mizerabilele personaje care-l ajutaseră pe bunicu-meu să moară într-un chip atît de groaznic.

Totodată, îmi dau seama că madam Avaru minte de-nghează apele. Și, în plus de-asta, mai este și proastă.

Cum de i-a lăsat cu limbă de moarte Bazil Avaru misiunea ingrată pe care ne-o spusese nevastă-sa, de vreme ce murise dintr-un stop cardiac ? Nu cumva podoaba de Fifi știuse c-o să moară ? Și, dacă știuse asta, nu cădea atunci de la sine bizarul diagnostic al decesului, chestia cu atacul de cord ? Mare-i grădina lui Dumnezeu, și multe-s minunile sale !

Revenind la oile noastre o ascult mai departe pe madam Avaru. Care vorbește, vorbește incontinent.

— Așa că, după cum am repetat de nenumărate ori, și tot așa cum a subliniat și tovarășul Pompi Negrețu, îți revine o nemaipomenită datorie de onoare față de cultura națională, dragă meștere Conan, transmițîndu-ne registrul cu documentația necesară continuării romanului „Tare ca piatra". Mă ajuți și pe mine, să mă realizez ca prozatoare, și-l ajuți și pe bunicul matale, bătrînul Moțoganu, glorificîndu-i memoria ! Ai priceput, sau mai e nevoie să-ți bat capul, pînă o da Domnul să-nțelegi despre ce-i vorba ?... Ei ?

Nu-mi rămîne decît să recurg la o veche tactică (eventual și strategie), moștenite mai mult ca sigur de la Tatapetre. Și anume, să fac pe prostul. Tot își imaginează madam Avaru că sînt nițel cam oligofren.

— Doamnă dragă, — încep eu să mă-ncălzesc (fals, bineînțeles), totul îmi este foarte clar... Din păcate, pînă astăzi n-am auzit niciodată despre registrele lui Tatapetre...

Mint și eu, de mă mir singur. Apoi continui :

— ...însă din respect faţă de matale, faţă de amintirea bunicului, am să declanşez imediat o anchetă, adresîndu-mă...

În aceeaşi clipă mă văd întrerupt de Pompiliu Negreţu, care sare ca ars :

— Ce anchetă, şi cui vrei să te adresezi ?...

— O anchetă personală, printre lucrurile rămase de la Tatapetre, apelînd la luminile mătuşă-mii...

— Care mătuşă ? Doamna aceea, care mi-a distrus total lansarea romanului „Tare ca piatra", la librăria de pe bulevard ?

— Exact ! Tanti Raliţa...

Negreţu înghite în sec, mai înainte de-a-şi dezvolta gîndul ce-l frămînta :

— Aha ! Credeam că-i vorba de alte organe... Mă rog, mi se pare excelentă ideea anchetei personale. Însă, în ceea ce priveşte luminile mătuşii dumitale, crezi că e-n stare de ceva ?...

— Oho ! — îl asigur eu pe Pompi. Nici nu-ţi poate trece prin cap de ce-i în stare tanti Raliţa. Mai bine să te ferească Dumnezeu, să ai de-a face cu dînsa !...

— Absolut de acord ! — aprobă Negreţu. Cunosc disponibilităţile bătrînei doamne... În orice caz, ar fi bine ca totul să rămînă între noi, şi să nu afle tîrgul de cercetările noastre. Există atîţia amatori de-a pune mîna pe-o documentaţie de-atare valoare, încît riscăm să ne pomenim că scrie altcineva romanul nostru ! E-al nostru, deoarece-i vorba de bunicul matale, şi fiindcă l-am iniţiat noi, eu, cu Bazil, şi madam Avaru. Deci, discreţie absolută. Cultura naţională ne-o cere !...

Convins de afirmaţiile versatului nostru editor, îl asigur :

— Nici o problemă ! Voi fi mormînt... Şi eu, şi poetul Gig Mironescu, şi mai ales tanti Raliţa. Că nici eu n-aş vrea să ne scrie altcineva romanul nostru !... E clar !

Mişcată de rapiditatea cu care pricepusem înalta misiune pe care mi-o asumasem, madam Avaru se ridică din fotoliu şi se repede la mine. Speriat, mă ridic şi eu, neştiind ce-o fi în mintea viperei.

— Nu-ţi fie teamă, dragul şi scumpul meu maestru, — mă linişteşte Fifi Avaru, vroiam să te sărut pentru drăgălăşenia de care dai dovadă... Ai să te ocupi de căutarea registrului ?

— Neapărat ! — clamez eu.

— Ţoc ! Ţoc ! — mă sărută parşiv soţia răposatului, uitînd că abia acum cîteva clipe pomenise despre înclinaţiile maladive ale neamului nostru, în materie de femei, bineînţeles.

După cîteva momente de efuziuni colective, cînd se schimbă sărutări şi calde strîngeri de mînă, între mine şi Pompi, Bileţel şi Fifi, apoi Negreţu şi madam Avaru, Bileţel şi Pompilică, şi-aşa mai departe, se propune plecarea musafirilor. Propunere avansată de soţia răposatului, care-mi explică retragerea lor atît de precipitată :

— Puiule...

Hait, am încurcat-o-n fericire ! Dacă mă ia cu „puiule", situaţia-i gravă, şi încă rău de tot.

— ...trebuie să plecăm la Sinaia, la funeraliile sărmanului meu Bazil, — continuă madam Avaru, festivitate de la care sper că n-o să lipseşti... Bazil ţinea enorm la matale ! Mi-a spus-o de nenumărate ori, şi încă nu fiştecum, ci cu limbă de moarte...

Iar pomeneşte de „limbă" ! Precis, viitoarea noastră scriitoare nu va deveni niciodată autoare de romane detectivistice. N-o prea ajută coţofana, vorba lui Gig Mironescu. Dar nici mintea. Ori e tîmpită de-a binelea, ori îmi întinde cine ştie ce cursă. Totuşi, optez pentru prima supoziţie. Am toate argumentele necesare.

Cum era şi normal, nedorind să umblăm de-a buşilea prin odaie, căutînd cheile pe sub mobile, ieşirea din casă a celor doi musafiri se petrece, ca şi la sosire. Tot pe fereastra dinspre terasă.

Mai întîi am transbordat-o peste prichici pe Fifi Avaru. Din păcate, am procedat necorespunzător noii situaţii create. Deoarece, nefiind acolo nimeni care s-o ia în primire, madam Avaru aterazează (de la terasă) în brînci, sprijinindu-se, din fericire, pentru dînsa, în braţe. Numai picioarele i-au rămas aninate de pervaz. Cu delicateţe, i-am trecut dincolo de fereastră picior cu picior, avînd grijă să-i tragem la loc fusta taiorului.

— Să-ţi fie ruşine, domnule Bileţel ! — şi-a exprimat madam Avaru mulţumirile, adresîndu-se poetului Mironescu. Ai profitat de ocazie, ca să mă pişti de popou ?... Se poate ?

— Nu se poate ! — a clamat indignat Gig. V-aţi prins organul pomenit, scumpă doamnă, în cîrligul de fixare al batantei...

Cu Negreţu n-am avut probleme. Deoarece iarăşi a încălecat prichiciul. Nemaiexistînd cuiul care-i perforase pantalonul la prima tentativă, de astă dată n-a mai rămas înţepenit de-a-ncălarea. În schimb, s-a ales cu despicarea cusăturii nădragilor. Avea însă pardesiu, şi nu se observa că umblă în pantaloni cu craci detaşaţi.

Enervat de păţanie, Negreţu a ţinut să-mi atragă atenţia :

— Domnule Conan, următoarea noastră întîlnire se va petrece la editură ! Aştept veşti, referitoare la rezultatul anchetei dumitale... În această privinţă, îmi poţi oricînd telefona. Dacă nu-s la editură, îi laşi vorbă secretarului, tovarăşului Visarion Ţuluca...

— Perfect ! Sper s-auziţi cît mai curînd de mine ! — l-am asigurat, zîmbind în sinea mea.

5. Şi-acuma, să-mi spui tot ce ştii !...

După ce-am reuşit să-nchid (cu greu) batantele ferestrei, m-am repezit imediat la fotoliul meu, în care m-am prăbuşit mort de oboseală, şi mi-am aprins numaidecît o ţigară.

Spre surprinderea mea, Gig Mironescu dispăruse din odaie.

Peste cîteva minute bune, Bileţel îşi făcea reapariţia, purtînd pe braţe o tavă de dimensiuni extra.

— Fii atent ! — am strigat la dînsul. Dacă mai aluneci o dată, praful se-alege de fotoliul meu... Sînt convins că nu mai suportă un al doilea impact cu capul tău, şi încă-atît de talentat ! De fapt, ce-ai pus pe dispozitivul din braţele lui tălică ?...

— Ghici ! Tavă nu-i, fiindcă n-am mai găsit articolul respectiv, ci planşeta nevesti-tii de-ntins foile pentru plăcinte, şi nici cafeluţe n-am mai adus, avînd în vedere c-am scăpat borcanul din mînă în chiuveta din bucătărie... Deci ?... Ia să vedem, te-ajută coţofana ?

— Nu cumva, niscaiva de-ale mîncării ? — am presupus eu.

— Domle, nu se mai poate discuta cu matale... De nici un fel, de nici o culoare ! Cum de-ai ghicit ?

— Hai, că eşti copil ! Păi, ce ţi-ai închipuit, numai tălică te afli în posesia unui metabolism normal ? Mie nu-mi poate funcţiona ca lumea ?... Ce-ai găsit prin frigider ? Haide odată, spune, nu te jena !

Bileţel avansează în direcţia mea, depune planşeta pe servantă şi-mi arată cu degetul fiecare farfurie pe rînd. Dăruit băiat. Are un extraordinar simţ al orientării (în spaţiul cămării). Adusese şi şuncă şi unt şi roşii şi-o bucată de spată de porc afumată.

Tocmai cînd mă pregăteam să trec la atac, observ ceva anormal, şi-l întreb pe Gig Mironescu, pe un ton oarecum supărat-glumeţ :

— Vorbeai adineauri de coţofană ! Unde-i ?...

— Aici ! — îmi răspunde infatuat Bileţel, arătîndu-mi devla.

— Şi nu ţi-a suflat s-aduci şi un pic de pîine la masă ?...

— Aoleu ! Aşa-i... Iartă-mă !

— Fugi de adă o bucăţică de pîine ! Şi-ai grijă să fie uscată bine, fiindcă-s la regim de slăbire...

— De cînd ? — îmi strigă poetul din fugă, dispărînd în direcţia bucătăriei. Că pînă-acu' n-am băgat de seamă...

La întoarcerea lui Bileţel, constat că-mi adusese un posmag atît de deshidratat, încît aş fi putut jura că-i piatra ponce din baie.

Pe cînd ungeam niţel unt pe feliuţa de pîine (mai curînd ciment expandat), şi pe care anevoie o tăiasem din bucata oferită de Gig, de-afară se-aude un zgomot cu totul neobişnuit.

— E cineva pe terasă, în faţa intrării ! — îi comunic poetului.

— Fereşte-ne, Doamne, de cel rău ! — exclamă Gig. Să se fi-ntors Fifi-nebuna şi Negreţu ?... Dar parcă încearcă să deschidă uşa...

Într-adevăr, aşa era. Zornăie un clinchet de chei. Apoi cineva trage de uşă, zgîlţîind clanţa. După care se-apucă să bată în geam.

Luîndu-mi inima-n dinţi, mă aventurez către fereastră. Nici n-ajung bine, şi deodată răsună o voce, din păcate destul de cunoscută :

— Te văd, te văd, nu te mai ascunde !...

După ce deschid fereastra, întrucît nu mai posedam cheile de la uşă, mă trezesc nas în nas cu... tanti Raliţa. Mătuşă-mea, furioasă foc, agită în mînă o legătură de chei, pe care mi-o arată spunîndu-mi :

— Al, băieţelule, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Cînd am plecat de-acasă, mi-am luat şi cheia voastră, de la intrare, închipuindu-mi că poate nu eşti aici... Ei bine, nici una din chei nu se potriveşte, şi nici a voastră nu mai merge ! La fel ca şi soneria...

— Păi, dragă tanti Raliţo, soneria nu mai funcţionează cam de multişor, de cînd ai rămas matale cu degetul în lăcaşul butonului ! — ţin eu să-i amintesc bătrînei. Dar ce-ai păţit, nu erai bolnavă ?...

— Ce vorbeşti, domnule Al ! Se petrec evenimente senzaţionale, şi eu să zac la pat ? Aşa mă ştii ?... Bravos, naţiune, halal să-ţi fie !... Vorba ăluia din piesă lu' Delavrancea, de la televiziune... Şi cît mai ai de gînd să mă ţii afară ?...

— Iartă-mă, tanti Raliţo, dar m-ai luat cam repede... Poftim înăuntru ! Însă va trebui să intri pe fereastră, căci mi-a căzut cheia sub bufet... Cel puţin aşa bănuiesc...

— Nici nu mă gîndesc ! Ce-oi fi eu, leoaică de la circul de stat, să trec prin foc şi ferestre ?... Na-ţi cheile, vezi care-i a voastră, şi binevoieşte de-mi deschide uşa. Cu mînuţa ta personală ! Haide, dă-i bătaie, c-avem de discutat o chestiune formidabilă, în legătură cu criminalul ăla de Bazil Avaru...

Tanti Raliţa îmi înmînează legătura de chei, printre care o recunosc numaidecît pe-a noastră. Mă duc la uşa de la intrare, trecînd prin hol, şi vîr cheia în broască. Bizar, dar şi ciudat ! Nu se-nvîrte deloc. Fiind şi-un spirit profund iscoditor, o mai încerc o dată. Şi uşa se deschide de la sine. Nu era şi nici nu fusese încuiată !

Acuma, după ce-am instalat-o pe tanti Raliţa lîngă noi, îi spun să aibă niţică răbdare, pînă ne prindem şi noi sufleţelele.

— Mîncaţi sănătoşi, eu mi-s sătulă ! Am gustat nişte sărmăluţe acasă... În timp ce-o să vă hrăniţi, am să vă

povestesc cum l-am găsit pe autorul romanului „Tare ca piatra"...

Şi eu şi Bileţel ne privim reciproc interzişi. Însă nu-i dezvăluim nimic bătrînei, că dădusem şi noi peste Avaru. Într-atît eram de înfometaţi. Aşa că, o invit să relateze la amănunt rezultatele investigaţiei sale, şi-ncepem la mare urgenţă să ne reglăm metabolismul.

Tanti Raliţa se uită la noi înduioşată, mai ciuguleşte şi dînsa cîte o bucăţică, de ici de colo, şi purcede să-şi depene basmul cu cocoşul roşu.

— Dragii mei, sînt atît de curioasă să aflu tot ce se-ntîmplă pe lumea asta, încît m-am abonat la mai toată presa noastră... Şi din capitală, şi din ţară... Din presă am aflat unde se-ascunde Bazil Avaru... Dacă nu citeam cu atenţie toate rubricile din „România liberă", pînă şi-aia cu morţii, nu mai dădeam noi peste scriitorul ăla nenorocit, cît îi lumea şi pămîntul !...

Aici, tanti Raliţa face o pauză, pentru a-şi savura efectul loviturii de teatru, dar şi ca să-şi savureze sandvişul (şuncă, unt şi pîine) pe care şi-l confecţionează într-o clipită, lichidînd toată şunca noastră, din care abia apucasem să gustăm.

Apoi, făcîndu-i-se poftă, în nici un caz de povestit, deoarece nu ne mai spune nimic, se serveşte cu dezinvoltură şi din spata de porc. Din aceasta, bineînţeles, nu ne mai lasă decît zgîrciurile.

Îngrijoraţi de soarta noastră, o îndemn pe tanti Raliţa :

— Şi l-ai găsit, zici ? Ia povesteşte-ne...

Nu mai era nici o speranţă să ne astîmpărăm foamea. Fiindcă mătuşă-mea, bine întărîtată, îmi face semn să am răbdare, şi rade şi untul de pe planşetă. Apoi, mestecînd, îmi relatează cu gura plină :

— Al, băieţelule, ancheta noastră-i în pom ! La fel ca şi Bazil Avaru... Scriitorul e mort, iar noi şomeri !...

A făcut un stop cardiac, după cum scrie la gazetă, fără să-şi mai încheie socotelile şi cu noi...

— Ştim ! — i-am răspuns eu disperat, cugetînd la posibilele rezerve alimentare din casă. Uite-aici, pe birou, gazeta cu rubrica „Decese"... Şi, ca să nu-ţi mai dai aere de mare detectiv, află c-am şi fost vizitaţi de suspecţii numărul 1 ! Adică numărul 1 şi 2, ca să fiu mai precis... Ca urmare a ferparului din ziar...

Mătuşă-mea se uită la mine neîncrezătoare, dar şi urît, iar apoi izbucneşte :

— Bine, domle Al, va să zică am dreptate cînd îţi spun mereu că nu-i uman ce se-ntîmplă ! Mă laşi să vorbesc de pomană, ca să vă-ndopaţi ca nişte beşniţe, şi nu-mi spui nimic ?...

— Altminteri, dragă tanti Raliţo, rămîneam flămînzi ! De fapt, am şi rămas, fiindcă, în loc să ne relatezi tot ce ştiai la amănunt, te-ai apucat şi te-ai lăcomit la merindea noastră...

— Cine, mă bernebecule ? — se-nfurie bătrîna. Eu, care abia am pigulit cîte ceva, ca să nu-mi zici apoi că-s nepoliticoasă ?...

Abia după ce i-am servit mătuşă-mii o cafea ţeapănă, la o cană de-o juma' de litru, nouă rezervîndu-ne zaţul, am izbutit s-o potolim şi s-o reaşezăm în fotoliu, pentru a-i povesti pe îndelete cele întîmplate.

În sfîrşit dumirită, tanti Raliţa s-a cufundat într-o adîncă meditaţie, cugetînd la tîlcul apariţiei celor doi. Fumează şi soarbe din cafea, pe cînd noi, privind amuzaţi la chinurile dînsei, ne chinuim de-aşijderea la altă treaptă a spiralei, cu zaţul şi nenorocitele ălea de ţigări. Or fi ele „Kent", însă ne lasă un gust amar. Şi-n gură, şi-n suflet.

Fiindcă sînt motive. Pe care simt nevoia să le discut cu „asistenţii" mei. Cît mai în detaliu. Deci, peste o clipă îmi declanşez expunerea neliniştilor mele :

— Oameni buni şi nebuni, situaţia-i din cele mai complexe...

— Pe mine să nu mă faci de nebună, că te cîrpesc! — sare ca arsă tanti Raliţa.

— M-ai înţeles greşit, draga mea, n-am vrut să spun nebuni la cap, ci ne buni la nimic... Ca şi mine, dealtfel. Pentru că-mi zbîrnîie un elicopter deasupra circumvoluţiunilor creierului, survolîndu-le ameninţător. Ce vroiau, de fapt, Fifi Avaru şi Pompilică Negreţu ?... Ai ?

— Exact ! — mormăie un soi de aprobare tanti Raliţa. Asta-i întrebarea, vorba lui Şecspirică ăla, de la „Casa Scriitorilor", tu bei, ori tu nu bei, pînă la urmă tot plăteşti...

Sîcîit de intervenţia mătuşă-mii, îi tai macaroana :

— Uite ce-i, tanti Raliţo, acuma eu vorbesc !

Mătuşă-mea şi Bileţel, într-un consens bizar, hîmîie maliţios.

— Deci, am zis că situaţia-i cotoioasă. Şi ştiţi de ce ? Nu-mi răspundeţi, deoarece ştiu şi singur. Pentru că există posibilitatea ca Pompiliu Negreţu şi Fifi Avaru, — în afară de interesul pe care-l manifestă în privinţa gromovnicului, dorind să afle dacă mă aflu în posesia celui de-al doilea catastif al lui Tatapetre, întrucît în legătură cu cel dintîi, adică prima parte a însemnărilor bunicului, nu mai încape nici o îndoială că l-au avut la îndemînă, de vreme ce Bazil Avaru a scris „Tare ca piatra", — să fie în acelaşi timp şi speriaţi de existenţa lui, ascuns cine mai ştie unde, temîndu-se să nu conţină cumva elemente apte a conduce la descoperirea furtului comis, mă refer la primul registru, dar şi la demascarea celor capabili să-l fi omorît pe Tatapetre... Şi nu numai numele lor, ci şi adevăratele mobiluri ! E clar ?

Îmi trag niţel sufletul, sorbind oleacă de zaţ, şi-aprinzîndu-mi altă ţigară (tot „Kent", că doar nu fumam dintr-ale mele).

Bileţel, care-şi tot frămînta favoriţii, smulgînd mereu cîte-un fir de păr, încît, dacă avea s-o ţină tot aşa, existau toate şansele să rămînă fără îmbelşugata sa podoabă, îşi stinge ţigara în ceaşca de cafea şi aproape strigă la mine :

— Şi ce ? Uiţi că Fifi Avaru, fără teamă şi nesilită de nimeni, a dezvăluit că Bazil Avaru, răposatu' de bărbat-su' era din aceeaşi urbe cu tălică, şi că-l cunoscuse foarte bine pe bătrîn ?... Dacă a avut curajul ăsta, să spună oarecum adevărul, înseamnă că nu-s speriaţi. Ci mai curînd vor să pună mîna pe gromovnic. Fără el, Fifi nu-i în stare să scrie mai departe „Tare ca piatra" ! Asta e !...

Totuşi, e ceva în capul inginerului meu de poet ! Şi nu-s singurul care să apreciez supoziţia emanată de Gig, fiindcă deodată o auzim pe tanti Raliţa :

— Domle Bileţel, ai crescut enorm în ochii mei ! Bravo, îmi place felul în care raţionalizezi...

Invidios, declar şi eu :

— De ce mi s-au adresat mie, nepotul celui furat şi ucis ?... Ceva nu-i în regulă. Trebuie să anchetăm totul... Să vedem cine-i Bazil Avaru ăsta, mai bine zis cine-a fost, să aflăm cum de-a putut fi în relaţii cu Tatapetre, iar eu să n-am habar de-o asemenea prietenie la toartă... De-un lucru sînt sigur — nimeni, afară de cîţiva din familie, n-avea cunoştinţă despre gromovnicul la care scria bătrînul !

Tanti Raliţa cade iarăşi pradă unui acces acut de entuziasm :

— Halal să-ţi fie, Al, băieţelule, că bine le mai gîndeşti !... Dar numai mişcîndu-te ai să izbuteşti dezlegarea atîtor enigme. Plecăm !... Şi plecăm numaidecît, fără să mai zăbovim...

— Unde, femeia lui Dumnezeu ? — mă arăt eu curios.

— La Sinaia, să-l înmormîntăm pe Bazil ! — clamează mătuşă-mea.

— Mda ! — cuget monosilabic și dubitativ, căzînd pe gînduri. Dealtfel, asta-i propusesem și eu lui Bilețel, după ce te-am cărat acasă, tocmai pe Vergului... Să mergem la Sinaia, să vedem și noi cum arată la față, chiar și mort, Bazil Avaru. Și, cu-același prilej, îi ziceam eu lui Gig, să-i cunoaștem prietenii și neamurile, așteptînd și provincia... Poate se prezintă și niscaiva cunoscuți din diapozitivele vizionate împreună, zilele trecute. Cine știe, în felul acesta, supraveghiindu-le reacțiile, poate dăm de gromovnic, de ticăloșii care l-au ucis pe bătrîn !... Așa-i, Bilețel, au ba ? Mai ții minte ce-am discutat înainte de sosirea lui Pompi și-a doamnei Avaru ?...

— Țiu, cum să nu țiu ! — depune mărturie poetul. Dar mai mi-aduc aminte și de-o altă afirmație de-a matale — cum că Negrețu a intenționat să omoare pe cineva... În clipa cînd te pregăteai să rostești numele victimei, te-a strigat asasinul de-afară, de pe terasă...

— Exact ! — îl aprob eu. Și nu-mi retrag acuzația. Pompilică, acum vreun an sau doi, a-ncercat să omoare un scriitor... Ce-i drept, nu apelînd la revolver, bazooka sau topor, ci recurgînd la telefon !

Uimirea întipărită pe chipul asistenților mei era mai mult decît grăitoare.

— Și cum a procedat, i-a dat cu telefonul în cap ? — se interesează îngrozită mătușă-mea.

— Ei, tanti Ralițo, nici așa, mecanic, să n-o luăm ! Telefonu-i mult mai eficient, adică poate deveni, atunci cînd dai o sîrmă... La omul potrivit, momentul oportun și-acolo unde trebuie. Întocmai cum a făcut și Negrețu...

— Cu sîrma de la telefon ? — se miră tanti Ralița.

— Ei, asta-i bună ! Încerc să mă exprim și eu plastic, iar matale o iei de capital... Primise de la scriitorul cu pricina, care se afla în Canada, într-o călătorie de studii, o glumă tipărită, o pagină de ziar, în care sta scris că prozatorul cutare a încercat să se sinucidă aruncîndu-se în cascada Niagarei... Ce era, în realitate ? La fața locului,

lingă cascadă, există o baracă, dotată c-un dispozitiv de xeroxare, care execută la comandă, utilizînd titlul și pagina întîi a unui ziar autohton, un unic exemplar, în care poți să publici, în glumă bineînțeles, și contra cost, orice trăsnaie îți trece prin cap... Scriitorul nostru, din simpatie față de Negrețu, la editura căruia trebuia să-i apară un roman, i-a expediat exemplarul prin poștă, fără să semneze, imaginîndu-și că Pompilică se va amuza cumplit. Și uite că nu s-a amuzat. Ba dimpotrivă, tont și tîmpit cum este, a pus numaidecît mîna pe telefon și-a pornit să sune... Și-a tot sunat, pînă ce-a izbutit să-i scoată cartea bietului om. Nu pe piață, ci din tipografie. Dar și din planul de editări al secției pe care-o conduce... L-a omorît. Cu sînge rece. Nici astăzi, la atîta timp de la producerea evenimentului, cînd omul se află de mult în țară, acesta nu mai are acces la editura unde lucrează cretinul de Pompi... La celelalte, după ce-a explicat totul, este tipărit în continuare, la „Prometeu“, ba !... De-aia am zis că-i asasin, metaforic bineînțeles.

— Curat criminal, domle, fără metafore ! — declară indignată tanti Ralița. Și noi stăm aici, ca blegii, în vreme ce filatelistu' se pregătește să-l îngroape pe Bazil Avaru... După mine, și de-ăsta vrea să scape, și cît mai urgent ! Nu-i uman ce se-ntîmplă, oameni buni...

6. Preparative și... preparate (culinare)

— Ia ascultă, tanti Ralițo, ce vrei să spui prin „nu-i uman ce se-ntîmplă“ ?... Ce se-ntîmplă, și ce nu-i uman ? Fii mai explicită !

— Nu-i uman că tragem de timp, — purcede să mă lămurească mătuşă-mea iar de-ntîmplat se-ntîmplă ceea ce se-ntîmplă... Adică, avem toate şansele să nu-l mai prindem pe Bazil Avaru... Cînd are loc ceremonia ? Ia uită-te-n gazetă !

— Nu-i nevoie, fiindcă am ceva ţinere de minte... Miercuri, la orele 13 !

— Şi astăzi sîntem luni !— precizează Bileţel, culegînd nişte firimituri de pîine de pe planşetă.

Mătuşă-mea oftează uşurată. Apoi, extrăgîndu-şi din poşetă al doilea pachet de „mărăşeşti", primul fiind golit de orice conţinut, îşi aprinde o ţigară şi-mi spune suflîndu-mi fumul în nas :

— Cu ce ne deplasăm, Al, băieţelule ?... „Trabant"-ul meu e-n pană... Cred că m-a lăsat bateria !

— Mai bine ! — declar satisfăcut. Că nu m-aş mai urca în bîzdîgania matale, nici să mă plăteşti cu aur... M-am săturat să tot împing la el, pînă-mi ies ochii din cap ! Vorba populară „nici cocoşul nu-i găină, nici Trabant-ul nu-i maşină"... Plecăm cu „Bombiţa" mea... Chiar acum telefonez la „Ciclop", în Drumul Taberii, să văd dacă-i gata.

După ce-l obţin la telefon pe meşterul Tudorică, omul meu de la atelierele „Fiat", din Bujoreni, şi discut cu dînsul omeneşte, nefiind încă în transă bişniţo-alcoolică, le comunic nerăbdătorilor mei asistenţi :

— „Bombiţa"-i aproape gata de cursă... În noaptea asta i se pune la punct şi motorul, căruia Tudorică i-a făcut un alezaj de milioane, iar dis-de-dimineaţă ne ducem s-o luăm...

Tanti Raliţa, după ce ne anunţă că rămîne să doarmă la mine, deoarece ţine să plecăm cu primul troleibuz şi n-ar vrea să-ntîrziem din pricina dînsei, aşteptînd-o să vină taman din bariera Vergului, mă întreabă pe neaşteptate :

— Măi nepoate, dar cît o fi ceasul ?...

De fapt, eram și eu curios să aflu ora exactă, avînd în vedere sumedenia de evenimente care ne măcinaseră timpul. Întrucît „Omega“ mea nu mai funcționează ca lumea, avînd mașinăria stricată, dar și minutarul lipsă, mă duc la fereastră, să observ dacă-i ziuă sau noapte. Afară, beznă ca-n iad ! Surprins, le declar partenerilor mei :

— E noapte ! Și dacă-i noapte, atunci precis trebuie să fie trecute de șapte și jumătate, maximum nouă, eventual zece și ceva... Însă, după cît mi-e de foame, ne aflăm la ora cînd oamenii normali cinează... Haide, dragă și scumpă tanti Ralițo, nu ne faci cevașilea bun de-ale mîncării ? Că și-așa ne-ai lăsat flămînzi...

— Dacă mă rogi frumos, și n-ai să-ți mai permiți insinuări josnice, de tipul celei de-adineauri, am să vă prepar, nehaliților, niște jumări oltenești, de-o să vă lingeți buzele... Să-ți vină să-ți bați copiii, nu altceva ! Însă am nevoie de ajutoare. Știți ce ? Haideți cu mine, la bucătărie... Pe cai !

Peste cîteva secunde eram cu toții, buluc, în atelierul mai sus citat. Tanti Ralița bătea ouăle (zece) într-o strachină apreciabilă, Bilețel tăia ceapa, plîngînd copios, conform indicațiilor mătușă-mii, în rondele fine, iar eu mă ocupam de ardeiul gras și de tomate. Cînd materia primă a fost gata pregătită, bătrîna mi-a cerut ceaunul. Aveam unul de tuci, însă era în pod. Am fost obligat să-l caut, orbecăind prin beznă, și să-l aduc la mare urgență.

Apoi, n-am mai avut probleme. Mai întîi s-a prăjit ceapa, pînă s-a rumenit bine, peste care am turnat roșiile tocate mărunt și feliuțele de ardei gras. După ce amalgamul a scăzut, pe foc mic, mai mult de jumătate, colcăind în baia de unt topit (un pachet întreg irosise mătușă-mea) bătrîna a răcnit la mine, alertîndu-mă :

— Mălaiul, unde-i mălaiul ?

— În cămară, unde să fie ! — am informat-o eu. Dar ce, vrei să pui şi de mămăligă ?

— Nu ! Dă-mi repede mălaiul, şi-ai să vezi pentru ce-i nevoie !...

Doi pumni de mălai a revărsat peste ouăle bătute din strachină. Iar amestecul, l-a prelins lent în ceaunul de pe aragaz.

— Dă-mi făcăleţul ! — a poruncit iarăşi tanti Raliţa.

— Va să zică tot pui de-o mămăliguţă ? — am întrebat-o din ce în ce mai flămînd.

— Domle Al, dar tălică eşti chiar un obsedat ? Ce mă baţi mereu la cap cu măliga ta ?... Trebuie s-amestec jumările...

Cînd, în sfîrşit, mirabilul preparat s-a prins corespunzător, arătînd ca o magmă aurie-stacojie, mătuşă-mea m-a luat iar la rost :

— Brînza, unde-i brînza ?

— În frigider ! — i-am spus niţel enervat.

— Taie rapid trei felii mari şi groase, şi aşterne-le pe fundul unor farfurii mari, preferabil de ciorbă...

În clipele următoare, fiertura era prăvălită peste feliile de brînză, iar noi, adică eu şi Bileţel, ne şi înşfăcasem furculiţele, gata să ne aşezăm la masă, chiar în bucătărie, nemaiavînd răbdare să cărăm totul, la mine în birou.

— Staţi ! — s-a răţoit tanti Raliţa. Nu vă lăcomiţi... Aşteptaţi să se topească brînza. Între timp, haideţi să facem şi mujdeiul... Trei căpăţîni de usturoi, minimum !...

Măreaţă făptură şi tanti Raliţa asta ! Dumnezeule, de unde i-ai mai dat şi formula jumărilor olteneşti ? Şi de ce numai dînsei ?

Mîncam ca sparţii, uitînd de toate, şi de regimul meu dietetic, şi de muncile lui Hercule ce ne aşteptau în zilele următoare. Bileţel, care mereu afirmă că nu se dă în vînt după mîncare, şi-a mai servit o porţie, răzuind ceaunul de tot ce mai rămăsese pe fund, încît acum arăta (ceaunul) ca oglinda. Tanti Raliţa, mai reţinută, optase doar

pentru o unică porție. Pe care însă și-o servise în cea mai mare farfurie din dotația bucătăriei. Cea utilizată la prepararea salatei orientale.

Mirosind a usturoi trăsnitor, de-ar fi murit și muștele din preajma noastră, cînd am lichidat totul, de nici nu mai era nevoie să recurgem la spălatul veselei, am sărutat-o amîndoi pe tanti Ralița. Pe fiecare obraz. Și-i aromeau obrajii atît de apetisant, ca niște cîrnați de casă proaspeți, abia luați din tigaie, încît, o clipă, am simțit în noi cele mai inexplicabile porniri canibalice. De s-ar fi putut, am fi înfulecat-o și pe mătușă-mea.

— Ei, ce ziceți, merit să mă luați, la Sinaia, împreună cu voi ? — a lansat provocarea, de mult pregătită, bătrîna.

— Nu numai la Sinaia, ci-n lumea întreagă, coană Raliţo ! — s-a avîntat poetul Bilețel, nedîndu-și seama ce spune și la ce riscuri se expune. Dacă ne mai prepari un ceaun de jumări, te luăm și pe lumea cealaltă !... Mergem cu tălică, oriunde !

— Prefer lumea asta, domle Bilețel ! E mai sigură, în orice caz... N-ai de cît să te duci singur acolo, mai ales dacă o să bagi în matale încă un ceaun de talmeș-balmeș!

Pe la miezul nopții, cînd jumările se răzvrăteau, laolaltă cu usturoiul, împotriva stimabilelor noastre stomacuri, încă mai discutam despre planul de bătaie al zilelor următoare. Bineînțeles, fumînd și bînd la cafele. Și tot, bineînțeles, fără să cădem de acord.

Tanti Ralița o ținea pe-a ei, propunîndu-ne să plecăm deghizați, pentru a nu fi recunoscuți, Bilețel pe-a lui, emițînd ideea, absolut îndobitocitoare, să urmărim desfășurarea ceremonialului funerar de la distanță, cu lunetele (pe care nici nu le-aveam).

Singurul lucid, în pofida dezgramentelor digestive, eram eu, care am decis, neacceptînd nici o altă sugestie, să participăm normal, în calitate de invitați ai soției ră-

posatului și-ai oratorului Pompilică, acel ce-avea să rostească discursul omagial.

În încheiere, le-am comunicat asistenților mei :

— La culcare, fraților. Sîntem obosiți ca niște cîini... Tanti Ralițo, matale te culci în dormitor, Bilețel o să doarmă în fotoliul de la biroul meu, iar eu pe canapea. Gata, nu mai am ce vorbi cu voi...

Peste noapte, am fost trezit doar de vreo cinci ori. De două ori de tanti Ralița. Care, prima oară, mi s-a plîns că n-o-ncăpea pijamaua nevesti-mii, iar apoi, că a mea îi era prea largă. De Bilețel, în rest. Ba-l anchiloza căușul fotoliului, ba-l durea burta, și-avea nevoie de bicarbonat, ba, mai tîrziu, după ce înghițise praful pe care i-l dădusem, că acesta nu părea a fi bicarbonat, ci mai curînd „Tix", pentru curățatul tacîmurilor.

Spre zorii zilei, cînd izbutisem s-ațipesc și eu o țîrișică, mătușă-mea s-a apucat să tragă de mine, avertizîndu-mă că-i timpul să ne sculăm și să plecăm la autoservicele din Drumul Taberii, după „Bombiță".

7. „Rallye" în trombă (București-Sinaia) fără șanse de retur !

La 7 fix, plus cîteva minute, debarcăm din 84 în apropiere de atelierele „Fiat" din cartierul Drumul Taberii. Portarul nu ne permite intrarea. Pînă nu prezentăm formele de acces în unitate. Îi completez pe loc fișa, înmînîndu-i un formular de 10 (lei), și numaidecît ne poftește surîzător să pătrundem. La hala unde-mi lăsasem, acum trei săptămîni „Fiat"-ul meu 600 D, nici urmă de mașină. Dar nici de nea Tudorică, omul meu de încredere, care

de-zece ani se-ngrijea de „Bombiță". Atît de atent și competent, încît, făcînd o socoteală, cred că, între timp. mi-aş mai fi putut cumpăra un turism proprietate personală. Cu unele economii, chiar și-un „Mercedes", pe motorină.

Nea Tudorică își face apariția abia pe la 8 și jumătate. Văzînd că fierbeam de supărare, îmi explică situația :

— Maestre, sînt mort de obosit... Toată noaptea am montat la „Bombița" matale...

— Şi unde-i, că n-o văd nicăieri ? — îl întreb oarecum liniştit.

— La cuptor !

— Cum ? Ai pus-o la copt ?...

— Dar bineînțeles ! Am vrut să-ți fac o surpriză. Îi cam sărise vopseaua, și-atunci i-am tras o suflare, cu niște material de-al meu, adus de-acasă... Acuma-i la cuptor, să i se usuce culoarea ! Băieții trebuie să fie înăuntru...

— Tot în cuptor ? Păi la cîte grade funcționează agregatul ?

— 45 ! E din import... Însă-i stricat de vreo cîteva luni, și uscare o facem la rece !

Găsim mașina în uriașul cuptor italian, adus cu mari sacrificii de la Torino, unde vreo cîțiva puștani se distrau lustruind-o, străduindu-se să-i elimine bășicile apărute după „suflare". În mai puțin de-o jumătate de ceas achit toate angaralele, îl achit și pe nea Tudorică, și trec la controlul tehnic de calitate. Aici se descoperă că „Bombița" are alt număr de motor, decît cel care fusese la intrarea în reparație capitală. Se renunță la investigații suplimentare, întrucît mai avuseseră cazuri de interschimbare a motoarelor.

În curtea atelierelor autoservicelui, invitat de nea Tudorică să urc la volan și să efectuez cîteva manevre de probă, constat că am o altă „Bombiță". Mult mai nervoasă decît fusese. Ce-nseamnă o revizie capitală, să

schimbi pistoanele și segmenții ! Alt motor, și la propriu, și la figurat, altă viață.

După cîteva ture prin incinta „Ciclop"-ului, pe deplin satisfăcut, îmi îmbarc pasagerii și-o pornesc spre poartă. Direcția, Sinaia. Însă la poartă motorul se-oprește după cîteva chinte de tusă. Îl strig pe nea Tudorică. Vine numaidecît, zîmbitor și afabil, și se interesează care-i baiul. Încearcă și el să pornească motorul. Și, după două sau trei chei, mă liniștește, tot surîzător :

— Merge perfect ! N-are benzină...

— Păi, măi nea Tudorică, atunci cînd am adus mașina, rezervorul era plin ochi !...

— Știu, maestre, știu, dar nu cu benzină se spală motorul ?... Nu-i o problemă, stația de „Peco" e lîngă noi...

Scrîșnind din dinți, am urcat-o pe tanti Ralița la volan, și-am împins, împreună cu Bilețel, de mi-am blestemat zilele. Norocul nostru că pompistul avea benzină cîtă vrei. Dar numai Co 75 ! Am făcut plinul, convins de pompist că „Fiat"-ul este o mașină excepțională, care merge cu orice benzină, eventual și cu gaz lampant.

Acuma nu mai aveam probleme. Puteam fi mîndru de „Bombița" mea. Rula ca un bidiviu, mîncînd kilometru după kilometru. Dar și benzină. Deoarece, la ieșirea din Ploiești, acolo unde se află stația de „Peco", observînd coborîrea indicatorului de consum am mai turnat vreo 15 litri în rezervor. Tanti Ralița susținea că așa se întîmplă cu orice motor după o reperație capitală. În timp ce Bilețel, și inginer de felul lui, era de părere că nea Tudorică uitase să regleze carburatorul.

Din lipsă de timp, am renunțat la cercetările de rigoare, și-am întins-o în trombă către Cîmpina. La „Paralela 45", am fost nevoiți să facem iarăși o haltă de ajustare. Ca să ne hrănim nițel, cu cîte-o ciorbă de burtă, celebrul preparat al casei, și să hrănim iarăși „Bombița", cu 15 litri de CO 90.

Cînd ne-am ridicat de la masă, am rămas înlemnit observînd sub maşină o băltoacă. Gata, mi-am zis, pierd ulei. Nu era ulei, ci benzină. Vîrîndu-mă sub „Fiat", a trebuit să constat că Bileţel era în eroare. Nu carburatorul se afla în suferinţă. Ci nea Tudorică. Uitase să strîngă şuruburile şi piuliţele de la pompa de benzină.

— Aşa-ţi trebuie, Al, băieţelule, dacă n-asculţi de-ăi mai bătrîni ! De cîte ori nu ţi-am spus să mă laşi pe mine să mă ocup de maşină ? Ai văzut cîte cărţi de mecanică auto am la mine pe masă...

— Hai să fim serioşi, tanti Raliţo ! — am mai temperat eu din elanurile tehniciste ale mătuşă-mii. Ultima oară cînd mi-ai reglat ralantiul, m-a costat o groază de parale carburatorul, pînă l-am pus la punct...

— Ce vină am eu, dacă era defect din fabrică ! — continuă să mă boscorodească bătrîna.

Plecăm oarecum mai liniştiţi, în trombă, gata să ne pupăm în bot, la ieşirea din parcajul motelului, cu un „TIR" de douăzeci de tone. Dacă nu frînam la timp, apelînd şi la frînele de serviciu, dar şi la cea de mînă, acuma ne aflam sub hurdubaia aia de „Henschel". Că loc era, slavă Domnului ! Din păcate, probabil din pricina reflexelor mele perfecte, am tras puternic de maneta frînei de mînă, prompt şi instantaneu, şi sînt nevoit să constat c-am rămas fără ea. Deşi, la o examinare mai atentă, maneta era, de fapt, umbrela mătuşă-mii Raliţa, care o plasase chiar lîngă lăcaşul dintre scaunele din faţă.

Ajunşi la Sinaia, intrăm triumfal în oraş, o cotim la dreapta, pe drumul gării, apoi trecem podeţul, şi pornim să urcăm spre complexul vilele de creaţie. La recepţie, coana Florence, prietena creatorilor şi tuturor neamurilor lor, mă anunţă :

— Maestre Conan, îmi pare rău, însă n-am cum să vă servesc ! Toate camerele-s date... Chiar acum un mi-

nut a telefonat de la București, tovarășul Tirbuceanu, șeful cazărilor de la scriitori, să mă anunțe că sosesc și delegații Uniunii, pentru a participa la sărbătorire !

— Ce sărbătorire ? — o chestionez eu nedumerit.

— Aoleu, m-am inexprimat greșit, am vrut să zic la festivitatea de adio, organizată în cinstea mortului care ne-a făcut plăcerea să-și dea duhul la noi... Dar nici festivitate nu-i bine spus, că altfel se zice, dar nu prea știu bine cum...

În orice caz, ajutat de-un telefon al „recepționerei, a cărei nepoțică lucra la „Palas", hotelul din centrul Sinaiei, și tot la recepție obținem trei apartamente, la etajul al II-lea, din cele rezervate pentru străini... Dar și cu tarife calculate corespunzător.

De voie, de nevoie, le acceptăm. Parcînd „Bombița" lîngă „Palas", ne ducem tustrei, eu, tanti Ralița și Bilețel, să ne instalăm în „apartamentele" noastre.

Nici n-apuc să ies bine de sub dușul pe care mi-l administrasem la mare grabă, că sună telefonul. E Gig Mironescu.

— Măiestrică, aș avea o propunere... După ce-am citit „menu", adică lista de bucate a restaurantului de la parter, mi-am dat seama că-i musai să-ți cer să mă iei în gazdă la tălică ! Știi ce prețuri au frații de-aici ?... De milioane ! Și la propriu, și la figurat. Nu-s de nasul nostru.

Cuget rapid, după cum îmi stă în caracter, și-i comunic pe loc rezultatul :

— Ia-ți urgent catrafusele, și vino la mine... Între timp, o sun pe tanti Ralița, și-o prelucrez și pe dînsa să facă aceeași operație...

Tanti Ralița, fără să mai facă fițe, se declară numaidecît de acord.

Bilețel, care-mi adusese, pentru consultație, „menu" tipărit elegant pe hîrtie cretată, mă examinează nerăbdător, așteptînd să-mi înregistreze reacțiile. Spre sur-

prinderea poetului, nu reacţionez deloc. Muşchii faciali îmi paralizaseră, sper că temporar, întocmai ca şi corzile vocale, la citirea formidabilelor preparate pe care ni le ofereau gazdele. Nu preţurile mă speriaseră. Că vorba românului : „dai un ban, dar stai în faţă"... Ci belşugul, incredibil, de mîncăruri pe bază de peşte, porc, vită şi păsări. Plus încă un element fantastic...

Mătuşă-mea, fără să mai bată la uşă, mă găseşte într-o stare de totală prostraţie, în momentul cînd îşi face apariţia în odaia noastră.

— Ce-ai acolo, nepoate, vre o filă din gromovnicul dispărut, de-ai rămas ca o stană de piatră ?...

Îi întind lista de bucate, renunţînd la orice explicaţie. Mătuşă-mea, după o simplă aruncătură de ochi, întoiegeşte şi dînsa.

Bileţel, invadat de panică, îi smulge „menu" din mînă şi se uită din nou prin paginile sale, că erau şi multe. Răsfoieşte, citeşte, şi tot nu pricepe nimic.

Cuprins de milă, mă îndur să-l lămuresc :

— Văd, dragă Gog, pardon, Gig, că nu-ţi mai funcţionează deloc coţofana... Păi îţi dai seama ce document mi-ai dăruit ? Ia descifrează nota de pe pagina a treia, aia scrisă cu pix de culoare albastră... Ce scrie acolo ?...

Bileţel întoarce foaia, dă de peagina cu numărul 3, şi-mi citeşte :

— „Bobe, aşteaptă-mă la noapte, Frosa"... Ei şi ? Ce-i cu asta ?...

— Păi, ştii cine-i Bobe ?

— Sigur că nu ! — răspunde poetul.

— Băiatul lui Jurj Hariga, vecinul lui Tatapetre, de la Piteşti, de pe strada Libertăţii... Iar Frosa, fosta mea iubită, de-acum cîteva decenii... Înseamnă că-s amîndoi aici, sosiţi la funeraliile lui Avaru. E formidabil ! Dar şi ei sînt formidabil... de tîmpiţi. Auzi idee, să corespondeze pe listele de bucate ale restaurantului. Te pomeneşti

că locuiesc și ei la „Palas"... Dar de unde și pînă unde Frosa, asta nu mai sînt capabil să-nțeleg. E ceva de te doare mintea, nu altceva!

8. Cina cea de tăinuială...

Tanti Ralița, pe care aventurile mele amoros-filosofice o lăsau rece, verifică și dînsa însemnarea de pe „menu". Dă din cap a neîncredere, apoi își motivează gestul :

— N-aș fi zis că Bobe mai trăiește ! Cîți ani să aibă oare ?...

— Ce importanță are vîrsta individului ! — mă indignez eu. Principalul e c-a venit la Sinaia, să-l petreacă pe ultimul drum pe Avaru... Acuma mi-e clar totul. Precis erau prieteni, și poate și mai mult...

Mătușă-mea cugetă o clipă, iar după aceea-și amintește de ceva :

— Ce-ai zis tălică, adineauri ? Că te doare mintea ?... Ei bine, pe mine mă doare inima !

— Aoleu ! — intru eu în sperieți. Nu mi-ai spus niciodată că ai probleme cu cordul... Și unde te doare ?

Tanti Ralița își duce mîna dreaptă în dreptul stomacului, și-mi indică locul suferinței. Ciudat ! N-am mai auzit pînă acum, să aibă cineva inima la un nivel atît de scăzut.

— Ce simți ? — insist îngrijorat.

— Că mi-e foame ! — declară mătușă-mea. Tu nu știi că inima omului se află deasupra burții ? Haidem la masă... Numai dînd peste denumirile bucatelor din lista ăstora, și m-a și apucat dîrdîiala... Simt, că mor, zău așa. Or fi prețurile ceva mai sărate, dar merită să ne-omenim și noi odată, ca domnii...

Sala restaurantului era ticsită de lume. Turiști, vacanțieri, chiar și niște străinezi, pe care-i recunosc de la distanță, după pachetele de țigări „Dunhill", „Stuyvesant" și „Kent" puse neglijent lîngă tacîmuri. Cercetez atent asistența, nădăjduind să-l recunosc pe Bobe Hariga. Nimeni care să-i semene. De fapt, stînd și gîndind mai profund, nici nu l-aș mai fi putut identifica, după atîta amar de vreme.

Îmboldit de mătușă-mea, apelez la responsabilul de sală, îi spun cine sînt, și-l rog să-mi facă rost de-o masă pentru trei persoane. Deși nu are habar de numele meu, îl impresionează însă revista la care lucrez, chiar neplăcut aș zice, avînd în vedere multiplele anchete demascatoare din domeniul comerțului, și ne oferă imediat o măsuță pe care se aflau niște etichete „Rezervat".

— Dar nu-i rezervată masa ? — îl întreb eu, nevrînd să iau nimănui bucățica de la gură.

— Nuuu ! Se poate ? Pentru dumneavoastră, ăștia din presă, oricînd renunțăm la interesele noastre personale... Cu ce să vă servim ?

— Am citit lista de bucate ! — îl informez eu. Dar am uitat-o în cameră. N-ai cumva una la îndemînă ?...

— Am .. Dar n-ajută la nimic ! Afară-i vopsit gardu', înăuntru-i leopardu' ! „Menu" îl avem de reclamă, iar clienților de vază, le recomandăm preparatele noastre deficitare pe cale bucală de la om la om... Vorba ăluia, dacă ești om cu mine, sînt și eu om cu tine ! V-am spus-o ca glumă de rîs, fiindcă cu presarii sîntem extrem de atenți, nu ne batem singuri cuie-n cap...

— Și ce ne sfătuiești să mîncăm ? — îl întreb eu amuzat, mai ales că tipul părea simpatic, fiind și cam apoplectic de felul său.

— Pentru început, niște șalău cu sos remulat, din cod congelat, apoi un mușchi de vacă velington, știți, mareșalul ăla neamț care l-a bătut pe Neapoleon, iar ca desert, să văd dacă mai am pus deoparte, cîte o profiterolă, ceva de

excepţie, cu frişcă din vacile noastre, fiindcă avem şi o gospodărie anexă, cu pui şi dobitoace, başca un director de specialitate zonotehnicistă... Ce ziceţi, vă surîde ?

— Adă din toate, cîte două porţii ! — comandă tanti Raliţa, nemaiaşteptînd şi părerea mea, care vroiam să mă interesez şi de preţuri.

— Perfect, coană mare, fiindcă altceva nici c-avem ! — preia din mers responsabilul, nu prea încîntat de notabila operaţie, de reducere a stocurilor sale supranormative, pe care o efectua mătuşă-mea.

În jur de unsprezece, după ce tanti Raliţa şi-a mai comandat două profiterole, ca să le ia cu dînsa, la cameră, ne-am hotărît să mergem la culcare. În plată, apoplecticul ne prezintă o notă de plată apocaliptică — 453 lei, fără atenţiile de rigoare. Însă era tardiv. Mîncasem totul. Pînă la ultima fărîmă.

Ajunşi în apartamentul nostru, mătuşă-mea îşi exprimă dorinţa să bea o cafeluţă.

— Tanti Raliţo, — o previn eu, cofeina-i somnifugă !...

— Aiurea ! Pe mine m-adoarme buştean...

— Păi n-ai văzut ce preţuri au ăştia ? Rămînem săraci, dacă ne-apucă să mai comandăm şi cafele, şi încă servite la cameră...

— Nu comandăm nimic ! — declară mătuşă-mea. Am cafeaua la mine...

Şi, spre stupefacţia noastră, îşi extrage din poşeta-geamantan o pungă cu cafea boabe, precum şi-un termocuplu fierbător, electric.

Fumînd oarecum deconectaţi, după toate cele păţite în cursul zilei, din zori şi pînă-n noapte, sorbim din resturile cafelelor şi tăinuim în privinţa programului de-a doua zi.

Observînd că Bileţel e gata s-adoarmă pe el, de obosit ce era, şi că mătuşă-mea picotea cu „mărăşeasca“ lipită de

buza de jos, înțeleg să profit de ocazie, și să elaborez de unul singur planul de bătaie. De aceea, li-l expun sumar, fiindu-mi și mie un somn de excepție :

— Obiectivul nostru, deocamdată, pentru mine, este să-l vizităm pe Bazil Avaru, să-l vedem ce mai face și cum arată la față, în speranța că-l vom putea identifica, și-apoi să-l înmormîntăm creștinește, însă păcătuind prin observarea atentă a tuturor celor sosiți la funeralii ! Atît, și nimic mai mult... Iar acuma, toată lumea, mic și mare, să se ducă la culcare !

Nu mai era nevoie de îndemnul meu mobilizator, deoarece, între timp, Bilețel ațipise la pieptul mătușă-mii, pufăind lejer, iar bătrîna, visînd probabil cine știe ce secvență din tinerețea dînsei, îi torcea dormind caierul bogatei sale podoabe piloase, de pe maxilare, căreia poetul îi spunea „favoriți".

II. ÎNMORMÎNTARE DE LUX – CONFORT UNU, SPORIT

9. Manevre de recunoaştere

Avînd în vedere că operaţiunile terminale, adică înţărînarea lui Bazil Avaru, erau prevăzute pentru orele 13, aşa cum, dealtfel, se anunţase şi la ziar, la cinci şi jumătate, dimineaţa, procedez la trezirea partenerilor mei.

Cu Bileţel n-a fost cine ştie ce problemă, deoarece, fiind uşor ca un fulg, l-am luat pe braţe, întrucît nu vroia să facă priză cu realitatea, şi l-am aşezat în cada din baie, dînd drumul la duş. Cu-atît mai mult cu cît dormise numai în slip, uitînd să-şi îmbrace pijamaua (dacă o avea cumva le el !). Pentru orice eventualitate, deschisesem ambele robinete ale bateriei, să-i fie şi cald, şi rece, în funcţie de temperatura apei pe care-o debita hotelul.

Însă tanti Raliţa, care, probabil din pricina abuzului de cafea, după cum afirma dînsa, le dormea de le buşea, mi-a făcut greutăţi. Chiar aproape insurmontabile. Mai ales că, peste noapte, căzuse de pe dormeză, şi-am găsit-o pe duşumea, vîrîtă sub mocheta ce-i servea de pled. Am zis insurmontabile, fiindcă am fost nevoit, cu chiu cu vai, s-o urc la loc pe agregatul mai sus pomenit (recte, dormeză). Cînd cădea pe la capul instalaţiei, cînd pe la picioarele acesteia. Cred că numai datorită celor şase sau şapte

căzături zdravene, a reușit să se trezească încăpățînata de mătușă-mea.

— Domle Al, — a izbucnit tanti Rafița, în clipa cînd a făcut ochi, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Ce te-a apucat să mă trezești, tocmai cînd aflasem cine-i Bazil Avaru ?... Na, poftim, acum-am uitat și visul pe care l-am visat... Poate că, dacă adorm iarăși, aflu din nou cine-i scriitorul ăsta necunoscut ! Ce zici ?...

— Zic să te scoli numaidecît ! — m-am rățoit la biata bătrînă. Trebuie neapărat să fim la capelă înaintea sosirii participanților la funeralii... Și-apoi, mai durează și gustarea de dimineață. Fără un breakfast corespunzător, dietetic și hipocaloric, nu-s capabil să anchetez nimic... Indiferent ce-ar fi !

Mătușă-mea, auzind de breakfast, s-a ridicat urgent în capul oaselor, și-a coborît de pe dormeză, aranjîndu-și taiorul mototolit.

— Atunci să mergem ! — m-a anunțat bătrîna. Nu-mi mai schimb costumul ăsta, fiindcă nici n-am luat altul la mine ! Unde mîncăm, tot la restaurantul de jos ?...

— Ferească Dumnezeu ! — am exclamat eu îngrozit. Găsim noi un „express"... Dar mai întîi să-l îmbrac pe Gig Mironescu, că l-am lăsat în baie, să se trezească !

Bilețel nu se trezise. Cada era plină cu apă, iar poetul dormea cu capul pe ghizdul lateral la vanei. Cred și eu. Îi convenea. Apa era caldă, iar susurul pe care-l emitea, revărsîndu-se din ambele robinete, probabil i se părea un șopot adormitor de izvor.

Numai cînd am sistat debitul apei calde, trecînd exclusiv la rece, m-am pomenit cu poetul în picioare. Despuiat și ud, m-a și luat la rost :

— Măiestrică, unde m-ai adus ? La „Baia Arcului" ?... Dacă-i așa, de ce nu vine maseurul ?...

După o jumătate de ceas, la capătul unor infinite alergături în căutarea unui „express", serveam breakfast-ul la

cantina complexului caselor de creație. Unde nu se ivise încă nimeni dintre „creatorii“ cazați în vilele din preajmă. Era și prea devreme.

— Coană Florence, — o rugasem eu pe recepționera și bufetirea stabilimentului, de-ndată ce pătrunsesem în sala de mese, n-ai vrea să fii atît de drăguță și să ne dai și nouă ceai, să ne mai încălzim sufletelul ?...

— Se face, maestre ! — mă-ntîmpinase cu zîmbetul pe buze focoasa gospodină. Ceai cu ce ?...

— Ceai cu ce ai !

— Adică numai două ceaiuri ? — s-a mirat Florence, cunoscîndu-mă prea bine, și încă de mult.

— Nu, măi fată bună, ceai cu ce mai ai... Adică : gem, untișor, niște parizer din carne naturală și, bineînțeles, cîte patru ouă ochiuri, cu costiță afumată prăjită, rumenă și crocantă !

— Vai de mine, maestre, îmi pare tare rău, dar ouăle sînt la Breda, administrativul nostru... Restul se-aduce numaidect !

— Și unde-i Breda, prietenul meu ?...

— La magazie, că astăzi avem tămbălău mare, v-am mai spus cu matale ! Știți, chestia cu delegații sosiți la sărbătorire, adică la ceremonie... C-a venit și tov. Tancu, laolaltă cu Tirbuceanu și Mitușină, și-ăilalți specialiști cu-nmormîntările !

Peste cinci minute îl aduceam pe Breda, cu ouă cu tot, să cinstim o vodkă împreună. După două sute, de vodkă, nu de ouă, ne-a oferit și niște telemea de Brăila, s-avem cu ce bea ceaiul. Bun băiat, și Breda ăsta. Inimă de mamă !

Iar după ce se-așezase la masa noastră, lîngă tanti Ralița, se-mprietenise la toartă cu mătușă-mea. Ciocneau vodcile, de-ai fi zis că-i apă „milenară“, cum zicea bătrîna. Suflet mare, mai ales că vodka îl însuflețise și mai dihai, Breda a trimis o fată, din cele care serveau în salon, să ne-aducă și niște cîrnați de casă, afumați, din rezerva sa personală.

Abia pe la zece am izbutit să-i dăm de capăt breakfast-ului nostru. Se dusese dracului și regimul dietetic, și calculul caloriilor. Dar ce nu face omul, cînd e vorba de-o anchetă de dimensiunile celei întreprinse de mine. Renunță la orice, în numele investigației !

Şi zău că Breda își meritase vodka. Fiindcă, în avîntul neastîmpărat al discuțiilor, dar și-al tăriei, ne furnizase o sumedenie de informații extrem de importante. Chiar capitale, aș putea zice.

— Dacă mai dau ortul popii vreo doi sau trei tovarăși creatori, aici, la noi, în cadrul complexului condus cu competență și dibăcie de Toian al nostru, pot să spun c-am rupt-o-n fericire... Încă o dilie ca madam Avaru, soția mortului de-alaltăieri, și rămînem fără administrativii Uniunii...

— Dar ce s-a-ntîmplat, nea Bredo ? — încerc eu să-l trag de limbă.

Nu mai era nevoie de-atari manevre, deoarece Breda spune totul, de bună voie și nesilit de nimeni.

— Păi aseară, cînd au sosit de la București tovarășii Tancu și Tirbuceanu, împreună cu băiatul ăla drăguț și frumușel, care se ocupă de morții scriitorilor, că Mitușină fusese dus urgent să se culce, fiind tare obosit, nevasta răposatului s-a repezit la ei să-i sfîșie, nu altceva. Bieții tov. Tancu și Tirbuceanu, nu mai știau pe unde să-și scoată cămeșile... Urla muierea aia, nebună și înfigăreață, ca o leoaică.

— O supăraseră cu ceva ? — m-am arătat eu mirat.

— Cu ce s-o supere, maestre ? Că-s toți oameni buni, băieți de suflet și de salon, ba chiar și de comitet, în calitatea lor de membrii în comitetul administrativ al Uniunii... Se-așezaseră și ei la masă, obosiți de drum, să-mbuce ceva și să bea o gură de vin, că apa Sinaiei nu-i deloc bună și fiara s-a și năpustit asupra lor. Că unde-i nenorocitul care a aranjat ceremoniile înmormîntării, că de ce n-a organizat angajarea unui dric, ea-i spunea car

funerar, cu cai mascați și personal de prestații în haine de gală, negre și cu lampasuri din mătasă, că de ce n-a făcut rost de-o fanfară dacă nu militară, cel puțin una de amatori, că bărbatu-său a scris pentru popor, și-ar merita și el atîta lucru... Și dăi și dăi, pînă i-a umflat capul lu' tov. Tancu... Care știi cum își iese din pepeni, cînd îi cere cineva mai mult de cît poate da, fie că-i vorba de-un împrumut, sau de vreun ajutor de înmormîntare !...

Tanti Ralița, auzind de ajutoarele pomenite de Breda, mă chestionează, întrerupînd demersul administratorului :

— Și cît vă dă, măi nepoate, cînd muriți ?

Sîcîit de inoportuna curiozitate a bătrînei, îi răspund alandala :

— O să aflu, cînd voi repauza ! Sper să mai treacă ceva ani pînă atunci... Deocamdată, mă interesează bizarele pretenții ale doamnei Avaru. Mai ales că, după cum ar fi și normal, Bazil, bărbatu-său, nici n-avea cum să fie membru al Uniunii, de vreme ce abia acum a publicat prima sa carte !... Ia zi-i mai departe, nene Bredo, ce-a mai vrut femeia mortului ?...

— Și cîte n-a vrut ! Oho ! Că să asiste și primarul orașului, că, la cererea editurii unde lucrează mătrăgună, știi matale despre cine-i vorba, Negrețu ăla, de la „Prometeu", președintele scriitorilor a aprobat în mod special ca Avaru să fie dus la groapă pe banii obștei, deoarece a scris o carte bombă, nemaipomenită, și-așa mai departe...

— Și ?...

— Și s-a-nfuriat tov. Tancu, și-a răcnit : „Ia ascultă, cucoană, să zici mulțam, dacă om face rost de-un camion !" Apoi s-a răstit la omul cu îngropăciunile : „Mă, băiete, vezi și află dacă n-are fabrica de-aici vreo fanfară ! Dacă ne-mprumută muzica, le citim și noi niște poezii, după ce isprăvim balamucul..." Atît i-a trebuit jivinei. Cînd a auzit de balamuc, să-i vină cu leșin. S-a repezit afară, pe terasa cantinei, și-a adus după ea un

găligan bărbos, urît ca dracu' și-nțolit ca la bîlci, în blugi răpănoși și geacă lățoasă, și i l-a prezentat lu' tov. Tancu, orăcăind : „Ăsta-i cumnatu-meu, gagiu de barieră, și dacă mai zici o dată ceva cu balamucul, îți schimbă portretul și te pocește pe loc, din doi pumni și trei labe !"...

Excitat de fantastica informație procurată de Breda, că Avaru mai are și-un frate, îl iscodesc în continuare :

— Și tov. Tancu ce-a spus, cum a reacționat ?

— A, păi a fost de milioane... Și-a mijit ochii, s-a uitat cîș la găligan, și-a întrebat-o pe madamă : „Ce-ai zis că-i huiduma asta ? Gagiu sau gagic ?..." Muierea s-a fîstîcit, n-a mai avut ce spune, și-a întins-o ca din pușcă, tîrîndu-l după ea pe golan. O nimerise tov. Tancu exact în călcîiul lu' Aristide, ăla din războiul cu Traian ! Știi care, c-a fost dat și la televizor, cu Chirc Duglăs în rolul principal... Mare film, domle !...

Luîndu-ne rămas bun de la Breda, și mulțumindu-i pentru tovărășie, cîrnați și telemea, ne-am ridicat de la masă pe deplin satisfăcuți. Din toate punctele de vedere. Și sătui, și bogați în informații.

Deoarece tanti Ralița călca nițel cam balansat, l-am rugat pe Bilețel s-o sprijine, cel puțin pînă ajungem la locul unde era depozitat mortul.

— Măiestrică, — mă apostrofează poetul Mironescu, n-am scos o vorbuliță cît l-ai interogat pe dulcele ăsta de nea Breda, și nici vodkă n-am gustat... Cu ce-am păcătuit, de mă pedepsești în halul ăsta ? Coana Ralița, cu gabaritul dînsei, îmi face umărul piftie și surcele, zău așa !

— Taci, Bilețelule, că dacă te-aude mătușă-mea, te face numaidecît paté de fois gras, și nu piftie, căci un umăr nu-i suficient !...

Apoi, la ieșirea din cantină, o întreb pe buna mea Florence :

— Unde l-ați cazat pe Bazil Avaru ?...

— Vila 4, camera 6! — îmi răspunde dînsa cu promptitudine.

— Cum așa, laolaltă cu scriitorii încă în viață? — mă mir eu.

— Nu, maestre Conan, asta a fost pînă să moară... Acuma-i la capela bisericii din vale!

Lămurit, în sfîrșit, îmi mobilizez tovarășii de drum:

— Să mergem, oameni buni, mortul ne-așteaptă!

— Stai blînd și nu mă-mboldi, Al, băiețelule, că nu mi-s vacă! — mă repede supărată (nu știu de ce) tanti Ralița. N-are decît să ne-aștepte sănătos... Că mortul de la groapă nu se mai întoarce! Are tot timpul înainte...

Abia după ce-o observ cum pășește, legănîndu-se ca o balerină lansată pe-o mare în hulă, dar și cocoșîndu-l de-a binelea pe Bilețel, îmi dau seama de dificultățile bătrînei.

Înaintînd, mai precis coborînd pe ulița ce ducea spre capela bisericii din vale, îi suflu la ureche poetului:

— Ce-i facem, Bilețel dragă, cu mătușă-mea? Cum o trezim?...

— Nu-i o problemă, măiestrică, principalul este cum o să mă trezești pe mine?...

— Că nu ți-o fi somn?

— Altceva am vrut să spun, detectivule, — continuă să delireze poetul, că văz că nu te prea ajută coțofana, cum o să mă trezești din morți, eu nefiind nici Iisus, iar tălică nicidecum Dumnezeu? Că precis mă omoară coana Ralița noastră!... Nu-ți dai seama că mai mult o duc eu, decît bruma de picioare ce i-au mai rămas?...

Sărmanul Gig Mironescu. Trebuia să-l susțin în vreun fel, așa c-am luat-o și eu pe mătușă-mea de-un braț. Dezechilibrată de intervenția personalității mele, tanti Ralița îl abandonează pe Bilețel, mă părăsește și pe mine și, ca o rachetă, o ia la goană la vale, sporindu-și din ce în ce mai zdravăn viteza, ca un proiectil teleghidat, însă scăpat de sub controlul electronic.

Cînd izbutim, cu greu, s-o ajungem, bătrîna tocmai realiza impactul cu gardul din șipci al bisericii. Gardul se clatină, mătușă-mea reculează în brațele noastre, tocmai la timp, și se răstește, neașteptat de lucid, ca și cum atunci s-ar fi trezit la realitate fără dificultățile de emisie de mai înainte :

— Ce v-ați apucat să goniți după mine ?... Nu v-ați dat seama că-mi era necesară o cursă de jogging, după două ceasuri de imobilizare pe scaun, la gustărica de dimineață ?...

Pîș-pîș, ne strecurăm pe portița împrejmuirii bisericuții, iar peste o clipă pătrundem în sfîntul lăcaș. Într-o firidă, din partea dreaptă a ortodoxei incinte, acolo unde deobicei se vînd luminările, chiar lîngă taraba respectivă, acuma închisă, nefiind zi de tîrg bisericesc, dăm de catafalcul lui Bazil Avaru.

Nimeni lîngă el. Decît vreo cîteva lumînări aprinse, dar și-acelea pe ducă, filînd copios din fitilele nemucărite.

Extrem de curioși, ne-apropiem tustrei de răposat. În vîrful picioarelor, de parcă ne-am teme să nu se scoale din morți. Bazil Avaru arată destul de bine, pentru situația în care se afla. Ai fi zis că doarme.

Privesc la el atent, încercînd să descopăr cine ar putea fi dintre cunoscuții mei din Pitești (strada Libertății, cartierul haznagiilor). Degeaba îmi intensific laserele ochilor mei scormonitori, fiindcă mortul poartă barbă, și încă destul de căruntă și nu-s în stare să identific nici o trăsătură apropiată memoriei subsemnatului.

Tanti Ralița, lipsită total de respectul cuvenit morții, îl roagă pe Bilețel :

— Măi copile, ia ține-l tălică pe Bazil ăsta, uite-așa, apucîndu-l de cap, că vreau să verific ceva !...

Interzis, Gig Mironescu se opune :

— Ce să-l mai țin, coană Ralițo, că n-o s-o ia din loc ! Nu pun mîna pe mort, nici dacă m-ai pica cu ceară... De

nici un fel, de nici o culoare... În fața eternității, coțofana mă părăsește totdeauna !

Surprins de propunerea bătrînei, mă ofer eu. Îi cuprind capul între palme și, cutremurat de răceala chipului de piatră, o întreb înfiorat pe mătușă-mea :

— Ai vreo bănuială, că n-ar fi mort ? Pot să te asigur, acuma cînd sînt cu mîinile pe el, că scriitorul nostru necunoscut e dus de mult pe lumea cealaltă !...

Tanti Ralița nu-mi răspunde, ci-apucă de barba defunctului și-ncepe să tragă de ea. Apoi, observînd că era bine fixată, îi încearcă și mustața. Rezultatul e-același. Abia după aceea se explicitează bătrîna :

— Am vrut să controlez dacă nu-i cumva deghizat, cu barbă falsă, ca la teatru... Și știi de ce ?...

— N-aș prea zice ! — mi-am exprimat eu nedumerirea, slobozind capul răposatului.

— Domle, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Bătrînețea bat-o vina... Eu l-am mai văzut pe Bazil ăsta, foarte de mult, prin Pitești... Nenorocirea-i că nu-mi pot aminti cine ar fi... Ehe, la vîrsta mea-i absolut normal...

Gig Mironescu, atent la discuția noastră, dar și la ce se petrece afară, ține să ne avertizeze :

— Vine o grămadă de lume... Te pomenești c-au de gînd să-nceapă festivitatea, vorba recepționerei Florence, muierea aia, cu ouăle, de la cantină...

Ne retragem numaidecît lîngă altar, prefăcîndu-ne preocupați de alte probleme religioase, strict personale. Tanti Ralița se-nchină și bate mătănii, Bilețel a luat o lumînare aprinsă dintr-un sfeșnic avut la îndemînă și, îngenuncheat, cu feștila în căușul palmelor, luptă disperat să-și stingă unul din favoriți, care-i luase nițel foc, răspîndind în juru-i un trăsnitor miros de porc pîrlit, iar eu, mai precaut, mă vîr sub măsuța din fața altarului, pe care se află o icoană grea, din metal gălbui și oxidat, și-ncerc să trag după mine acoperămîntul împodobit cu fir al mesei.

Îmi amintisem că așa procedam, cînd eram copil, și mă punea bunică-mea, o habotnică înrăită, de Paști, să trec pe sub masa dinaintea altarului.

Peste o clipă, pătrund în lăcașul sfînt cei pe care-i auzise Gig Mironescu. Erau delegații Uniunii Scriitorilor. Tancu, Tirbuceanu, Mitușină, acesta din urmă foarte impresionat de prezența mortului, deoarece are ochii scăldați de lacrimi, precum și simpaticul slujbaș funerar al obștei, cel ce se ocupa totdeauna de cazarea scriitorilor... la cimitire.

Le suflu partenerilor :

— Fiți tari și țineți-vă bine, să nu ne vadă băieții !... Și țineți și icoana mai țeapăn. Că, dacă ne cade-n cap, ne mai pomenim și extraplați !...

— Mira-m-aș ! — mîrîie Bilețel, rezistînd totuși mai departe. Din tălică și coana Ralița, nici cînd, de nici un fel și de nici o culoare, nu se poate obține un ceas extraplat... Doar unul deșteptător, marca „Roskopff-patent", că prea vă dați deștepți cu detectivismele voastre !

Grupul reunit al delegaților, preocupat de misiunea asumată, asistă la măsurarea coșciugului, operație efectuată de omul cu înmormîntările, după care se consultă. Tancu, privind oblu la Mitușină, îl întreabă :

— Mitică, ai organizat masa de pomenire de la „Palas" ?... Fii atent, banii îi dă madam Avaru, c-abia a încasat de la Pompilică zece miare, din drepturile de autor ale lu' bărbatu-său. Noi doar completăm, cu ajutorul de înmormîntare legal... Nimic mai mult ! Bineînțeles, vom fi nevoiți să participăm la praznic, așa-i datina... Tirbucene, — se-adresează de astă dată responsabilului cu casele de creație, cazații la vile, să-și plătească pînă la ultimul leuț camerele... Că noi nu sîntem tulumbe funebre, să ținem neamurile cucoanei, casă și masă, în prețul prestațiilor ! Cu fanfara uzinei, a vorbit Mitușină, nu ne costă nimic... Haidem, la treabă ! Și-aveți grijă de camion, să nu fie mai mare de șapte tone, că ne rîde lumea....

După ce delegații s-au topit din cîmpul nostru vizual, am pus totul la loc. Şi icoana, şi măsuţa pe care-o aveam în spate.

— Şi-acuma ce-i facem ? — s-a interesat poetul Gig Mironescu.

— Aşteptăm ! — îi comunic eu. În cel mult o jumătate de ceas vor începe slujba...

— Ce slujbă-i asta ? — se miră Bileţel. Cînd toată lumea semnează condica la şapte, ăştia vin abia în jur de ora prînzului ?

— Asta-i meseria lor ! — ne lămureşte tanti Raliţa. Nu lucrează mai niciodată, popii ăştia, iar cînd fac şi ei ceva, atunci cîntă...

La indicaţiile mele, ne pitim cu toţii în dosul pupitrului la care obişnuieşte să citească şi să ţină isonul ţîrcovnicul. Şi purcedem să aşteptăm. Tanti Raliţa ar dori să-şi aprindă o „mărăşească", însă o reţin la timp. De-afară, se-auzea venind lumea.

10. „Veşnica pomenire" — contra cronometru

În mai puţin de cinci minute, lăcaşul bisericesc este ticsit de oamenii veniţi să-l petreacă pe ultimul drum pe cel ce fusese Bazil Avaru, sau care, mai exact spus, se ascunsese în dosul pseudonimului de mai sus.

Sicriul este înşfăcat de nişte bărboşi, probabil neamurile directe ale răposatului, şi depus pe-o năsălie, în centrul incintei sfinte.

Atent la toţi cei prezenţi, mă străduiesc să identific niscaiva cunoscuţi. În special, printre cei sosiţi din provincie. Imposibil de obţinut vreun rezultat. Nici una din mutrele examinate nu-mi spune nimic. Însă lumea con-

ţinuă să sosească. Iată, a apărut şi Fifi Avaru. La dreapta sa îl are pe Pompi Negreţu, iar în stînga pe-un bărbos supradezvoltat, cu ochelari de soare, şi-nţolit la mare fix, în haine de doliu.

— Asta-i precis gagiul de care-a pomenit Breda ! — îmi şopteşte Bileţel, trăgîndu-mă de mînecă.

N-apuc să-i mai cer informaţii suplimentare, întrucît în clipa următoare pătrunde în biserică un trio fantastic, indescriptibil aproape. Trei hodorogi, abia ţinîndu-se pe picioare, care se-ndreaptă bîţîindu-se în direcţia coşciugului, lîngă care depun o coroană de flori. Prevăzută cu-o panglică ornamentală, pe care citesc stupefiat : „Fraţii Coman, prieteni şi vecini adînc îndureraţi".

Dumnezeule ! Ăştia să fie unchii mei, nene Lambe, unchiu Sile şi nea Tilică-Malec ? De zece ani nu-i mai văzusem, dar nici în halul acesta nu-mi imaginam că pot să arate.

După cîtva timp, se mai ivesc două cocoane, absolut provinciale, apreciind împopoţonarea plină de morgă. Nu mai spun, că ambele îşi camuflaseră chipul sub nişte voalete ca nişte glugi.

Oricît m-aş căzni să le recunosc, îmi este peste putinţă. Probabil nu-s din Piteşti.

Mă surprinde, totodată, numărul mare de bărboşi prezenţi la trista adunare. Şi, brusc, îmi trece prin minte o străfulgerare. Fiindcă, acuma sînt mai mult decît convins, cineva i-a prevenit pe foştii mei cunoscuţi piteşteni c-am să fiu prezent la funeralii... Şi, ca să nu fie recunoscuţi, veniseră cu toţii mascaţi, în dosul acelor bărbi sinistre şi caraghioase. Şi, nici asta nu era exclus, şi cocoanele acelea, cu voaletele, puteau fi tot dintre vechile mele cunoştinţe.

Tanti Raliţa, holbîndu-şi deodată ochii, îmi strigă drept în ureche, de-am crezut că-mi sparge timpanul :

— Al, băieţelule, domnule, e ceva de groază ce se-ntîmplă aici ! Ştii cine-i ţoapa aia grasă, cu capul băgat sub preşul cel negru ?...

— Păi de unde să ştiu, dacă nu văd nimic ?...

— Mă, asta-i Cerchezoaica !... Ascultă la mine, că ştiu ce spun... Am copilărit cu dînsa, şi-aş recunoaşte-o şi moartă !

Deci, mi se adevereau bănuielile. În cazul cînd ceea ce observase tanti Raliţa corespondea realităţii. Totuşi, mă-ntreb eu nedumerit, în sinea mea, cum de nu-i văzuse mătuşa-mea şi pe unchii mei. Doar era şi cu dînşii neam bun şi drept. Pentru verificare, deoarece mă temeam ca nu cumva tanti Raliţa să mai aibă unele vedenii, aberaţii optice, cum se spune în limbaj ştiinţific, din motive de vodkă reactivată, o întreb cu duhul blîndeţii :

— Omul lui Dumnezeu, ia spune-mi drept, te simţi bine ?...

— Chiar foarte bine ! Atît de bine, încît parcă mi s-a făcut şi niţică foame...

— Şi nu i-ai băgat de seamă pe nene Lambe, unchiu Sile şi nea Tică ?

— Cum să nu ! Însă nu-i mai recunosc de rude... Ce-au bîrfit ăştia pe socoteala mea, nu-i mai spală nici apele Atlanticului ! Curios e că n-a venit şi tanti-ta Malica... Totdeauna se ţinea de coada lor !

Interesant, foarte interesant ! Ce căutau neamurile mele la înmormîntarea lui Bazil Avaru ? Va să zică, nu greşisem atunci cînd avansasem ipoteza că dînsele îi furnizaseră răposatului materialul pentru scrierea romanului „Tare ca piatra". Halal mie, cu-aşa rubedenii !

Bileţel, înghesuit zdravăn de gabaritele noastre depăşite, al meu şi-al mătuşă-mii Raliţa, gîfîia din răsputeri, ca şi cînd ar fi fost o pompă cu compresor, şi astmatică pe deasupra.

Treimea unchilor mei, de-asta eram sigur, mă depistase. Însă toţi se făcuseră că plouă, şi-şi văzuseră mai

departe de sughiţurile lor făţarnice, împăniate cu lacrimi de crocodil.

La un moment dat, din culisele altarului apar preoţii, trei la număr. Dar şi Tancu, Tîrbuceanu, Mituşină şi omul cu misiuni speciale. Delegaţii obştei scriitoriceşti îi lasă pe popi să-şi facă meseria, plasîndu-se cît mai aproape de uşă. Numai Mituşină pare realmente îndurerat. Dacă nu cumva i s-o fi făcut şi rău, deoarece este condus de subsuori de mai dîrjii săi colegi.

Întocmai ca la slujba din ograda lui Tatapetre, cînd părintele Pîrţângău şi popa Sîrmă îi cîntaseră romanţa de adio, pe două voci, şi-acelea bine alcoolizate, nici popii ăştia nu fură mai breji. Scurtară ritualul, cît mai mult cu putinţă, de parcă ar fi fost un film în reluare la televiziune. Pesemne că Negreţu intervenise din umbră, din teama de-a nu fi compromis. El, omul de cultură polivalentă, să zăbovească într-un lăcaş de cultură ortodoxă ?

Peste o jumătate de ceas, totul era gata. Rasolit ca la carte.

11. Cortegiu funebru, la pas, şi pe jos

Legănarea platoului cu colivă s-a desfăşurat conform protocolului, asistenţa punîndu-şi mîinele pe umărul aproapelui. Numai cei din primele rînduri atinseseră cu degetele tava. Şi tare-aş fi dat mult să gust şi eu din colivă !

Negreţu, jenat de atmosfera mistică generată de operaţiunea balansării platoului, cînd a luat sfîrşit, mai că n-a tîrît-o pe Fifi Avaru afară din biserică. Pretextînd c-ar vrea s-o scutească de penibila şi dureroasa scenă a

depunerii capacului sicriului, a împins-o către ieșire destul de brutal. Într-atîta, încît, neatent, a călcat cu pantoful său de lac negru pe voalul de doliu al neconsolatei văduve. Că-și montase și madam Fifi unul de vreo doi metri, care-i atîrna pe dușumea.

Cavaler, a făcut tot ce i-a fost în putință să evite catastrofa. Însă, din păcate, era tardiv. Sau „tîrliu", cum s-a exprimat tanti Ralița. Voalul cel negru, prins pesemne cu ace de păr de coafura doamnei Avaru, dar și reținut de piciorul însoțitorului, s-a desprins total de pe capul plecat al femeii ce era propulsată spre ușă. Prilej cu care a descoperit-o total. Lăsînd-o fără perucă.

Iar Fifi Avaru a rămas cu părul ei natural, negru ca „pana corbului", cum se spune în folclor, privind disperată la bălaiul ei păr, de mai înainte, ce se tăvălea pe dușumeaua bisericii, laolaltă cu o bună parte din rochia de doliu. Cu spatele dezgolit, a răcnit ca o fiară înjunghiată, temîndu-se probabil să nu rămînă și fără parterul vestimentului.

Negreţu, îndobitocit de spaimă, a cuprins-o și-a acoperit-o cu brațele, astfel încît să se creadă că văduva-și plînge soțul, iar nu peruca și rochia. Apoi, dîndu-i un brînci lejer, a scos-o cît mai rapid pe ușa bisericii. Departe de lumea aceasta dezlănțuită.

Numai găliganul acela bărbos, mascat în dosul ochelarilor negri de soare, s-a luat după urmele lui Pompilică Negrețu, cu intenția evidentă de-a-l lua la poceală.

Mai înainte însă de-a trece pragul ușii, a ținut să mă privească lung și insistent, de parcă ar fi vrut să-și înregistreze cît mai corect actuala mea mutră. Era clar că nu-i plăcusem.

Gig Mironescu, mai liric decît în alte dăți, sesizînd un grăunte de neliniște în sufletul meu, atunci cînd tresărisem la urîta uitătură a cumnatului doamnei Avaru, a ținut să mă liniștească :

— Măiestrică, am o veste bună pentru tălică... Coţofana mi-a suflat-o, chiar adinenea... Dacă nu-s în eroare, l-am mai văzut undeva pe nenea ăsta !

— Unde, Bileţel dragă ? — m-am arătat eu mirat.

— N-o să-ţi vină să crezi, dar în diapozitivul cu ăia în uniforme...

— Imposibil ! Uiţi c-au trecut cîteva decenii bune, de-atunci cînd s-au tras în poză ?...

— Ba-i foarte posibil ! Am o memorie vizuală incredibilă... Uit tot ce-aud şi citesc, şi-i bine că-i aşa, însă ceea ce văd, aici rămîne ! — îmi explică oniricul meu de poet, arătîndu-mi osul frontal al talentatului său cap.

Gînditori, cu toţii, mai ales tanti Raliţa care deja avusese impresia c-o recunoscuse pe madam Cerchez, mama fraţilor Alionte şi Zdruhu, prezenţi şi-aceştia în diapozitivul cu pricina, am păşit lent spre ieşire, pentru a asista la alcătuirea cortegiului funebru.

Aici, altă belea. Gagiul, cum îi spusese Fifi, discuta în contradictoriu cu Pompi. Fără argumente, deoarece, după cum am dedus optic, îşi utiliza doar forţa muschiulară, scuturîndu-l pe Negreţu de reverele sacoului, de-ai fi zis că vrea să-l dezbrace. Întocmai cum procedase editorul cu cumnată-sa. Ba, la un moment dat, i-a înfipt mîna şi-n păr, ca să-şi dea seama dacă-i perucă au nu. Bine c-a intervenit la timp tov. Tancu, impetuos şi gălăgios, care i-a demonstrat că smocul de cîlţi, pe care-l avea găliganul în mînă, era părul natural şi personal al lui Negreţu.

Convins parţial, individul s-a depărtat de grupul central, părăsindu-şi cumnata. Neuitînd însă să profereze unele ameninţări, de la distanţă, agitîndu-şi semnificativ braţul drept.

Camionul trăsese mai de mult în curtea bisericii, şi-acuma, ca un sportiv bătrîn, de mult la pensie, încerca şi el să-şi facă încălzirea, ambalîndu-şi motorul. Care motor însă, cam hodorogit şi uzat bine, tuşea, fornăia şi scotea

un fum, gros și negru, de-ai fi zis că-i alimentat cu cărbuni.

Delegații Uniunii, negri și ei la chip, fie de supărare, fie din pricina disensiunilor cu șoferul, parlamentau cu acesta intens, încercînd să-l convingă a transporta sicriul descoperit, fără capac. El se lăsa greu, pretextînd legea circulației rutiere, care nu-i permitea să care persoane expuse la accidente, neasigurate.

Tancu, ieșindu-și din balamale, înroșit ca un rac și furios, i-a țipat cu duhul blîndeții :

— Măi frate, dar înțelege odată, mai rău decît ce-a pățit, omul nostru nu mai are ce păți !... S-a asigurat pentru totdeauna, pe veșnicie ! Ce mai vrei ?...

— Două sute de lei ! — l-a lămurit șoferul. Pentru cazul cînd mă amendează caraliii. Asta-i camion pentru transporturi de marfă ambalată, nu de carne...

Tancu, edificat, i-a înmînat două albastre, și l-a chemat pe Mitușină, căruia i-a transmis indicațiile de rigoare :

— Mitică, urcați copîrșeul în camion, cu oamenii pe care i-ați tocmit de la prestațiile comunale, iar apoi te sui lîngă el, împreună cu omul nostru de la serviciul înmormîntări, și țineți cu ghearele și cu dinții de mort, să n-alunece cumva jos... Și, ca să nu pierdeți și capacul, vă așezați amîndoi pe el...

— Pe mort ? — se arată nedumerit Mitușină.

— Pe capacul copîrșeului, mă loază ! — îi explică Tancu înnebunit.

Cînd șoferul a ambalat, pentru a intra în viteza a-ntîia și-a porni la drum, au sosit la mare grabă, venind dinspre pridvorul bisericuței, madam Avaru, susținută de Pompi Negrețu, precum și preoții aceia ultrarapizi, care-i cîntaseră răposatului, în ritm de galop, slujba cea de pe urmă.

Învăluită de-un nor de fum terific, madam Avaru a emis un răcnet de zile mari :

— Dar unde-i fanfara, domnule Tancu ?...

Conducătorul delegației Uniunii, care se afla în imediata apropiere, s-a repezit numaidecît la văduvă și i-a țipat în ureche :

— Stai blînd, cocoană, și nu mai face țircuș aici, că ne-aude lumea ! Mozica-i în vale, în oraș, și ne-așteaptă în dreptul uzinei...

Cortegiul, după ce camionul a reușit totuși, cu unele dificultăți, să se urnească din loc, a pornit pe urmele hurdubaiei. Madam Avaru, care-și recuperase peruca și voalul, precum și fragmentul de rochie, pășea în frunte avîndu-l alături pe Pompiliu Negrețu. Popii, ceva mai la o parte, deși ar fi fost obligați să conducă procesiunea, se fereau și ei cum puteau de jeturile fumigene ale camionului.

Urmau, apoi, grupul bărboșilor neidentificabili, probabil neamurile de la Pitești ale răposatului, țațele camuflate sub voalete, nenumărați bărbați și femei din partea văduvei, prieteni și neprieteni de-ai ambilor, cunoscuți și necunoscuți, din localitate și provincie. La coadă, eu și cu Bilețel, încadrînd-o pe tanti Ralița, și delegația Uniunii, Tancu și Tirbuceanu, completată cu forțe recrutate pe plan local, de la complexul caselor de creație, printre care se remarcau Florence și Breda, acesta magnetizat bine împotriva emoțiilor, deoarece călca șui și săltat sprințar, ca și cum ar fi avut arcuri sub pantofi.

Din aproape în aproape, iată-ne trecînd podețul gîrlei, depășind gara, apoi forțînd (cum se spune în terminologie militară) apele băltoacei care mereu se formează, la fiece ploaie, imediat ce ieși către șoseaua principală. Uzi pînă la jumătatea pulpelor, mergem mai departe, în speranța că vom ajunge, în sfîrșit, la uzină, unde vom poposi pentru a prelua și fanfara de amatori a acesteia.

Cînd sîntem în apropierea uzinei de mecanică fină, bine trepidată de toate trenurile (rapide, accelerate și marfare) care-o zguduie zdravăn gonind pe lîngă instalațiile ei, auzim înveseliți sunetele formației de fanfară. Pesemne își încerca forțele, deoarece răsuna puternic, bărbătos și ritmat o bine cunoscută melodie populară, în aranjamentul celebrului Paul Ochialbi, cunoscută sub numele de „Sîrba popilor".

Băiețandrii care alcătuiau formația rușinați de ispravă, schimbă numaidecît piesa din repertoriu, înlocuind-o cu un marș funebru.

Probabil fîstîciți de cele întîmplate, cei zece sau doisprezece instrumentiști ai fanfarei se interpun între camion și cortegiu, și cîntă în continuare, mergînd la pas, avînd mereu grijă să schimbe ritmul marșului, în funcție de capriciile motorului camionului.

După ce ieșim din oraș și purcedem să urcăm spre „Izvorul rece", cunoscut motel și braserie, la poalele căruia se află cimitirul, camionul intră în dificultate și se oprește brusc. Radiatorul scoate trîmbe de aburi fierbinți, fanfara își încetinează cîntarea, lălăind motivul melodic într-un ralantiu de placă de gramofon (cu arcul rupt în timpul derulării), iar cortegiul înțepenește, nedumerit de ceea ce se întîmplă.

Numai tanti Ralița, experimentată tehniciană-auto pornește să urle :

— Feriți-vă, la o parte... Camionul n-are frîne, dă înapoi !...

Atunci, preluînd comanda, îi strig lui Bilețel :

— Băiete, ești inginer, procedează în consecință... E musai să barăm drumul gigantului... Dacă dă peste noi, ne-omoară pe toți și, rămînem fără participanți la înmormîntarea lui Bazil !

Gig Mironescu, amintindu-și de unele lucruri din experiența vieții sale de inginer, țîșnește de lîngă mine și se

repede la fanfară. Aici, îi mobilizează pe băieţandrii formaţiei, şi-i văd cum încearcă să pună piedică agregatului. Trombonul cel mare, sau tuba, cum i se mai zice, este vîrîtă urgent sub roata din spate dreapta, iar toba, cît un caşcaval de Penteleu, sub roata din stînga.

Camionul rămîne un moment blocat. Apoi, terciuind ambele instrumente din dotaţia fanfarei, le transformă în tablă bună de dat la casat. Trece peste ele, şi iarăşi vine spre noi. Atunci, recurg la primul bolovan, ceva mai dezvoltat, din şanţul şoselei, şi îl împing, ca un Hercule, sub una din roţile camionului. La nimereală, fără să mai ţin seamă dacă-i din spate sau faţă. Şi, ura ! Operaţia-mi reuşeşte.

Tancu şi Tirbuceanu, în numele Uniunii, mă sărută entuziasmaţi, iar madam Fifi Avaru, desprinzîndu-se din braţele lui Pompilică, unde se refugiase înspăimîntată de moarte, vine şi se ghemuieşte în cele ale mele, sărutîndu-mă (chiar pasionat) în numele... mortului !

Pe cînd Pompiliu Negreţu, de astă dată verde la chip, mă felicită călduros, strîngîndu-mi mîna în palma lui dreaptă, umedă şi rece, ca o piele de reptilă vie, îl aud şi vorbind :

— Maestre Conan, eram sigur c-ai să ne dai o mînă de ajutor ! Dacă ne vei furniza şi registrul solicitat de Bazil şi Fifi, ceea ce vei face, sînt mai mult decît convins, de vreme ce-ai acceptat să ne onorezi cu prezenţa dumitale aici, află că vei avea în persoana mea un amic de nădejde !... Sper că n-ai să refuzi să participi la masa tovărăşească de pomenire a scriitorului Avaru ! Eşti invitatul nostru, al meu, al doamnei Avaru şi-al Uniunii...

Restul, a decurs normal.

Pompiliu, mai înainte de-a fi coborît în groapă Bazil Avaru, a ţinut o cuvîntare de vreo douăzeci de minute, plicticoasă, demagogică şi înţesată de locuri comune, neuitînd însă să-şi sublinieze rolul, extrem de important, la

„crearea“ scriitorului, dar și-a romanului acestuia, „Tare ca piatra“.

Madam Avaru a leșinat demonstrativ de două ori, cu prilejul aruncării bulgărilor de pămînt peste coșciug. Negrețu a trezit-o, dîndu-i pe la nas cu amoniac, pentru ca apoi să anunțe asistența că masa se va servi în saloanele restaurantului de la hotelul „Palas“. Și, asta nu mai știu din ce motiv, a ținut să precizeze că prezența nu era obligatorie.

Bilețel și tanti Ralița, uluiți de cele auzite, m-au tras de mînecă și m-au întrebat :

— Ce-i facem, ne ducem, au ba ?...

— Ne ! — le-am răspuns eu prescurtat. Avem de lucru acolo... Trebuie neapărat să descoperim ceea ce ne-am propus ! Mai țineți minte obiectivele noastre de primă urgență ?

— Dar bineînțeles, că nu m-o fi lăsat coțofana ! — susține Bilețel. Cine-i Bazil, cine-s bărboșii din orașul natal al lui tălică, cine-s marțafoaicele ălea, cu voaletă, mă rog, cine-s toți ăștia de-aici... Este ?

Delegația Uniunii avea unele dificultăți. L-am auzit pe tov Tancu discutînd înfierbîntat cu șoferul camionului, care, după părerea dînsului, era dator să-i despăgubească pe membrii fanfarei pentru instrumentele strivite. Pînă la urmă, adăugînd iarăși niște „albăstrele“, lucrurile s-au aranjat, trombonul și toba urmînd să fie reparate la atelierul de tinichigerie al garajului de care aparținea camionul.

Lumea se-ndrepta agale, dar și deloc îndurerată, spre „Palas“. Noi, deși înfometați corespunzător, nu ne-am găsit liniștea necesară, pînă n-am mai zăbovit nițel lîngă proaspătul mormînt al scriitorului de curînd înțărînat.

Pe cînd descifram textele de pe panglicile coroanelor mortuare depuse de jur împrejurul crucii provizorii, din lemn, la un moment dat am auzit pași grăbiți. Ne-am

plecat cu toții în dosul mormanului de flori, naturale și artificiale, din dorința de-a vedea fără să fim văzuți. Dar și executînd un pas înapoi.

Mai bine ne-am fi uitat! Întradevăr, neprospectînd terenul, ceea ce era și dificultuos de executat cu spatele, pentru care nu eram prevăzuți cu oglinzi retrovizoare, ne-am pomenit într-o groapă recent săpată. Din fericire, încă nu era terminată. Singurul care a avut de suferit unele neplăceri, a fost Bilețel, prins sub tanti Ralița și încălecat de personalitatea subsemnatului. Pînă l-am extras de sub noi, vizitatorii se și aflau la crucea lui Bazil Avaru.

Bilețel, încîntat că poate respira liber și neoprimat de gabaritul nostru, și care-și ridicase capul înaintea noastră, ocupați să ne scuturăm toalele de țărînă, ne-a comunicat extrem de surprins:

— Măiestrică și coană Rality! Știți cine-s întîrziații la festivitate?... Priviți și vă minunați!...

Dînd urmare invitației sale, ne-am săltat și noi devlele. Și, fulgerător, le-am retras îndărăt intrigați. Nu datorită faptului că indivizii erau fratele lui Avaru și însoțitorii lui, că-i știam de-acuma, ci pentru că găliganul acela, cu ochelari de soare și barbă împopistrată, se dădea cu capul de mormîntul lui Bazil, plîngînd și răgind ca o vacă.

În timp ce tovarășii săi, la fel de urîți și dejghinați, întunecați la chip și făptură, depuneau eforturi susținute să-i mai tempereze din avînt, trăgîndu-l de mîini și de grumaz, cumnatul doamnei Avaru continua să proferreze:

— N-am să te uit, frățiorul meu scump... Vei fi răzbunat! Nu-mi voi găsi liniștea, dragule, pînă nu le voi veni de hac vrăjmașilor... Tot așa cum i-am venit de hac și ăluia, și-altora, îi știi tu pe care! Nu mă las pînă ce nu-i nenorocesc pe toți... Și pe putoarea de nevastă-ta, și pe Pompilimloricul-editorul, și pe grasu' de Conan! Habar n-ai acuma de ce-au fost în stare să pună la cale... S-au dus împreună pe Calea Moșilor, acolo unde stă fostul nostru vecin, și Fifi, și Pompă, și coana Ralița, hodoroaga

aia bătrînă, care l-a făcut de rahat pe bietu' tăticu, ca să nu mai spun și de ăla micu' și flocănos pe obraji, dar pe care încă nu-l știu cum îl cheamă, dar aflu eu, n-avea grijă! Mă, acu' nu mai au scăpare... Să știi de la mine, că ei te-au omorîtără...

Brusc, fratele cel deznădăjduit s-a ridicat în picioare, și-a scuturat pămîntul din păr, și-a aranjat mai bine ochelarii pe nas și și-a îndreptat pantalonii căzuți în vine. Apoi a privit încruntat la ceilalți doi și, după o secundă de gîndire, le-a comunicat ultimele dispoziții :

— Gata! Am terminat ce-am avut de spus... Am vrut să știe și el, sărăcuțu'... El o să-i lucreze de-acolo de sus, din ceruri, iar noi o să-i lucrăm de-aici de jos, de pe sfînțulețu' ăsta de pămînt! Mergem la mașină, băgăm gaz și deseară sîntem acasă... Că nu ne-o lăsa inima să stăm la praznicul tîrfei! Haideți, fraților!...

Peste o clipă dispăreau din cîmpul nostru vizual, îndreptîndu-se către parkingul „Izvorul Rece", unde-și aveau pesemne mașina.

În minutele următoare, ieșind anevoie din groapa unde ne cazase destinul, ne priveam uimiți și înlemniți. Primul a luat cuvîntul Gig Mironescu, revenindu-și mai rapid din starea de prostrație :

— Măiestrică, să-ți steie coțofana în loc, nu altceva!... N-am mai pomenit așa ceva în viața mea... Niciodată și de nici un fel. De-unde atîta jeg?...

Tanti Ralița, pocnindu-și bosa frontală (dreaptă) cu pumnul, numai că nu se jăluia.

— Mă băiete, nu-i deloc uman ce se-ntîmplă! Nu poci să-mi amintesc și pace... Și totuși, îl știu de undeva pe gangsterul cu ochii mascați. Dar de unde? Ei bine, am un lipsus cumplit, și-asta mă omoară! Ce dracu', chiar în halul ăsta să fi-mbătrînit, încît să nu mai am pic de ținere de minte? Imposibil!... Tu nu l-ai recunoscut, cumva?

Din păcate, sînt nevoit să-i mărturisesc mătuşă-mii :

— Dragă tanti Raliţo, deşi n-am ajuns la venerabila matale vîrstă, de care faci atîta caz, la ora actuală nu-mi funcţionează mai defel neuronii memoriei vizuale... Doar o ţîră cei auditivi... Felul de-a vorbi al sinistrului necunoscut, drept să-ţi spun, îmi este foarte cunoscut. Însă de ce să ne batem capul zadarnic. Neuronii, ca orice celulă din organismul uman, au nevoie în primul rînd să fie şi ei alimentaţi. Ce Dumnezeu, vouă nu vi s-a făcut foame ? Pe mine, e-a doua oară de cînd m-apucă !... Haidem mai repede la praznicul la care am fost invitaţi... Doar ştiţi cum se mănîncă la „Palas" !

Cînd am pătruns în salonul rezervat mesei tovărăşeşti de pomenire, am realizat că picasem taman la vreme. Se serveau antreurile !... Dar ce antreuri. Care mai de care mai sofisticate. Mort să fii, şi tot nu te-ai putea abţine de la exponatele pe care le-aveam înaintea ochilor. În definitiv, şi de ce să fii mort ? Nu-i mai bine sănătos şi-n viaţă, fericit şi îndestulîndu-te cu orice ? Chiar şi cu-o porţie de fasole bătută bine, cu ulei şi ceapă prăjită deasupra, cu usturoi şi boia...

12. O masă de pomină

Extaziaţi, cercetăm cu zîmbetul pe buze şi lăsîndu-ne gura apă farfurioarele dinaintea noastră.

Spre mirarea noastră generală, adică a mea, a mătuşă-mii şi-a lui Bileţel, ceilalţi nefăcînd parte din grupul nostru restrîns, nimeni nu se-ncumetă să-şi înfigă furculiţele în platouri.

— Mai aşteptăm un discurs de-al lui Pompi ? — mă întreabă Gig Mironescu, dîndu-se lîngă urechea mea, după

ce ne-aşezasem la masă tustrei, rostuindu-ne şi noi pe unde găsisem loc.

— Ferească sfîntu' ! — exclam eu. Nu cred... Probabil că semnalul de pornire la atac îl vor da popii, după datină, binecuvîntînd bucatele... Însă nu-i văd...

— Ba eu îi văd, dar nu-i văd bine ! — mîrîie înfundat tanti Raliţa, care şi pusese mîna pe cea mai apropiată lingură, pentru a fora în salata de boeuf. Uite-i colo, împreună cu filatelistu' !

Mă uit în direcţia indicată de lingura mătuşă-mii. Într-adevăr, într-un colţ al salonului, se purtau concialibule între reprezentanţii bisericii ortodoxe şi cei ai culturii, respectiv Pompi Negreţu şi tov Tancu... Editorul dă din cap nărăvaş, refuzînd ceva, Tancu insistă, iar sfinţii părinţi se explică. Doar intervenţia neconsolatei văduve, Fifi Avaru, rezolvă diferendul. Aceasta, scormonindu-se în poşetă, extrage un plic groscior pe care-l transmite popilor. Cel care preluase documentul, face un semn vag cu mîna dreaptă, ceva ce putea fi interpretat şi a cruce, după care-i mînă spre ieşire pe ceilalţi slujitori ai cultului.

— Bată-i Dumnezeu de păgîni ! — bodogăne indignată mătuşă-mea. Ai văzut că filatelistu' nu le-a îngăduit să blagoslovească masa ?... Pompilică ăsta, al tău, e precis antiateu, adică antihrist, vreau să spun...

— Ceva pe-aproape, — încerc eu s-o domolesc pe bătrînă, aşa cum nici popii nu-s chiar antimistici, de vreme ce-au luat plicul !...

După ce madam Avaru a procedat la unele schimbări în privinţa distribuirii locurilor, pe noi invitîndu-ne mai în faţă, lîngă dînsa, Negreţu şi delegaţii Uniunii, şi îndepărtîndu-i mai încolo, cît mai la coada mesei pe cei sosiţi de la Piteşti şi alte localităţi din ţară, probabil ca să nu-i trag cumva de limbă în timpul consumării festi-

mului, s-a trecut la primele păhărele de „old-wisky“, închinate întru amintirea lui Bazil.

Singurul care nu serveşte alcool, ca să nu-şi şifoneze reputaţia, se dovedeşte a fi Pompilică Negreţu, care solicită şefului unităţii, individul ce ne servise cina în seara sosirii noastre, un ceai medicinal, eventual de sunătoare. Mirat, acesta îi comunică absenţa preparatului din dotarea restaurantului. Însă îi propune, fiind şi el suferind de ficat, un pahar cu apă în care-i toarnă cîteva degete de „Boldocholin“, din flaconul pe care-l purta în permanenţă asupra sa, în buzunarul de la spate al pantalonilor.

— Cred că peste vreo oră o să avem şi spectacol ! — mă anunţă zîmbind diabolic Bileţel. Nenorocitul a greşit doza ; în loc de zece picături, cît ar fi trebuit să-i pună în pahar, a turnat în duşmănie... Peste un timp, o să asistăm la sprintul de performanţă al editorului nostru !

Tanti Raliţa, uitînd de vodka băută în cursul breakfast-ului, se adapă copios din trăscăul aflat în sticla dinaintea ei. Temîndu-mă să nu păţească aceleaşi necazuri, ca atunci cînd îşi cinstise noua prietenie cu Breda, consider necesar să-i atrag atenţia :

— Las-o mai moale, tanti Raliţo, că dăm de belea !...

— Al, băieţelule, o singură dată dacă-mi mai spui una ca asta, îţi trag o scatoalcă de-ai să mă ţii minte o sută de ani. Ştii de ce beau, măi băieţel ? Din două pricini... Poşirca asta-i apă chioară, nici douăzeci de cenţi nu cred să aibă, iar tot ce vezi pe platourile din faţa noastră, e numai de post... Beful e fără vacă, pateul e din cartofi cu griş, costiţa afumată-i, de fapt, brînză topită tăiată feliuţe, în aşa fel încît să fim amăgiţi, parizelul e din soia, iar ceea ce-am bănuit c-ar putea fi muşchi de vacă în sînge, preparat la cuptor şi tranşat ca la „Capşa“, nu-i decît sfeclă fiartă !... Mă, ăştia-s nebuni de-a binelea, zău aşa ! Păi, mai ţii minte ce s-a mîncat la masa de pomenire a lu' neica Petre, bunicu-tău ?... Altă viaţă !

Spre dezamăgirea noastră, şi nădăjduiesc că şi-a asistenţei, sînt nevoit să confirm aserţiunile mătuşă-mii. Mai tîrziu, prinzîndu-l lîngă mine pe şeful de sală, aflu că, miercurea, toate unităţile alimentare din localitate lucrează numai pe vegetale şi furaje.

Între timp, studiez componenţa comesenilor. De fapt, erau aceiaşi indivizi care participaseră şi la minislujba din biserică, şi la cortegiul funerar. Deoarece madam Avaru se-ngrijise să-i plaseze cît mai la distanţă pe piteşteni, nu izbutesc să identific pe nimeni. Bărboşii rămăseseră tot bărboşi, iar ţaţele, printre care tanti Raliţa crezuse, la un moment dat, c-o recunoaşte pe madam Cerchez, mîncau în cel mai bizar stil posibil — cu voaletele trase peste mutre. Ceva nu era în regulă !

Mai îmi revin niţel, cînd se serveşte felul de bază al ospăţului : sarmalele. Deşi nu conţineau nici urmă de carne, se dovedesc totuşi fantastic de gustoase şi săţioase. Bileţel, care ştie multe, mult mai multe decît spune, mă informează :

— Măiestrică, acuma-i momentul !... Dacă nu ne hrănim cu sarmalele Înalt prea fericitului, avem toate şansele să ne sculăm flămînzi de la masă... Asta-i mîncarea preferată a patriarhului, prin excelenţă de post, sarmale umplute cu ciuperci ! Mare delicatesă... Eu mai iau o porţie !

L-am ascultat, şi-am mai luat şi eu. Două. Iar tanti Raliţa, ca să nu se lase mai prejos, trei !

Vecina mea, din stînga, la două persoane distanţă de mine, Fifi Avaru, extrem de volubilă (pesemne din pricina stressului pricinuit de moartea soţului) discută aprins cu Negreţu şi delegaţia Uniunii.

N-aud bine ce anume dezbat, însă bănuiesc, date fiind sticlele de Murfatlar (îmbuteliat la Valea Călugărească) adunate pe masă, în faţa lor, că-i vorba despre calităţile medicale (în afara celor organoleptice) ale vinului consumat în exces. Mai ales că Mituşină, aprins la faţă şi

nespus de îndurerat, ridică nițel tonul, adresîndu-se lui Pompilică :

— Măi omule, de ce-oi fi matale negru la suflet și nu numai la nume ? Nu i-ai fost prieten răposatului, zău așa, de vreme ce nu-mi îngădui să chem taraful de la nunta din salonul alăturat... Vreau să-mi cînte ceva de jale, așa cum se cuvine în asemenea ocazii ! Că nu moare omu'-n fiece zi...

Tov. Tancu, roșu la chip, probabil de supărare, îl înfruntă :

— Termină, Mitică, că ne facem de rîs față de lumea de-aici !...

— Nu m-așteptam din partea dumitale, coane Tancule ! Se poate ?... Să n-ai pic de înțelegere față de durerea mea... Păi o să-i pun să-mi cînte încet, la ureche, o melodie cu text adecvat, așa cum scrii matale pentru compozitorii de la radio. Ceva care să se brodească, bunăoară „Lume, lume, soră lume !", sau „Vino, nene, mama-i moartă..." !

Negrețu se ridică mîniat de pe scaun, și-l repede pe sentimentalul Mitică Mitușină :

— Domle, dumneata ești complet străin de limba română... Bazil Avaru a fost bărbat, și sub nici o formă nu-ți putea fi mamă ! Dacă insiști, eu plec de la masă !

Mitușină, impresionat, declară neașteptat de blajin și împăcat :

— Mă doare-n cot !... De cînd aștept să nu-ți mai văd mutra asta de cioclu cultural...

Fierbe fierea în Pompilică. Îmi dau seama de asta, judecînd după chipul său brusc înverzit, într-o splendidă nuanță veninos-gălbuie. Neașteptat de rapid, se-apucă cu ambele mîini de stomac, se crîmpoțește la față, schimonosindu-se urît, se ghemuiește asupra mesei, ca și cum ar intenționa să se rästească la farfuria din fața-i, după care pornește să alerge ca un disperat prin spatele convivilor, căutînd ieșirea din salonul reuniunii.

— L-a enervat Mitușină ! — declar partenerilor mei,

— Aiurea ! — mormăie înfundat Bilețel. A fiert „Boldocholinul“ în el, și i-a răzvrătit ficățelul, asta e ! Și-acuma, l-a apucat burta...

Madam Avaru, indiferentă la suferințele cavalerului însoțitor, profită de dispariția acestuia și mă poftește pe scaunul rămas liber :

— Maestre scump și dulce, fii atît de drăguț și vino lîngă mine !

Mă supun, spre dezolarea mătușă-mii și-a lui Bilețel, care n-au posibilitatea s-asculte, în direct, conversația ce se anunță.

Fifi, amabilă, mă îmbie c-un pahar de vin. Cînd observ că-i paharul cu resturile de „Boldocholin“, ce aparținuse lui Pompi, realizez că vrea să mă scoată din circuit. O refuz politicos :

— Nu folosesc așa ceva, doamnă Fifi ! Decît rareori, cînd mă doare celula hepatică...

Văduva nu sesisează ironia mea aluziv-demascatoare, ci se-nghesuie mai aproape de mine, pentru a-mi sufla la ureche :

— Domnule Conan, fii atent și-ascultă-mă, că n-am timp... Negrețu, fiara asta, își poate face apariția dintr-o clipă într-alta. Trebuie neapărat să vorbim. Dar nu aici, față de-atîția dușmani. Te-aștept la mine acasă, la București. Neapărat. Am să-ți transmit niște informații de importanță capitală, adică în stare să ne coste capul pe-amîndoi ! Asta-i tot ce-am avut de zis, și-acuma du-te, să nu vină Pomp. Eu plec la bucătăria restaurantului, s-aduc desertul preparat cu mînuțele mele. Sper să-ți facă o imensă plăcere !... Fugi, Uite-l, că vine !...

Negruțu își reocupă scaunul pe care-l părăsesc la mare urgență. Acum arată ceva mai bine. Nu mai posedă culoarea aceea verzuie, de fiere bovină, ci-a rămas numai galben la față.

Pe cînd mă grăbeam s-ajung la locul meu, lîngă tanti Ralița și Bilețel, care, mai mult ca sigur, m-așteptau ne-

răbdători să le comunic rezultatul convorbirii cu Fifi, m-aud strigat din urmă, însă de-un glas necunoscut :

— Maestre Conan, aş vrea să-ţi spun ceva !...

Întorcînd capul, din mers, rămîn proţăpit locului. Cel care mi se adresase, utilizînd o emisie vocală cu totul bizară, de parcă ar fi vorbit cu-o prună în gură, ca un ventriloc, era... Pompiliu Negreţu.

Abia cînd mă instalez lîngă el, pe scaunul eliberat de madam Avaru, realizez de ce apelase la mine schimbîndu-şi glasul, fiindcă-l aud spunîndu-mi, mai mult şuierînd, ca o reptilă :

— Mîine, cînd vom fi cu toţii acasă, să treci neapărat pe la editură... Este extrem de necesar s-avem o întrevedere, fără martori ! Chiar şi fără buna mea prietenă Fifi Avaru... Doresc să clarific unele probleme referitoare la „Tare ca piatra" ! Cu bine, pe curînd !

De mi-ar fi dat cineva cu-o leucă-n cap, şi tot n-aş fi fost mai năucit. Nu mai pricepeam nimic. Ambii reprezentanţi ai cuplului Negreţu-Avaru doreau să mă contacteze. Cu insistenţă. Dar de ce separat ? Şi, mai cu seamă, de ce se temeau unul de altul, precum şi de eventualii „ascultători" din rîndurile invitaţilor de faţă ?...

„Lucrurile se-ncurcă !" — mi-am zis eu, abandonînd locul văduvei.

Preocupat de gînduri din ce în ce mai intens colorate în negru, m-am reaşezat lîngă Gig şi mătuşă-mea. Aceştia, privindu-mă întrebători, se uitau la mine de parcă aş fi fost Sherlock Holmes în persoană.

— Ce faci, domle, dormi ? — mă interpelează deodată tanti Raliţa. Nu vezi c-aşteptăm de-un sfert de ceas să scoţi un cuvînt ?... Ascultă la mine, nu-i uman ce se-ntîmplă !

— Ba-i foarte uman, coană Raliţo ! — intervine şi Bileţel. Eşti în eroare, dacă apreciezi astfel reacţiile lu' măiestrică... De cînd a revenit lîngă noi, şi tace ca mutu'

de la manutanță, nu-i mai funcționează deloc coțofana, de nici un fel, de nici o culoare ! Aia-i !... L-a scurtcircuitat vampa de Fifi Avaru. Iar după femeia fatală, a venit și Pompiliu Negrețu, care l-a scos total din priză...

Indignat de comportamentul asistenților mei, întind mîna spre pachetul de țigări (aflat în buzunarul de la piept al surtucului lui Gig Mironescu) și mă autoservesc cu două „Kent"-uri. Și, pe cînd îmi aprindeam primul cui, le spun nerăbdătorilor :

— Deocamdată gîndesc ! Pînă una alta, stați cu ochii pe bărboși și țațele alea cu voaletă, și nu mă mai bateți la cap !... Tot nu ajută. Și-așa mi-a fost destul de bătut... De Fifi și de Pompi ! Mi-ajunge ! Vom discuta mîine dimineață, în mașină, pe cînd vom rula spre București. Atît și nimic mai mult !

Hăbăuciți de-a binelea, cei doi dau din cap îngrijorați. Mă rog, îi privește ! Fiecare cu coțofana lui, vorba lui Bilețel.

În timp ce intenționam să mă cufund iarăși în analizarea gîndurilor ce-mi umblau prin minte, cam vraiște, ce-i drept, madam Avaru își face o reapariție triumfală.

În fruntea unei coloane de ospătari, vreo cinci sau șase, care purtau pe brațe, la înălțimea bărbiei, niște torțe aprinse, ale căror flăcări albăstrui mi-au declanșat fiori pe coloana vertebrală, avînd în vedere că nu erau chiar torțe, ci niște tăvi uriașe, al căror cuprins ardea violent, fără fum și trosnet de surcele, a dat mai întîi un ocol șiragului de mese, pentru ca apoi să depună, cu mîinile dînsei, platourile pe fiecare masă.

Ultima tavă, mi-a plasat-o chiar mie în față, șoptindu-mi :

— Pentru matale, maestre, și prietenii dumitale, una specială !...

Cînd flăcările s-au potolit, am examinat curios cuprinsul recipientului. Și, mai înainte ca tanti Ralița să-și

înfigă lingura în magma gălbui-maronie, am strigat încîntat :

— Cremă de zahăr ars, stropită cu rom ! Formidabil... De mult n-am mai gustat așa ceva. Nici n-am voie, dar nici nu mi s-a oferit ocazia ! Haideți, dragii mei, serviți-mi și mie o porție babană, că se merită...

După vreun ceas, poate mai puțin, cînd praznicul dădea semne de oboseală, mesenii au început să se topească. Nu mai înainte de-a prezenta cuvenitele condoleanțe doamnei Avaru.

13. „Rallye" invers, Sinaia—București, aproximativ triumfal

Cînd m-am trezit, era dimineață. O dimineață splendidă, însorită și suficient de răcoroasă. Ce-i drept, nu din pricina caloriferelor care nu funcționau, ci a ferestrelor lăsate întredeschise.

Nițel buimac, cobor din pat, și-abia atunci observ c-am dormit îmbrăcat. Nu în pijama, ci în hainele cu care participasem la înmormîntare și masa de pomenire. Bilețel Mironescu, poetul și asistentul meu, cu care împărțeam dormitorul, nicăieri !... De nici un fel, de nici o culoare, cum îi plăcea lui să spună.

Nici în pat, nici sub pat. Dispăruse. Ca să-mi mai limpezesc mințile, mă-ndrept spre baie, pentru a-mi clăti ochii cu un pic de apă rece. Ușa, spre mirarea mea, închisă. Bat ușor în ea. Nici un răspuns. Totuși, de vreme ce-i zăvorîtă pe dinăuntru, trebuie să fie cineva acolo. Ciocănesc ceva mai puternic, apoi bat zdravăn cu pumnul. La un moment dat, aud un geamăt înfundat. Înnebunit, îmi

dau seama că persoana dinăuntru se simte rău, sau, poate, chiar trage să moară. Dacă acesta nu-i Bilețel, atunci precis e tanti Ralița. Nu mai trag de timp, și mă reped ca un buldozer în ușă.

Slab material ! Ușa. Își iese numaidecît din balamale, iar eu ajung rapid în cadă, prăvălindu-mă peste un morman de cearceafuri de baie, prosoape și pături. În clipa aceea, un răcnet înfiorător îmi paralizează orice intenție.

— Maamăăă !... Aoleuuu !...

Întrucît nu născusem niciodată, realizez că nu era vorba de mine. Însă ajung numaidecît la concluzia, normală de-altfel, că sub mormanul acela se afla cineva. După glas — Gig Mironescu.

Dau la o parte cearceafurile de baie, prosoapele și pledurile, iar sub el îl găsesc pe Bilețel. Trezit de-a binelea, făcuse ochi și mă privea încîntat, uitînd de răgetul pe care-l emisese.

— Mamă, mamă, ce le-am mai dormit ! — ține dînsul să-mi comunice. Aș mai fi somnolat vreo jumătate de ceas, de n-ar fi fost cutremurul ce mi-a tulburat odihna... Măiestrică, tălică m-ai adus în baie, sau am ajuns singur, ai ? — mă-ntreabă poetul. Și cînd oare mă voi fi îmbrăcat ?...

Într-adevăr, Gig Mironescu, întocmai ca și mine, era cu țoalele pe dînsul. Cam șifonate, ce-i drept, totuși încheiate la toți nasturii.

— Ce cauți, domle, aici ? — mă interesez eu.

— Habar n-am !... Poate m-o fi adus cineva.

— Dar cum de te-ai încuiat pe dinăuntru ?

— Ei, asta-i bună ! Nu-i normal să tragi zăvorul după tine, cînd intri într-o baie ?...

Acuma mi-era clar ! Bilețel încă nu făcea o priză corespunzătoare cu realitatea.

Peste vreo cinci minute, trecînd în dormitor și punîndu-ne în ordine hainele mototolite, timp în care tăcea mîlc,

fiecare cufundat în gîndurile sale, îmi vine deodată o idee nemaipomenită. Şi-i spun poetului :

— Dragul meu, nu de mult mi-ai spus că sîntem cu toţii în pom !... Ei bine, află de la mine : este foarte posibil să ai perfectă dreptate. Şi ştii de ce ?

— Nu ! — îmi răspunde Gig Mironescu, devenind brusc interesat şi privindu-mă curios.

— Pentru c-am fost drogaţi !... Iar cei care ne-au „adormit", s-au ocupat, precis, a ne cotrobăi prin lucruri, sperînd să dea peste cine ştie ce document revelator !

— Păi n-am aşa ceva, — mă informează Bileţel, cu excepţia, poate, a carnetului meu de sindicalist cu vechime. Numai coana Raliţa, eventual, ar putea poseda aşa ceva... În poşeta dînsei, cît un geamantan, încape, zic eu, o arhivă întreagă. Acolo şi-au îndreptat atacul, mizerabilii ! Unde-i coana Raliţa ?... De ce nu-i împreună cu noi ? Nu i s-o fi întîmplat ceva ?...

Bileţel ăsta aiurează !

— Ce vrei să spui, măi fratele meu ?... Asta ar fi fost culmea, s-o mai văd şi pe tanti Raliţa în baie, încuiată cu tine înăuntru !

Totuşi, e ceva în neliniştea poetului. De ce n-a dat mătuşă-mea nici un semn de viaţă pînă la ora aceasta ?...

Privind la Gig Mironescu terifiat îi strig :

— Haide numaidecît cu mine, să vedem ce-i cu bătrîna !...

Peste o clipă pătrundem în vestibul, unde ar fi trebuit să doarmă mătuşă-mea. Patul, mai bine zis dormeza, este pustiu. Însă cineva se culcase în el, deoarece aşternuturile-s răvăşite. Bătrîna — ioc ! Dispăruse. Cu desăvîrşire.

— Să ştii c-au răpit-o ! — îi spun lui Gig cu glas sugrumat.

— Fii, măiestrică, serios, că nu-i copilul lui Lindbergh ! — parcă vrea să mă liniştească Bileţel, referindu-se la celebrul kindnaping al băieţelului aviatorului care traversase Atlanticul.

În momentul cînd Gig încerca să-mi tempereze îngrozitoarea presimțire, de sub dormeză zăresc un picior. De femeie. Fiindcă-i încălțat în pantofi cu toc, de lac. Mai mult ca sigur aparținînd mătușă-mii, judecînd după numărul încălțării. Minimum 44.

— Bilețele, ține-te bine, — îl previn cu sînge rece pe Mironescu, — fiindcă n-au răpit-o, ci-au omorît-o !... Probabil au și tăiat-o-n felii, tranșînd-o ca la abator, deoarece unul din picioare e-aici, uite-acolo, sub divan !...

Gig îngălbenește.

Pios, mă plec și-ncerc să trag de sub dormeză ceea ce mai rămăsese din biata mătușă-mea. Piciorul se lasă greu. Trag mai tare. Și, deodată, pantoful zvîcnește brusc, pocnindu-mă cu tocul între sprîncene. Apoi, se mai ivește un picior, probabil ultimul, după care apare și tanti Ralița, tîrîndu-se anevoios de sub divan.

Peste un minut, mătușă-mea-i toată înaintea noastră, și nu în piese detașate, așa cum mă așteptasem, și, privindu-ne lejer supărată, ne adresează cuvîntul :

— Ce-i cu voi, la mine-n odaie ?... Nu vă e rușine să dați buzna așa, fără să bateți la ușă !...

— Femeia lui Dumnezeu, nu ne lua de-a-nboulea, în coarne ! — încerc eu să lămuresc problema. Ești sănătoasă, te simți bine, n-ai pățit nimic ?...

— Păi, de ce să nu fiu ? — se arată nedumerită bătrîna.

— Pentru că te-am găsit vîrîtă sub pat ! — îi explic eu. Ce făceai acolo ?...

— Dormeam ! Auzi întrebare ? Tu ce-ai crezut, c-așteptam tramvaiul ?

În timp ce ne uitam amîndoi la dînsa năuci, mătușă-mea, pesemne, pentru a-și dezanchiloza mădularele, purcede să-ntreprindă unele exerciții de gimnastică de înviorare. Uluiți, o vedem dînd din mîini, către toate punctele cardinale, sărind în vîrful picioarelor, ca o balerină (gabarit depășit, din generația a III-a), executînd piruete și

flexări, într-un asemenea ritm și cu-atîta vigoare, inexplicabilă, încît se cutremură întreg etajul nostru.

Considerînd că, dacă nu intervin, exista riscul să mai și plătim despăgubiri, o rog pe mătușă-mea, cu tot duhul blîndeții de care mai dispuneam la ora aceea :

— Tanti Ralițo, astîmpără-te, măi frate, ce te-a apucat !...

— Absolut nimic ! — declară dînsa, pornind după aceea să boxeze văzduhul. Vreau să mă trezesc de-a binelea, fiindcă nu știu ce se-ntîmplă, de mi-i un somn cumplit !

Deci asta era. Trăgîndu-mă la o parte, ca să nu-ncasez (nevinovat fiind) un pumn în nas, socotesc necesar s-o informez pe dezlănțuita bătrînă :

— Oprește-te, tanti Ralițo, că ești încă drogată !

— Eu, drogată ? Cu ce ? Că-n viața mea n-am luat, de cînd mă cunosc, nici aspiridon măcar !...

— Zău ? Ei bine, dacă nu mă crezi, atunci spune-mi, te rog, cum ai ajuns să te culci sub dormeză ?...

Intrată la idei, mătușă-mea își încetează exercițiile. Apoi, examinîndu-ne neîncrezătoare, se interesează :

— Chiar așa, că nu-mi mai amintesc ? Eram și tulburată sufletește de peripețiile înmormîntării lu' Avaru...

Tanti Ralița depune eforturi notabile să priceapă ceva. În cele din urmă, pesemne dumirită, declară exclamativ :

— Al, băiețelule, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Nu-nțeleg o iotă din bălmăjelile tale... Dacă vroiau să scape de noi, ne-mpușcau, și nu mai era cazul să ne drogheze, că doar nu sîntem în Texas, unde plouă cu heroină pe toate drumurile. Și-apoi, nu le-am spus deschis că nu știm nimic în privința gromovnicului ? Cu piteștenii noștri, da, mai pricep ceva, aici s-ar putea să ai o sămînță de dreptate... Însă, în afară de mangafaua aia de Cerchezoaică, camuflată sub voaletă, n-aș zice c-aș fi recunoscut pe cineva... Și nici în privința ei nu-s sigură...

— Dar biletul ? — îi reamintesc eu mătușă-mii.

— Păi Bilețel nu-i aici ? — se miră bătrîna.

— Nu, domle, biletul de pe lista de bucate, adică însemnarea aceea către Bobe Hariga și iscălită Frosa !

— Și ce, i-ai văzut pe-undeva, prin sector ?

— Nu ! — sînt nevoit să mărturisesc.

— Și-atunci, băiețelule, de ce-mi umfli capul ? În afară de asta, ce documente s-avem asupra noastră, și unde să le fi ținut ? Și cine-s indivizii din umbră, care să aibă nevoie de ele, bașca să ne mai și otrăvească ?... Și cu ce ? Asta te-ai întrebat ?...

Deși e cam tare de cap în materie de pricepere, mătușă-mea a pus totuși punctul pe „i". Drept care merita un răspuns:

— S-o luăm pe puncte, tanti Ralițo, ca să fii în clar. Unu : documentele-s multe — gromovnicul, scrisorile lui Fifi, către Pompilică Negrețu, însemnarea de pe „menu", scrisoarea nebunei aceleia, care i se plîngea lui Bazil Avaru, despre nedreptățile suferite de bărbatu-său, plus diferitele noastre notițe. Doi : de ținut le puteam ține în geamantanul matale de geantă. Trei : indivizii din umbră, cum le zici matale, păi și-ăștia-s destui — Bobe, prietenii din dispozitivul găsit la „Consignația", madam Avaru, Pompiliu Negrețu, și mulți alții pe care nici nu-i știm cum arată la față... Patru : ei, aici e-aici ! Drogul folosit, nici n-o să-ți vină să crezi — crema-caramel, din zahăr ars...

Mătușă-mea, ținîndu-se cu mîinile de burtă, pornește să rîdă în hohote, gata să se tăvălească pe jos de rîs. Cînd isprăvește numărul, îmi declară nespus de înveselită :

— Măi dilimache, cine a mai adormit din cremă-caramel ? Poți să-mi spui ?...

— Sigur că da ! Și încă a adormit de tot, pentru vecie... Chiar a murit ! Îl mai ții minte pe Tudoriță-nene, motanul coanei Marița Nachtigal, de la Posada, despre

care ți-am povestit la timpul său ? Dintr-o îmbucătură de cremă de zahăr ars i s-a tras moartea, fără să mai adoarmă !...

Mătușă-mii îi îngheață zîmbetul pe buze. Bilețel, căruia îi povestisem și lui incredibila aventură de la pensiunea doamnei Nachtigal, îngălbenește numaidecît la față.

— Mamă, mamă, și-acuma ce ne facem ? — mă-ntreabă poetul îngrozit. Noi cînd urmează să murim ?...

— Niciodată ! — îl liniștesc eu. Adică, mai exact, fiecare la vremea sa. Tudoriță-nene, sărmanul, ingurgitase, odată cu desertul, și-o doză sănătoasă de stricnină. Și decedase instantaneu și pe loc. Noi, pînă acuma, slavă Domnului, pare-se c-am scăpat, fiindcă nu văd nici un semn să fim morți !...

Tanti Ralița, renunțînd la întrebări ajutătoare, se repede numaidecît în vestiar, să-și caute geanta. Triumfătoare, se-napoiază ca să ne-anunțe fericită :

— Nu-mi lipsește nimic din poșetă... Deci, ce mai tura-vura, nu ne-au otrăvit ! Ne-au pus un somnifer în cremă, și gata !...

— Exact ! S-a mai încheiat un capitol din investigația noastră de recunoaștere ! — declară poetul Gig Mironescu, satisfăcut de constatările mătușă-mii. Acuma ar fi cazul să pornim la drum, s-ajungem cît mai repede la București, pentru a ne putea apuca mai serios de anchetă. Fiindcă, pînă-n prezent, n-am făcut nici o scofală...

„Asta s-o creadă el !“ — îmi zic zîmbind pe sub mustață. Deoarece Bilețel, total neexperimentat, uitase cu totul de cumnatul lui Fifi Avaru, nu știa nimic despre invitația pe care mi-o lansase nevasta răposatului, și nici de întrevederea la care mă aștepta Pompilică, chiar la sediul editurii „Prometeu“.

Totuși ceva nu era în regulă. Motiv pentru care-i întreb pe companionii mei :

— Plecăm imediat, sau luăm ceva în gură ?... Un breakfast nu vă spune nimic ?

— Ba cum să nu, măiestrică ! — exclamă Gig.

— Încă unul mic. la botul calului. adică lîngă radiatorul „Bombiței“. ca să nu mai zăbovim cine știe cît ! — sugerează tanti Ralița.

Peste vreun ceas și ceva, poate chiar două, după ce ne întremasem la braseria hotelului, servind un mic dejun frugal și dietetic, compus numai dintr-un „ham and eggs“ de trei ouă, pentru fiecare, un ceai copios, cu untișor, miere și gem. brînzică și sardeluțe, pornim la drum.

Găsim „Bombița“ imediat, după cercetări chinuitoare, mascată de uriașa structură a unui „TIR“ german, care, mă și mir, aproape o încălecase. După ce am extras mașina de sub roțile „Henschel“-ului, i-am îmbarcat pe oamenii mei și-am demarat spre ieșirea din oraș.

La București, pe Calea Moșilor 172, am ajuns cu bine. Pe-o beznă cumplită, fiind trecut de mult de miezul-nopții. Și-asta numai din pricina mătușă-mii, care avusese nefericita și sinistra inspirație să-mi umble la jiglerul de ralantiu, deoarece i s-a părut înfundat. După ce i-a tras o „suflare“, am pornit iarăși la drum, folosind numai jiglerul de șoc, celălalt nemaifiind de găsit, după ce-l scăpase tanti Ralița din mînă.

Blestemîndu-mi zilele, și jurîndu-mi să n-o mai las pe bătrînă să-mi umble la mașină cît oi trăi, am parcat mașina în garaj. Răsuflînd ușurat. Pentru că observasem la timp ușile închise, deși îi spusesem bătrînei să le deschidă. Cu bara nițel turtită, se mai putea circula.

Pătrunzînd cu toții în casă, Gig Mironescu m-a luat la întrebări :

— Acuma, cînd nu mai există nici un pericol să ne bagi în vreun șanț, din motive de nervi, cred c-a sosit momentul să ne relatezi discuțiile pe care le-ai purtat cu

madam Avaru și Pompi Negrețu !... În vreme ce-o să mîncăm ceva, fiindcă sîntem flămînzi și obosiți ca niște cai de curse, ai tot timpul să-ți pui ordine în idei... O să servim ceva ușor, ce-o să găsim la îndemînă, și-ai să ne povestești totul, pe îndelete ! De acord ?... Matale ce zici, coană Ralițo ?.. E bine cum propun eu ?

III. VIZITE PROTOCOLARE, CU BĂTAIE (ÎN PLUS ŞI ÎN MINUS)

14. Haltă de ajustare

— Nu ! — răcneşte tanti Raliţa, ca să mă exprim plastic, entuziasmată. Nu-i deloc bine ! Este excelent, sublim, superbissim !... De cînd n-am mai mîncat şi noi ca oamenii, la căşile noastre, o mîncărică preparată ca la mama ei, fără droguri şi alte insecticide !...

Companionii mei reprezentînd o majoritate statutară, accept propunerea poetului, şi-i îmbii să trecem la bucătărie.

Aici, după ce întindem masa pe servanta mobilă, ca să ne fie mai la îndemînă, ne aşezăm pe taburete şi aşteptăm ca tanti Raliţa să ne servească de-a dreptul din frigider, acolo unde-aveam brînzulica topită, untişorul, costiţa afumată şi, zicea dînsa, patru pachete cu grisine. Tot mătuşă-mea avusese minunata idee de-a ne aşeza lîngă „Fram", simţindu-se prea obosită să mai care bucatele.

Bătrîna, făcîndu-ne un semn cu ochiul stîng, fiindcă pe cel drept îl aţintise spre „Fram", ne avertiză să fim gata de atac. Şi-n clipa următoare deschise uşa frigiderului.

În acelaşi moment, odată cu deschiderea uşii, un şuvoi de apă rece ne inundă picioarele. Speriaţi de-a binelea, săririm cu toţii de pe taburete, neştiind de unde năvălise puhoiul.

Din păcate, nu se spărsese vreo conductă, ci apa provenea din interiorul „Fram"-ului, care se dezghețase.

Cu pantofii plini de apă, am verificat numaidecît rezistența agregatului, plecîndu-mă de-a bușilea, udîndu-mi cu-această ocazie și genunchii pantalonilor. Îmi era teamă să nu se fi ars. Cînd m-a electrocutat nițel, de-am sărit vreo jumătate de metru în sus, mi-am dat seama că nu era arsă.

— Curent are, înseamnă deci că nici n-a fost scos de la rețea... — ne-a anunțat inginerul de Bilețel. Mai există două posibilități. O defectare a circuitului cu freon, sau a termostatului !

— Termostatul n-are nimic ! — a intervenit mătușă-mea, o excelentă tehniciană și dînsa, și nu numai în materie de auto. Cînd am plecat, l-am întors cu mînurile mele, și l-am auzit cum a făcut „țac" !

— Cum adică, l-ai întors ? — o întreb eu nedumerit.

— L-am dat la zero, ca să-ți fac economie la curent ! — mă informează tanti Ralița.

Numai cafelușele preparate de mine au mai alungat din gurile noastre „aromele" alimentelor ingurgitate. Căci brînza se-mpuțise de-a binelea, încît fuseserăm nevoiți să ardem cîteva ziare, pentru a mai schimba ceva din parfumul atmosferei din bucătărie. Nici grisinile nu fuseseră mai comestibile. În afară de faptul că se-nmuiaseră total, transformîndu-se într-o pastă neidentificabilă, mai și mucegăiseră. Doar costița afumată ne mai astîmpărase într-o oarecare măsură foamea. Însă într-o foarte mică măsură.

La a treia ceașcă de cafea, cînd am constatat că nimănuia nu-i mai ardea de somn, am trecut la discutarea problemelor anchetei noastre. Primul care a luat cuvîntul, după cum era și normal, am fost eu.

— Dacă mai mă puteți urmări, am să vă expun cîteva din observațiile mele, efectuate în deplasarea funerară de

la Sinaia-Cumpătu... Mai întîi și-ntîi, m-a izbit prezența (neconfirmată însă) a lui Bobe Hariga și a Froei... Vă mai amintiți de însemnarea găsită pe „menu“. Apoi, bizara invitație pe care mi-a făcut-o Fifi Avaru, insistînd s-o caut la domiciliul ei personal...

— Aha ! Va să zică asta ți-a spus vipera de pe maidan ! — a exclamat tanti Ralița, hîmîind semnificativ, și-aprinzîndu-și o nouă „mărășească“. Te pomenești că și-a pus ochii pe tine... La greutatea ta, să știi c-ar fi o performanță... Un Don Juan supradezvoltat, încă nu s-a mai văzut !

— Vezi-ți de treabă, tanti Ralito, că mă știi de om serios ! N-aș trăda-o pe bulgăroaica mea, nici să mă ispitești cu contragreutatea mea în aur... Dar nici nu m-aș încumeta ! Și-n afară de asta, o invitație similară mi-a adresat și Pompi Negrețu. Sper că nu vei avea îndrăzneala să emiți părerea că și el și-a făcut cine știe ce planuri cu personalitatea mea masculină !... Dealtfel am să vă relatez totul, la timpul potrivit, după ce voi realiza cele două interviuri...

Bilețel, sugînd tenace din „Kent“-ul dăruit de mine, din pachetul său, mă ia la rost, profund, indignat :

— Cum adică ?... Nu ne convoci și pe noi, mai ai curajul să te duci de unul singur, după toate cele pățite la Sinaia ?... Hai, că ești bine, măiestrică dragă, într-o totală eroare ! Aș zice că nu-ți funcționează deloc coțofana, ca să mă exprim metaforic și să nu spun lucrurilor pe nume...

Sîcîit de-atîtea întreruperi, îl cam reped pe Gig :

— Măi omule, dar este absolut firesc să lucrez personal... Cine a mai pomenit detectivi colectivi ? Și-apoi, e vorba de unele chestiuni confidențiale, după cum m-au avertizat viitorii mei interlocutori. Ce fel de secrete se mai pot discuta, cînd vom fi patru persoane de față ?... Mă rog, am mai putea cugeta la o acoperire a mea, pe care s-o operați de-afară, însă problema asta o vom dezbate mai încolo, după ce-mi voi isprăvi expunerea... Bineînțeles, dacă mă veți lăsa s-o continui !... Deci, unde rămăsesem ?...

— La însemnarea de pe „menu" şi la cele două invitaţii ! — mă informează mătuşă-mea lejer indispusă.

— Aşa !... Şi-au mai fost cîteva incidente enigmatice şi stranii... Bunăoară intervenţiile cumnatului doamnei Avaru, gangsterul ăla cu ochelari de orb, un individ din cei mai ciudaţi, din toate punctele de vedere. Plus că ne-a mai şi ameninţat. Şi nu numai pe noi. Şi, ceea ce era şi mai curios, personajul vorbea întocmai ca un vechi cunoscut de-al meu şi-al mătuşă-mii, despre care însă nu sîntem în stare să ne-amintim mai nimic... După aceea, misterioasa camuflare a tuturor piteştenilor, majoritatea pitită în dosul unor bărbi caraghioase, iar muierile, ţaţele acelea îndoliate, cu capetele vîrîte sub voalete, pînă-n gît... Iar unchii mei, nene Lambe, unchiu' Sile şi nea Tilică-Malec, ăia pentru ce se consideraseră obligaţi să participe la funeralii ? Nici neamuri nu-i erau lui Bazil Avaru, şi nici prieteni. Dacă ar fi fost, era imposibil să n-o fi ştiut şi pe-asta. Dar tentativele de intimidare, comise asupra noastră ? De cine ? De madam Avaru, cu mînuţele ei personale.. Ştia că platoul pe care mi-l adusese anume mie, despre care mă informase că-i unul special, conţine şi-o cantitate apreciabilă de drog ?... Totu-i posibil ! Nu-i exclus ca „otrăvitorii" noştri să fi manevrat din exterior, utilizînd-o pe Fifi doar ca instrument intermediar, intenţionînd s-o compromită... Deci, după cum auziţi, forţele angrenate în căutarea gromovnicului lui Tatapetre sînt mult mai numeroase decît am presupus la început ! Aşadar, deşi n-am aflat nimic concret, cu prilejul deplasării noastre la înmormîntare, nici cine-i Bazil Avaru, şi nici Fifi, care vorbeşte exact ca-n mahalaua copilăriei mele, şi nici cine erau ceilalţi participanţi piteşteni, totuşi începutul anchetei mi se pare deosebit de rodnic... Am bazele necesare acum, pentru declanşarea în continuare a investigaţiilor ! Care vor debuta prin vizita, de mîine dimineaţă, la domiciliul doamnei Fifi, care vrea să-mi transmită, după cum mi-a făgăduit, un document extrem de important, laolaltă cu-o

sumedenie de informaţii confidenţiale... Atît de confidenţiale, încît am impresia că se fereşte pînă şi de cavalerul ei însoţitor, simpaticul nostru Pomp Negreţu !... Asta e ! Ce ziceţi de magistrala mea expunere ?...

Constatînd o tăcere deplină, ceea ce-ar fi putut reprezenta şi-o aprobare unanimă din partea mătuşă-mii şi-a lui Gig Mironescu, îi privesc pe furiş, fiind şi modest uneori, să observ admiraţia din ochii lor.

Eram în eroare, vorba lui Bileţel.

Căci ochii lor erau închişi. Tanti Raliţa adormise cu cafeaua în faţă şi „mărăşeasca" între degete, însă de mult stinsă, iar Gig Mironescu cucăia adînc, cufundat în cine ştie ce visuri detectivistice, de vreme ce, din cînd în cînd, zvîcnea din cap, tresărind alarmat.

„Ce oameni !" — mi-am zis eu. „Cu ăştia să porneşti într-o anchetă de dimensiunile celei ce se anunţă, cînd adorm pe ei la cel mai neînsemnat efort intelectual !"...

Dezamăgit, am procedat apoi la transportarea lor în camerele de odihnă. Pe mătuşă-mea am cărat-o destul de anevoios, mai tîrîş, mai în cîrcă, pînă-n dormitor, unde-am abandonat-o în patul nedesfăcut, lăsînd-o să-şi rezolve singură, cînd va avea poftă, chestiunile legate de culcare. Cu Bileţel n-am avut probleme speciale. Era uşurel ca un mieluşel. Drept care l-am trîntit de-a dreptul în fotoliul meu, de la birou, unde, dealtfel, mai dormise de-atîtea ori. Iar în privinţa mea, lucrurile au fost şi mai lesne de organizat.

Nu-mi era deloc somn. Avem de gîndit, de elaborat planurile pentru zilele următoare. Şi m-am instalat iarăşi în bucătărie, nădăjduind ca, după o mică gustărică, încă o cafeluţă şi cîteva ţigări, să reuşesc a-mi aşterne pe hîrtie ideile principale şi conducătoare ale giganticei anchete — descoperirea gromovnicului şi-a implicaţiilor în pieirea lui Tatapetre.

Cred că numai excesiva concentrare, a minții și-a trupului, m-au determinat s-ațipesc în plin proces de creație. De trezit însă, m-au trezit tanti Ralița și Gig Mironescu, ambii dînd năvală peste mine în bucătărie, strigînd ca indienii lui Winnettou :

— Iai-iai-iai ! Haideți la ceai...

Le răspund și eu, înveselit de buna lor dispoziție :

— Fără pîine, un breakfast, nu-i deloc „the best" !... Fugi, Bilețel dragă, pînă la Centrul de peste drum, și cumpără niște cornuri sau batoane, pentru voi, iar mie niște pîine hipoglucidică și hipocalorică...

— Al, băiețelule — mă interpelează mătușă-mea, ce se-ntîmplă cu tine, ai devenit cal peste noapte, de vrei să mănînci numai hipo ?...

— Lăsați matale,-o lămuresc eu zglobios, habar n-ai de regimul meu dietetic !... Hipo-nseamnă, în greaca veche, slăbit, inferior, deficitar... Adică pîine slabă-n calorii, în glucide...

Tanti Ralița pricepe rapid, deoarece o aud aplicînd terminologia :

— Deci hipodrom, vrea să zică un teren de alergări și curse pentru caii slăbiți și subnutriți ! Nu ?...

Iluzii pierdute. Nu se poate discuta științific cu mătușă-mea. Așa că-i recomand :

— Tanti Ralițo, dacă vrei s-alergi și să muncești în forcing, pune numai decît de ceai, organizează-ne un micdejun corespunzător, fiindcă astăzi avem o mulțime de treburi... Și mai sînt și obosit. Toată noaptea am lucrat la planul de bătaie...

— Și unde-i planul ? — se interesează bătrîna.

— Aici ! — îi arăt eu capul meu propriu, observînd că n-apucasem să scriu nimic pe hîrtia din fața-mi, deoarece adormisem lîngă ea, cu devla trîntită pe brațele puse pe măsuță. N-am mai notat, temîndu-mă să nu ne citească dușmanii intențiile !...

Mătuşă-mea cade pe gînduri, probabil intrigată de precauţiile mele excesive, şi se-apucă de alcătuirea breakfast-ului. Întrucît dădusem termostatul frigiderului la maximum, tot ce se găsea în „Fram" îngheţase bocnă.

În orice caz, pînă să vie Bileţel de la pîine, am fost nevoit s-o ajut pe tanti Raliţa la prepararea gustării. Cu toporul şi fierăstrăul. Unelte extrem de utile; fiindcă altminteri n-am fi fost în stare să tăiem costiţa afumată şi să spargem ouăle, să despicăm triunghiurile de brînză topită, care acuma nu mai putea, pesemne din pricina îngheţului.

Gigi s-a prezentat cu-o sacoşă plină cu chifle, cornuri şi batoane. Pîine hipo, bineînţeles, nu găsise. M-am sacrificat, şi mi-am prăjit, pe aragaz, o singură chiflă. Pe care-am consumat-o sub formă de zgură. Restul a fost formidabil. Şi ouăle cu costiţă afumată, bine rumenită şi crocantă, şi ceaiurile, fiindcă s-au băut cîte trei şi patru ceşti, şi brînza. Care, topindu-se, conform denumirii ei comerciale, iarăşi începuse să capete un miros destul de suspect.

După ce-am terminat cu spălatul veselei, fără pagube materiale esenţiale, spărgîndu-se doar o unică farfurioară, ceea ce, pentru tanti Raliţa, era o autentică performanţă, l-am sunat la telefon pe Visică Ţuluca, să-mi furnizeze adresa domiciliului familiei Avaru.

— Fii atent, — m-a avertizat bunul meu prieten, adineauri a plecat într-acolo şi şefu' !... Fifi l-a sunat, acum cîteva minute. Locuieşte aproape de matale, pe Spătarului, la numărul 65...

Intrînd la bănuieli, din cele mai răuprevestitoare, le comunic partenerilor vestea. Şi adaug :

— Madam Avaru îmi organizează o cursă, e clar ! Era mai mult decît sigură c-am s-o vizitez imediat ce-ajung la Bucureşti... Numai aşa se explică precipitata chemare a cavalerului servant. Plecăm şi noi, chiar acum... Cu maşina, că nu se ştie ce poate interveni.

— Ne iei și pe noi ? — se bucură tanti Ralița.

— Dar bineînțeles... Însă numai pînă-n Spătarului. Acolo, veți rămîne în „Bombiță", cu motorul în mers, și mă veți aștepta... Dacă nu reapar după mai mult de două ceasuri, înseamnă că mi s-a întîmplat ceva rău, și-atunci interveniți voi... Cu orice risc, chiar de-ar fi să spargeți ușa de la intrare !

— De la intrarea în bloc, sau pe cea de la apartamentul individei ?

Bilețel și-a și intrat în rol. Se vede, și încă de la distanță, judecînd după maniera pur detectivistică în care cere indicațiile de rigoare.

— La nevoie, pe toate ! — declar eu dur.

Peste o jumătate de ceas, întrucît fuseserăm obligați să-i facem „Bombiței" o încălzire corespunzătoare, gonind-o prin curte, în stil împins, motorul încăpățînîndu-se să nu facă aprinderea, parcam mașina pe Spătarului, la vreo cincizeci de metri depărtare de blocul unde locuia madam Avaru. Constatînd că mașina editurii, care-ar fi trebuit să-l aducă pe Negrețu, nu se observa prin sector, intru la idei și mai negre. Își luase și acesta precauțiunile de rigoare, lăsîndu-și turismul și mai departe, probabil chiar undeva pe bulevardul Republicii.

Emoționat, îmi iau rămas bun de la tanti Ralița și cobor din mașină. Pentru ca, în clipa următoare, să mă prăbușesc în neant, mai exact spus, în gura unui canal rămas destupat. Din fericire, mă opresc la nivelul brațelor, gabaritul orificiului fiind mai mic decît al personalității subsemnatului. Însă sînt extras rapid, de diligenții mei asistenți. Deci, făcusem bine că-i luasem cu mine !

Revenindu-mi integral, îmi iau rămas bun de la tanti Ralița și Gig Mironescu. Și, în pas voios de pionier, împroșcînd din tălpile pantofilor jeturi de zoaie, mă-ndrept spre blocul doamnei Avaru. Ținîndu-mă de zidurile caselor,

deoarece, patinînd, am toate şansele să alunec. Şi, dacă am apucat să iau unele lecţii de derapaj controlat, la maşină, pentru mersul pe jos nu cunosc încă nimic.

15. Identificări senzaţionale, incredibile !

În holul blocului, la lumina unui chibrit, descifrez tabloul locatarilor, dorind să aflu etajul şi apartamentul familiei Avaru. Le găsesc numaidecît, în doi timpi şi trei chibrituri (primele două nefăcînd aprindere).

Liftul funcţionînd numai de la etajul trei în sus, urc pe scări. Şi chiar de-ar fi fost îngăduită utilizarea lui şi pentru etajele inferioare, tot nu l-aş fi luat. Era defect ! La etajul al doilea, într-o beznă de cavou, sun la vreo patru sau cinci uşi, pînă se-ndură să-mi răspundă o gospodină cumsecade, care-mi arată unde se găsea apartamentul căutat.

Madam Avaru răspunde la prima sunare. Avea clopoţel cu zurgălăi, din cele electrice. Cînd mă vede, explodează într-un acces subtil de entuziasm bine simulat :

— Maestre Conan, domnule dragă, dar ştii că te laşi aşteptat ?... Se poate ? De-aseară stau cu nervii pe moaţe, trăgînd cu urechea la uşă. Nici nu ştii ce bucuroasă sînt că-mi cinsteşti casa, şi-ai dat urmare invitaţiei mele ! Mai că-mi vine să te sărut !...

— Fără excese, vă rog ! — îi mai reduc eu din temperament. Pot să intru ?...

— Poftim, poftim ! Auzi întrebare... Avem atîtea de discutat...

Fifi Avaru arborează o mină absolut inversă, ca şi cum nu i-ar fi murit bărbatu-său şi nu l-ar fi înmormîntat cu o zi înainte. Mai blondă decît la Sinaia, apelînd pesemne la o perucă de rezervă, poartă un halat de casă halucinant,

numai mătase naturală, sută la sută, de-un prăzuliu rar întîlnit. Lucrat la o casă de modă centrală, este croit larg, cu zeci și zeci de volane, îngăduind totuși o vizionare panoramică, în cinemascop, a picioruşelor doamnei. Niște adevărați stîlpi de telegraf.

Ajutat de Fifi să mă descurc prin coridoarele ce duc spre living-room, orbecăiesc penibil, lovindu-mă de toți pereții. Iar cînd ajung în camera de zi, mare cît salonul de la „Capșa", rămîn literalmente cu gura căscată. Nu mai văzusem așa ceva. Pereții erau ticsiți de tablouri, care mai de care mai dubioase, esteticește vorbind, peste tot numai vitrine pline cu sute de bibelonuri, cum le spune mătușă-mea, trei canapele uriașe, vrednice să fie folosite ca saltele de teren, pentru exercițiile de judo și karaté, iar unul din pereți, cel dinspre ușă, era, de fapt, în întregime, un gigantic dulap, să bagi în el toate hainele de la sectorul „îmbrăcăminte-bărbați" din magazinul „Bucur-Obor".

Mulțumită de efectul pe care-l produsese living-room-ul asupra mea, Fifi mă-ntreabă :

— Cu ce să te tratez, maestre Conan ?... Căci nu-ți mai țin minte gusturile ! Un whisky, un coniac „Metaxa", o cafea braziliană, o cremă-caramel ?...

— Să nu mai aud de ea ! — exclam eu îngrozit, fără voia mea, apoi, ca să nu compromit totul, mă explicitez : Stau prost cu ficatul... Prefer ceva fără ouă. Orice. Chiar și-un whisky, și-o „Metaxa", eventual amîndouă, iar cafeaua-i băutura mea de toate zilele, mai ales dacă-i fiartă fără zahăr !...

— Perfect ! — declară Fifi. Și eu o servesc tot fără hidrocarburi. Îngrașă, și trebuie să mai am grijă și de condiția mea fizică. În două minute sînt înapoi, cu toate cele dorite... Ia loc pe-o canapea, și decontactează-te !... Am impresia că ești nițel hipertensionat... Vin numaidecît !

Neliniștit de unele afirmații ale împopoțonatei amfitrioane, mă așez pe canapeaua cea mai apropiată. Bine că plecase din încăpere madam Avaru. Căci, neașteptîndu-mă

să fie atît de pufoasă și moale (canapeaua, nu Fifi) peste o clipă eram cu baidaracele-n sus, dus pînă-n străfundurile extravagantei mobile (de lux).

De-a binelea stresat, de cînd și cu agregatul acesta plin de capcane, stau și gîndesc la cele spuse adineauri de văduvă. Oare ce vroise să-nțeleagă prin „căci nu-ți mai țin minte gusturile" ? Una la mînă. Și mai era ceva. unde se găsea Pompiliu Negrețu ? Nu-mi spusese Visică Țuiuca, cînd îi telefonasem, că plecase într-acoacea ?... Vai de capul meu, dacă am ajuns să vorbesc ca tanti Ralița. Numai dînsa spune „într-acoacea", „adinenea", „iacătă-l-ăi" și „ajungă-vă-ți".

Dar nu mai am vreme să aprofundez enigmele de mai sus, deoarece madam Avaru își face reapariția în living-rom, împingînd lejer, c-un singur deget, o servantă mobilă, pe rotile. Pe care se aflau o sticlă de „Johnie Walker", alta de „Metaxa" (7 stele) și un agregat pentru servit filtrul de cafea, precis din import, fiindcă are marca nedeslipită de pe el („Krups" — și care sper să nu fie celebra fabrică de tunuri).

Așezîndu-se lîngă mine, pe canapea, madam Avaru era cît pe ce să-mi repete figura de-adineauri, cu picioarele-n sus. Nu reușește, avînd pesemne o oarecare experiență.

Apoi, zîmbindu-mi cuceritor, cu zece tablete de zaharină pe buzele-i rujate intensiv, încît nu mai știai care-i buza, și care-i dîra de grăsime de cîine mort (așa știam eu că se fabrică rujurile bune), mă îmbie extrem de languros :

— Ciocnim împreună un whisky, sau un „Metaxa" ?...

— Cu multă plăcere ! — mă declar eu de acord lăsîndu-mă atras în laț, ca un fleț de maidan. Și una, și-alta ! Între două, nu te plouă... (continui eu să devin din ce în ce mai imbecil).

Madam Avaru chicotește flatată, și umple patru păhărele. Din cele de țuică. Pesemne n-avea pahare speciale, pentru whisky, și nici boluri pentru coniac. Ce să-i faci, cînd se suie scroafa-n -copac, taci și-nghiți. Așa cum

mi-am înghitit eu coniacul, mai întîi, și-apoi vizichiul. Bineînțeles, după ce madam Avaru își muiase prima buzele în ambele tării. Rostind, cu prilejul ciocnirii păhărelelor, un „Cin-cin !“ destul de suspect. Probabil auzise și ea, mai mult ca sigur la televizor, în vreun film serial, cu Mannix sau Sfîntul, că așa își spun' oamenii din înalta societate, cînd îi văzuse alăturîndu-și paharele.

Apoi, turnînd „expresso“-urile în cești, mai încearcă o dată să mă ispitească :

— Și chiar nu vrei să gustăm puțină piftie, ba nu, pușche pe limbă-mi, am vrut să zic cremă-caramel ?...

Intrigat de bîlbîiala doamnei, cît și de insistențele ei cu crema aceea, devin deodată circumspect. Iar vrea să m-adoarmă ? Ca apoi să urle-n gura mare, alertînd tot blocul, c-am năvălit peste dînsa, cu cine știe ce intenții necurate ? Ei bine, nu-i mai ține figura.

— Sub nici un motiv, scumpă doamnă ! — îi declar eu peremptoriu.

— Doar o piccola colazzione, că tot pomenii de piftie, cu niște hrean ras și șunculiță de purcel de casă, dietetică, fiindcă a fost și el ținut la un regim de slăbire ? Ei, ce zici ?...

— Nici !

— Păcat, — grăiește dezolată Fifi, c-am fi stat și noi de vorbă mai intim, lîngă rămășițele decedatului !...

— Care decedat ? Nu l-am înmormîntat ieri ? — exclam eu îngrozit.

— Mă gîndeam la purceluș, nu la Bazil, dragul meu !

Hait, am dat-o dracului. Dacă mă ia cu „dragul meu“, lucrurile se complică. Și încă rău de tot. Prea amestecă Fifi răposații ! Sper totuși să nu mă-ncadreze și pe mine printre ei. Mă rog, depinde ce locuri mai are în schemă. Că se mai poate uneori, prin derogare.

— Aveți un apartament extraordinar ! — o iau eu pe de departe, vrînd s-o „flatulez“ un pic, doar doar o renunța la

obsesiile ei culinar-soporifice. Restul odăilor este tot atît de superb amenajat ?...

— Eah ! Ceac-pac, am făcut și noi ce-am putut... N-ai vrea să vezi și celelalte încăperi ?...

— O ! Cum să nu ! Dacă nu deranjez...

De fapt, asta și intenționasem. Să examinez sălașul scriitorului necunoscut. Poate depistam vreo urmă în stare să mă ducă la identificarea lui. Dar, totodată, să dau și de mătrăguna aia de Pompilică. Să văd unde stătea ascuns.

În mai puțin de-un sfert de ceas, vizitasem apartamentul în întregime. Inclusiv camera de baie, cu instalațiile sanitare cele mai moderne. Și-mi fusese suficient. Deoarece, în sufragerie, pe bufetul florentin (eventual Biedermeyer, că nu mă prea pricep la stiluri), zărisem un voluminos album de familie, ticsit de fotografii.

— N-aș putea privi și eu amintirile dumneavoastră înregistrate de pelicula civilizației noastre ultracontemporane ? — am întrebat-o pe Fifi. Sînt convins c-ați rămas la fel de-ncîntătoare, ca și-n tinerețe !...

Fifi se declară imediat de acord, ca și cum asta ar fi așteptat.

— Ce drăguț ești, scumpe maestre, și ce frumos știi să vrăjești, alegîndu-ți cuvintele... Exact ca-n vremurile de demult, cînd arătam amîndoi altfel ! Hai să răsfoim împreună albumul, să ne-amintim de ce-am fost odată... Cînd ai să vezi ce-am aici, ai să rămîi literal crăcănat !

Ei, asta-mi place la Fifi. Pitorescul și cruzimea limbajului. Parc-ar fi de pe la noi, din mahalaua haznagiilor.

Reîntorși în living-room, sorbim tulburați din cafele, fumînd intensiv din „Kent"-urile oferite de gazdă. C-avea și-așa ceva amabila Fifi, nu numai „Johnie Walker" și „Metaxa".

Privindu-mă, de astă dată, cu ochi reci și tăioși, dacă nu chiar străpungători, ceea ce mă tulbură și mai dihai, Fifi Avaru îmi propune :

— Să-ntoarcem foaia, maestre ! Dă-mi încoa albumul, și-ți arăt eu ce trebuie... Doar ți-am spus la Sinaia c-am să-ți dezvălui chestiuni de-o importanță majorată !

Nu mai rabdă să-i înmînez ditamai cărțoiul, ci pur și simplu mi-l smulge din mîini. Iar peste o clipă, întoarce prima foaie a albumului. Pe spatele căreia se află fixată o fotografie de grup, format 18 × 24.

O privesc întoiegit. Fiindcă din poză mă privește și pe mine familia Hariga. Jurj bătrînul, cu nevastă-sa, plus cele două odrasle, Bobe și Maț. Înmărmurit de neașteptata reîntîlnire, încerc să determin enigmatica prezență a acestei fotografii în casa Avaru.

— Dă-i mai departe ! — mă-ndeamnă madam Fifi, cam răstit parcă. Că pe-ăștia am impresia că-i cunoști... Să vedem dacă o să-ți convie și persoana următoare.

Curios de-a binelea, mai întorc o foaie, după cum se exprimase, cam vulgar totuși, recenta văduvă veselă.

Și iarăși rămîn cu gura căscată, de era să-mi cadă bunătate de „Kent" de pe buze. O poză îngălbenită de vreme, de dimensiuni ceva mai modeste, mi-o înfățișează pe Frosa, fosta mea iubită din copilărie.

— O mai ții minte, gagiule ? — mă întreabă Fifi, absolut miștocărește, de parc-am fi jucat țurca împreună, pe cine știe ce maidane extravilane.

Nedumirit de schimbarea de registru din vocabularul doamnei Avaru, mă uit la dînsa cu coada ochiului. Tocmai la timp, ca s-o surprind făcînd aceeași operație. Însă c-un ochi mult mai crud, chiar asasin s-ar fi putut zice.

— Mda ! — îi răspund eu cu jumătate glas. Cum să n-o țin minte ?... E Frosa, și nu mai știu cum, fiindcă niciodată nu i-am reținut numele de familie. Doamne, și ce mult am iubit-o !... Ce-i drept, era și drăguță foc, după cum se vede și-n fotografie.

— Este şi-acuma ! — mă asigură Fifi. Însă mult mai deşteaptă, decît pe vremea aceea, cînd avea doar cinşpe anişori...

— Era şi necesar, — îmi dau şi eu cu părerea, amintindu-mi că scumpa mea Frosulică nu prea strălucea la capitolul respectiv, fiindcă frăgezimea trece rapid, odată cu vîrsta, şi nu mai poate ţine loc de minte !

— Ce spui, tu ? Va să zică mi-s hoaşcă bătrînă acum ?... Numai prin fezandare şi pusă la saramură mi-aş mai recăpăta frăgezimea de-atunci ? Hai, că eşti dulce, puişor tinerel !...

Dacă Fifi Avaru va evolua în acelaşi ritm, peste cîteva minute mi se va adresa precis, spunîndu-mi „cocoşelule"... Fără doar şi poate. Intimitatea pe care se străduieşte s-o creeze, forţat şi-n proporţie de masă, capătă, totuşi, dimensiuni primejdioase, dacă nu bizare.

— Nu văd nici o legătură între matale, frumoasă şi graţioasă doamnă, — îi fac eu niţică „gargară" adormitoare, şi Frosa de-altădată !

— Pentru că eşti chior, mă beşleagă ! — îmi taie macaroana Fifi.

— Pardon ? — exclam eu, nevenindu-mi a crede urechilor.

Fiindcă, de la „cocoşelule", care speram să fie următoarea treaptă de apropiere, şi pînă la „beşleagă", e-o cale neaşteptat de lungă.

— Nici un pardon, că şi-aşa îl ai destul de mare ! Ai orbul găinilor, de nu ţi-ai dat seama că eu mi-s Frosa ta de-altădată ?...

— Cum ? — aproape că urlu eu, mai mult decît stupefiat.

— Uite-aşa ! Tăticu, fie-i ţărîna uşoară, că s-a dus şi el pe lumea ailaltă, m-a botezat Euphrosina, ca să-i sune mai acătării numele nostru de familie, rostit laolaltă cu-ăl mic... Că nu-i plăcea deloc Papălină, numele moş-

tenit de la tata-mare. De-aia m-a trecut în actul de naştere Euphrosina Papalino. Frosa vine de la Eufrosina, tot aşa cum Fifi vine de curge de la Frosa, că nici răposatului Bazilică nu-i clopoţea frumos în ureche numele meu de alintare... Ce caşti ochii la mine, ca o vacă, Sandule dragule, că-n tinereţe-ţi ardeau tălpile după obrăjorii mei, cînd mă strîngeai în braţe, citindu-mi din Castranova ăla, marele cuceritor al femeilor din arta medievală, şi-ţi plăcea să-mi spui Frosa, fără să te ruşinezi de sonorul de mahala al diminutivului meu !

— Tu eşti, Frosa ? — continui eu să mă minunez.

— Da, măria ta ! Tot aşa, cum şi tu eşti Sandu, deşi acuma îţi zici Al Conan, ca şi cînd nu te-ar chema Alixandru Coman... Ce să-i faci, ne-am cam boierit şi noi, ăştia de pe strada Libertăţii, din Piteşti, fostă a haznagiilor...

Uluit de cele aflate, mai că-mi pierdusem uzul raţiunii. Totuşi mi-l recapăt, barem parţial, şi-i spun Frosei, adică lui Fifi, că nu mai ştiu nici eu cum să-i zic :

— Dar ce te-ai schimbat, arăţi cu totul altfel !... De necrezut...

— Parcă pe tine te-ar mai recunoaşte cineva... Dacă nu-mi spunea Bazil cine-mi eşti, nu dădeam doi bani pe tălică ! Eşti dublu de cît ai fost...

— Păi, ce vrei, am mai crescut şi eu... Treizeci şi ceva de ani au trecut peste mine !

— De-aia te-ai umflat în halul ăsta, cocoşelule ! Baţi la peste o sută şi cinzeci de ocale...

— Ferească Dumnezeu ! De cînd cu regimul de slăbire pe care l-am urmat, nu ştiu dacă mai am vreo sută şi ceva... Dar e formidabil tot ce se-ntîmplă... De necrezut !

Fifi Avaru, aprinzîndu-şi o ţigară şi făcînd iarăşi plinul la ceştile de cafea, se uită la mine ceva mai înduioşată, probabil acesta fusese şi motivul pentru care trecuse la „cocoşelule" (pe care de mult îl aşteptasem) şi-mi spune liniştitor :

— Maestre Conan, sau Sandule, pentru mine-i tot una. că nu mă mai interesezi la masculin, ce-o să se-ntîmple de-acum încolo o să fie și mai formidabil, și mai de necrezut, de-o să rămîi cră... Ba nu, o să rămîi lat, și mai lat decît ești ! Că iarăși o să-ntoarcem foaia... De-aia te-am chemat la mine, spunîndu-ți c-am să-ți dezvălui niște chestiuni de importanță capitală ! Ce zici, acum cînd ne-am întîlnit din nou, și-urmează să discutăm serios, probleme de-o însemnătate vitalistă, nu crezi c-ar fi cazul să gustăm cevașilea de-ale mîncării, să-ți mai prinzi și tălică sufletul ? Că nu te văz bine, și nu-mi place deloc cum arăți la față... Ei ?

Avea dreptate. Nu mă simțeam în apele mele. Mai defel. Ce lovitură !

16. Noi identificări, și mai senzaționale !

— De-acord ! — îi declar eu lui madam Avaru. N-aș avea nimic împotrivă să bag ceva în gură... Nu de-altceva, însă m-a copleșit emoția reîntîlnirii noastre...

— Lăsați matele chestiile astea, că nu mai ține cu vrăjeala ! — mă avertizează Frosa. Ei, Sandule, a trecut vremea de demult, cînd mă duceai la pădure, cu cărțoaiele lu' Castranova subsuoară. A-nțărcat bălaia, nu mai e cum o știi ! Mă-c s-aduc ceva de-ale mîncării, și să trecem apoi la afacerile noastre. Așteaptă aici, că vin numaidecît...

— Pot să răsfoiesc singur albumul cu fotografii ?

— Nu ! N-are nici un rost... Fără mine n-ai să-l găsești pe bărbatu-meu... Dar și cînd o să ți-l arăt, atunci să te ții !

Madam Avaru dispare din living-room, lăsîndu-mă iarăşi cu gura căscată. Doamne, şi de cîte ori nu mai căscasem gura în dimineaţa asta... Pînă se-napoiază Fifi, cuget neliniştit la cele aflate. Şi cel mai mult mă tulbură familia Hariga. De cînd era în relaţii cu Avarii ? Şi, mai ales, ce fel de relaţii !...

Pornesc să mă plimb prin încăpere, gîndindu-mă la ce-or fi făcînd tanti Raliţa şi Bileţel în „Bombiţă". În orice caz, cheile maşinii sînt la mine, aşa că mătuşă-mea n-are cum să pornească „Fieţelul". C-ar fi capabilă şi de-una ca asta.

La un moment dat, tocmai cînd dam să m-aşez iarăşi pe canapea, un strănutat zgomotos m-a determinat să abandonez înşelătorul agregat de odihnă. Mă reped la fereastră, să constat dacă nu-i cumva cineva pitit în balconul de sub geam, eventual Pompilică Negreţu. Sub fereastră, nu există nici un fel de balcon. Atunci, cine strănutase, şi unde se-ascundea ? Cercetez living-room-ul, deschid cele două uşi, să văd dacă era careva în spatele lor. Nu era ! Asta-i bună... Totuşi, nu cumva aveam halucinaţii ? Dacă-mi turnase madam Frosa vreun halucinogen în cafea, coniac sau vizichi ! Dar ce, mescalina şi L.S.D.-ul se găsesc la toate tutungeriile ? Intrigat, mă reîntorc la canapeaua iniţială, fiindcă aud rotilele servantei mobile. Venea Fifi, cu gustărica.

Sfinte Sisoie ! Nu era gustărică, ci-un adevărat ospăţ. Piftiuţă de purceluş (fraged şi dietetic, după cum mă anunţase mai înainte Fifi Avaru), şunculiţă, costiţă afumată, friptură la tavă (probabil din acelaşi decedat), şi, mai ales, un munte de cartofi pai-parmezan, subţiri ca fideaua, rumeniţi şi crocanţi. Ei bine, n-am să pun gura pe nici un pai, recte cartofior ! Dacă-i regim, păi regim să fie ! Restul, mă rog, mai merge, în numele cauzei.

— Hai, Sandule, băiete, ia şi serveşte ! — mă îmbie Frosa.

— Uite ce-i, dragă coană Fifi, am o rugăminte, mai ales dacă ţii să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti ani mulţi şi fericiţi, — încerc eu să pun o oarecare ordine în relaţiile noastre, nu-mi mai spune Sandu, că numele ăsta mă face să devin alergic, cu-atît mai mult cu cît nu-mi aparţine... E drept, sînt trecut în actul de naştere Alexandru, însă nimeni nu mi-a spus astfel, decît o singură dată în viaţă şi-anume Tatapetre, bunică-meu, cînd trăgea să moară... Ai mei, părinţii şi neamurile, îmi ziceau Andi, tot aşa cum mi-ai zis şi tu, dar ai uitat, pe vremea cînd ne iubeam. Slavă Domnului. am depăşit de mult acea vîrstă minunată, a tîmpeniilor, şi-acuma sîntem oameni în toată firea, maturi, dacă nu chiar supramaturaţi... Propun să rămînem la numele noastre actuale, dacă ai vreo intenţie de conlucrare, adică Fifi Avaru. eventual şi doamnă, sau vreun similar condescendent, şi Al Conan, fără domnule, că nici ăsta nu-mi place, dar pe care-l poţi înlocui, aşa cum ai mai procedat, cu maestre, ceea ce nu m-ar şupăra deloc... Sandu, în schimb, mă enervează cumplit, în special fiindcă-i numele frizerului meu, care mă terorizează în permanenţă, şi cînd mă taie cu briciul, şi cînd mă arde la totalul operaţiilor de înfrumuseţare pe care mi le prestează !

Uluită de mult prelungitul meu logos, Frosa mă priveşte cam cîş. Apoi se dezlănţuie :

— Cum aşa, maestre, nu-ţi spuneam Sandu, cînd eram tineri şi frumoşi, şi ne iubeam nebunatic ? În halul ăsta să mă fi beşondrit şi ramolit, încît să nu-mi mai aduc aminte ?...

— Ce să-i faci, se mai întîmplă, odată cu vîrsta ! — o mai liniştesc eu, încercînd s-o împac cu gîndul trecerii anilor.

Madam Avaru tace brusc, recăpătîndu-şi calmul, însă-i gata să dea apă la pisici. Ochii îi sînt podidiţi de lacrimi. Şi-abia acum observ că nu mai au splendida lor culoare

albastră, de scrobeală de rufe, de-acum trei decenii și ceva mărunțiș, ci-au devenit oțeloși, virînd spre o nuanță mult mai apropiată de sticlele de sifon convenționale, nu din cele automate. Mai tîrziu, înghițindu-și lacrimile false, îmi spune frigorific :

— Bine ! Al Conan așa să fie ! Să ne adresăm unul altuia pe numele noastre de-mprumut... Acuma, pînă trecem la discuții mai serioase, de afaceri, hai să băgăm ceva în noi, că mi s-a făcut și foame de-atîta vrăjeală... După aceea, vom răsfoi împreună albumul cu fotografii, să-l vezi pe Bazil Avaru, cum arăta, cînd era și el tînăr, și se chema, ca și noi, tot altfel ! Și, de nu ți-o sta mîncarea-n gît, cuciu să-mi zici ! Ce părere ai, maestre, ți-am vorbit suficient de politicos, și-n conform cu noua noastră poziție socială ?... Dă-i drumu', nu mai trage de timp ! Haide, ia și gustă, că-i pe d-a moaca, fără notă de plată...

Peste vreo jumătate de ceas, după ce-am dat de capăt celor servite de Frosa, aprindem țigările, sorbim din cafeluțe și luăm albumul lîngă noi. Madam Avaru nu s-a mai așezat lîngă mine, pe-aceeași canapea, ci și-a tras un taburet tapițat, pe care s-a ghemuit, destul de inconfortabil, expunîndu-și însă, astfel, și mai neinspirat, faimoasele ei picioare. Care, probabil și datorită ciorapilor de mătase din import, arătau nu numai ca niște stîlpi de telegraf, dar și ca niște parizere abia aduse de la fabrica de mezeluri, bineînțeles încă netăiate-n felii.

Am impresia că n-o jenează lipsa mea totală de interes față de detaliile ei anatomice inferioare, deoarece mă invită oarecum grăbită :

— Ia întoarce foaia, de-acolo de unde-am rămas !

Mă supun și, imediat după poza Frosei, pe cealaltă pagină, dau peste o fotografie artistică, semnată „Atelier Mencer-Pitești“. Nimic deosebit. Erau odraslele lui Jurj Hariga, Bobe și Maț. La vîrsta cînd ne jucam pe-aceeași

stradă, a Libertății, din bariera gîrlei. Indiferent, deși mă sîcîia prezența lor în casa Avarilor, vreau să trec mai departe. Însă Frosa mă oprește, exclamînd :

— Ei ! Ce zici ?...

— Păi, ce să zic ? — o întreb eu nedumerit.

— Nu-ți place cum arăta bărbatu-meu, pe cînd era copilandru ? Dacă ai ceva de zis, zi-o !...

N-am mai zis nimic ! Am înghețat instantaneu pe canapea, electrocutat de toți fiorii posibili. În pofida alcoolului ce-i circula prin vene și artere, și-a copioasei „piccola collazzione" ce-mi fermenta în stomac, încălzindu-mi-l. Aveam senzația stranie că mi se decapitase organul gîndirii, transplantîndu-mi-se în loc de dovleac turcesc, sau, și mai rău, vreo legumă furajeră.

Peste cîtva timp, revenindu-mi cu greu, am bîiguit :

— Bă... Bărbatu-tău ? Ai mai fost căsătorită ?... Înainte de Bazil Avaru ?

— Ferească Dumnezeu ! — îmi răspunde glacial Fifi. Mi-au ajuns ăștia !

— Cum ăștia ? Nu mai pricep nimic !... Care din ei e bărbatu-tău ?

— Amîndoi ! Adică au fost... Mai întîi Bobe, pe care l-am lăsat după un an, și-apoi s-a apucat le alte curve, și încă mai trăiește, tot așa, și după aceea Bazil, răposatu' !...

Ceva nu-i în regulă. Nu exista nici un Bazil în fotografie.

— Și unde-l vezi aici pe Avaru ?

— Uite-l colo, lîngă pramatia de Bobe ! — mă informează Fifi.

— Nu se poate ! Ăla-i Maț Hariga, fostul meu vecin...

— Așa-l chema și cînd l-am luat de bărbat, însă mai tîrziu l-a făcut bestia de Pompilică scriitor, și l-a botezat Bazil Avaru...

17. Matrimonii lucrative, cu repetiție

În timp ce Frosa mă privește satisfăcută de bîta pe care mi-o trăsese în cap, fiindcă altfel n-am cum să-i spun, altă calificare neavînd la dispoziție, mă străduiesc să-mi revin din starea de totală hăbăuceală în care mă prăbușiseră toate cele aflate. Și încă atît de neașteptat.

Va să zică, autorul necunoscut al romanului „Tare ca piatra", Bazil Avaru, era în realitate Matei Hariga, zis și Maț, fostul vecin al lui bunicu-meu, Tatapetre ! Care nu numai că-i furase, presupun, însemnările dar îmi furase și mie iubita din copilărie, pe Frosa.

Ceea ce-s în stare să pricep, e cum de-ajunsese tăntălăul de Maț, faimos prin prostia sa, scriitor. Ei bine, asta nu-mi mai intra în cap. Mare-i grădina lui Dumnezeu, și multe-s minunile sale, zău așa !

De-atîtea minuni, cîte se-ntîmplaseră în ultimul timp, și, mai ales, în dimineața aceasta, simt cum mi se învîrte un elicopter prin creier, și încă unul din ălea zgomotoase, de la controlul circulației rutiere, iar cordul îmi fîlfîie alarmat. Fără s-o mai întreb pe Frosa, devin nepoliticos și mă servesc singur c-un „double scotch". Iar după ce-l dau peste cap, mai exact spus pe gît, îmi torn și-o ceașcă de „expresso".

Peste o vreme, mai recuperînd ceva, o întreb brusc pe Fifi, sperînd s-o iau prin surprindere :

— Ia ascultă, madam Avaru, dacă-mi amintesc, și-am unele motive, de cînd m-au snopit în bătaie frățiorii matale, parcă locuiai, împreună cu familia, dincolo de barieră ! De unde și pînă unde ai intrat în grațiile Harigilor, de te-au ales taman pe tină noră-n casă, ba încă și de două ori ? Fiindcă de la Papălînă, și pînă la Hariga, este o oarecare distanță, și nu doar geografic vorbind. Iar bătrînul Jurj era mereu cu nasul pe sus, considerîndu-se și boier pe deasupra...

— Dar ce, noi eram turbați, suferearn de tegnafes sau alte boli rușinoase ? — se indignează Frosa. Tăticu era om cu stare, ținea potcovărie chiar lîngă tarapanaua din barieră, chit că-l cheamă Papălînă... Și-apoi, Harigii, după ce-au venit la putere ai noștri, aveau mare nevoie să-și îmbunătățească dosarul, compoziția socială a sîngelui ! Chiar domnul Jurj, în persoană, a venit să mă pețească... Prima oară pentru Bobe, iar mai tîrziu pentru Bazil, sau Maț, cum îi zici matale. Că tînără eram, frumoasă de-asijderea, ce-mi lipsea ? Zestrea, poate ! Dar mi-a încropit-o neamul Harigilor, c-aveau bani cu căruța. La stabilizare, bătrînul și-a-ncălzit o lună-ntreagă sobele din casă cu miliardele de hîrtie pe care le ascunsese în magazia de lemne. Că era să luăm și foc, cînd s-a aprins coșul teracotei din odaia nebunului de Jurj ! Ia dă-mi și mie o țigară, și fii cavaler, aprinde-mi-o, și-am să-ți povestesc tot romanul vieții mele...

Destul de scurt romanul Frosăi. Mai curînd o nuvelă, în două părți. Căci n-a durat mai mult de-o jumătate de ceas, povestind la pas. Mai scîncise și mai lăcrimase Frosa, în răstimpul pasionantei relatări, însă în cele din urmă uitase de-aceste interludii pișcăcioase, și trecuse la subiect, optînd pentru epicul frust.

Cu Bobe, fratele mai mare al lui Moț, se căsătorise prin 1950, cînd pe Jurj Hariga îl eliminaseră din barou, pentru tot felul de potlogării, iar fi-său, care era funcționar la primărie, direcția comercială, avea toate șansele să sufere de aceeași soartă. După mariajul cu Frosa, Bobe se-alese c-un dosar mai confortabil, și se-apucase serios de afaceri. Dînd și de bani, evoluase spre chefuri cu femei și lăutari, interminabile.

În ziua cînd Frosa se considerase abandonată, după ce mai întîi fusese sedusă de întreaga familie Hariga, moralmente vorbind, îl dăduse împreună cu frații ei, afară din

casă pe Bobe, trăgîndu-i și-un toc de bătaie corespunzător. Bătrînul Hariga, înnebunit, nu de durere și inimă amară, o pețise din nou, a doua oară. Fiindcă, altminteri, i-l exmatricula din facultate pe Maț, al cărui dosar, deteriorat din pricina isprăvilor lui frate-său, nu se mai putea drege decît printr-un aport serios de origine sănătoasă. Reprezentat tot de Frosa, săraca. Iarăși înzestrată din economiile lui Jurj. Inimă de părinte, ce să-i faci !

Terminîndu-și științele juridice, nu tocmai cu brio, Maț Hariga a început să practice avocatura. Mult mai potolit decît Bobe, se-mpăcase excelent cu nevastă-sa și fosta-i cumnată. Ajutat de Jurj, dar și de prietenii acestuia, Alionte și Zdruhu Cerchez, o vreme, iar apoi de domnișoara Tonș, bună vecină și amică de-a doamnei Amelita Podășchină (mătușă-mea, tanti Malica) se-aventurase în tot soiul de procese deocheate. De era cît pe ce să fie și el exclus din barou.

Mutat apoi la București, cu bănuții bătrînului Jurj cumpăraseră apartamenul de pe Spătarului. Iar peste un timp, reîntîlnindu-se cu un fost coleg, cu care ar și fi copilărit cîndva, în vacanțele acestuia la Pitești, se-apucase exclusiv de literatură. Fostul coleg, factor cultural și redactor într-o editură din capitală, îl îndemnase să purceadă la scrierea romanului „Tare ca piatra", după ce-l auzise povestindu-i fantastica biografie a bătrînului Petre Coman-Moțoganu.

Aproape doi ani au trăit numai scriind. Bazil dactilografia, Negrețu citea și propunea îmbunătățiri, iar Fifi bătea din nou la mașină, că de-aia aveau două în casă.

Cam asta era povestea. Într-un cuvînt, madam Avaru, fosta mea Frosă, le mințea de-nghețau apele. De fapt, acuma, de-un singur lucru eram sigur. Și anume, de adevărata identitate a scriitorului Bazil Avaru. Despre care nu mi-ar fi dat niciodată prin cap că-i Maț !...

Ceea ce era însă absolut tulbure, oricît se străduise să mă trombonească Frosa, era rolul jucat de Pompilică în „fabricarea“ romanului scris de Maț.

Deci, se impuneau unele clarificări. Am mai servit-o c-un „Kent“ pe Frosa, că nu dădeam de la mine, ci din pachetul ei, și-am întrebat-o :

— Ia spune-mi drept, coană Fifi, pe bune și pe cinstitelea, de unde scotea Moț pățăniile istorisite în paginile romanului „Tare ca piatra“ pe care l-am citit și eu ?...

Frosa se uită la mine bănuitoare, apoi declară ezitînd :

— Din cap !...

— Din capul cui ? — insist eu.

— Din capul bătrînului Petre Coman, vecinul său...

— Știi că-i bunicu-meu ?

— Păi cum să nu ! Mai trăia pe vremea cînd ne-am iubit, exact ca-n cărțile ălea ale lu' Cosanostra, din care-mi citeai în pădurea Trivăii... Maț, adică Bazil, c-așa îi spuneam eu, fiindcă Maț suna tare urît, amintindu-mi mereu de cîrnații pe care-i făcea tăticu la tulumbă, îmi spusese mai demult, că-l cunoscuse foarte bine, ba chiar se și împrieteniseră, iar bătrînul îi povestise pe-ndelete toată viața lui, de la tinerețe, pîn' la bătrînețe, cum sună și cînteccu' !...

— Și Pompi al tău, de unde știa de viața lui Tatapetre, de vreme ce-i sugera lui Maț multiple adăugiri și îmbunătățiri ?

— Ei, asta-i bună ! Verile, își petrecea vacanțele la Pitești, în casa lu' socru-meu, și-l cunoscuse și el pe hodorog, iartă-mă, pe moș Petrică, am vrut să zic, dar m-a luat gura pe dinainte... Cel puțin așa știu de la Bazil. Că-ntotdeauna stătea de vorbă cu mine, vrînd să mă-nvețe să scriu și eu romane... Chiar avea de gînd, după apariția primului volum, să-l ticluim împreună pe cel de-al doilea... Semnîndu-l amîndoi, Sophronie Papilino și Bazil Avaru ! Dacă Pompi nu s-ar fi înrăit al dracului în vremea din

urmă, chinuindu-l pe Bazil cu tot soiul de mișculații suspecte, din care nu-nțelegeam nimic, bietul de el n-ar mai fi murit... După mine, sărmanul Bazil și-a dat duhul numai din pricina Negrețului. Vroia să-l stoarcă pînă la ultima picătură, ca pe-o lămîie ! Îl obliga să scrie zi și noapte, să caute pînă-n pînzele albe însemnările bătrînului, foarte necesare pentru continuarea cărții... Iar Bazil n-a mai suportat. Nu l-a mai ținut inima, și nici cardiologia lui schismatică ! Pomp l-a omorît ! De-asta te-am și invitat în casa mea, ca să-mi spui ce-am de făcut, acuma cînd am rămas singurică pe lumea asta... Dacă mă asasinează și pe mine Negrețu, siluindu-mă să scriu singură, mai departe, volumul al doilea la „Tare ca piatra" ?...

În același moment, cînd Frosa pomenise de asasinul Negrețu, în aberanta ei tentativă de mistificare grosieră și rudimentară, în living-room s-a auzit un răget înfundat, ca și cum sub canapele s-ar fi aflat ascuns vreun leu sau tigru de circ, și care trăgea să moară de bătrînețe.

— Ce-i asta ? — am somat-o imediat pe Frosa să-mi dezvăluie originea penibilului mîrîit.

Spontan, fără să ezite o clipă, văduva m-a liniștit numaidecît :

— Instalația caloriferului ! Așa behăie mereu, cînd se fac reviziile de verificare...

Aiurea ! Negrețu, indignat de falsele acuzații emanate de Frosa, își pierduse cumpătul și nu-și mai putuse stăpîni nervii. Asta era ! Totuși, unde era pitit multilateralul meu factor cultural ?

Făcînd pe prostul, ceea ce nu era atît de dificultuos, avînd în vedere cu cine stăteam de vorbă, am lăsat impresia că mă convinsese tîmpenia susținută de madam Avaru. Și-am invitat-o :

— Coană Fifi, numai pentru-atîta lucru m-ai poftit aici ?

— Sigur că nu ! — îmi declară Frosa, ridicîndu-se de pe taburet, cu care prilej îi admir iarăşi parizerele de picioare, de astă dată la un nivel ceva mai ridicat. Mai am ceva de spus, mai bine zis, de-arătat !

— Ce ? — m-am interesat, temîndu-mă să nu-şi dezbrace cumva şi capotul de casă, pentru a-mi demonstra şi restul mezelăriei personale.

— Un document de-o valoare indimesionabilă !...

Vai de capul nostru ! Dacă una ca asta, de talia Frosicăi Papălînă, se-apucă să scrie romane, atunci sîntem într-adevăr nişte oameni făcuţi. Editor are, indiferent că mai behăie şi el, din cînd în cînd, după cum susţine caloriferista noastră, prozatoarea există, chit că i-a pierit partenerul, mai rămîne de procurat furnizorul materialului faptic. Fraerul ! Adică personalitatea subsemnatului.

În cazul acesta, nu-mi rămîne decît să-mi amintesc versurile poetului : „De eşti tu acela, nu-ţi sînt mamă eu !". Sau, şi mai propriu, „de sînt eu acela, vă-nşelaţi amarnic, înseamnă că nu vă funcţionează coţofana, vorba lui Bileţel !".

18. Şantaj... contra şantaj

Peste vreo două minute, după ce răscolise într-un scrin de stejar imitaţie, contrafăcut, din toate punctele de vedere, şi ca lemn şi ca stil, nefiind nici florentin şi nici Chippendale, madam Fifi Avaru se-napoiază ţinînd în mînă o filă de hîrtie pe care mi-o flutură pe dinaintea ochilor. Şi mă provoacă :

— Ştii ce-am aici ?

— Nota de lumină sau factura de la I.D.G.B., dacă-i să mă iau după format ! — îi răspund eu fals dezinteresat.

— Lasă-te de goange, maestre, că nu ține figura... Ăsta-i documentul ! Scrisoarea, deoarece prin poștă mi-a parvenit, cu care tot încearcă să mă terorizeze din umbră bunul nostru prieten Pompilică... Dacă greșesc, Dumnezeu să mă ierte, dar mie așa-mi zice instinctualul... Poate nu-i el cel ce-mi expediază asemenea epistole dementiale, însă după cît îl cunosc, că-i bubuie mintea la tot soiul de machiaverlîcuri, este capabil și de atari mișelii !...

Deși m-așteptam ca iarăși să răsune rîgîitul acela de leu suferind, Negruțu nu-și mai manifestă indignarea. Se-aude slab, doar pîrîitul unei mobile ce-și mai usucă placajul. Ceea ce-i altceva.

În timp ce citesc „documentul", Frosa își face plinul la păhărelul de whisky, uitînd să mă trateze și pe mine. De fapt, îngrozit de ceea ce lecturez, mai mult ca sigur că mi-ar fi stat vizichiul în gît. Deoarece mă aflu înaintea unei misive scrise de-un nebun zdravăn, asemănătoare celeia pe care o preluasem de la Pompiliu Negrețu, cînd cu lansarea cărții lui Bazil Avaru, la librăria de lîngă „Scala". Absolut terifiantă !

Acuma, fiindcă mi-am copiat pe loc textul, îmbiind-o pe Frosa la încă un rînd de „tărie", ca să-mi pot face treaba, liniștit, fără să mă bată la cap și să mă întrerupă din dificila operație, recitesc uluit :

„Subiscălita Afrodita Bleibenstift, domiciliată în Bucureștiul nostru iubit, strada Cocioc, nr. 93574, cartierul Colentina-Banglafleșca, sector 3/4, prietenă devotată din anul 1968 cu TOVARAȘUL prof. univ. doctor docent mecanic Mișulică Vagmister, fost director general-adjunct la fabrica textilă „PÎNZA" din Loco, bulevardul Melodiei, nr. 1. sec. 4/3, în stare de arestat la locul de muncă pentru că dușmanii i-au șters cu decolorant de la nufărul gestiunea avută în mînă, vin și mă jăluiesc :

— sîntem în evidenţa COM-Banglafleşca. —

— cu respect vă rog să-mi aprobaţi ca un tovarăş jurnalist să cerceteze ştatele lui de service-auto şi de plată a salariilor, Cazierul justiţiar, deoarece ele sînt imaculate, fără pete, NEFIIND NICIODATĂ CONDAMNAT pentru perversiuni. —

· — Totaşa şi totodată să ceară caracterizarea de la şefii lui direcţi şi indirecţi — fiind de multe ori decorat şi OM EXCEPŢIONAL. La Getax munceşte de 25 ani. A lucrat la direcţia de expediere a pasagerilor etc. Lucrează la Arta casnică METALURGICA Titan, din LOCO. —

— Menţionez că acest tovarăş e bun prieten cu romancierul naţional român BAZIL AVARIE, care-l utilizează peste tot pentru culegere de subiecte şi obiecte, făcînd parte dintr-o familie CINSTITA ŞI ONORABILA. —

— ÎN CARE NU EXISTA nici un caz de maladii sociale psihice. —

— De peste douăzeci de ani munceşte cu cumul ZI ŞI NOAPTE adunînd FAPTE DIVERSE pentru scriitorul de mai sus, fără să cîştige cît are nevoie ca să mă întreţină pe mine şi pe familia lui. —

— nu are AVERE MOBILA ŞI IMOBILA deşi munceşte dezinteresat in posturi de INTELECTUAL ZILIER, SPORTIV de performanţă şi ARTIST la negru. —

— a vorbit la TV pînă în 1975. —

— La data cînd a fost acuzat şi condamnat — era in DOLIU după copii şi nevastă find OM SINGUR ŞI INVALID, MUT, SURD, aproape ORB DE CATARACTE, schiop de ambele picioare şi mîini, SCHELET, ars —, spinarea curbată în jos, iar alteori în sus, de-atîtea plecăciuni înaintea şi-n spatele susnumitului AVARIE — este bolnav PESTE TOT, şi susţinut de TOVARAŞII MEDICI de la SALVARE carel TRATEAZA mereu şi-l reanimează întruna, e caz de pensionare gradul II şi III, din 1975, cînd a rămas cu un singur OCHI în dreapta şi doar cu trei degete în ajun de anul NOU. —

— am cerere înregistrată la PROCURATURA LEGALA a secolului 3/4, sub nr. 987, din 32.09.1979 prin care am solicitat să trimită copie de pe hotărîrea de CONDAMNARE şi de pe paginile 78—79 din romanul „TARE CA PIATRA", transcris de scriitorul BAZIL AVARIE, pirîtul. —

— FIIND VORBA de salvarea unui om nevinovat cu MERITE DEOSEBITE în activitatea de construire a culturii române, lucrînd la negru pentru mulţi romancieri români şi străini de peste hotare, vă rog să se SUSPENDEZE executarea pedepselor pentru EROARE JUDICIARA, boli fataliste şi invalidităţi privative.

— DACA NU — atunci vom ANUNTA presa centrală zilnică şi cotidiană, săptămînală şi lunară, literară si social-artistică ! ! !

TRAIASCA DEPTATEA !

Afrodita Bleibenstift, metresă nelegitimată şi omologată însă OM DE SUFLET CURAT."

Ceva, totuşi, îmi spune că necunoscuta autoare a demenţialei scrisori are anumite informaţii despre maşinaţiile şi manevrele subterane ale romancierului Bazil Avaru-Maţ !

Comparînd, deocamdată mental, întrucît nu am la mine cealaltă scrisoare, de astă dată autoarea misivei menţionează pentru întîia oară numele defunctului scriitor.

Deci, presupunerea lui Bileţel, din cursul anterioarelor noastre dezbateri, că-i vorba de-un şantaj abil camuflat, pare-se că se confirmă. Sinistră lucrătură ! La o „primă vista", mai că-mi vine s-o suspectez pe madam Avaru. Să fie chiar Frosa autoarea din umbră a epistolei, ascunzîndu-se în spatele Afroditei Bleibenstift ? Judecînd după stil, n-ar fi exclus. Dar nici aşa să n-o luăm ! Stilul e omul, zicea Buffon. Mă rog, treaba lui, îl priveşte. Dacă o aschimodie ca Frosa, mă refer la Frosa autoarea de anonime, nu cea reală, care-i în faţa mea, se mai poate chema om, atunci stăm prost de tot cu cadrele umane ale planetei !

Iar stilul lor e și mai puțin încurajator. Însă am bunul obicei să cred în OM, așa că-mi alung imediat din minte suspiciunea ce mă cuprinsese.

Însă madam Avaru gîndește altfel. Are alte păreri despre noțiunea mai sus analizată, cam sumar, ce-i drept. Fiindcă, atunci cînd îmi transmisese demențiala epistolă, zvîrlise, așa lejer, o umbră de bănuială asupra editorului nostru. Asta ar fi culmea ! Negrețu să-l terorizeze pe propriul său fabricat, lucrîndu-l din beznă. Nu se poate.

Isprăvind de lecturat a doua oară misiva, îi înapoiez originalul doamnei Avaru. Avînd grijă să-mi introduc în portofel copia. Pentru comparații generatoare de noi indicii, cu cealaltă scrisoare. Fie ce-o fi, aici nu se-ascunde totuși ceva curat. Ci invers, murdar. Sau curat murdar, vorba lui nea Iancu.

Frosa, privindu-mă pe sub sprîncene, mă-ntreabă prefăcîndu-se înspăimîntată :

— Ei, ce zici de infamia asta ?... Bineînțeles, nu poate fi nimic adevărat din aluziile făcute la adresa bietului Bazil, cum că individul ăla, adică individul și invalidul vreau să spun, a colaborat cu el, furnizîndu-i fapte diverse ! Dovada cea mai îndobitocitoare, e că nici nu știa prea bine cum îl cheamă... N-ai citit că-i zicea Avarie ?...

Amintindu-mi de splendida deformare a numelui scriitorului decedat, îi dezvălui Frosăi o bănuială ce-mi trecuse prin cap în chiar momentul primei lecturi :

— Dar dacă a vrut cumva să fie ironic, prevestindu-i lui Maț deteriorarea inevitabilă a carierei sale de romancier ?... Căci asta înseamnă avarie, adică un accident cu urmări eventual grave !... Mă rog, nu asta-i important, de vreme ce accidentul a avut loc, soldîndu-se cu moartea bietului mistificator de proze însușite de la alții...

— Ce vrei să spui ? — sare ca arsă madam Avaru.

— Păi, nu mi-ai spus chiar matale, că Tatapetre-i narase lui Maț povestea vieții sale, ca s-o transpună într-un roman ? Deci era o preluare, o prelucrare a unor elemente

însușite !... Însă altceva mă interesează, și-anume cînd ai primit scrisoarea asta ?

— Ieri, înapoindu-mă de la Sinaia... Nici n-am apucat să i-o arăt lui Pompiliu... Deși tare-aș fi vrut, ca să-l văd ce mutră face, și dacă nu se demască singur ca autor al scîrboșeniei. Fiindcă, în ziua cînd a dispărut Bazil de-acasă, dar și din București, mai găsisem o scrisoare dintr-asta dementă, și pe care i-am transmis-o numaidecît Negrețului... Nici pînă astăzi nu mi-a pomenit nimic de ea. De ce ?

— Știu eu ? — mă mir fals, cunoscînd prea bine motivul. Și-acuma, cînd mi-ai arătat senzaționalul matale „document", ce-ai vrea de la mine ?...

Frosa nu-mi răspunde pe loc. Clocește ceva în mintea ei aiurită, și-abia după ce-și mai aprinde un „Kent", timp în care mă examinează foarte atent, ca și cum ar fi vrut să mă cîntărească din ochi, operație ce mie nu-mi reușește nici cu ajutorul cîntarului medicinal de-acasă, acesta fiind dereglat (de mînuța mea personală), se-ncumetă a-mi propune :

— Romanul !... Romanul meu, dragă Sandule, adică dragă maestre, că nu te mai cheamă ca pe vremuri, vreau volumul al doilea al romanului... Pentru asta aș fi în stare de orice ! Să-ți cad în genunchi, să mă prostesc oricum, să-ți cînt de inimă albastră, să-ți dansez baletul „Lacul lebedinelor"... Cum ai să vrei tu, într-un singur picior, sau în mîini, în costum de balerină, sau fără, eventual și goală, că încă mă țin bine, te iau aici, la mine, pe casă și masă, și-ai să vezi ce mese dau eu, cu tot ce-ți poftește inima, de toate fac, am să-ți bat la mașină, într-un singur exemplar, sau în cinci, c-am și indigou rămas de la răposatu' !... Ei, ce zici, facem tramșa ?... Ai vreo altă idee ?

— Da ! — îi răspund eu, stupefiat de ce-mi putuseră auzi urechile.

— Spune-mi mai repede ! — gîfîie Frosa. Zi-i odată...

— Mai întîi să te vadă, și încă de urgență, un medic specialist, un psihiatru sau un neurolog !...

19 Mai tare ca-n filme !...

Frosa Avaru, pardon, Fifi Avaru, rămîne cîteva secunde interzisă. Apoi, ţinîndu-se cu mîinile de burtă, izbucneşte într-un hohot de rîs homeric, de răsună toate geamurile de la ferestre. Cînd încetează, criza potolindu-se brusc, se-aşează pe canapea. lîngă mine, tolănindu-se lasciv şi total deconectată, ca să-mi declare cu glas grav, responsabil:

— M-a văzut ! Mi-a făcut şi analizele. Dacă eşti curios, ţi le pot arăta... N-am nimic. Nu-s nici nebună, şi nici proprietară de microbi filaxelici, sau de alte boli ale aparatului respirator... Sînt sănătoasă tun, dragă maeştre Conan ! Matale nu prea stai bine cu nervii, de-ţi trec asemenea gînduri prin creier...

Nedumerit de multiplele şi neaşteptatele schimbări de tonus şi registru ale văduvei, capabilă să treacă, în mai puţin de-un minut, de la accese de furie la cele mai gingaşe stări sufleteşti, consider că-i cazul s-o iau şi eu pe după leuştean, eventual piersic, cu scopul de-a obţine informaţii cît mai detailate. Să aflu şi eu, ce-i cu romanul. Aşa că, aprinzîndu-mi o ţigară, după ce-i ofer şi dînsei una, pe care însă şi-o aprinde singură, avînd grijă ca mai înainte să-şi clătească beregata cu nişte „Johnnie Walker", o întreb :

— Totuşi, de ce-a fost nevoie să te duci la doctor ?...

— Negreţu m-a trimis, că şi lui i se păruse că bat cîmpii ! Încă nu se prăpădise bietul Avaru. Acum vreo două săptămîni a fost asta... Mă certasem cu Pomp, şi-i cam zisesem unele chestii, aşa, de la obraz... Că prea ne mînca sufletul, şi mie şi lui Bazil, cu materialele documentare necesare continuării romanului... Noroc că Avaru al meu se-ntîlnise cu doctorul Lambe Coman, pare-mi-se că ţi-i şi unchi, dacă nu mă-nşel, şi se-ntorsese acasă întru-

cîtva mai liniştit. Atît de liniştit, încît, după ce mi-a spus că numai Al Conan, adică matale, ne poate ajuta în privinţa volumului al doilea la „Tare ca piatra", a şi fugit din localitate, călătorindu-se la Sinaia-Cumpătu, însă într-un chip atît de misterios, de n-am ştiut nimeni din noi, nici eu, nici Pomp, ce-a păţit amărîtul de bărbatu-meu...

— Deci, pînă s-apuce să dispară, nu ştiuse nimic despre existenţa mea pe-acest pămînt ?...

— Habar n-am ! Poate ştiuse, însă pe-atunci nu reprezentai nici un interes...

— Şi-acuma, reprezint ?...

— Da dragule, şi încă unul enorm ! — mă asigură Frosa, trăgîndu-se pe canapea mai aproape de mine. Avaru-mi spunea că numai tu ai registrele bătrînului, în care-i povestită viaţa lui, cu mîna sa proprie... Dă-mi-le, Sandule, adică maestre, dă-mi-le, să scriu mai departe romanul, că mă omoară Negreţu... Sau, şi mai bine, hai să-l scriem împreună !... Pompi mă ameninţă că dacă nu-i fac volumul al doilea, îl dau ăia de la editură afară, deoarece i-a minţit că „Tare ca piatra" a fost citit de el în întregime ! Asta e ! Şi cînd îşi bagă ceva în capul lui pătrat, de cretin, e-n stare de orice... Haide, dulcele meu maestru...

Pe măsură ce Fifi îşi dezvoltă demersul, se-apropie din ce în ce mai mult, împingîndu-se în carcasa subsemnatului. Apoi continuă :

— Omule, fă-o pentru mine, pentru Frosa tinereţilor tale !.... Că te-am iubit ca o nebună, pînă n-au apucat hăndrălăii de fraţiorii mei să te caftească la meserie... Nici mie nu mi-a fost uşor. Că m-au închis în pivniţa casei aproape o săptămînă, bătîndu-mă, cu rîndul, de cîte trei ori pe zi, dimineaţa, la prînz şi seara.

Şi iarăşi se vîră în mine. Ba au apucat-o şi căldurile, deoarece o văd că-şi desface capotul şi-ncepe să-şi facă vînt cu pulpanele acestuia. Cu care ocazie îşi oferea spre examinare şi costumul de baie pe care-l purta sub el.

Spre dezamăgirea mea, panoramicul persoanei nu-mi spune aproape nimic. Probabil simte reacţia mea de tip „retard“, şi-atunci se decide să mă cucerească definitiv.

— Ştii ce facem ? Te muţi la mine, şi-o să stăm împreună, pînă treminăm cartea. Îţi fac păpică, aduc şi băuturică, iar ţigări o s-avem numai „Kent“, că şi mie-mi plac... Ziua o să lucrăm, iar serile ne distrăm. Noaptea însă, păi, cum să-ţi spun, noaptea, ce face omul şi oama noaptea ? Ei ?... Ia gîndeşte-te mai profund !...

Cînd pomeneşte de „profund“, Fifi s-a şi înfipt la pieptul meu, în ciuda faptului că ajunsesem la marginea canapelei. Şi-n clipa următoare, dezbrăcîndu-şi total capotul, răcneşte triumfal :

— Vei fi al meu, voi fi a ta, vom fi unul al altuia !... Nu simţi nimic, nu simţi atmosfera înfierbîntată din liverpulul ăsta modern ?

Simt pe dracu ! Doar o infinită spaimă, mai ales la văzul abundentelor forme ce se revarsă din costumul de baie, supraelastic, al Froşăi. Care, pierzîndu-şi de-a binelea uzul raţiunii, dă să-mi dezbrace şi mie sacoul. Mă feresc la timp, însă, nemaiavînd nici o porţiune de canapea sub mine, mă prăbuşesc pe mocheta de la poalele confortabilei mobile. Fifi Avaru, pierzîndu-şi şi ea echilibrul, îmi cade în circă, încălecîndu-mă. Noroc că, prăvălindu-mă la duşumea, executasem o răsucire în aer, ca la săriturile de pe trambulină, şi aterizasem pe burtă.

În timp ce Frosa depune eforturi notabile să mă întoarcă la sentimente mai bune, cu faţa în sus, din vestibul răsună o hărmălaie cumplită. S-aud voci, bufnituri, zdrăngănituri suspecte. Apoi, într-un vacarm de infern, uşa living-room-ului se deschide brusc, mai bine zis este dată brutal de perete, din care şi dărîmă o bună porţiune de tencuială, şi invadatorii pătrund în încăpere. N-am cum să-i văd, din ingrata poziţie în care mă aflu, încă şi cu Frosa-n spinare, dar aud un urlet de fiară :

— Săi pe ea, dom Bilețel, că-l omoară putoarea ! Precis vrea să-l înece în cada din baie... N-o vezi că-i în costum de plajă, și vrea să-l despoaie și pe nepotu-meu ! Săi, nu mai sta !...

În minutele următoare situația s-a schimbat substanțial. Gig Mironescu a placat-o la sol pe Frosa, cu fața în jos, ca la rugby, în vreme ce tanti Ralița, așezîndu-se cu fundul pe spinarea „asasinei“, mă ridică la verticală dintr-o unică bleandă, pentru ca apoi să mă-mbrîncească pe canapea. Privindu-mă plină de suspiciuni, mătușă-mea își lansează prima întrebare a interogatoriului la care vrea să mă supună :

— Ia ascultă, Al, băiețelule, nu-i uman ce se-ntîmplă aici ! Și nici nu-mi place... După ce c-ai uitat de noi, lăsîndu-ne să te-așteptăm, acolo în „Bombiță“, flămînzi și însetați, văz că te-ai pus pe haleală, pe cafele și pileală, plus alte chestii necurate. Ce făceați împreună, tăvălindu-vă pe mochetă, te-omora văduva neagră, sau aveați de gînd să vă scăldați ?... Explică-te imediat, că de nu îi spun totul nevesti-tii !

— Ferească sfîntu' ! Madam Avaru, după ce-am pus la punct o serie de probleme, în special identificarea lui Bazil, scriitorul necunoscut, vroia să mă convingă să-i devin colaborator, și-anume la scrierea volumului al doilea din romanul „Tare ca piatra“ !

Tanti Ralița se crucește cu-amîndouă mîinile, căscînd niște ochi cît cepele de apă. Rămînînd pe poziții, adică pe spinarea nenorocitei de sub dînsa, își caută poșeta, extrage o „mărășească“, o aprinde lent, după care mă privește chiorîș, punîndu-mi a doua întrebare :

— Și cum avea să decurgă colaborarea voastră ? Mai întîi în costume de baie, iar apoi trecînd la nudism ?... Nu te știam și satir, bernebecule !

Noroc că intervine Gig Mironescu, informîndu-o pe mătușă-mea :

— Ba este, coană Raliţo ! A publicat şi-n „Urzica“ nişte schiţe satirice şi de umor...

— Mătălică nu te vîrî în discuţie, domle Bileţel, ca musca-n lapte ! Că-l ştiu preocupat de omoruri, de cînd l-am făcut detectiv. Însă să-mi spună ce căuta aschimodia aia în cîrca lui...

Decid că-i cazul s-o informez pe mătuşă-mea cît mai urgent, şi cît mai la obiect :

— Nu-i aschimodie, tanti Raliţo ! E Frosa noastră, din bariera gîrlei...

— Care Frosă, mă ? Curviştina aia a lu' Papălînă, de lîngă tarapanaua „La şapte vaci“ ?...

— Exact ! — precizez eu, absolut neinspirat.

Neinspirat, fiindcă, auzindu-mă susţinînd calificarea în producţie a Frosei emisă de mătuşă-mea, aceasta nemaisuportînd adevărul, şi nici greutatea bătrînei, se sforţează din răsputeri, porneşte să zbiere, şi-o răstoarnă pe tanti Raliţa pe duşumea.

— Nefericiţilor ! Mă faceţi curviştină, pe mine, în casa mea proprietate personală ?... Unde vă treziţi ? Porcilor ! Nu-ţi ajunge c-ai atentat la pudoarea mea, intentînd să mă violezi cu de-a sila, acuma mai mă şi împroşti cu vorbe de ruşine ! Şi cu cine, cu mahalagioaica de Raliţa, spaima Piteştilor... Afară din casa mea, neisprăviţilor !...

Mătuşă-mea, sărind ca o zvîrlugă-n picioare, se repede la Frosa, îi înfige mîna în perucă, de-o lasă fără, la culoarea naturală a părului personal, apoi, abandonînd peruca bălaie, purcede să-i toarne :

— Ia ascultă, fă Froso, cui vinzi tu gogoşi ? Cum era să te violeze bernebecu'-ăsta de nepotu-meu ? El era despuiat, sau tu, putoareo ?...

Atît i-a trebuit strandistei.

— Putoare eşti tu şi cu mă-ta, cotoroanţa dracului, şi-ncă putoare bătrînă !... — se răţoia dezlănţuită madam Avaru.

— Stai că-ți arăt eu cît mi-s de bătrînă ! — îi dă replica mătușă-mea.

Și, nici una, nici două, pe neașteptate, îi trage două scatoalce zdravene, de se duce Frosa, învîrtindu-se, pînă-n vestibul. De unde însă, se-ntoarce-n mînă cu-o prăjină de vreo doi metri, probabil mătura pentru scuturat păianjenii de pe tavan. Cu care, rotind-o ca pe-un retevei, pornește să ne croiască pe toți, pe unde nimerește.

Tot tanti Ralița, săraca, lămurește situația, cîștigînd, la puncte, în favoarea noastră.

Prinde din zbor capătul prăjinei, o trage lîngă dînsa pe Frosa, o înșfacă de partea superioară a costumului de baie și-ncepe s-o învîrtă prin living-room, ca pe-o elice. Peste o clipă, țesătura supraelastică cedează, lăsînd-o pe Frosa nudă, ca bust. Disperată, amazoana dă să se refugieze în uriașul șifonier din peretele camerei de zi. Trage ușa din stînga cu strășnicie, forțînd-o, și ne oferă privirilor noastre garderoba familiei. Costume de haine, paltoane, rochii și, printre ele, Pompiliu Negrețu în carne și oase !

Fifi Avaru se pitește numaidecît în spatele îngrozitului și pudibondului om de cultură, obligîndu-l, astfel, să-i cedeze spațiul vital necesar și să iasă la scenă deschisă.

În vreme ce madam Avaru se-ncuie înăuntrul șifonierului, Pompiliu rămîne să înfrunte, destul de emoționat și fîstîcit, aplauzele noastre.

— Ia te uită ce surpriză ! — exclamă tanti Ralița. Ce făceai acolo, domnule filatelist ?...

Înnebunit, Pompilică își aranjează ținuta, sperînd să găsească în timp util răspunsul adecvat. După cum sună acesta, nu prea era corespunzător, deoarece redactorul îi mărturisește mătușă-mii :

— Așteptam rezultatul tranzacției dintre doamna Fifi și maestrul Conan, aici de față !... Dacă se realiza pactul de colaborare, apăream și eu, în calitatea mea de editor, redactor-șef de secție la „Prometeu", și le înmînam con-

tractul pentru volumul al doilea al romanului „Tare ca piatra“ pe care-l așteaptă o lume întreagă... Deocamdată, mai amîn semnarea acestuia, deoarece văd că mai există unele disensiuni... Care se vor rezolva cu siguranță, dacă îi veți lăsa pe cei doi autori să se consulte nederanjați. Așa cum fac și eu, dealtfel, retrăgîndu-mă chiar acum, fiind solicitat de alte probleme de creație...

Pe cînd Pompilică se pregătea să pornească în direcția vestibulului, necrezînd nici el în tîmpeniile pe care le debitase cu-atîta dezinvoltură, Gig Mironescu îl oprește, adresîndu-i cuvîntul :

— Ia stai nițel, editorul nostru drag ! Cum propui să se consulte autorii matale, de-aici, în șifonier sau în baie ? N-ai impresia că umbli cu știfturi ?...

— Nu-l las pe nepotu-meu, nici mort, singur cu putoarea aia din dulap ! — răcnește tanti Ralița. N-ați văzut că-i despuiată pîn' la jumătate ? Dacă s-a dezgolit de tot ?...

— Ar mai fi o soluție, — adaugă Bilețel, să-l lăsați pe maestrul Conan să rescrie singur romanul vieții lui bunicu-său ! Ce zici, dragă dom Negrețu ?

— Excelentă idee ! Mîine-l așteptăm la editură, să discutăm...

20. Consultări de rigoare, absolut necesare

După dispariția lui Pompilică din cîmpul nostru vizual, Bilețel mă iscodește încîntat :

— Ce părere ai de cum îmi funcționează coțofana, măiestrică ? Ai auzit ce-a spus factorul cultural, cînd i-a dat ideei mele magistrale cel mai înalt calificativ posibil, afirmînd că-i „excelentă“ !

— Mde ! — zic eu, îngîndurat.

— Adică ce, îţi imaginezi c-aş putea fi în eroare ? Nici gînd, de nici un fel, de nici o culoare ! Băiatu' se pricepe la oameni, ascultă la mine... După ce l-am prins cu mititica, pitit printre izmenele cucoanei, şifonat şi speriat, nu mai dă îndărăt, nici să-l pici cu ceară !

Tanti Raliţa, care în răstimpul acesta sărbătorise succesul expediţiei de salvare a personalităţii mele din ghearele vampei seminude, dînd peste cap şi la mare iuţeală cîteva gîtlejuri de „Metaxa", că tot avea sticla la îndemînă, pe servanta mobilă, ne întrerupe conversaţia :

— Tăceţi odată din gură, că v-aude Frosa Papălînă ! Apropo, ce facem cu ea ?...

În acelaşi moment, probabil auzindu-şi numele, madam Avaru emite un schelălăit de căţea otînjită cu joarda :

— Sandule, nu mă lăsa ! Ce mă fac fără tine ?... Mă omoară Pompiliu ! Numai tu mă poţi scoate din dilema asta. Nu uita ce-a fost între noi !

Cînd aude cele proferate de văduva lui Maţ, mătuşă-mea devine brusc suspicioasă. Motiv pentru care mă şi ia la trei păzeşte :

— Etete ! Ce-mi aud urechile ? Va să zică te cheamă şi Sandu ?... Asta n-o mai ştiam... Lasă că mergem noi acasă, şi-ai să-mi spui tot ce-a fost între tine şi fufa de Frosa ! Deci, ce mai tura-vura, voi vă hîrjoneaţi pe mochetă, iar eu îmi închipuiam că plajista vrea să te omoare, suindu-ţi-se-n cîrcă, pentru a te putea strînge de gît... De ce era, măi bernebecule, în costum de baie ?... Ai ?... Ca să te convingă la colaborare literară ?... Bravo, Ilie !...

Mătuşă-mea deraiază. Ce-o fi cu dînsa ?

— Care Ilie ? Nu-mi mai zici Al ?...

— Dacă alte putori îţi zic Sandu, îţi zic şi eu cum vreau... Mai ales că meriţi să paţi şi tu ce-a păţit Ilie... Vecinu-meu, din Vergului, care-a trimis-o pe nevastă-sa la băi, cu cinci lei bani de buzunar. Şi nebuna i-a scris o

ilustrată, după două săptămîni : „Hai noroc, Ilie, sînt la Eforie, din cinci lei mai am o mie. Bravo, Ilie !“...

Fiindcă Frosa nu mai înceta cu scîncetele ei din lăuntrul șifonierului, mătușă-mea s-a rățoit la ea :

— Dacă nu mai termini odată cu smiorcăielile, vin la tine, Froso, chiar în dulap !... Și-o să fie vai de capul tău, cînd te vei pomeni cu mine acolo. Că eu nu mi-s hochlenderul de nepotu-meu, să mă-mbrobodești cu nudurile tale supraelastice !

. . . .

Cînd am ieșit cu toții din apartamentul familiei Avaru, Bilețel, enervat de succesul meu la femei, căci alte motive nu văd să fi avut, a trîntit atît de tare ușa de la intrare, încît i s-a desprins numaidecît rama pervazului, cu tencuială, mortar și două cărămizi.

— Ce ți-e și cu blocurile ăstea ! — și-a exprimat el uimirea, asistînd la demolarea structurilor interioare.

Fiindcă, nemulțumindu-se cu prima izbucnire, vrusese să pună la loc cărămizile, prilej cu care mai căzuseră vreo cinci, lăsînd în spatele lor un orificiu suficient de spațios ca să treacă prin el un om de dimensiuni medii.

— Ce te-a apucat, măi frate Bilețel ? — l-am întrebat, în clipa cînd am izbutit s-ajungem la parter, fără să fim linșați de locatarii ce ieșiseră intrigați din apartamentele lor.

— Nimic ! — îmi răspunde Gig. Adică, de ce să mint... M-a cam sîcîit ziua de azi. Știi cîte ceasuri ne-ai părăsit, lăsîndu-ne să te-așteptăm în mașină ? Patru, măiestrică ! Patru... Ca tălică să te distrezi cu madama, făcînd plajă la umbră, ba mai și gustînd cîte ceva, c-am observat și eu ce-ntinsese individa pe masă, iar noi să flămînzim ! Dreptu-i asta ?...

Tanti Ralița, care pesemne trăsese cu urechea la discuția mea cu poetul, fără să pot preciza cu care din ele, din moment ce mereu susține că-i tare de-o ureche,

nedezvăluind dacă-i vorba de dreapta sau stînga, intervine oportun :

— Lasă, dom Bilețel, că va fi sărbătoare și pe ulița noastră, cum bine zicea părintele popoarelor, mergem acasă și ne-așezăm la masă, iar măiestrică al matale o să ne povestească pe-nedelete, privindu-ne tot ce-a aflat cu ocazia deocheatei sale anchete personale !...

După ce le-am povestit rezultatele investigației, comunicîndu-le cine era Bazil Avaru, plus detaliile repetatelor matrimonii ale Frosăi, ambii mei asistenți au încetat să mai mănînce.

Mătușă-mea, oferindu-mi o cafea morbidabilă, preparată cu mînuțele dînsei (din cafeaua mea), mi-a mărturisit cu glas înduioșat :

— Bietul meu nepoțel, te-am învinuit pe nedrept ! Va să zică asta era situația... Putorica lu' Mat Hariga își pusese în gînd să te-nhațe, mai întîi violîndu-te, și-apoi trecîndu-te la munca de jos, obligîndu-te să-i scrii continuarea romanului furat de bărbatu-său...

După care, de astă dată adresîndu-se lui Gig, să-i transmită felicitări :

— Halal să-ți fie, dom Bilețel ! Ai avut o idee de milioane, cînd i-ai propus filatelistului ăla, de-Pompilică Negrețu, să-l însărcineze pe Al cu redactarea din nou a cărții despre neica Petre... Zău, dragul meu, nu te bănuiam capabil și de-asemenea performanțe mintale. Am greșit, acuma îmi dau și eu seama de ce zace în capul matale de poet ironic, sau oniric, cum îți spune nepotumeu... Bravo ! Și la mai mare...

Emoționat, Gig Mironescu îi declară bătrînei :

— Merci, coană Ralițo ! Nici eu nu te credeam în stare de-atîta bărbăție... Dacă nu erai matale, care să spargi ușa deschisă de la apartamentul vampei, îl pierdeam pe măiestrică al nostru. Punea fufa laba pe el și-l transforma în amant perpetuu, ziua la mașina de scris, noaptea la alte

munci sisifice. În două săptămîni, nu mai rămînea nimica din Conan Doi... Devenea, la început, Conan Unu, şi-apoi Conan Zero, ceea ce nici ăia de la Endocrinologie n-au izbutit vreodată !

Amuzat de aberaţiile debitate de dulcii mei companioni, mi-am aprins o ţigară, din pachetul de „Kent" al Frosăi, pe care-l uitasem la mine în buzunarul sacoului, şi le-am dezvăluit ce-mi trecea în clipa aceea prin minte. C-aveam şi eu ceva în cap, nu numai Bileţel.

— Mîine, dis-de-dimineaţă, la prima oră, mă duc val-vîrtej peste Pompilică Negreţu, să-l iau prin surprindere, şi să-l văd ce spune despre toate cele afirmate de Fifi Avaru... Căci, după cum v-am relatat, văduva a emis o serie de acuzaţii grave la adresa editorului lui Bazil-Maţ ! Acuma vă las, n-am să lipsesc mult, îi trag o fugă pînă la staţia „Peco" din Mântuleasa, să fac plinul la rezervorul maşinii.

Pe la miez de noapte, garam în curtea locuinţei de pe Moşilor, şi ne îndreptam cu toţii spre casă. Unde, la bucătărie, aveam să ne mai prindem şi noi sufleţele cu cevaşilea de-ale mîncării.

Frînţi de oboseală, copleşiţi de evenimentele zilei, abia de n-am adormit la masă. Am rezistat, totuşi, eroic ! Făcuse tanti Raliţa o mămăliguţă, cu brînzulică şi smîntînă, de să-ţi baţi copiii nu-altceva !

— Bileţel, după ce-mi expusesem planul de atac, un autentic exemplu de luciditate tactică şi strategică, a ţinut să-mi facă şi el unele precizări :

— Măiestrică, fii foarte atent cu Mătrăgună, că ăsta-i caiafă mare, experimentată, unsă cu toate alifiile, pomezile şi balsamurile, şi din producţia internă, şi din import... Ai grijă să-ţi funcţioneze coţofana la cel mai înalt nivel, să nu-ţi umble ăla cu ştifturi ! Altminteri, n-ai să obţii nici un rezultat, de nici un fel, de nici o culoare... Fiindcă reptila nu şi-a dus sufletul la „Nufărul", să-i spele jegul de pe conştiinţa pe care şi-aşa n-o posedă...

— Fii liniştit, am să-i iau brusc la întrebări, din ce în ce mai gradat întîmpitoare ! — îl asigur eu pe oniric.

— Ei, vezi ? Deja eşti în eroare... Cu Mătrăgună trebuie să operezi abil, aiurindu-l în fel şi chip că nici el nu-i dus de prea multe ori la biserică... O fi el ortodox prin naştere, însă a evoluat mult între timp. Acuma-i precis iezuit...

E clar ! N-am ce discuta cu preopinenţii.

În clipele următoare, ne deplasăm cu toţii spre locurile de culcare. Care cum poate, fiind de pe acum adormiţi.

21. Unul pleacă, altul rămîne... în pom !

Dis-de-dimineaţă, pe la cinci şi jumătate, mă trezesc buimac. În fotoliul meu din birou. Unde ar fi trebuit să doarmă Bileţel. Nepricepînd mai nimic, nici cine mă dezbrăcase şi nici cine-mi pusese pijamaua şi mă învelise cu perdeaua de catifea aparţinînd ferestrei de la dormitor, mă duc rapid la bucătărie să-mi prepar un ceai din plante medicinale şi furajere (chimen, mentă, pojarniţă, muşeţel şi tei). Aş fi gustat eu şi-alte preparate nevegetale, însă nu mai era nimic în frigider, şi nici în cămară.

Resemnat şi lejer indispus, după consumarea excelentei băuturi benefice, care ajută enorm organismul uman, nu prea ştiu unde şi cum, pe la şapte şi trei sferturi mi-am zis c-ar fi util să-l previn pe Negreţu de vizita mea.

Cu-atît mai mult cu cît n-aveam cum să fiu interceptat de curioşii mei asistenţi. Care le dormeau de le buşeau. Tanti Raliţa în patul nevesti-mii, iar Bileţel pe scaunul pliant din hol. Nu că m-aş fi ferit de dînşii, însă m-ar fi deranjat enorm intervenţiile lor de ultimă oră.

Sun la Pompilică acasă. Ştiam numărul telefonului de la Visică Ţuluca. Care mi-l destăinuise la „Casa scriitorilor", într-o seară de generoase libaţiuni pseudodietetice. Cam la vreo cinci minute de ţîrîială incontinuă, îmi răspunde însomnurat Negreţu :

— Cine mă scoală cu noaptea în cap ?... Acesta-i un post telefonic secret !...

— Eu sînt, Al Conan ! — îl informez pe Pompi.

— Ah ! Mă bucură, îmi pare bine, — demarează demagogic factorul cultural, cu ce-ţi pot fi de folos ?

— Trebuia să ne vedem astăzi, şi vroiam să precizăm de comun acord ora întîlnirii...

Negreţu tace. Apoi îl aud mirîndu-se :

— Care întîlnire, şi cu cine anume ?...

— Cu mine ! Ai uitat ce-am stabilit ieri, la madam Avaru ?

Pompilică iarăşi face pe mortu'-n popuşoi. Pesemne-i încă buimăcit de-atîta somn. Că, deh, nu dormise ca personalitatea subsemnatului, îmbrăcat şi-ntr-un fotoliu hodorogit. Totuşi se trezeşte de-a binelea, deoarece explodează în receptor, gata să-mi spargă timpanul :

— Nemaipomenit ! Cum de mi-a ieşit din minte faptul că avem de discutat ?... De fapt, nici nu-mi mai amintesc bine despre ce... Dacă eşti drăguţ, maestre Conan, n-ai vrea să-mi împrospătezi memoria ? Ştii, am atîtea probleme pe cap !

— Uite, ce-i, domle Negreţu, am să-ţi spun la birou, cînd am să fiu la matale... Ce oră preferi ?

— Pentru maestrul Conan, oricînd sînt la dispoziţia sa ! E bine la nouă ?...

— Mai mult decît bine, aş zice chiar perfect... La nouă sînt la editură !

Pe la nouă fără douăzeci şi cinci, dorind să fiu cît mai punctual, demarez în trombă din curtea noastră. Ca un as ! Hîrşîindu-mi doar niţel aripa dreaptă, raşpeluind-o de

batanta metalică a porții, ineficient fixată. Nu-i prima oară, așa că nu pun la ficat.

Fix la nouă, după ce mai avusesem și-o plăcută conversație cu un cetățean în albastru, însă de la circulație, și care nu mă costase decît cincizeci de lei, pentru exces de viteză, pătrund în anticamera șefului de secție al editurii „Prometeu“.

La biroul lui Visică Țuluca, secretarul șefului, tronează o individă planturoasă, trecută binișor de jumătatea de secol, și care-mi amintește pregnant de-o mare actriță a cinematografului mut, dar căreia i-am uitat numele. În orice caz, erau ceva de groaza lumii — și actrița mută, și antipatica făptură de pe scaunul lui Visică.

— Bună ziua, drăguță doamnă ! — mint eu, dorind să aibă și aschimodia o bucurie.

— Hm ! Bună... — îmi răspunde neîncrezătoare persoana.

— Fiți amabilă, vă rog, știți cumva unde-i Visică ?...

— Cine-i și Pisică, ăsta ? — se interesează indispusă tipa.

— Secretarul tovarășului Pompilică Negrețu, prietenul meu Visarion Țuluca...

— A ! De Țucalu-i vorba ? Nu mai lucrează aici, a fost promovat în muncă. Acuma-i la magazia de cărți... De ieri sînt eu secretara tovarășului Pompiliu Negrețu, c-așa îl cheamă, și nu Pilică, după cum îi zici matale... Ce vrei ?

— Am o întrevedere cu șeful dumitale, scumpă tovarășă, stabilită pentru orele nouă !...

— O fi, dar nu-i aici ! Spune-mi mie ce-ți trebuie... Cine ești ?

— Al Conan, de la revista „Fapta“, ziarist și romancier...

— Aha ! Atunci mai stai și-așteaptă. N-am auzit de numele vreunui romancier Conan, adică, am citit eu ceva în „Urzica“, dar nu era chiar roman, ci-o schiță în legătură cu prepararea sarmalelor... Dumneata erai acela ?...

— Da ! — îi mărturisesc eu modest.

— Păi, de ce zici că ești romancier ? Să știi că nu mi-a plăcut deloc, că și eu sînt gospodină, deși necăsătorită, și mă pricep la bucătărie ! Tovarășul Negrețu mi-a telefonat c-o să vii, însă-i chemat la Consiliu...

— N-a spus cînd vine ?

— Nea ! Și nici la care Consiliu s-a dus... Dacă vrei, aștepți, dacă nu, vii altădată ! Și n-aprinde țigara, fiindcă aici fumatu-i interzis, și nici eu nu suport viciile... Ai poftă să-ți otrăvești plămînii, mergi și fumează la closet ! Asta e ! Și nu te-așeza pe scaunul din fața mea, că-mi fac greață privirile bărbaților ce-mi inspectează dedesubturile mele feminine...

Doamne-Dumnezeule ! Cine-l înlocuise pe realmente amabilul Visică... Și mai avea și pretenții, cum c-ar aparține sexului opus. Uitîndu-te la picioarele secretarei, aveai toate șansele să te vindeci pe vecie de femei.

Și chiar o vecie mi s-a părut timpul care a trecut, pînă și-a făcut apariția Pompilică Negrețu. Care, văzîndu-mă înțepenit pe scaunul tras cît mai departe de biroul secretarei, aschimodia suspectîndu-mă în permanență de-a fi cine știe ce obsedat, mi-a surîs din mers, destul de fals, spunîndu-mi :

— Dragul meu, îmi pare nespus de rău, însă acuma trebuie să convoc o ședință de secție... Sarcini urgente, de-o importanță inestimabilă, ne stau în față și e necesar să le dezbatem în colectivul nostru minunat. Imediat ce-am să termin, o să stăm de vorbă !...

După care, țîșnind ca din praștie, s-a refugiat în cabinetul său, chemînd-o pe cotoroanță la dînsul.

Două ore încheiate am tot așteptat. Supravegheat de uităturile circumspecte ale secretarei. Oricît ar fi fost de capitonată și etanșată antifonic ușa de la cabinetul lui Negrețu, îl auzeam totuși perorînd și transmițîndu-și recomandările. Ba chiar, la un moment dat, am avut impresia

că-mi aud rostit și numele. Într-un context destul de dubios. Parcă Pompilică, destul de nervos, vroia să-și liniștească pe-unul din membrii valorosului său colectiv, repezindu-l : „Lasă-l să mai aștepte, Conan nu-i dintre autorii noștri !“ Totuși, era posibil să nu fi receptat integral fraza, și factorul cultural să fi spus, în continuare, „...autorii noștri prevăzuți în planul economic și de urgențe !“. Însă n-auzisem așa ceva, și nu puteam pune mîna în foc.

Pe la unu și jumătate, cînd redactorii părăseau cabinetul șefului, acesta, îmbrăcat în pardesiul său de-o eleganță neobișnuită, ca și cum se pregătea de plecare, s-a ivit în pragul ușii și m-a poftit înăuntru.

Amîndoi în picioare, ne-am privit extrem de surprinși. Negrețu, fiindcă nu pricepea ce vroiam de la el, iar eu, deoarece îl simțeam c-abia așteaptă să dea bir cu fugiții.

— Maestre Conan, care-i problema ? — m-a întrebat Pompi, total absent. Ca și cum nici usturoi n-ar fi mîncat, și nici gura nu i-ar fi mirosit.

— Cum care-i problema ? — m-am enervat eu. Ai uitat de „Tare ca piatra“ ?... De volumul al doilea, pe care intenționai să-l scriu împreună cu Fifi Avaru !

— Ah ! Asta era ?... — se-arată mirat Negrețu. Bun ! Atunci să punem lucrurile la punct. Sîntem interesați să publicăm continuarea romanului lui Bazil Avaru, avem toate șansele să fie la fel de valoros ca și prima parte a cărții... În ceea ce privește, însă, relațiile dumitale cu văduva răposatului scriitor, noi nu ne putem permite să intervenim. Chiar am trecut pe la prietenul meu, redactorul-șef al revistei la care lucrezi și la care colaborez și eu, destul de frecvent, cînd m-am înapoiat de la Consiliu, și i-am spus că sînt intrigat de legăturile dintre salariatul său și doamna Avaru, după mine neprincipiale... Bineînțeles, i-am vorbit cît am putut de pozitiv despre evidentul dumitale talent. Dar documentația pe care o deții, pare-se abuziv, și-atît de necesară scrierii volumului al

doilea, mie mi se pare întrucîtva aleatorie. Cu-atît mai mult cu cît ar fi posibil să conţină şi referiri politice, capitale, în privinţa unei anumite perioade a istoriei noastre...

Uluit de cele auzite, mă-ncumet să-l întrerup :

— Ascultă, dom Pompilică, pe mine să nu mă duci cu anasîna ! Nu mi-ai cerut personal, cînd m-ai vizitat, împreună cu Frosa, să vă predau gromovnicul lui Tatapetre ?...

— Eroare ! exclamă Negreţu. Am fost interpretat greşit. Doamna Avaru era cea care solicita materialul documentar... După părerea mea, avînd în vedere că dînsa-i o stresată, afectată grav de dispariţia soţului ei, cu evidente simptome de schizofrenie, tot ce se referă la documentele acelea cvasisecrete, dar şi inexistente, deocamdată, s-ar putea să fie produsul unei imaginaţii bolnave... Iar dacă nu-i aşa, atunci alte organe se vor ocupa de obţinerea lor ! Sper că mă-nţelegi, nu-i aşa ?

— Deloc ! — îi retez eu din iluzii.

— Regret, — declară Negreţu, fiindcă era în interesul dumitale. În orice caz, nu mă amestec în asemenea tribulaţii suspecte ! Dealtfel, ţin să te-anunţ că plec din ţară, la Paris, astăzi intrînd în prima mea zi de concediu... Peste o lună, s-ar putea să mai discutăm... Acuma sînt extrem de grăbit, m-aşteaptă maşina să mă ducă la aeroport !... Nădăjduiesc să ne mai revedem. Cu bine, maestre Conane !

Să ne mai revedem ? Cam dificultuos, el la Paris, şi eu pe Calea Moşilor ! Dar cine ştie, poate dă Dumnezeu şi se-ntoarce acasă.

Cătrănit foc de figura pe care mi-o jucase Negreţu, care nu mai vroia să ştie de nimic, făcîndu-se c-a uitat cele petrecute şi discutate în apartamentul Frosăi, de pe strada Spătarului, alerg disperat să-l caut pe Visică. Dau peste bietul Ţuluca, abia după vreun ceas de cercetări intense, în depozitele de cărţi ale editurilor.

Îl găsesc scriind (probabil la un manuscris propriu), ghemuit pe-un taburet destul de instabil. și utilizînd drept masă un balot de hîrtie. Cînd mă vede, sare la mine, mă pupă și mă-ntoarce pe toate fețele, de parcă ar fi vrut să constate integritatea mea corporală.

— Ce-i cu tine aici, măiestrică ? Nu ți-a făcut încă nici o „strîmbă“ turnătorul meu de șef ?... Că pe mine, gata, m-a aranjat ! Și totul mi se trage numai din pricina ta... Da, da, mi-a spus madam Avaru, cînd mi-a telefonat că Negrețu nu mai acceptă s-o vadă ! Era înnebunită, și mi-a povestit în intregime conversația pe care-ai avut-o cu dînsa, plus contribuția lui Pompilică...

Lucrase tare, de ce să-l minimalizăm, maestrul Negrețu... Pe Visică. fac-totumul său personal, îl ridicase la munca de jos (subsol), pe mine mă vorbise de bine, la redactorul-șef pe Frosa o abandonase, după ce-o sedusese cu iluzia unei posibile transformări a văduvei în scriitoare, iar acuma pleca în străinătate.

— Ia ascultă, măi Visică. băiatule, e-adevărat că Pompi se cară în Franța ?... Chiar a intrat în concediu ?...

— Da, domle, așa-i ! De fapt, era trecut să plece la mare, la vila scriitorilor, de la Neptun, la sfîrșitul lunii... Între timp, însă, a intervenit ceva, probabil incidentul din casa Avaru, și s-a răzgîndit. Surorile nevesti-sii sînt parizience get-beget, de vreo cincisprezece ani, de cînd s-au stabilit acolo, și de nenumărate ori Pompi își petrece vacanțele la Paris. Ce să-i faci, cine poate, oase roade, cine nu, și carne moale, eventual la pachet !...

Acuma, totul mi-era clar ! Negrețu nu mă mințise. Însă, mai mult decît sigur, era îngrozitor de speriat. La plecare, îl mai întreb pe bunul meu Țuluca :

— Măi Visică, la ce oră ai vorbit la telefon cu Fifi Avaru ?...

— Astă-noapte, pe la unu, unu și ceva ! Era furioasă ca o panteră... Discutase aproape o jumătate de ceas cu

şeful meu, acesta îi spusese că nu mai vrea să aibă de-a face cu ea, iar dînsa îl anunţase că-l cheamă pe fratele lui Bazil, de la Piteşti, să-i sară în ajutor... În după-masa asta trebuie să sosească !

— Cam tîrliu, frate Ţuluca ! — îi declar fostului secretar. Cam pe la aceeaşi oră aterizează şi Negreţu... Însă la Paris ! Unde-i Gara de Nord şi unde-i Orly-ul ?... Ne-a tras-o în piept Mătrăgună al tău, şi nu numai nouă, ci şi urmaşilor marelui scriitor necunoscut, dar care mie mi-i foarte cunoscut acum... Pa şi pussy, şi nu-ţi mai găuri creierul cu fel de fel de temeri. Pompilică ăsta n-o s-o termine bine. Dacă nu-i cade avionul, la întoarcere o să aibă şi el parte de-o mare bucurie. Că nici eu nu mă las dus cu preşul. De mîine am să mă ocup serios de anchetă !... Ţine minte, trei cuvinte : Şo pă el !

Nespus de intrigat de bizarele mutaţii din comportamentul de ultimă oră al editorului meu, rulez în trombă spre domiciliul meu personal. Fără nici o amendă. Ceea ce, pentru un conducător auto de talia mea, e-o adevărată performanţă.

Se impune, mai înainte de-a-mi dezlănţui adevărata şi, din păcate, atît de întîrziata anchetă, o consultare cu tanti Raliţa şi poetul Gig Mironescu. Nu pentru c-aş fi avut nevoie de luminile lor, ci fiindcă mai totdeauna raţionez impecabil în prezenţa unui auditoriu.

La orele trei şi jumătate, flămînd ca un dulău de vînătoare, parchez „Bombiţa" în curtea locuinţei din Calea Moşilor 172.

IV. PRIMA FILIERĂ – „M. P. CONNECTION"

22. Recapitulări utile, pentru marele demaraj

Încă de pe terasă, sînt surprins de zgomotele insolite ce se-aud din interiorul apartamentului locuit de personalitatea mea. Parcă s-a apucat cineva să dactilografieze la „Erika". Numai hodoroaga de nemțoaică este capabilă să emită asemenea sunete. Cealaltă mașină de scris, „Remington Smith Premier", clănțăne mult mai sec și sacadat, fiind oarecum mai tînără, că de-aia o alint spunîndu-i „frumoasa americană". Însă acuma-i defectă, cu două litere sărite și-un braț rupt.

Sun la ușă. Îndelung. Nimeni nu-mi răspunde. Dar zgomotele, de pietre date dura pe-o tavă de lemn, se-aud în continuare. Apoi mi-aduc aminte că soneria noastră nu mai funcționează cam de multișor. De cînd își vîrîse tanti Ralița degetul în lăcașul butonului.

Bat atunci în ușă cu degetul. Nimic. Apelez la pumn, la genunchi și, în cele din urmă, la vîrful pantofului. Cînd reușesc să-mi desprind blacheul încălțării din piciorul drept, zuruitul acela suspect încetează. Iar peste o clipă, ușa se deschide larg și-n prag îmi apare tanti Ralița. Roșie la chip, enervată foc, cu părul vîlvoi, arată întocmai ca o zeiță antică a răzbunării. Pesemne, de-aceea mă și repede :

— Ia ascultă, domle Al, pe unde-mi umbli pînă la ora asta ?...

— Dar știi foarte bine, c-am fost să mă-ntîlnesc cu filatelistu' matale, Pompilică Negrețu ! — îi explic eu, pătrunzînd în casă.

— De unde să știu, măi bernebecule, dacă ai plecat cu noaptea-n cap, în timp ce noi abia ațipisem oleacă ? Fără să ne-anunți, fără să ne-asiguri micul dejun, sau breakfast-ul, cum îi zici tu... Dacă nu-i luam lui Bilețel cincizeci de lei la table, rămîneam și nemîncați !...

— Cum adică, matale n-aveai bani de cumpărături ? — mă interesez, mai curînd curios să aflu dacă făcuse rost de niscaiva alimente, și nu dacă își uitase portofelul acasă.

— Ba da, de ce să n-am ! — îmi confirmă unele bănuieli mătușă-mea. Însă-i mai gustoasă mîncarea atunci cînd o cîștigi prin muncă cinstită... Cu brațele tale, mă-nțelegi ?... Și-am dat zdravăn cu zarul, de-am crezut că fac scurtă la mînă. Acuma, cînd te-ai apucat să demolezi ușa, tocmai îl lucram pe dragul meu Bilețel, la o serie de partide formidabile, atît de cumplite, încît s-avem de-ale mîncării pe toată săptămîna... Dacă nu mă-ntrerupeai, eram un om făcut ! De-aia mi-s nițel mînioasă, fiindcă mi-e teamă să nu mă fi scos din mînă...

În biroul meu, Bilețel aștepta cu zarurile-n palmă, tot scuturîndu-le, ca și cum ar fi intenționat să scoată din ele întreaga sumă pierdută. Un fum bestial, de tavernă, plutea gros pretutindeni.

— Noroc bun, măi frate ! — îl salut eu cordial.

— Care noroc ? — mormăie glacial Gig. Că m-a snopit coana Ralița...

— Nu te amărî, dragul meu, — dau să-l liniștesc, am pățit-o și eu cu mătușă-mea. Are o baftă cumplită ! Barem ați cumpărat ceva merinde cu cei cincizeci de lei pe care i-ai pierdut ?

Mătușă-mea, pe fază, mă informează exultînd :

— Aia a fost de dimineață, dar pentru prînz am dat iama în cămară, unde-am găsit niște fasole boabe, nemai-

pomenită, din care-am preparat un ceaun de făcăluială pe cinste, ca pe vremea lui neica Petre ! Ţii minte cum îi plăcea lu' tac-tu mare — cu usturoi, boia, ceapă prăjită, rumenită bine, ulei din belşug şi frecată cu usturoi...

Simţind cum mă ia cu leşin, m-am răstit la tanti Raliţa :

— Ce-ai de gînd, omul lui Dumnezeu ? Vrei să mă omori cu zile ! Pune mai repede de masă, şi haidem cu toţii în bucătărie, să vă povestesc cum stă chestia cu Pompilică Negreţu... Bineînţeles, după ce ne ospătăm convenabil !

— Perfect ! — declară bătrîna. Însă nu răcni la mine, că-ţi otînjesc una după ceafă, de-ai să mă ţii minte o viaţă întreagă... Aşa se vorbeşte cu un om ceva mai în vîrstă ? Masa te-aşteaptă, fiindcă noi am mai gustat cîte cevaşilea... Dar, ca să nu-ţi fie urît înfulecînd de unul singur, o să te-ajutăm amîndoi... şi eu, şi dom Bileţel. Mie, cel puţin, iarăşi mi s-a făcut niţică foame...

Peste cîteva minute, eram bulucîţi în jurul servantei din bucătărie. Blagoslovită fie-i memoria celui care-a inventat fasolea bătută ! Fiindcă, după mine, nu cred să existe mîncare mai gustoasă şi săţioasă.

După ce-am dat gata, în întregime, ceaunul cu boabe făcăluite, am pornit să aşteptăm cafeluţele promise de mătuşă-mea. Cu ţigările gata aprinse. Nu mai înainte însă, de-a le fi oferit tovarăşilor mei de drum, care se mai înfruptaseră din memorabila fasulică, o lingură plină de bicarbonat.

Din păcate, citind mai atent eticheta de pe borcanul cu bicarbonat, aflu, spre stupefacţia mea, că era clorură de potasiu. Bună şi aia, sper ! Deşi, sincer să fiu, nu ştiu la ce anume. Mă rog, om trăi şi-om vedea.

Tocmai cînd tanti Raliţa ne servea divina licoare, telefonul din birou purcede să zbîrnîie demenţial. Enervat, gonesc urgent către cabinetul meu de creaţie. Ridic recep-

torul și, încîntat, rămîn cu el lipit de urechea din dreapta (posed și-n stînga una, însă fiind dreptaci, o folosesc mai rar). Ascult clopoțelul de argint al glasului nevesti-mi, bulgăroaica de Penke.

— Ce mai faci, măiestrică ! — mă ia dînsa pe de departe. Cum îți merge romanul ?...

— Excelent, copilă bună ! Excelent, dar nu mă plîng... Deocamdată sînt angrenat într-o anchetă de mari dimensiuni, pentru adunarea materialului documentar...

Penke, știind că aveam materialul în cap, și încă de multișor, stă o țîrișică pe gînduri, încercînd să stabilească ce anume gărgăuni îmi mai circulau prin minte. Apoi o aud din nou :

— De regim te ții ?...

— Dar bineînțeles, — o asigur eu, cu inima în ralantiu, însă fără să fiu fanatic !...

— Atunci, ține-te bine, măiestrică ! Iarăși te-a căutat Micușor, văru-tău... Mi-a spus că unchii tăi s-au interesat de adresa la care te pot găsi. Ce-or fi vrînd ?...

Brusc sensibilizat, o liniștesc pe bulgăroaică :

— Nimic deosebit ! I-am întîlnit recent, și-am să le fac eu o vizită... Mai înainte, însă, voi fi ocupat cîteva zile cu unele probleme legate de carte, s-ar putea chiar să lipsesc un timp de-acasă... Tu cum te descurci, merge treaba ?...

— Ba bine că nu ! Am și fiert, la cazanul de rufe, vreo cincizeci de porții de zakuscă... Mîine m-apuc de vinetele împănate, pentru iarnă... Fii atent cum conduci, dacă pleci cumva cu „Bombița"... Ai complimente de la Mișulică și Mîndruța ! Cînd te-ntorci, să-mi dai o sîrmă, auzi ?

— Cum să n-aud, cînd îmi vorbești atît de melodios, cu glăsciorul tău argintiu ! Pa, te pup și contrapup !...

De m-ar fi văzut bulgăroaica asaltat de Frosa Avaru, și încă în costum de baie, la ora asta m-aș fi aflat de mult în cazanul de rufe, pus la fiert cu vinete și alte

mirodenii, să mă facă musaca. Nu pentru iarnă, ci precis pentru eternitate. Că nu te joci cu Penke, nici cînd ești cu ea la cinema, și privești mai insistent decît necesar la cine știe ce actriță, de-acum patru sau cinci decenii, de mult decedată și total inofensivă.

Reîntors în oficiu, îi găsesc pe tanti Ralița și pe Bilețel angrenați în tot soiul de presupuneri. Pe socoteala mea, desigur, deoarece mătușă-mea se interesează :

— Ei, cum e ? A aflat ?...

— Ce să afle ?

— De aventura ta cu Frosa, ce mai întrebi ? — se rățoiește tanti Ralița la mine.

— Domnule, — îi declar eu înspăimîntat, dar ești pur și simplu un pericol public ! Chiar numărul unu, cu obsesii matale erotomaniace... Termină odată cu aluziile astea, că nu te văd bine !

— Pe mine ? — se miră mătușă-mea. De ce și pentru ce ?...

— Păi, dacă aude Penke despre prezența dumitale în apartamentul Avaru, ba mai și asistînd la exercițiile mele de judo, cu Frosa, tocmai acum cînd este angrenată în campania preparativelor de toamnă, pastramă te face, și te mai pune și la saramură...

Oarecum liniștiți, stăm la cafele și fumăm deconectați. Fiecare ce poate. Tanti Ralița — „mărășeștile" dînsei, eu și cu Bilețel — „Kent"-urile lui. Însă era vremea să trecem la chestii mai serioase. Și, pe îndelete, le relatez totul despre întrevederea mea cu Pompilică Negrețu.

După ce m-au ascultat cu gurile căscate, nevenindu-le să creadă inexplicabilele mutați survenite în comportamentul editorului, s-au prăbușit amîndoi într-un mutism răuprevestitor.

Abia după vreo zece minute de adînci reflecții, o aud grăind pe tanti Ralița :

— Nu de teama intîlnirii cu neamurile Frosăi a fugit el, ci ca să-și ticluiască un plan cit mai amănunțit de bătaie. În liniște, fără presiunile noastre și-ale șefilor săi direcți. Căci, mai mult ca sigur, trebuie să fi aflat și-ăștia ceva, în privința mișculațiilor filatelistului... Iar Negrețu, caiafă mare, încă mai înainte de-a pleca în vacanța sa pariziană, a avut grijă să facă și puțină curățenie în urma lui — te-a cîntat pe tine, Al. băiețelule, la revista unde lucrezi, deși te afli în concediu de creație, și l-a avansat și pe bietul Visică, trecîndu-l de la etaj în catacombele de care mi-ai povestit. Într-o lună de zile, multe se pot petrece... Mai moare măgarul, mai pierde samarul ! Adică, Frosa noastră poate-și mai reduce din ambițiile ei literare, iar Conan Doi, talentatul meu detectiv de nepot, trezindu-se fără inamicul principal, își va îndrepta căutările pe cine știe ce pistă greșită... Că doar n-ai să pleci la Paris, după Pompilică !

— De plecat, eu aș pleca, dar n-am timp, Măria Ta ! — îi mărturisesc eu lejer sarcastico-malițios. Ei bine, dragii mei, vreți să aflați de ce a întins-o, ca din praștie, Pompilică al nostru ?... Am să v-o spun eu, deși nici supozițiile voastre nu-s de lepădat ! Negrețu, care are nevoie de gromovnic, partea a doua, mai mult ca de orice pe lumea asta, ca să iasă cu fața curată, și să poată edita și continuarea romanului ticluit împreună cu Bazil-Maț, eventual tot cu madam Avaru, pe care deocamdată o lasă să fiarbă încet, la foc mic, în suc propriu, știți ce-a făcut ?

— Sigur că nu ! — exclamă nițel sîcîit Bilețel. În afară de fugă, ce-a mai făcut ?...

— Ne-a organizat o operație de „intoxicare“, bine cunoscută mie din literatura detectivistică, și de spionaj internațional ! Ce și-a zis nătăflețul : „Îi las pe fraierii de Conan, Ralița și Gig Mironescu să-și imagineze că mă retrag din afacerea «Tare ca piatra», speriat și înspăimîntat de posibilele complicații, iar în timp ce dînșii au să

abandoneze orice cercetare, eu am să mă ocup de găsirea părții a doua a gromovnicului, renunțînd la colaborarea nepotului eroului din roman ! Am încercat să-l trag pe sfoară, n-am reușit, ei, bine, am să mă descurc fără aportul lui, cu-atît mai mult cu cît pretinde că habar n-are de registrele bătrînului." Nu știu cum va proceda Negrețu în sensul găsirii gromovnicului, însă-s convins că se va zbate din răsputeri să dea de urmele lui. Ceea ce, bineînțeles, va trebui să fac și eu. Cu mult mai multă eficiență... Fiindcă, vă dați seama, din clipa aceasta s-a dat plecarea într-o fantastică și teribilă cursă, un cros uriaș, chiar contracronometru, în care cîștigătorul va fi cel care aleargă mai repede spre „finish" — registrul lui Tatapetre. Mai popular spus, rămîne de văzut care pe care va lăsa de căruță...

Tanti Ralița, căreia i se stinsese „mărășeasca" în gură, pesemne din pricina surprizei, mă privește un moment interzisă, apoi mă felicită încîntată :

— Bravo, Al, băiețelule ! Știam eu că nu ești chiar atît de prost...

Bilețel, și dînsul uluit de perspicacitatea analizei mele, îmi întinde pachetul de „Kent", spunîndu-mi :

— Ia-ți o țigară, măiestrică, fiindcă o meriți ! Îmi place cum gîndești... Dacă adăugăm și supozițiile noastre, la ipoteza matale, precis nu putem fi în eroare ! Tîmpit și Pompi ăsta, dacă-și închipuie că și-a găsit pe cine să „intoxice"... Pe noi ?... Ha, ha, și he, he !... Și ce ne rămîne de făcut ?

Mulțumit de aplauzele obținute la scenă deschisă, le dezvălui sistemul meu de acțiuni complexe :

— Mai întîi să punem de niște cafele, iar apoi să trecem în revistă ceea ce-am realizat pînă acum în ancheta noastră, un fel de recapitulare sumară, ca să știm încotro ne îndreptăm eforturile... Pentru că vom lucra împreună, într-o perfectă diviziune a muncii, fiecare primindu-și

sarcinile sale concrete... La treabă, deci, scumpii mei detectivi ! Începi matale, tanti Raliţo...

— Cu ce ? — mă chestionează nedumerită bătrîna.

— Păi nu ţi-am spus ? Cu cafeluţele... Să ne-ascuţim minţile. Dar fierbe şi matale o cafea mai acătării, groasă şi tare, de să te ridice de pe scaun, cu cel puţin douăzeci de centimetri ! Să bubuie creierele, nu altceva... Pînă eşti gata cu ele, eu am să-mi pregătesc notiţele necesare recapitulării, ca să nu omit nimic esenţial !

După vreo oră şi ceva, îmi terminasem magistrala expunere rostită în faţa unui auditoriu restrîns, dar extrem de receptiv şi, pînă la urmă, cutremurat de perspectivele grandioasei anchete în care se angaja.

Examinasem totul. La amănunt. Şi identificarea lui Bazil Avaru, şi misterul transformării sale, dintr-un amărît de avocăţel, în scriitor de succes, ţinînd seamă, bineînţeles, şi de intenţiile mistificatorii, în această privinţă, întreprinse de Frosa Avaru-Papălină.

Şi furibunda dorinţă a Negreţului, de-a o promova pe Fifi în postura de colaboratoare postumă a răposatului ei soţ. Şi apariţiile „bărboşilor“ piteşteni, la înmormîntarea de la Sinaia. Şi cele ale ţaţelor cu voaletă. Apoi reamintisem şi de Bobe Hariga, crîncenul cumnat al Frosăi. Cel care ne ameninţase cu pumnul din maşină, salutîndu-ne cordial.

Iar prezenţa unchilor mei, nene Lambe, unchiu' Sile şi nea Tilică-Malec, nici aceasta nu rămăsese neanalizată. Era clar că veniseră la funeralii numai din dorinţa de-a fi siguri că Bazil-Maţ murise de-a binelea, şi că nu mai exista nici o primejdie să vorbească despre relaţiile dintre ei şi autorul romanului tatălui lor, în care nu se pomenea un cuvînt de băieţii acestuia.

Iar obiectivele pe care le urmăream noi, în primul rînd eu, ca parte interesată, deveniseră şi mai clare — găsirea

gromovnicului înaintea celorlalți interesați, aflarea adevărului în privința morții lui Tatapetre, demascarea și condamnarea celor implicați. măcar morală, reabilitarea memoriei bătrînului Petre Coman-Motoganu, și, în special, scrierea autenticului roman al vieții bunicului meu.

În încheiere, le-am declarat ascultătorilor :

— De mîine, vom lucra pe cont propriu ! Matale, tanti Ralițo, te vei ocupa de colectarea și îndosarierea tuturor hîrțoagelor rămase de la Tatapetre... Iar tălică, dragă Bilețelule, vei întreprinde o investigație extrem de importantă, pe teren, tentînd să verifici anumite elemente din cele două scrisori trăsnite primite de familia Avaru : adrese, nume, date, numere de înregistrare și-așa mai departe. Te-așteaptă o muncă uriașă, întocmai ca și pe mătușă-mea. Vă doresc succes, amîndurora !...

Gig Mironescu dă impresia că pricepe ceva mai greu. Deoarece mă ia la întrebări :

— Ce-i cu scrisorile nebunelor ălora ?... Chiar ai nevoie de precizări referitoare la ele ?...

— Bineînțeles ! — îi declar eu. De mult mă paște bănuiala că-s ticluite de mintea machiavelică a Negrețului. Un soi de șantaj-terorist, ca să-i înspăimînte pe cei doi Avari, Froșa și Bazil. Numai o investigație la fața locului ne va aduce lumină în această privință...

Deloc încîntat, avînd în vedere și volumul enorm de muncă pe care trebuia să-l depună, Gig bombănește resemnat. Numai tanti Ralița are obiecții. Chiar și le exprimă :

— Domle, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Unii să muncească, iar alții să huzurească... Pe ce lume trăim ? Matale ce-ai să faci, vrei să te pui pe scris romane, în vreme ce noi vom trage la jug ?...

Sosise și clipa cea grea, cînd devenise necesar să le explic de ce le repartizasem niște misiuni cvasiinutile, iar

mie-mi rezervasem partea leului și cîrnatului, după cum obișnuia să spună tanti Ralița.

— Oameni buni, fără prețiosul vostru ajutor, prin realizarea sarcinilor trasate, nu-mi voi putea declanșa investigarea filierelor, că nu-i numai una, ci mai multe... Mai întîi purced la cercetarea filierei „M.P. Connection“ ! Vă amintiți filmul „Filiera franceză“, pe americănește „French Connection“ ?... Ei bine, în aceeași situație mă aflu și eu, întocmai ca și Gene Hackmann, eroul detectiv de la biroul narcoticelor... Cu deosebirea, că voi fi silit să urmăresc mai multe filiere !

— Și ce-nseamnă, pe românește, „M. P. — Connection“ ? — se interesează extrem de curios Bilețel.

— Filiera Micușor Podășchină !... Pe firul căreia, sper s-ajung la celelalte fire prezente în malefica urzeală a texturii cazului nostru... E clar ?

— Mda ! — mă aprobă Bilețel, deloc convins de cele afirmate cu talentata sa guriță. Micușor ăsta, Podășchină, cum îi spui, nu-i vărul lu' tălică ? Parcă așa mi-amintesc, dacă nu-s cumva în eroare...

— Exact ! — îi confirm eu. Și, pentru a sărbători în chip festiv dezlănțuirea marei anchete, în seara asta sînteți invitații mei... La masă !

Uitînd de ingratele misiuni ce le atribuisem, mai mult ca să scap de ei, și tanti Ralița și Gig mă privesc bucuroși, cu ochii scăpărînd.

— Unde ? — se interesează mătușă-mea.

— La „Casa scriitorilor“ ! E bine ?...

— Mai mult decît perfect, chiar perfectul compus ! — exclamă Bilețel. Dacă ne-ajută coțofana noastră colectivă, poate avem noroc și dăm acolo și peste Visică Țuluca, omul matale din Havana, să ne spună cum a fost cu plecarea lui Pompilică. Să nu ne fi tras scîrba aia în piept, și doar să se fi prefăcut că se grăbește la aeroport. Că-i în stare !...

23. M. P. — redivivus !

Masa de adio, întrucît fiecare aveam să plecăm pe căi diferite, s-a desfăşurat în condiţiuni mai mult decît optime. Tanti Raliţa s-a cam cherchelit niţel, luîndu-se apoi în beţe cu Şecspira, responsabilul cu alimentaţia scriitorilor, iar Gig Mironescu, de-o volubilitate absolut suspectă, îl trăsese corespunzător de limbă pe Visică Ţuluca, de la care aflase că marele factor cultural aterizase cu bine la Paris. De unde şi telefonase la editură, cerînd retrocedarea fostului său secretar, întrucît cretina ce-l înlocuise făcuse o încurcătură de milioane, cu biletele de avion, plătind doar locurile respective, al Negreţului şi nevesti-sii, fără să mai aibă grijă şi de suplimentele pentru bágajele depăşind greutatea admisă.

Pe la miezul-nopţii, dacă nu cumva şi mai tîrziu, am transportat-o pe mătuşă-mea, cu taxiul, în bariera Vergului, iar pe Mironescu l-am lăsat în piaţa Obor, poetul neacceptînd niciodată să-mi dezvăluie adresa sa exactă. Despărţirea s-a petrecut ca la carte, cu lacrimi suprasaturate de alcool, îmbrăţişări prelungite şi strîngeri de mînă paralizante.

În orice caz, cînd am auns acasă, cu-acelaşi taxi, am răsuflat uşurat. Eliberat de asistenţii mei, calea îmi era slobodă. Mai greu a fost cu intrarea în apartament, deoarece iarăşi trăsesem yala, fără să controlez dacă am cheile la mine. Nu le aveam. Dar n-a fost o problemă, întrucît am pătruns în domiciliul meu personal, aşa cum o mai făcusem de nenumărate ori, utilizînd podul locuinţei.

Dimineaţa, după un mic-dejun extrem de frugal, dar şi profund dietetic, l-am căutat la telefon pe Micuşor Podăşchină. Mi-a răspuns actuala sa soţie, care m-a informat că văru-meu e plecat din localitate, fiind inter-

nat la un sanatoriu de recuperare a nevroticilor. Numai după prelungite insistenţe, a acceptat să-mi dezvăluie adresa stabilimentului. Nu mai înainte de-a mă supune unui autentic interogatoriu. Am iertat-o, deoarece era nouă în postul ei de nevastă de-a doua, eventual de-a treia. Că şi văru-meu ăsta îşi schimba nevestele mai rapid decît pijamalele. De-aia, probabil, ajunsese la „glumeţi", fără să mai fi apucat să-i povesti actualei că mai are şi-un văr primar pe lumea asta.

În jur de zece şi ceva, în timp ce mînam „Bombiţa" spre sanatoriul de la Pîrîul Rece, lîngă Predeal, am simţit cum mă năpădeşte o tristeţe fundamentală. Mi-era o milă cumplită de bietul meu văr. Nu-l văzusem, în ultimii douăzeci de ani, decît de vreo cinci sau şase ori. Ce haini pot fi uneori oamenii! Dar şi de mine mi se făcuse o milă crîncenă. Tocmai cînd treceam pe lîngă restaurantul „Paralela 45", mi-am dat seama de ceea ce se-ntîmpla! Mi-era foame! Dar o foame de groază...

— Maestre, cu ce te servim pe dumneavoastră? — mi se adresează, ca întotdeauna, suspect de amabil responsabilul locantei.

— Orice, numai comestibil să fie!...

— Lăsaţi matale bancurile astea, că nu vă şede bine...

— Coane Băbăică, — îi precizez eu, adică să fie mîncabil, gustos şi proaspăt! Ce ai?...

— Ceai nu servim... Însă am o ciorbiţă de burtă, ca la mama ei... Cu hrean ras şi sprai de mujdei... Nebunia lumii, zău aşa!

— E-n regulă, dom Băbăică! Adă-mi două porţii, că mi-s grăbit, şi n-am vreme şi de niscaiva fripturici...

Niţel remontát, după consumarea ciorbiţelor, fiindcă fripturele tot nu posedau la orele acelea, şi nici mai tîrziu, conform informaţiilor furnizate de Băbăică, am urcat iarăşi la volanul „Bombiţei" şi-am demarat în trombă către Pîrîul Rece. Unde-am ajuns în jur de douăsprezece.

Cunoşteam mai de mult sanatoriul de-acolo. De pe vremea cînd era afectat suferinzilor pulmonari. Plasat într-o regiune dumnezeiască, înconjurat de pîraie limpezi, fîneţuri de munte şi coline abrupte, acuma mi se părea ideal pentru liniştirea unor nervi zdruncinaţi. Ce n-aş fi dat să mă interneze şi pe mine !

Contra unei hîrtiuţe de recomandare, pe care stătea scris „Banca Naţională“, portarul mi-a îngăduit intrarea în stabiliment. Mai extrăgînd din portofel o scrisoare de acelaşi fel, de astă dată mai mare, şi ca dimensiuni şi ca valoare, amabilul personaj mi-a indicat şi pavilionul unde-l puteam găsi pe Micuşor. Dealtfel, era prieten bun cu „tovarăşul Păduşchină“, cum îi zicea el, fiindcă-i înlesnea evadările la oraş.

Cînd m-a văzut intrînd în camera sa, Micuşor mai c-a sărit din pat, crucindu-se cu ambele mîini, şi pornind să ragă ca o vacă, podidit de lacrimi :

— Ai bătut atîta drum, Andi dragă, numai ca să mă vezi ? Nu se poate ! Este imposibil, cu neputinţă !... Ai auzit că-s pe moarte, şi-ai vrut să participi la înhumarea lu' văr-tu ?... Hă, hă, hă ! Mă, Andi, nu vreau să mor, hî, hî, hî, că-i păcat... Mi se rupe inima văzîndu-mă-n oglindă, cînd mă bărbieresc... Mai bine-mi las barbă, hă, hî, hîă !

Parcă o auzeam vorbind pe tanti Malica, maică-sa. Dacă la chip, Micuşor era leit nea Ionică Podăşchină, părintele său bun, acuma plecat dintre noi, la vorbă îi semăna nemaipomenit mă-sii.

— Hai, măi Micuşor, nu mai pişa ochii în halul ăsta, că eşti bărbat, nu rahat ! — am încercat eu să mai domolesc din disperarea ce părea să-l fi cuprins pe bietul văru-meu.

— Ba nu, n-a mai rămas nimic din bărbatu' care-am fost ! Am ajuns o zdreanţă, o cîrpă, o otreapă, nu mai sînt bun de nimic... Nu ştiu ce-i cu mine, hă, hî, hăî !...

Spune-mi drept, nu-i aşa că ţi-e milă văzînd ce-am ajuns ? Spune-mi drept, cu mîna pe inimă !

Apoi, considerîndu-şi recitalul încheiat, Micuşor s-a ridicat în vîrful picioarelor, fiind cam mărunţel de felul său, şi m-a sărutat pe ambii obraji, scăldîndu-mi-i cu lacrimi sărate, pentru ca să mă întrebe nespus de curios :

— Pentru ce-ai venit ?...

Priveam la văru-meu şi nu-mi credeam ochilor. Cred că trecuseră vreo treizeci şi ceva de ani, de cînd plecasem din Piteşti, părăsindu-mi casa părintească şi rupînd orice legătură cu neamurile, printre care, nevoit fiind, îl inclusesem şi pe Micuşor. Pe-atunci să tot fi avut zece sau unsprezece ani. Şi ce băiat frumos, dolofan şi sănătos era.

Acuma, nu mai dădeai doi bani pe el. Arăta ca o aschimodie, cu buzele supte şi obrajii scofîlciţi, vîrîţi în văgăunele maxilarelor. Era de nerecunoscut. Nu cu băietanul din 1944, dar nici cu bărbatul pe care-l întîlnisem prin Bucureşti, în decursul ultimului deceniu.

Părul său cîrlionţat, moştenit de la tac-su, i se sfoiegise într-un mod ciudat, de parcă atunci l-ar fi scos dintr-o etuvă. Ochii îi mai străluceau încă, însă nu ca altădată.

— Mi-a spus nevastă-ta, care habar n-avea că ai şi tu un văr, şi încă unul primar, drept, că eşti internat aici, la Pîrîul Rece... De fapt, nu ca să te văd am sosit la sanatoriu, ci ca să stăm niţel de vorbă. Mi-a comunicat Penke, de două ori pînă acum, c-ai telefonat să te interesezi de soarta mea... Ceva cu referire la nene Lambe, unchiu' Sile, sau, poate, la nea Tilică-Malec ! Mai înainte de toate, aş vrea să ştiu ce cauţi tu aici... Ce se-ntîmplă cu tine ? Zi-i !...

Micuşor, iarăşi vrea să treacă la smiorcăieli. Îşi înghite suspinul, şi mă priveşte lung. Apoi, revenindu-şi, îmi declară falnic şi pompos :

— Nu-i uman ce se-ntîmplă cu mine, asta-i ! Mai ţii minte vorba lu' tanti Raliţa a noastră ? M-au mîncat muierile de viu... Sînt victima lor sigură. Ce, crezi că-i puţin lucru, s-ajungi la a treia nevastă, plus cîteva iubite-n mahala ?... Ehe, ar fi multe de povestit, însă acuma-i tîrziu. Nu mai ajută !... Au dat belele peste mine...

Îi stăvilesc jăluirile, bruscîndu-l :

— Ia termină cu tîmpeniile, măi Don Juan de mahala !... Unde-am putea sta mai pe îndelete de vorbă ?...

— Aici, în nici un caz ! — mă informează Micuşor. Peste tot, numai doctoriţe şi surori... Şi toate-s cu ochii pe mine ! Ştii ce? Hai să mergem în tîrg, la Predeal... Aranjez eu cu portarul. Este un restaurant acolo, de milioane. Şi-am şi-o chelneriţă, care mă iubeşte de moarte... Că şi din pricina ei am ajuns pielea şi osul, chit că mă hrăneşte ca pe-un taur pus la îngrăşat, şi încă pe gratis... Ce spui ?

— De acord ! Dealtfel, parcă mi-este şi o ţîră de foame... Haidem, îmbracă-te !...

Peste cîteva minute demaram cu „Bombiţa" în direcţia Predealului.

Restaurantul iubirii lui Micuşor nu era chiar în oraş, ci undeva mai la margine, pe una din serpentinele văii Timişului.

Cînd l-a zărit chelneriţa în cauză, ne-a ieşit imediat în întîmpinare, zîmbind cuceritor, şi conducîndu-ne într-un separeu al locantei.

Micuşor, brusc întinerit, deşi, după socotelile mele, trecuse binişor de patruzeci şi ceva de ani, probabil şi-ncă vreo patru, îmi lăudă încăperea în care ne aflam.

— Ce zici, ai ? Asta-i separeul meu personal, unde, în afară de mine, nimănuia nu i se mai îngăduie să pătrundă... Are grijă Tiţa să nu dea nimeni peste noi ! Mă, Andi, de-ai şti cum mă iubeşte, ai rămîne crăcănat, nu altceva...

În aceeşi clipă, îşi face apariţia şi Tiţa. Purtînd pe braţe o tavă cu pahare, nişte şervețele de hîrtie și-o sticlă de format neobişnuit, plină c-un lichid sîngeriu.

Micuşor, fericit, mă prezintă păguboasei :

— Tiţo neică, pupă-i mîna lu' nenea, şi zi-i săru-mîna..: E vărul meu, Al Conan, cel mai mare ziarist de la Bucureşti. A venit să mă vadă, imediat ce-a aflat că sînt cu nervii pe moaţe...

— Bine, Micky, îl pup şi-n gură, dacă zici tu ! — declară chelneriţa, depunînd tava pe masă şi repezindu-se la mine.

Abia mi-am smuls mîna de la buzele fetiţei. Nu de altceva, însă mi-era teamă să nu treacă la executarea operaţiei anunţate. După ce-am izbutit să-i mai frînez din elanuri, am întrebat-o zîmbindu-i părinteşte, fiindcă tot păream a fi un soi de neamuri (prin Micuşor) :

— Ce ne-ai adus, domnişoară, în sticloanţa aia ?...

Chelneriţa roşeşte inexplicabil, apoi îmi răspunde :

— Nu-s domnişoară, ştiţi, cum să vă spun, pupa-v-aş deştele, de cînd m-am luat cu Micky... Iar în sticlă-i rachiu din floştomoace de brad, făcut cu mînuţele mele, care ajută la nervi şi-ntăreşte puterile omului ! Că bietu' Micky, săracu', a ajuns ca un cîrnaţ uscat, numai din pricina ălorlalte ştoarfe, de la balamuc... Dacă n-aş fi fost eu, de mult ajungea oale şi ulcele ! Nu-i aşa, Micky ?...

— Aşa-i, Tiţo neică, aşa-i ! — o aprobă strălucind Podăşchină.

O, Doamne, unde-i nea Ionică să-l vadă pe fi-său pe post de „cîrnaţ uscat“, întreţinut de bruneta asta focoasă şi inimoasă ?

— Atunci, draga mea, o să gust şi eu din licoare... Ce ne dai de pus în gură ?... Aveţi ceva fripturele ?

— Nu-s de matale, mînca-te-aş tot, că tare-mi eşti frumos şi gras, ca un bivol de la noi, din Facaleţi... Am şi dat comanda la grataragiu, că-i naşu-meu, cel care m-a botezat şi m-a ţinut în braţe înaintea cristelniţei, ţine-l-ar

Dumnezeu şi pe dînsu', numai la grătar să steie ! Că ştiu ce-i prieşte lu' Micky, şi-i şi place, aşa cum mi-a povestit că-i dădea să bage-n el bunicu-său...

Făcut curios, o iscodesc suplimentar :

— Ce anume, măi Tiţo ?

— Hai, că-mi placi, rotofeiule, de-mi ziseşi pe nume... Înseamnă că nu te ţii mare, borţos, cum fac boierii de la oraş ! Cîrnaţi de casă, proaspeţi, fripţi la grătar şi tolăniţi pe-o plapumă de fasole sleită, cu untura scursă din ei ! Ei, ce zici, grăsunule, placu-ţi fasulele ?... Cinci porţii i-am zis lu' naş' Gligore să facă ! S-ajungă şi Micky ca matale, cît un tăuraş de prăsilă...

După ce simpatica Tiţa dispare din „separeu", care, de fapt, pare să fie doar un oficiu, pentru adăpostit feţele de masă şi tacîmurile restaurantului, îl iau la rost pe Micuşor :

— Ia ascultă, mă nefericitule, după ce că mai eşti şi bolnav cu psihicul, tocmai cu fătuţa asta nevinovată ţi-ai pus minţile ?...

— Ce să fac, Andi, scumpule, dacă am căutare ? Fiind şubred la psihic, înseamnă că nici minte nu mai am... De-aia au năvălit pe mine şi surorile de la spital, şi-o doctoriţă detaşată la practică... Dar ce practică !

Nu-mi place deloc cum gîndeşte văru-meu Podăşchină. Ce-i drept, nici nea Ionică, tat-su, nu fusese vreo uşă de biserică, din lemn masiv, însă dînsul, săracul, lucra pe vinişor, şi mai puţin în sectorul femei.

Dacă tot sîntem aici, pe valea Timişului, lîngă cîrnaţii ce va să vie, plus fasulea făcăluită, avem tot timpul să stăm la taclale, şi să aflu ce se-ntîmplase cu Micuşor Podăşchină, epava de văru-meu.

Deşi bătusem atîta cale, avînd un scop precis, şi anume obţinerea de date referitoare la Bazil — Maţ Haviga, pentru perioada ulterioară plecării mele din Piteşti, precum şi despre Frosa, Bobe, Jurj, şi toţi ceilalţi vecini din mahalaua haznagiilor, inclusiv unchii mei, nene Lambe, unchiu'

Sile și nea Tilică-Malec, dispăruți din memoria mea afectivă de peste trei decenii și ceva, toate acestea trebuind să ducă la găsirea gromovnicului și-a celor implicați în tragica moarte a dulcelui meu bunic. Tatapetre, renunț pentru moment, considerînd mai utilă descifrarea, deocamdată, a enigmei Micușor Podășchină.

Ciocnind cu văru-meu un păhărel de rachiu din conuri de brad, îi zîmbesc oarecum emoționat, copleșit de amintiri de demult, și-l pregătesc pentru povești, în special povestea vieții lui :

— Hai noroc, Micușor, și la mai bine!... Nici nu-ți poți închipui cît sînt de bucuros că ne-am întîlnit, după atîta amar de ani, și mai putem sta și noi la un pahar de vorbă. Ce-ai făcut, mă băiete, în tot timpul ăsta, că nu mai știu nimic despre tine ?... Cum de-ai ajuns la sanatoriul de la Pîrîul Rece, și încă în halul acesta de slăbiciune ?... Ia spune-mi, că vreme-i destulă !

— Noroc și voie bună, dragă Andi ! — îmi urează Podășchină junior, cu ochii scînteind, fericit și el că ne revedem. Că norocu' meu e spart în fund, asta nu mai contează, principalul e să ai tu, c-ai ajuns mare și tare, după cum mi-a spus nene Lambe, care-ți citește toate producțiile tale literare și ziaristice... Eu, în schimb, am ajuns un mare nimic, dar și tare slab... de înger ! Asta mi-a fost soarta... Stai liniștit, nu te agita, că vine și Tița cu cîrnații, și-ncep de-acum să-ți istorisesc romanul vieții mele. Dar de unde s-o pornesc ?...

— Ia-o din '44, de cînd am părăsit Piteștiul ! — îl îndemn eu, turnîndu-ne iarăși din licoarea aceea infernală, de minimum 70 de grade, în nici un caz Celsius.

Micușor, lăcrimînd lejer, ca o mironosiță, purcede să povestească.

24. Micuşor — Love Story perpetuum

— Am pornit-o strîmb în viaţă, imediat după ce s-a prăpădit Tatapetre al nostru, — se plînge văru-meu, fiindcă nu la multă vreme după aceea a murit şi taică-meu. Şi-am rămas să cresc pe lîngă Maca-Maia, maică-mea şi unchii Lambe, şi Sile şi Tilică-Malec. A fost o grozăvie, nu altceva ! Să te afli sub oblăduirea unor muieri neajutorate, însă iabraşe şi toante, că doar le ştii pe maică-ta mare şi pe tanti-ta Malica, şi supravegheat de la distanţă, ei locuind în capitală, de nişte unchi înspăimîntaţi de schimbarea vremurilor... Vai de capul meu !

Va să zică asta fusese. Băieţelul nu mai avea rădăcini, şi se dezvoltase şui. Corigenţe după corigenţe, meditaţii pe timp de vară, cu domnişoara Tens şi Jurj Hariga, bătut în permanenţă la cap, în chip de dojană, de nene Lambe, nea Tilică şi, mai rar, de unchiu' Sile.

Prin '52, cu dificultăţi, dar şi cu pilele puse de neamuri, izbutise să-şi dea un bacalaureat penibil. Apoi, examenul la facultate. Unde căzuse cu brio. Nea Tilică-Malec, librarul familiei, îl luase la el, la Bucureşti, să-l pună cu burta pe carte. În timpul zilei, Micuşor vindea caiete, creioane şi alte produse de papetărie, la librăria lui unchiu-său, iar serile tocea pe rupte, urmărit îndeaproape de nea Tilică.

Familia întreagă se ocupa acuma să-i facă rost de-un loc la vreo facultate. Şi-i găsiseră. La Iaşi. Ştiinţele juridice. Tocmai la vreme, pentru a-l scăpa pe bietul Micuşor de unele necazuri amoroase. Fiindcă, nenorocitul de văru-meu, se-ncurcase cu vînzătoarea de la imprimate, un soi de neam îndepărtat de-al nostru, de la Măţău, care-i măcina, încet dar sigur, nervii greu încercaţi. Iar asta, din pricina celuilalt mare amor al lui Micuşor, cu casieriţa

librăriei, o femeie de vreo patruzeci de ani, care lucra în partidă dublă, și cu nea Tilică, și cu nepotu-său.

Numai datorită intervenției mătușă-mii Malica, sosită la mare urgență de la Pitești, și care-o păruise zdravăn pe madam Pristoche, femeia de la casă, reușise Podășchină-junior să fie exilat la Iași. Cu ajutorul lui tanti Todica, soția unchiului Sile, care-avea acolo un văr îndepărtat, secretar la facultatea mai sus pomenită.

Madam Pristoche făcuse un scandal de pomină, plîngîndu-se pe la toate neamurile noastre că Micușor și nea Tilică-Malec o lăsaseră grea. Greu de crezut, cu-atît mai mult cu cît individa, deși căsătorită de la cincisprezece ani, n-avusese pînă atunci copii. Vînzătoarea de la imprimate, după ce voise să fugă la Iași, împreună cu Micușor, se lăsase convinsă de librarul nostru să treacă la casă, în locul lui madam Pristoche, lansînd zvonul că hoașca trăia, și cu asociatul lui nea Tilică, domnul Michailescu.

— Cum, măi Micușor, chiar așa să fi fost ? — l-am iscodit pe văru-meu.

— Da, verișorule, așa era ! Madam Pristoche era o muiere nemaipomenită !... Nici la mama acasă n-am mîncat ca la ea. Numai mușchiuri de vacă, în sînge, și vin negru, în fiecare seară cînd eram de serviciu. O zi eu, o zi nea Tilică... Urîtă familie mai ai, nu-i așa ? Cu Michailescu se întîlnea, numai duminicile, cînd evlaviosul de asociat se-ntorcea de la slujba oficială la biserica Sfîntul Gheorghe, unde aprindea totdeauna cîte zece lumînări...

La Iași, altă belea. Rămas de capul lui, Podășchină frecventa cursurile la sentiment. Cînd avea poftă, și cînd nu era prea obosit. Întrucît, țapînd binișorel la pian, nopțile și le petrecea la un bar, cîntîndu-le colegilor dansuri la modă. Pe-atunci, abia apăruseră twist-ul și rock-ul.

Cînd a fost rechemat la București, de grupul reunit al neamurilor noastre, prin nenumărate telegrame și scrisori ultimative disperate, Micușor, exmatriculat încă din

al doilea trimestru, s-a întors supus şi resemnat. Însă nu singur. Ci cu prima soţie — Camelia.

— Din canalie, — îmi dezvăluie Micuşor, maică-mea n-o scotea. Geaba încercam să-i vîr în cap c-o cheamă Camelia, dînsa tot Canalia-i zicea...

Tanti Malica îşi mai redusese din reproşuri, în ziua cînd Canalia l-a născut pe Fănuţ, un băieţel scump şi dolofan, despre care-şi imagina că-i seamănă dînsei. Atunci a bătut-o pe noră-sa ultima oară. După aceea a refuzat să mai dea ochii cu ea. Dealtfel, ar fi fost şi greu să realizeze întîlnirea, deoarece Camelia-Canalia fugise c-un gestionar de la „Alimentara“ de peste drum. Avea propensiuni deosebite pentru comerţul alimentaţiei publice, întrucît şi Micuşor tot dintr-o unitate similară se procopsise cu ea, culegînd-o din dosul tejghelei, unde activa ca barmaniţă, chiar la barul în care Podăşchină făcea pe pianistul.

— Şi de ce-a fugit, măi nefericitule ? — mă interesez eu, privindu-l pe văru-meu încruntat. N-aveaţi un prunc împreună, şi nu se cuvenea să vă îngrijiţi de el ? Ce făceai în timpul ăla ?...

Micuşor strîmbă niţel din nas, neconvenindu-i întrebarea. Apoi îmi mărturiseşte, zîmbindu-mi şmechereşte :

— Eram cu armeanca ?...

— Asta cine mai era, vreo turistă ?

— Aş, de unde ! Lucra la magazinul de „Dulciuri-Cafea“, din piaţa Amzei... Aşa am fost eu, pe vremea aceea, păgubos ca nimeni altul, să trag tot la vînzătoare... Am început-o din librărie, am trecut apoi la bărmăniţe, ca s-o sfîrşesc la delicatese. În viaţa mea n-am băut atîta cafea ca atunci cînd eram cu armeanca...

Nenorocitul de Podăşchină, părăsit de nevastă, care-şi luase şi copilul cu ea, exmatriculat din facultate, îşi găsise o slujbă minoră, cu ajutorul rubedeniilor armencei, care şi-acestea operau în comerţul cu cafea, la un institut de proiectări. Tot din industria alimentară.

La un moment dat, pentru că ne întinsesem la vorbă şi pornise să se însereze, Tiţa-chelneriţa îşi face apariţia în „separeu“, aducîndu-ne noi porţii de cîrnaţi pe fasole. Cercetîndu-ne intrigată, pesemne din pricina îndelungatei noastre zăboviri la masă, mă-ntreabă neliniştită :

— Ce-ţi şopocăieşte acolo Micky ? Nu cumva despre muierile lui de la sanator', mînca-le-aş de vii ?

— Da de unde, Tiţă-neică ! — dau eu s-o liniştesc. Ne-amintim şi noi de copilărie...

— Fără muieri ?...

— Fără !

— Bine ! Atunci mă-c la naş' Gligorie, să vă pună de o parte, pentru diseară, cevaşilea special... Nişte fudulii de berbec !

Deşi nu pricep imediat aluziile Tiţei, îl ascult mai departe pe Micuşor.

Ca desenator-proiectant, mai întîi de coteţe şi alte dispozitive zootehnice, iar apoi evoluînd spre construcţiile mai ample, hale şi grajduri pentru staţiunile avicole şi de creştere a porcinelor, Podăşchină se mai astîmpărase şi el. Terminase cu armeanca, trecuse şi pe la cîteva colege din proiectare, şi-n ultimii ani, după o a doua căsătorie nefericită, cu-o microgestionară din Gara de Nord, care ţinea acolo o tonetă cu îngheţate şi Pepsi, se stabilise în casa actualei neveste — de astă dată coafeză.

Isprăvise cu comerţul de stat, şi se plasase pe orbita cooperaţiei meşteşugăreşti. Coafezei îi mergea bine şi nu era zi să nu se-ntoarcă acasă cu o sumedenie de mărunţiş. Acuma, pe bănuţii ei, îşi cumpărase apartamentul în care locuiau.

— Măi Andi, n-ar fi fată rea Manda, c-aşa o cheamă pe asta de-acuma, că Smaranda a botezat-o tac-su, însă socru-meu mi-a mîncat sufletul, de-am ajuns aici, la balamuc... — îmi, declară tulburat Micuşor.

Ce-i drept, şi eu mi-aş fi luat lumea-n cap, dacă m-ar fi procopsit destinul cu-o asemenea pacoste. Socru-său,

nea Pingică, cum îi zicea văru-meu, avea mania disciplinei militare. Fusese intendent în armată, și-acuma, de cînd ieșise la pensie, locuind și-mpreună cu fie-sa și ginere-său, făcea instrucție economic-militară cu ei. Le stabilise și rații și norme și ore de somn și ore pentru gospodărie administrativă. Micușor avea obligația să realizeze toate cumpărăturile necesare, la cinci se trezea, să plece la lapte și iaurt, după-amiaza, pe la șase, să facă turul „Alimentarelor", iar serile să gătească pentru a doua zi. Nevastă-sa, cucoană mare, n-avea timp de-așa ceva, mai lucrînd și pe la cliente, la domiciliu. Podășchină-n sus, Podășchină-n jos, numai așa o ținea. Dă-i în gură bătrînului, vîră-i degetul în cana cu ceai, să nu fie prea fierbinte, înmoaie-i pîinea în lapte, că nu mai avea dinți, mă rog, o adevărată sclavie domestică.

— Mă băiete, — îl întreb eu, chiar atît de bătrîn îi socru-tău ?...

— Dar de unde, n-are nici șaizeci și cinci de ani, bătu-l-ar Dumnezeu să-l bată !

— Și nu se poate servi singur la masă, nu-i în stare să v-ajute și el, făcîndu-vă cumpărăturile ? — insist eu.

— Nu ! — îmi răspunde prescurtat Micușor. Cînd e beat, că le bea de le stinge, zice că nu vede, iar cînd e treaz, face pe paraliticul... Că tot la pat l-am văzut, de cînd am luat-o pe Manda, pupa-m-aș în ceafă singur ! Mă rog, s-ar putea să fie și paralitic, fiindcă-n tinerețe a suferit de-un beteșug ceva mai zdravăn, iar la șaizeci de ani, tocmai de ziua lui, cînd a băut tot ce-a găsit prin casă, pînă și colonia nevestii-mii, a căzut lovit de dambla ! Barem de-ar fi damblagit și la gură, însă n-am avut norocul ăsta ! Nici el, și nici eu... Și vorbește, domle, vorbește necontenit, pînă-ți face capul tobă de eșapament !

De cînd a fost internat la sanatoriul de la Pîrîul Rece, Podășchină, văru-meu, se socotește cel mai fericit om de pe lume. O fi luat-o el razna, pierzîndu-și nițel mințile, și-asta numai din pricina lui Pingică, însă-aici a uitat de toate.

Şi-a reluat iarăşi activitatea, solicitat mai de toate purtătoarele de fustă, mai lucrează şi-n exterior, conversînd amor cu Tiţa-chelneriţa, al cărei naş îl consideră un posibil viitor pretendent la mîna acesteia, motiv pentru care-l îndoapă ca pe-un gîscan, iar săptămîna trecută, vizitat de prima soţie, Camelia, a început să ducă unele tratative, condiţionate, bineînţeles, de reînnodarea vechii lor dragoste, pentru a-şi putea vedea băiatul. Fănuţ, crescut, ca vai de lume, de biata maică-sa, acuma-i subinginer şi recent a intrat în pîine.

— Cum, măi vere, tu nu ţi-ai văzut niciodată copilul ?... — eclatez eu într-un acces de sfîntă indignare. Părinte denaturat ce eşti !...

Podăşchină îmi surîde blînd, şi porneşte să mă lămurească :

— Ba l-am văzut, cum să nu-l văd !... Că, Andi dragă, dacă nu-i dădeam eu bănuţii pentru întreţinere, cu ce era să-l hrănească mă-sa, de-a ajuns un găligan de toată frumuseţea. De fiece dată, cînd mă-nfiinţam cu paraua sustrasă de sub privirile Mandei, mă întîlneam şi cu Fănuţ... L-am văzut, pînă s-a făcut mare, aproape în fiecare an. Însă acuma, nu ştiu ce s-a întîmplat, el nu mai vrea să mă vadă. Decît cu preţul recăsătoriei mele cu mă-sa... Auzi, măi fratele meu, ce pretenţii ! Ce mă fac cu-atîtea muieri ?... Să nu-ţi vină să-nnebuneşti ? !...

Cam aşa ar fi !

Din păcate, văru-meu ăsta nu-i zdravăn la minte. Mai defel. După ce că-i slab ca un ţîr, de-l suflă vîntul, se mai şi complace în postura de taur comunal.

Întristat şi-ngîndurat, îmi trece totuşi prin minte să-l întreb :

— De cînd te afli internat la Pîrîul Rece ?...

— Păi, dacă nu pun la socoteală două permisii, de cîte-o săptămînă, cred că-i mai mult de-un an ! Aici mă simt bine, în putere, liniştit şi dornic de viaţă... Mă vizitează, din cînd în cînd, şi Manda, şi nene Lambe, şi unchiu'

Sile, şi nea Tilică-Malec, acuma s-a prezentat şi Camelia, maică-mea a fost şi dînsa de vreo cîteva ori... Dacă ai venit şi tu, măi Andi, înseamnă că nu-s singur pe lumea asta. Numai socru-meu nu s-a învrednicit să mă vadă. Dar nici n-ar fi avut cum, decît dacă l-ar fi adus cu cărucioruI... Cu Fănuţ, sper s-aranjez într-un fel. Să vedem, poate-o iau iarăşi pe mă-sa... Stai, nu te speria, că de Manda nu pot divorţa, avem casă cumpărată împreună, însă găsesc eu o soluţie... Cum am grijă de Tiţa, de cîteva surori şi de doctoriţa aia, venită la practică, o să-mi găsesc eu puţin timp şi pentru Camelia !

Observînd-o pe Tiţa intrînd în chiţimia noastră, îi dau un cot lui văru-meu, să-şi ţină gura. Noroc că încăperea-i plină de fumul ţigărilor pe care le aprinsesem în neştire, de-atîtea cîte îmi fusese sortit s-aud, şi chelneriţa nu mă vede.

— Ei, scumpilor, mînca-v-aş sufleţelele voastre parşive, aţi isprăvit de tăinuit ?... Că naş' Gligore. v-a şi fript fuduliile ! Să le-aduc ?

— Tiţo neică, — îi adresează cuvîntul Micuşor, zîmbindu-i cîineşte, adă-le şi nu mai sta ! Că de terminat, n-am terminat... Mai avem cîte ceva de povestit... Şi fă-ne rost şi de-o sticlă galbenă, de-aia de care ştii tălică, fiindcă rachiul ăsta mi-a julit beregata ! Mişcă...

— Mişc, Micky, cum să nu mişc ! — declară transportată Tiţa, pentru ca după aceea să adauge, obrăznicindu-se : Şi cum vrei să mişc, tot aşa cum îmi place mie, care ştii tălică prea bine cum ?....

Interzis de neruşinarea chelneriţei, privesc stînjenit la văru-meu. Podăşchină, în schimb, fălos nevoie mare, se uită la mine provocator.

— Ce ţi-am zis eu ? Precis îl moştenesc pe Tatapetre, că şi dînsul avea mare căutare... Aia e, Andi dragă, sînt pricăjit dar măreţ !

— Măreţ, pe dracu' ! Eşti sărit de pe şine, asta eşti... Însă aş vrea să trecem acum la chestiuni mai serioase,

că m-am săturat de obsesiile tale cu muierile. Ce doreau unchii noştri de la mine ? C-aşa am înţeles din ce mi-a spus nevastă-mea, că i-ai telefonat la cererea lor expresă !

Podăşchină umblă prin memorie, depunînd eforturi vizibile să-şi amintească de ce era vorba. După cîteva momente jenante, fiind şi cam tumbăcit de bradul ăla din rachiul Tiţăi, reuşeşte să dea de firul problemei. Şi-l aud explodînd :

— Mă, cum de-am putut uita ? Te caută toţi, şi nene Lambe, şi unchiu' Sile, şi nea Tilică-Malec, de parcă s-ar fi decretat mobilizarea generală a familiei... N-am înţeles prea bine ce anume vroiau, însă tot pomeneau de unu' Vazil Bazaru !... Însă cel mai în dîrdoră mi s-a părut nene Lambe. Probabil, de unde-i şi el acuma mare scriitor !

Surprins de noul autor apărut la orizont, îl chestionez pe Micuşor :

— Ce-a scris ?

— Nimic !...

25. „Love Story II", cu domnişoara Tonş

Micuşor Podăşchină, obsedatul ăsta de văru-meu, nu-i în minţile lui. Decid să-l iau cu binişorul, temîndu-mă să nu-l scot de tot de pe şine, şi să-mi deraieze taman aici, în „separeul" Tiţăi.

— Măi vere, dragule, ştii cît ţin la tine ! De ce mă tromboneşti cu „scriitorul" Lambe, unchiul nostru, dar care n-a scris nimic ?

Văru-meu mă lămureşte numaidecît :

— Omule, nu te supăra ! El zice că-i scriitor... La vîrsta lui. poate spune orice. Şi dacă ţi-am răspuns la întrebare cu „nimic", am făcut-o pentru că n-am văzut nimica scris

de mîna lui. În schimb, povestește tot ce-i trece prin cap. Că vrea să publice o monografie despre sexualitate, deși este de profesie fost stomatolog, și militar pe deasupra, o lucrare științifică, despre farfuriile zburătoare, și multe, multe altele... Nu prea văd cînd o să aștearnă pe hîrtie toate astea, apropiindu-se de optzeci de ani, însă-l înțeleg... Are ceva pe suflet, și caută mereu o ieșire din starea în care l-a cufundat sinuciderea domnișoarei Toaș, vecina noastră de pe strada Libertății... O mai ții minte ?

— Păi, ce legătură era între nene Lambe și isterica aia ?

— Era, uite că era ! Și încă țeapănă rău... Din pricina lui vrusese să-și dea duhul, atunci cînd se spînzurase în privata din spatele casei !

Revenindu-mi anevoie de pe urma șocului, mă pregăteam să-i solicit lui Podășchină amănuntele de rigoare. Însă sînt nevoit să-mi amîn interogatoriul, deoarece în „separeu“ se ivește Tița, năvălind peste noi oarecum intempestiv, ca să zic așa. Și nu-i singură, ci însoțită de patru perechi de fudulii, sfîrîind încă, pe-un taler din lemn de fag, precum și de-un individ tuciuriu, coafat în stil african, cu părul inelat mărunt, purtînd deasupra pantalonilor suflecați pînă la genunchi un șorț de-un alb incert, iar în mîna dreaptă un clește de grataragiu expert. Cînd mă vede, cască ochii cît niște cepe, și exclamă încîntat :

— Halal să-ți fie, cumetre, că-mi place cum te-nfățoșezi ! Va să zică matale ești văru' lu' Micky, de care mi-a spus fina Tița că-i cît buhaiul nostru, de la Facaleți... Eu mi-s naș' Gligorie, cumetre dragă, și-mi pare bine că te cunosc. Să-mi știu și eu neamurile, dacă Micky e-acuma de-al nostru, de cînd s-a luat cu Tița... Rudele lui, rudele noastre !...

Apoi, întorcîndu-se spre Tița, îi comandă părintește :

— Umple, făi fino, paharele, să ciocnesc și eu cu cumătru' !... Cum te cheamă, că nu știu cum să-ți spun ? —

mă-ntreabă adresîndu-mi-se curios şi-abia aşteptînd să-mi audă numele.

— Al Conan ! — îi transmit eu, surprins plăcut, dar şi impresionat de noua mea rubedenie.

— Aha ! Al lu' Conan !... Bun, că şi eu-s Gligorie al lu' Buliu, nu numai Gligorie... Hai noroc, atunci, şi la mai mare !... Şi să vinzi şi mai multe ziare, c-am auzit că şi tălică eşti ziarist, ca nepotu-meu, Popică al lu' Buliu, care vinde jurnale-n Gara de Nord...

După ce-am fost scutiţi de efuziunile cumătrului Gligorie, care nu s-a îndurat să ne părăsească, pînă ce nu ne-a lichidat toată băutura, inclusiv cinstea făcută de el, şi pe care-o adusese în buzunarul de la spate al pantalonilor, o sticluţă cu palincă-vitriol, preparată în condiţii casnice, l-am luat la întrebări pe Micuşor :

— Ia povesteşte-mi, cum a fost chestia cu nene Lambe şi domnişoara Tonş ? Că nici pe tine nu te văd bine, măi vere, cu-asemenea neamuri, dacă se sinucide cumva, sedusă şi abandonată, Tiţa-chelneriţa !...

Prin 1950, nene Lambe, medic militar stomatolog, se pomenise scos din cadrele armatei şi trecut în rezervă. Suportînd greu lovitura, îşi părăsise familia, lăsîndu-şi casa şi copiii în grija nevestii-sii, tanti Zefira-Jeaninne, cu care şi-aşa nu se prea avea bine.

În vara aceluiaşi an, profund demolat sufleteşte, după ce tentase o recuperare într-o aventură la mare, şi care se dovedise necorespunzătoare, se-ntorsese de la Mangalia cătrănit şi mai dihai, şi se stabilise, pentru o vreme numai, anunţase dînsul, în locuinţa părintească.

— Sic transit gloria mundi ! — le spusese nene Lambe celor două văduve, lui Maca-Maia, bunică-mea, şi mătuşă-mi Malica. Numai lîngă voi am să-mi regăsesc liniştea... Lîngă tine, dragă alma mater, adică scumpă ma-

mițico ! Dura lex, sed lex, asta-i viața... Dar nu mă las nici eu, cu una cu două. Dentist sînt, cultivat sînt, instrumentele le-am adus cu mine, și am să-mi cîștig pîinea aici, scoțînd măselele haznagiilor din mahala. Fiindcă, la vîrsta mea, încă tînăr și-n puteri, mă simt în stare să iau viața de la început... Ab ovo, cum ziceau strămoșii noștri daco-romanii, adică acolo unde-am fost ouat !

Își aranjase un cabinet improvizat în odaia de la drum, și se pusese pe treabă. Însă nu practicînd stomatologia, așa cum își imaginaseră Maca-Maia și tanti Malica, extrem de încîntate de întoarcerea fiului risipitor, cu-atît mai mult cu cît n-o puteau suferi deloc pe tanti Zefira-Jeaninne, cu ifosele ei boierești, ci se apucase de scrierea unor tratate de specialitate, în cele mai diverse domenii.

După vreo lună de muncă febrilă, în care răstimp aproape că nu ieșise din casă, ba își mai lăsase și barbă, nene Lambe se plictisise și începuse să-și reia uneltele meseriei sale, plombînd și extrăgînd, pe ici pe colo, cîte un molar, canin sau dinte din față. Și-și răsese și barba de rabin care-i invadase fălcile.

Într-o bună zi, fiind nevoie de-o intervenție urgentă, cînd îi scosese lui Jurj Hariga caninul din stînga, însă fără anestezie, deoarece avocatul era într-o stare de beție înaintată și nene Lambe apreciase că nu mai era nevoie de novocaină, marele stomatolog al familiei ajunsese la concluzia că vinul trebuie utilizat ca anesteziant și pentru durerile sufletești.

Și, împreună cu Jurj, chiar după încheierea cu succes a micii operații, trăsese o beție cruntă. Cu vin din beciul lui Tatapetre, cu muzică de cabaret și inimă albastră, interpretată la pian de tanti Malica, și cu mormane de pifteluțe prăjite, preparate de Maca-Maia, aceasta din urmă fericită de reînvierea feciorului.

A doua zi, cînd se trezise, din somn și beție, nene Lambe declarase că vinul este mai mult decît un panaceu, iar Jurj Hariga, vecinul nostru, unul din cei mai va-

loroşi oameni de pe lumea asta. Şi pe care, datorită obtuzităţii lui „dom Petre", familia nostră îl neglijase într-un mod condamnabil, neapelînd la luminile sale.

Apoi, două săptămîni de-a rîndul, cînd la noi, în casa bunicilor, cînd la Hariga, chefurile s-au ţinut lanţ. Pînă-n clipa cînd beciul lui Tatapetre n-a mai putut furniza materia primă necesară. Toate butoaiele fuseseră golite. Iar pianul Malicăi, mutat mereu peste gard, rămăsese fără unele coarde şi-ntr-un singur picior.

În răstimpul acela o cunoscuse nene Lambe, mai îndeaproape, pe domnişoara Tonş, distinsa şi firava prietenă a canaliei de Jurj, care-o invitase la toate petrecerile, din dorinţa ca eminentul stomatolog să aibă o parteneră de conversaţii, demnă de înalta sa cultură clasică. Mironosiţa ştia cîteva fraze pe franţuzeşte, pretindea c-auzise de Horaţiu, Ovidius Publicus Nasone, ba chiar şi de poeziile lui Demosthenes şi, cînd îl asculta vorbind pe domnul doctor Harry Lambe, avea un talent deosebit să-şi dea ochii peste cap, să ofteze profund, din adîncul pulmonilor, întristată de mizeria spirituală a provinciei. Apoi, admirîndu-i sprîncenele stufoase şi craniul ce dădea primele semne de pleşuvie, îi declara lui unchiu-meu, „coram populo", cum i-ar fi plăcut lui să spuie :

— Domnule doctor, mă uit la matale şi mă tot întreb : ce fel de cap ai pe umeri — de lemn, piatră sau bronz !... Îţi spun asta, fiindcă semeni nemaipomenit cu bustul lui Iulius Cezar, împăratul latino-roman, pe care l-am iubit din totdeauna, de cîte ori l-am şters de praf, la muzeul de ştiinţe naturale, unde-am lucrat un timp ca directoare. Şi-atunci îmi spuneam : o fi lemn, o fi marmoră sau fier ! Doar ştii cum îl salutau consătenii, cînd le trecea prin faţa blocurilor — „ascundeţi fetele şi băieţii, că vine chelul !" Asta era Cezar... Aşa bărbat mai zic şi eu. Tare ca fieru' iute ca oţelu' ! Şi, mai ales, în toate direcţiile...

— Minunat spus ! — exclama încîntat nene Lambe, flatat de asociaţia de idei a nebunei de Tonş. Natura non

facit saltus... Adică natura trebuie gustată oricînd şi oriunde, fără să sari peste ce-ţi iese în cale !

Domnişoara noastră a interpretat cum se cuvinte aberaţiile emanate de înfierbîntatul dentist şi, chiar din ziua următoare, l-a invitat pe nene Lambe, la ea acasă, să-i traducă, în direct, fragmentele cele mai spectaculare din „Ars amandi". Unchiu-meu n-avea cartea, însă susţinea că o cunoaşte pe de rost. Posibil să fi fost şi-aşa, deoarece Maca-Maia şi tanti Malica, la vreo săptămînă de la începerea primelor exerciţii de latină aplicată, au organizat un scandal monstru.

Un scandal de pomină, intrat în analele mahalalei noastre. Cînd se-adunaseră toţi vecinii s-o vadă pe domnişoara Tonş în chip de vestală, numai în cămaşă de noapte, alungată din odaia de la drum a casei bunicilor, unde-şi continua lecţiile de „Ars amandi" cu nene Lambe.

Unchiu-meu, supărat foc, deşi apelase la ajutorul lui Jurj Hariga, care sosise şi el, tot în izmene, în fuga mare, să-i care lucrurile în casa domnişoarei de-alături, le obligase pe mă-sa şi pe soră-sa să execute celelalte operaţii de mutare la noul domiciliu. Şi asta în pofida blestemelor şi răgetelor ambelor văduve, care, cocîrjate sub povara geamantanelor, continuau s-o împroaşte pe biata domnişoară cu cele mai rezonabile ocări, printre care „tîrfă", „putoare" şi „scîrnăvie" erau doar nişte simple alintări.

Atunci îşi dovedise nene Lambe sublimele sale cunoştinţe din clasicii latini, cînd, înfăşurat într-un cearceaf alb, smuls de pe patul noii sale gazde, ca într-o togă romană, avînd pe cap ţucalul metalic ce i-l împrumutase aceasta, ca să se ferească de bulgării de pămînt cu care zvîrleau în el Maca-Maia şi tanti Malica, strigase din pragul verandei :

— O, tu, quoque, Brutus !... Brutelor ! Degeaba vă răţoiţi la mine... Vox clamantis in deserto ! Plec de la voi,

nefericitelor, caţelor, că de-aia v-au plecat şi bărbaţii. Mă duc la cine-mi place. Ubi bene, ibi patria ! Na, că v-am zis-o !...

Din noaptea aceea. nene Lambe se mutase la domnişoara Tons. Cu arme şi bagaje.

Sprijinit moral de Jurj Hariga, care-i făcea rost de clientelă, în cîteva luni reuşise să-mbrace în „aur“ mai toate danturile mahalalei. Ce-i drept, nemaiavînd timp să se ocupe şi de gazdă, cam începuse s-o neglijeze. Frînt de oboseală, după o ziuă întreagă de muncă, bietul unchiu-meu adormea pe el, la masă, în timp ce domnişoara Tons îi repeta povestea cu Iuliu Cezar. Zadarnic. Iluzii pierdute. Deşi, în răstimpul de mai sus, nene Lambe chelise de-a binelea, împăratul roman din el se topise. Total. Nu-l mai interesa nimic. Decît să doarmă.

Şi le dormea atît de adînc, încît domnişoara noastră îşi permitea să-şi perfecţioneze studiile cu alţi meditatori. Căpătase gustul latinei... Şi-i încerca pe rînd, unul după altul. Mai întîi a fost babalîcul de Hariga, vechiul ei prieten, apoi Bobe, hăndrălăul, Maţ, cîţiva contabili de la intreprinderea de tăbăcărie, de la Găvana, pentru ca, în cele din urmă, nene Lambe, apucat de-o insomnie neprevăzută, s-o surprindă în bucătărie, angrenată într-o discuţie aprinsă cu asistentul lui Papălină, potcovarul din bariera gîrlei.

Bărbat jignit în demnitate, unchiu-meu sărise la bătaie. După care a zăcut la pat o săptămînă încheiată, avînd şi doi dinţi din faţă lipsă.

Cînd s-a simţit mai în puteri, şi a putut părăsi patul, nene Lambe a abandonat practica medicală. Din ziua aceea a refuzat să mai lucreze în specialitate, optînd pentru vechiul său tratat dedicat sexualităţii. Operă magnifică, de peste o mie de pagini, din care aşternuse pe hîrtie, încă de pe vremea cînd locuia la mă-sa, vreo douăzeci de file pline.

Domnişoara Tonş, revenită la sentimente mai umane, sfîşiată de remuşcări, îl ajuta din răsputeri la elaborarea monografiei. Îl hrănea numai cu muşchi în sînge, bine piperaţi, îl adăpa exclusiv cu vinuri negre, îi crea toate condiţiile necesare, din punct de vedere energetic, pentru a-şi desăvîrşi magistrala lucrare.

În orice caz, — cel puţin aşa susţinea Micuşor Podăşchină, care nu văzuse niciodată manuscrisul respectiv, dar aflase de la maică-sa, tanti Malica.

O scrînteală bizară însă se abătuse asupra domnişoarei Tonş, legată pesemne de materia asupra căreia colabora cu unchiu-meu, dar care a evoluat rapid în accese de furie, culminînd, peste puţin timp, într-o stare ireversibilă, de gravă depresiune nervoasă. Nenorocita, nemîncată şi neodihnită, hălăduia ca o bezmetică prin grădinile vecinilor, sărea gardurile, alerga pe cîmp, se despuia noaptea în plină stradă, pornind să cînte aiurea, printre melodiile ei preferate figurînd şi „Cînd eram pe Ialomiţa, mă iubeam cu ţaţa Miţa !"...

Disperat, nene Lambe se refugiase la Bucureşti, reluínd relaţiile cu familia părăsită. Din cînd în cînd, mai trăgea cîte o fugă pînă la Piteşti, să vadă cum se dezvoltă maladia fostei iubite. La vreo lună, după ultima sa deplasare, prilej cu care unchiu-meu îşi luase adio de la dînsa, domnişoara Tonş dispăruse.

A fost găsită de Jurj Hariga. În privata din dosul casei, unde încercase să se spînzure de-o grindă. Cu cordonul de la halat. Din păcate, fiind putredă, grinda cedase, iar domnişoara Tonş scăpase cu viaţă.

Impresionat de cele aflate, îl mai întreb pe Micuşor :

— Ia ascultă, măi vere, ceva nu-i în regulă în povestea asta ! Ziceai că nene Lambe ar avea-o pe conştiinţă pe nenorocita aia de domnişoară, şi că din pricina lui s-ar fi legat de gît cu cordonul halatului... Ba încă şi mai mult, c-ar mai fi şi astăzi urmărit de amintirea dramei de pe strada Libertăţii. Din moment, însă, ce domnişoara Tonş

s-a dus la privată după o lună de la despărţirea definitivă de colaboratorul ei, înseamnă că unchiul nostru-i absolvit de orice vină. Deci, pe ce te-ai bazat, avansînd sinistra ta supoziţie ?...

Podăşchină rumegă cam lent şi alene argumentele prezentate de mine. La un moment dat, după ce soarbe însă o gură de zaţ, văd că i se luminează chipul.

— Păi, aşa zicea domnul Hariga, cînd umpluse tîrgul cu vestea sinuciderii domnişoarei Tonş ! De fapt, acuma, ascultîndu-te analizînd atît de deştept situaţia, mi-am adus aminte că Maca-Maia şi maică-mea n-au fost de-aceeaşi părere... Încă şi mai mult, pretindeau că nene Lambe se prefăcea că scrie la tratatul ăla, şi că totul era o scorneală de-a lui, pe care-o şi răspîndise printre vecinii noştri de stradă...

— Şi ce-anume ar fi urmărit astfel ?...

— Mă Andi, să ştii că nu eşti prost deloc ! — izbucneşte deodată Micuşor. Tot aşa spunea şi maică-mea... Că ea-i dăduse registrele...

— Ce registre ? — îl întreb extrem de atent, înnebunit de ceea ce-mi era dat să aud.

— Nişte catastife janghinoase, rămase de la băcănia lu' Tatapetre, şi-n care nene Lambe căuta ceva special, uneori împreună cu hodorogul de Jurj, şi de-aia lansase zvonul cu sexualii, aşa zicea maică-mea, ca să nu ştie lumea că umblă după cai verzi pe pereţi !...

Interesant. Foatre interesant chiar. Înseamnă că tanti Raliţa, cînd cărase la Bucureşti hîrţoagele lui Tatapetre, nu luase totul, ci doar ce găsise la îndemînă.

— Măi băiete, şi nu-ţi mai aminteşti ce spunea tanti Malica despre căutările lui nene Lambe ?...

— Păi, nu ţi-am zis ? Că umbla după cai verzi pe pereţi !... Asta e !

— Nu e asta ! Dacă era doar atît, n-ar mai fi încercat să se omoare Tonşoaica...

— Mda ! Se poate şi-aşa... — bombăne îngîndurat Podăşchină al meu. Fiindcă şi boşorogul ăla de Jurj Hariga era vîrît oarecum în chestia asta misterioasă !

— Cum, şi de unde ştii ? — îl chestionez alertat.

— Tot de la mămica... Mai tîrziu, după ce-o luasem pe Camelia, mereu îmi spunea c-o s-o păţească şi ea ca domnişoara Tonş, încurcîndu-se cu tot soiul de bişniţari ! Că Tonşoaica, pare-se, lucrînd în partidă dublă, cu nene Lambe şi cu Jurj, fusese odată surprinsă de-acesta din urmă copiind pagini întregi din registre... Şi că Hariga o bătuse ca o fiară, pînă făcuse pe ea, nebuna aia !

Pe la miez de noapte, obosit de-atîta vorbărie, l-am propus lui văru-meu să-l duc îndărăt la sanatoriu, să se culce. M-a refuzat spontan, informîndu-mă că el rămîne să doarmă la naş' Gligorie, care-şi are odăiţa lui, în cadrul restaurantului cu regim de motel.

Lăsîndu-l în boii lui, l-am avertizat că mă reîntorc de dimineaţă, de vreme, să-mi iau breakfast-ul cu el, avînd să-l mai întreb cîte ceva.

— Şi tu unde-ai să mîi peste noapte ! — s-a interesat Micuşor.

— La Predeal ! Găsesc eu o cameră la vreun hotel !

— Ai' să găseşti pe dracu' !... Rămîi şi tu aici, că numaidecît vorbesc cu Tiţa, să te ia la ea... Adică să-ţi cedeze camera ei ! Aş mai avea şi eu atîtea să-ţi spun, încît mi-ar părea rău să te ştiu prea departe...

Am acceptat pe loc, iar peste cîteva minute eram condus de Tiţa într-o odaie de la mansardă.

Unde chelneriţa m-a abandonat, nu mai înainte de a-mi ura :

— Noapte bună, grasule-frumosule !... Că-mi eşti atît de mare, mînca-te-aş, încît m-aş mira să-ncapi şi singur în pat, darămite c-un suflet pe deasupra... Pa, cumetre, pa, pa !...

26. Informații despre situații la zi

Am adormit greu, frămîntat de toate poveștile pe care le-auzisem. După un somn neliniștit, răscolit de coșmaruri, în care un rol important îl juca răposata domnișoară Tonș, iar cele secundare erau interpretate de cîrnații, fasulele și fuduliile îngurgitate în decursul celor zece ceasuri de conversații „non-stop", m-am trezit cu niște dureri insuportabile. În stomac! Ducîndu-mă la chiuvetă și bînd un pahar cu apă, am realizat că se datorau unei senzații de foame cumplite. Era și normal.

Fiindcă, privind afară, mi-am dat seama că soarele escaladase de mult bolta cerească, iar natura umană (în special aceea aflată în posesia mea) își cerea drepturile. Numai un micromicdejun serios, după atîtea ore de somn zbuciumat, îmi mai putea garanta liniștea sufletească.

Breakfast-ul l-am luat împreună cu văru-meu Podășchină. Servit tot de omniprezenta Tița. Care, cu ochii pe Micky al ei, ne-a ospătat ca la mama acasă, întocmai ca pe niște neamuri sosite în musafirlîc. Și, de parcă ar fi știut că sînt la regim, nu mi-a pus în față decît preparate dietetice. Ceai fierbinte și aromat, care dilată celulele hepatice, nițel gem, puțin untișor, cîteva feliuțe de slăninuță degresată, știut fiind că fierberea acesteia reușește să-i mai elimine din grăsimile suprasaturate, niște ouă moi, lejer cleioase și cîteva cornulețe prăjite pe plită, pînă la completa lor deshidratare. Atîta, și nimic mai mult.

Abia după ce-am masticat bine toate cele de mai sus, conform prescripțiilor medicale, care recomandă o cît mai prelungită insalivare a alimentelor, am trecut la cafele și țigări.

Micușor, care tăcuse mîlc în răstimpul gustărelei de dimineață, reținîndu-și anevoie eterna lui poftă de vorbă,

observînd că încheiasem cu bine ritualul mai sus pomenit, n-a mai putut răbda şi m-a întrebat curios :

— Andi dragă, totdeauna mănînci aşa ?

— Nu ! — i-am răspuns tăios. Numai dimineaţa... De ani de zile sînt la regim. Şi-l respect cu stricteţe !

— Slavă Domnului ! — răsuflă el uşurat. Mi-ai luat o piatră de pe inimă... Credeam că nu te-ai săturat cu ce ne-a oferit Tiţa aseară ! Acuma, sînt perfect liniştit... Nici tu nu eşti mai zdravăn !

Trec peste maliţiozitatea insolentă a lui văru-meu, şi-l poftesc la destăinuiri :

— Ascultă, Micuşor, băiete, deoarece spui că sînt căutat de unchii noştri, îndeosebi de nene Lambe, fii atît de drăguţ şi dă-mi adresele lor actuale, precum şi cîteva informaţii sumare despre ei... Cum o mai duc, ce fac, cu cine au relaţii, însă foarte pe scurt, fiindcă vreau s-ajung cît mai de vreme acasă !

Peste cîteva minute, trecîndu-mi totul în bloc-notesul ce mă însoţeşte pretutindeni, am o situaţie clară a majorităţii parametrilor necesari.

Totuşi, mi-aduc aminte că văru-meu, la despărţirea de-astă noapte, îmi spusese c-ar mai avea ceva de povestit. Deşi mă grăbeam, zgîndărit de unele enigme ce mi se păreau acuma lămurite, s-ajung cît mai urgent acasă, mai zăbovesc la o cafea de vorbă, iscodindu-l pe Micuşor :

— Măi copile, năzdrăvanule, ziceai c-ai mai avea ceva de spus ! Despre ce-i vorba ?

Podăşchină, presimţind despărţirea, se-ntristase de-a binelea. Numai că nu-şi lăcrima ochii. Privindu-mă ciudos, îmi grăieşte alene :

— Măi Andi, la ce carte se gîndea nene Lambe, cînd mi-a povestit c-a apărut un roman, în care ar fi vorba despre Tatapetre, şi că din pricina asta are nevoie de tine ?

— O carte furată, măi vere !... Probabil de-aia vrea să dea de mine, temîndu-se ca nu cumva să fi fost scrisă pe baza vreunor informaţii livrate de subsemnatul... Ei bine, nu-i aşa ! Şi-o ştie mai bine ca oricine. Iarăşi încearcă să ascundă ceva. N-are importanţă. Rezolv eu şi chestia asta, aşa cum am mai rezolvat şi altele... Ştii, ce te mai rog ? De unde ai aflat că Jurj Hariga mai trăieşte, şi-i tot la Piteşti ?... Fii drăguţ, măi Micuşor, şi spune-mi şi mie !

— Păi, cum să nu nu-ţi spun, — îmi zîmbeşte amabil Podăşchină, mai ales că nu-i o problemă atît de complicată... De la nene Lambe ! El mi-a bălmăjit ceva, în legătură cu Hariga... Jurj îl vizitează destul de des. Dealtfel l-am zărit şi eu, odată, intrînd în casă la unchiul nostru, cu nişte registre sub braţ !

Bum ! Asta era !... Sistemul de relee neuronice îmi intră brusc în funcţiune, şi-n creierul meu răsună tot soiul de crepitaţii, contacte şi scurt-circuitări.

Tac, nu dau nici un semn capabil să dezvăluie valoarea informaţiei pe care mi-o furnizase, fără să vrea, Micuşor, şi procedez la operaţiile de retragere tactică.

O solicit pe Tiţa, şi-o rog să-mi prezinte nota de plată, atît pentru consumaţia de-aseară, cît şi pentru breakfast-ul din dimineaţa asta.

— Nu face nici un canci, cumetre ! — mă anunţă negruţa surîzătoare, într-un dialect absolut necunoscut, probabil din vreo regiune ceva mai retrasă a ţării. Cum să luăm bani de la neamuri ? Că ce-om fi noi, căcănari, sau rude bune ! Nu se plăteşte nici un mangot... Totu-i din surplusurile lu' naş' Gligorie ! Că şi dînsului, ţine-l-ar Dumnezeu, îi placi tare mult... Malac ca tălică, n-a mai întîlnit la viaţa lui. Şi, slavă Domnului, i-au trecut mii

prin mînă, pe vremea cînd lucra ca parlagiu, la abatoarele din Bucureşti... C-a fost şi el un cineva !

După ce ne-am despărţit de Tiţa-chelneriţa şi cumătrul „naş' Gligorie", în conformitate cu cele mai străvechi datini ale triburilor locale, îmbrăţişîndu-ne, pînă la sufocare şi frîngere de oase, cu pupături în bot şi pe obraji, ne-am suit în „Bombiţă", eu şi cu Podăşchină, şi-am demarat în trombă spre sanatoriul de la Pîrîul Rece.

Acolo, unde dispariţia vărului meu stîrnise o oarecare panică, l-am predat în bună stare şi nevătămat unei doctoriţe extrem de îngrijorate, despre care numaidecît am bănuit că-i stagiara pomenită de Micuşor. Mulţumindu-mi că-l readusesem la sînul celor ce se ocupau de refacerea nervilor săi, doctoriţa a ţinut apoi să mă însoţească pînă la poarta stabilimentului. Bineînţeles, asta în clipa cînd se asigurase că Micuşor îşi reocupase patul şi nu mai manifesta vreo intenţie de evadare.

În vreme ce-mi strîngea călduros şi recunoscătoare mîna, dînd semne c-ar fi vrut chiar să mă şi îmbrăţişeze, mi-a spus cu glas tremolat :

— Vărul matale-i grav suferind... Dacă mai fuge din sanatoriu, să-şi piardă nopţile cu ştoarfa aia de la motel, c-o ştiu eu ce-i poate pielea, îl bag în cămaşa de forţă, ca pe nebunii violenţi, iar pe putoarea de Tiţa o dau pe mîna miliţiei !... Căci am şi eu o răspundere aici, pentru sănătatea lui Micky !

Surprins de relaţiile, mai mult decît familiare, dintre pacienţi şi cadrele sanitare, am felicitat-o cordial, apreciindu-i calităţile medico-sociale, şi-am plecat cu sufletul împăcat. Micuşor era pe mîini bune ! Pretutindeni. Şi la sanatoriu, dar şi-n sectorul alimentaţiei publice.

Pe cînd rulam în direcţia Ploieştiului, ascultam satisfăcut bîrîitul motorului „Bombiţei", cugetînd totodată la ultimele dezvăluiri operate de Podăşchină.

27. Şedinţă operativă (cu mine însumi, că tot mi-s cît doi)

Şi tot cugetînd aşa, m-am pomenit pe nesimţite, fără să-mi dau seama de trecerea timpului şi-a bornelor kilometrice, pe şoseaua internaţională E 15.

Pe scurt, elementele erau două. Puţine, însă nespus de importante. Din cele povestite de văru-meu Micuşor Podăşchină, reieşea că tanti Malica se aflase în posesia unor registre rămase de la Tatapetre. Acesta era primul element. Şi-al doilea — nene Lambe şi Jurj Hariga, după ce colaboraseră, acum treizeci şi ceva de ani, la conspectarea lor, continuau şi-acum, ajunşi la venerabila vîrstă a senectuţii, să facă schimb de registre.

Dar ce fel de registre ? Aici e-aici... Fiindcă, prin deducţie, rezulta că hodorogii găsiseră ceva, însă care nu-i satisfăcea pe deplin. Şi ce-anume căutaseră cu decenii în urmă, şi încă mai căutau ? După mintea mea — două lucruri. Ori comoara-moştenire a bunicului meu, ori gromovnicul cu însemnările, probabil demascatoare, ale lui Tatapetre.

Dacă Maţ-Bazil Avaru publicase primul volum din „Tare ca piatra“, însemna că primise o parte din gromovnic, fără de care n-ar fi fost în stare să reconstituie biografia bătrînului Petre Coman-Moţoganu.

Deci, nene Lambe dăduse peste gromovnic, şi-l cedase familiei Avaru, sub condiţia de a nu se pomeni numele băieţilor lui Tatapetre. Nu-i exclus însă, să mai fi cerut şi-altceva în cadrul acestei tranzacţii ruşinoase. Iar acest „altceva“, conchid eu, nu putea fi decît ajutorul Harigilor la găsirea restului din gromovnic, acea celebră parte a doua, despre care tot pomenise Tatapetre.

Quod erat demonstrandum ! Cum i-ar fi plăcut lui nene Lambe să califice excelenta mea analiză, pur detectivis-

tică. Adică, asta am avut de spus şi arătat, conform zicalei „ce mi-e-n guşă, şi-n căpuşă !".

Pe drum, depăşind Săftica, îmi schimb brusc destinaţia.

Îmi amintisem de faptul că tanti Malica fusese aceea care-i furnizase lui nene Lambe catastifele. Şi-atunci, se ridicau două noi probleme.

De unde anume făcuse rost de ele. Şi, şi mai important, de unde mai avea hodorogul de Jurj şi alte registre, de-i tot căra lui unchiu-meu acasă noi şi noi mostre.

Aşa că, nu în Bucureşti trebuia să-mi desfăşor cercetările, ci la Piteşti. Unde, mort, copt, era absolut necesar să dau de urmele bătrînului Jurj Hariga, eventual şi de locul unde-şi avea ascunse catastifele rămase de la bunicu-meu. Sau rămase, sau furate !...

Prima filieră, „M. P. Connection" se terminase. Cu bine.

Urma să pornesc pe firele celei imediat proxime. Schimb direcţia de drum, cotesc în dreapta Otopenilor, şi mă-ndrept spre auto-stradă, pe linia de centură.

V. FILIERA SECUNDĂ — „J. H. CONNECTION"

28. Om cunoscut într-un oraş necunoscut

De la Mogoşoaia o iau spre stînga, către Bîldana, conform unor indicatoare de circulaţie bizare, apoi, pînă s-ajung la vestita auto-stradă Bucureşti-Piteşti, îndrumat de alte indicatoare rutiere, rulez pe-o succesiune de căi secundare şi mă pomenesc în... Găeşti. Abia de-aici, cotind-o din nou la stînga, pe-o bretea de racordare, răzbesc în auto-stradă. La jumătatea distanţei dintre cele două municipii.

Relaţiile exacte, privitoare la ruta pe care ar fi trebuit s-o adopt, le obţin la primul punct turistic de pe şosea. Unde, obosit şi nervos, îmi astîmpăr unele dereglaje metabolice apelînd la cîteva iaurturi străvechi, de pe vremea dacilor liberi. Aş fi preferat nişte cotlete albe de purceluş, prezente doar pe lista de bucate, însă se terminaseră în ziua precedentă. Ambele informaţii, şi cele referitoare la rută şi cele privind dispariţia coastelor porcine, mi-au fost furnizate de amabilul ospătar, cînd îmi servise concentratele de acid lactic, mult mai acre decît mutra lui.

— Ehe, tovărăşele, dac-o luai prin Militari, intrai direct în autostradă ! Iar la „Kilometrul 35", binecunoscutul nostru popas turistic de tip motel-han, găseai precis ceva de-ale mîncării... Altă viaţă !... Au şi „şop", şi străi-

nezi, cu ţigări aduse de-acasă, şi pe care le schimbă bucuroşi contra valutei noastre naţionale... Deh, cine te-a pus să baţi drumul Găieştilor ?... Acuma mai rabzi matale, pînă la „Topologul", altă unitate de-a cooperaţiei noastre. Şi-acolo au de toate !

— Este departe ? — mă interesez eu brusc interesat.

— N-aş prea zice... În orice caz, foarte aproape de Rîmnicul-Vîlcii !

Resemnat, îmi înăcresc sufletul cu trei iaurturi. După care, devenit un excelent mediu de culturi acidofile, mă angajez pe splendida bandă de rulare a auto-străzii, cea de la axul căii rutiere, ailaltă fiind în reparaţie, şi mă bucur de avantajele vitezei (permise).

La două şi jumătate, parchez „Bombiţa" în faţa hotelului „Argeş", şi mă reped la recepţie să aflu în ce oraş mă găsesc. La intrarea în localitate, văzusem eu un indicator pe care scria „Piteşti", însă nu mai puneam nici o bază pe asemenea panouri informative. Cu-atît mai mult cu cît, de cînd pătrunsesem în acest oraş necunoscut, presărat numai cu blocuri multietajate, nu recunoscusem nimic din ceea ce-ar fi trebuit să fi fost strada Libertăţii, sau bariera gîrlei, pe unde se pătrundea în Piteştiul copilăriei mele, venind dinspre Bucureşti.

Fetiţa de la recepţie, o drăgălaşă făptură extraterestră, care fuma „Dunhill" şi trăsnea de la zece metri a „Chanel", mi-a confirmat bănuielile. Eram în Piteşti, însă într-un alt Piteşti, total reconstruit, iar drumul pe unde intrasem în localitate se chema „Calea Bucureştilor", fostă strada Libertăţii !

— Domnişoară, — am întrebat-o eu, eşti sigură de ceea ce spui ?

— Vrei să faci pe haiosul, tovarăşele turist, sau eşti cam tralala ! Păi cum să nu ştiu ce spui, dacă m-am născut chiar pe strada Libertăţii, în anul cînd a intrat în demolare ?... Asta-i bună ! Şi ce-ţi mai pofteşte sufletul ?...

Întrucît eram buimăcit de ceea ce vazusem și aflasem, simțeam o nevoie — cumplită și inexorabilă — să mănînc ceva, și-apoi să mă odihnesc.

— Aș dori o cameră c-un pat, și-aș vrea să știu dacă hotelul dumneavoastră are și restaurant ! — i-am răspuns la întrebare recepționerei.

— Are ! Și-i cel mai bun din oraș ! Bani să fie, că balta are pește... Cu camera-i ceva mai greu... N-am decît cu două paturi ! Însă fiind cam multișor matale, taman bine ai să-ncapi în ele...

Îmi plăcea cum privea lucrurile fetița de pe fosta mea stradă natală, dacă se poate spune și-așa. Mai ales de cînd o auzisem afirmînd că hotelul, în care cu onoare lucra, avea cel mai acătării restaurant din localitate.

— Nu-i o problemă, am să mă descurc eu ! — am asigurat-o pe fătuță.

Și m-am descurcat de minune. Dar numai după ce-mi dăduse cheia de la cameră și-mi adusese valiza din „Bombiță", lăsîndu-mi mașina în grija parcajului, cu plată, al hotelului, însă probabil electronic, sau supravegheat printr-un sistem de televiziune interioară, deoarece paznic n-am văzut nicăieri.

Fiindcă, odată ajuns în odaia ce mi se repartizase, la etajul prim, am procedat numaidecît la unele mutări de mobilă, alăturînd cele două paturi, extrem de strîmte, și obținînd unul aproape normal, operație ce-a necesitat totuși, din pricina dimensiunilor încăperii, și deplasarea noptierelor, a măsuței și-a suportului pentru bagaje, pe care le-am îngrămădit, unele peste altele, într-un colț, lîngă fereastră. Prilej cu care, din motive de instabilitate, am izbutit să rămîn fără cana de apă și cristalele de pe noptiere.

În orice caz, avînd o propensiune aparte pentru ordine și gospodărie, am deretícat urgent prin cameră, adunînd cioburile, ștergînd apa de pe parchet, cu prosopul din baie, și punînd covorul la uscat pe radiatorul caloriferului. Care nu funcționa.

În sfîrşit, dezbrăcîndu-mă total, am intrat sub duş, şi, răsucind ambii robineţi, şi de apă caldă, şi de rece, am purces la spălarea sudorii ce-mi scălda trupul. Că muncisem ceva, nu glumă.

Întrucît bateria nu debita strop de apă, ci numai fîsîituri de aer, mi-am rezolvat problema apelînd la celălalt prosop.

Astfel refrişat şi odihnit, am coborît urgent la restaurantul de la parter, şi care se găsea exact sub odaia mea. Aici, avînd în vedere că peste o jumătate de oră, fiind trecute de orele 15.30, localul se închidea, pentru curăţenie, am luat o extrem de frugală gustare, constînd dintr-o unică porţie de iaurt. Altceva nu se mai găsea, întrucît bucătăria îşi încetase activitatea. Însă un iaurt comestibil, mult mai recent decît cel servit la popasul turistic de pe autostradă. Oricum, precis era din epoca noastră.

Pînă la orele 19, cînd urma să aibă loc redeschiderea localului, am pornit într-o mică plimbare, dorind să-mi revăd oraşul în care mă născusem. Şi, timp de trei ceasuri, am bătut străzile, bulevardele şi magistralele.

Din ce în ce mai buimăcit, pînă la urmă am fost nevoit să constat că nimerisem totuşi într-un oraş necunoscut. Nu mai regăsisem nimic din ceea ce fusese altădată. Ce-i drept, nu vizitasem Piteştiul de peste trei decenii. Cu greu, şi încă ajutat de unii trecători, am avut impresia că recunosc fosta grădină publică, unde duminicile cînta fanfara militară, Tîrgul de Vale, dar care acum era o uriaşă piaţă, mai bine zis esplanadă înconjurată de blocuri uriaşe, biserica Domniţa Bălaşa.

Ştiam că tanti Malica locuieşte într-un bloc, aflasem asta de la Micuşor, însă neglijasem să-i cer adresa. Şi nici n-aveam vreun interes imediat, dînsa reprezentînd o altă filieră. Eram totuşi intrigat că Podăşchină-junior, cînd mă informase că locuinţa bunicilor fusese demolată, nu-mi spusese că dispăruse întreg fostul nostru cartier.

Cu inima lejer întristată, fiindcă-mi pieriseră locurile copilăriei, şi nici nu mai eram în stare să le regăsesc, ne-

maiexistînd vreo posibilitate de-a da peste cine știe ce urmă a lor, m-am reîntors la hotel, mai precis spus la restaurant. Eram frînt de oboseală. Și-apoi, de-a doua zi mă așteptau o mulțime de treburi. În special, operațiunile pentru găsirea lui Jurj Hariga. Nici adresa nu i-o știam, și nici cum mai arată.

Pe la nouă și ceva, cînd îmi întremasem organismul vlăguit cu-o cină ușoară, știut fiind că masa de seară-i bună pentru dușmani, motiv pentru care mă rezumasem doar la vreo cîțiva mititei mici și-o vrăbioară de vacă tînără și bine dezvoltată, ședeam la o cafeluță (dublă) și-mi fumam în tihnă țigara. Dar ce țigară ! Curat „Kent" autohton. „Cișmigiu" de-al nostru, sănătos și bățos, bine îndesat și absolut nevătămător. Atît de puternic trebuia să sugi din el, pînă să obții un firicel de fum, încît mi se părea chiar indicat pentru dezvoltarea pulmonilor. După cinci „Cișmigiu"-uri, aveai în pieptu-ți de aramă, precis, un aspirator „Record". Dar și toate șansele ca, într-un timp, tot record, să te lași de fumat. Excelent gîndită și chestia asta, cu țigările „Cișmigiu" !...

Salonul restaurantului era burdușit de lume. De tot felul. Și de-ai noștri, și de-ai lor. Deoarece, devenit oraș puternic industrializat, Piteștiul era vizitat de-o mulțime de oameni de afaceri străini, tehnicieni, specialiști în automobile și petro-chimie, comercianți textiliști și netextiliști, interesați, unii, de produsele noastre din industria mobilei, alții, de cele aparținînd sectorului încălțăminte.

Priveam curios la fauna ce popula restaurantul, distrîndu-mă să ghicesc care-i străinez, și care argeșan. Mai dificil îmi era cu cei sosiți din țările africane și-ale orientului apropiat, deoarece prezentau asemănări amăgitoare cu-o anumită parte din locuitorii orașului.

Cînd a pornit să bubuie și orchestra, o mică formație de muzică rock, rumoarea din sală a sporit fantastic. Ce-nseamnă și muzica !

La cîteva clipe după declanșarea bombardamentului întreprins de bateristul „Dynamite-Group"-ului (așa se chema ansamblul respectiv, după cum am citit pe toba mare a gălăgiosului instrumentist) la masa de lîngă mine și-a făcut apariția o pereche extrem de pitorească.

Era recepționera hotelului, probabil ieșită din tură, și care venise să se deconecteze, însă înțolită ca o „lady-madona", și-un arămiu crețos, cam supramaturat, în haine din import. Blugi, geacă — „Lyon's" !

Chelnerul în calitate de coleg al fetiței s-a prezentat urgent să-și servească prietena. Însoțitorul colorat, extrăgîndu-și din buzunarul de la spate al blugilor un pachet de „Pall-Mall", i-a oferit băiatului o țigară și i-a comandat cu glas gutural :

— Whisky on the rocks, a double !... But the best scotch...

Devenit brusc atent, datorită minunatei pronunții cu care se exprima în engleză piteșteanul meu, am început să trag cu urechea la conversația celor doi, curios s-o aud și pe recepționeră cum se descurcă pre limba lui Shakespeare.

Din păcate, nu se descurca deloc. Dar nici nu scotea o vorbă. Fuma pierdută pe gînduri, cu ochii ațintiți la manevrele cavalerului dînsei. Acesta, tot scormonindu-se prin nenumăratele buzunare ale blugilor, căuta precipitat ceva. Dar nu găsea. Înciudat, i-a tras o înjurătură, tot pe englezește, de mi s-a crîmpoțit pielea spinării. În orice caz, era un nemaipomenit cunoscător al anglo-saxonei, dacă putuse să-njure atît de murdar, cum numai în romanele lui Mickey Spillane îmi fusese dat să citesc.

Abia cînd filologul și-a scos portofelul dintr-un chimir aflat sub brăcinarul blugilor, și i-a arătat fetei niște fotografii colorate, am auzit-o și pe ea cuvîntînd :

— No, no !... Non, pa di tiu !...

Acesta era rezultatul studierii mai multor limbi străine ! Recepționera, pesemne în cadrul unui curs prodat de industria hotelieră, învățase amestecat, și engleza și franceza.

Dar și germana, fiindcă mai tîrziu protesta vehement, destul de corect :

— Nix !... Șvain, coșon, peorcule !...

După ce arămiul i-a comandat chelnerului încă un „double scotch" și două cotlete de porc, folosindu-se de aceeași engleză impecabilă, dar și de-o mimică extrem de expresivă, am realizat că individul era străinez. Iar recepționera, cînd îi spusese „peorc", voise să-l învețe corespondentul românesc al denumirii dulcelui dobitoc din care se confecționează fripturile respective.

După încă vreun ceas, arămiul o dădea bine pe românește. Beat cui, îi cînta fetei la ureche „Johnnie is the boy for me", într-un excelent stil popular, încît n-ai fi zis că poate fi altceva, decît „Sanie cu zurgălăi"... Efortul însă îl depășise, deoarece în clipa următoare adormi cu capul pe masă, lîngă portofelul cu fotografiile familiei (probabil).

Cînd m-am gîndit la fotografiile de familie, mi-am amintit brusc de Jurj Hariga. Precum și de faptul că recepționera se născuse pe strada Libertății.

Și imediat am profitat de ocazie, adresîndu-mă fetei :

— Domnișoară, mai mă cunoști ?...

— Păi, cum să nu ! Cine ți-a dat cazarea ?...

— N-ai vrea să fii atît de drăguță și să poftești la masa mea ?... Aș vrea să-ți cer unele informații despre ulița matale de baștină !

— Dacă faci cinste, atunci e „okey" ! Că niciodată nu-i prea tîrziu ! Deși ar fi fost mai frumos s-o fi făcut de la început, atunci cînd te-am servit atît de prompt și conștiincios... Întocmai cum a procedat și nenorocitul ăsta, care mi-a promis o pereche de blugi de catifea albă și-o masă de pomină, dacă-l ajut să-nvețe limba noastră. Și-l vezi acuma, doarme pe el, ca un bou ?...

Dîndu-l uitării pe vajnicul reprezentant al bovideelor, recepționera trece la masa mea, ia loc pe scaun și se recomandă :

— Eu sînt Mimi, Mimi Papalino, că bunicu-meu era italian !

— Îl știu foarte bine pe bătrînul potcovar din barieră, că și eu sînt piteștean, get-beget, născut tot pe strada Libertății... Italian, însă naturalizat, deoarece lumea-i zicea printr-o deformație de fonie, Papălînă. Mă bucur să-i cunosc nepoata, fiindcă el, în schimb, era un om tare cumsecade !...

Surprinsă, chiar oarecum neplăcut, Mimi mă privește lung. Apoi mă întreabă :

— Al cui ești, și cum te cheamă ?...

— De chemat mă cheamă Conan, adică așa semnez, dar, de fapt, sînt nepotul lui Petre Coman-Moțoganu...

— Aoleu ! — exclamă fără voie recepționera. Doamne Dumnezeule, tălică ar fi trebuit să-mi fii unchi, dacă ar fi să mă iau după poveștile lu' tăticu, care zicea că te țineai de tanti Frosa, și că te-a caftit la meserie, de te-a lăsat mort în șanț, să nu ne strici neamul ! Care va să zică nu ești mort ! Cînd o afla tăticu', o să-și dea cu pumnii-n cap de necaz... Eh, lasă, nu pune la bojoci, c-a trecut atît ama de vreme ! Mai bine comandă-mi și mie o prăjitură, dac vrei să-ți povestesc amintirile mele de pe strada Libertății

— Cu multă plăcere, domnișoară Mimi !... Sfinte Sisoie ce mică-i lumea... Dacă mă procopseam cu Frosa, acum mi-erai nepoțică, și-ți puteam spune Mimi, fără domnișoară !...

— Păi, nu-s chiar domnișoară, deși n-am bărbat, așa că zi-mi Mița, ăsta-i numele meu adevărat, Mimi spunîndu-mi-se doar la hotel, că sîntem întreprindere de lux a-ntîia, și nu se cade altminteri !... Hai, mă nene, nu te jena, că totuși sîntem un soi de neamuri îndepărtate !...

Flămîndă rău, Mița rade rapid două profiterole. Că arămiul, uitînd de masa făgăduită, înfulecase singur cotletele comandate. Abia cînd se consideră sătulă, chiar pînă peste poate, îmi mulțumește frumos, și-mi zîmbește încurajator,

oferindu-mi un „Pall-Mall" din pachetul preluat de la individul de-alături.

— Ce-ai vrea să mai afli de ulița noastră ?... — mă întreabă Mița.

— Draga mea, un singur lucru mă interesează acum ! Unde-l pot găsi pe domnul avocat Jurj Hariga ? Îl cunoști cumva ?...

Mița icnește înfundat, gata s-o pufnească rîsul.

— Păi, cine nu-l cunoaște aici ?... N-a pețit-o el pe Frosa noastră, mătușă-mea, pentru amîndoi nătăfleții lui ?... Vrei neapărat să-l întîlnești ?

— Dar bineînțeles, doar pentru asta am făcut drumul pînă aici !

Mița iarăși dă să rîdă, însă chicotește reținut, și-mi spune galeș :

— Ei, nene, nene, nici nu știi ce bine-ai zis, cînd ai zis „aici" ! Că baba-i peste drum de noi...

— Nu mă interesează nevastă-sa, ci bătrînul Jurj, dragă Mița !

— De dînsul vorbeam, c-așa-i zicem noi, baba, de la babalîcul ! — se explicitează recepționera. Uite-l colo, la masa de lîngă dinamite !

Urmăresc înfrigurat direcția indicată de degetul Miței, gestul de manichiurat și murdărel, și văd numaidecît o... fantomă.

Bine-i zicea lumea „babalîcul". Căci asta și este. O epavă. Însă o epavă înțolită la mare fix, într-un costum din stofă englezească, „sare și piper", cu cămașă albă și cravată gris-perle. Numai chipul și prăbușirea (evidentă) a trupului, cocîrjat de trecerea anilor, îi îndreptățesc porecla. Ceea ce mi se pare ciudat, e faptul că și „babalîcul" privește la mine.

Cuprins de-o neliniște ciudată, o întreb pe „nepoată-mea" :

— De ce se uită la noi ?

Mița verifică spusele mele, pentru ca apoi să mă lămurească :

— Se uită la cavalerul meu... De cînd l-a bătut fi-su, fiara de Bobe, bătrînului i s-a strîmbat vederea, acuma-i fuge mereu ochiu' !

Amintindu-mi de mutra „cumnatului doamnei Avaru", cel care mă amenințase cu pumnul, la Sinaia, pe cînd nu știam că este Bobe Hariga, simt cum mă prinde un tremur de groază. Atunci nu-l recunoscusem, pesemne din pricina bărbii și-a ochelarilor de soare sub care-și mascase figura, însă acuma, mi se suprapun deodată două imagini. Cea a lui Bobe de-acum treizeci și ceva de ani, cînd mă fugărise la gîrla Doamnei, pus pe bătaie, și cea de la cimitirul Pîrîul Rece, cînd jurase răzbunare la mormîntul lui Maț.

Dornic de informații, o chestionez pe Mița :

— Dar de ce l-a bătut în halul ăsta ?...

— A, păi la ei în casă nu-i o problemă ! Mereu se bat, ca chiorii... Pentru bani, dolari, mărci, „Kent"-uri, blugi, ghiuluri și pietricele. Amîndoi, și „baba" și Bobe, sînt cei mai mari bișnițari din tîrgul nostru... De ce crezi că-i aici „baba" ? Ca să se-ntîlnească iarăși cu negustorii lui !

Acum eram mai mult decît edificat. Mai rămînea doar să am o discuție cu marele „bussinesman".

— Poți să-mi spui unde locuiește ?...

— Bineînțeles ! — vrea să fie amabilă Mița, comportîndu-se acum cu totul altfel, de cînd aflase că era cît pe ce să-i fiu unchiul cel bun și generos. După ce li s-a dărîmat și lor casa, hodorogul și-a cumpărat o vilă, împreună cu una, madam Cerchez, nu mai știu dacă o mai ții minte, pe-o ulicioară din dosul blocurilor ridicate pe fosta stradă a Libertății... Dacă vrei, nene, te duc pînă acolo ! Că și noi, eu și cu tăticu', stăm prin preajmă...

— Și dacă mă vede Papălînă, fratele Frosăi ?...

— Nu mai are cum ! — mă linişteşte Miţa. Bandiţii de Zdruhu, băiatul Cerchezoaicei, l-a orbit din greşeală turnîndu-i în ochi vitriol, în loc de picăturile date de doctor... De-atunci ne-a părăsit şi mămica, fugind cu Alionte fratele bestiei de Zdruhu, şi trebuie să am eu grijă de bietu' tata ! Din asta trăim, din lefşoara mea, şi din ce mai pică de la clienţi...

Peste cinci minute, după ce-mi achit nota, plecăm din restaurant.

29. Contactarea strigoiului

Iar peste alte cinci minute, plus vreo jumătate de oră, după rătăciri interminabile, eram înapoi la hotel. Vorba lui nene Lambe : „veni, vidi, vici" — adică fusesem, văzusem şi mă-ntorsesem învingător. Ştiam unde locuieşte Jurj Hariga.

Era o vilişoară drăguţă, de pe vremuri, acoperită cu ţiglă, şi împrejmuită de-un gard metalic, din suliţe date la casat, care reprezentau o reală primejdie pentru oricine ar fi încercat să pătrundă în grădina, destul de mare, aflată în faţa edificiului de-un baroc vetust şi încîntător.

Pe cînd străbăteam holul hotelului, dinspre restaurant tocmai ieşea şi „baba", însoţindu-l pe fostul cavaler al Miţei. Păşea şui, abia tîrîndu-şi picioarele, sprijinindu-l cu eforturi ce-i depăşeau puterile pe arămiul străinez. Care tot beat era, însă oarecum capabil să se deplaseze în sistem dirijat.

Am reuşit s-adorm abia după miezul-nopţii. Mă impresionase cojmelia în care locuiau Miţa şi taică-său, mai curînd un bordei s-ar fi putut zice, şi care s-ar fi prăbuşit

la prima vifornită ceva mai țeapănă. Tot așa, cum mă tulburase și recepționera, la despărțire, cînd îmi ceruse o sută de lei pentru nevoile casei, așa ca de la rudă la rudă, și-mi mulțumise spunîndu-mi „sărumîna, nene !", ba mai pupîndu-mi și dreapta.

Însă cel mai zdravăn mă scoseseră din balamale informațiile obținute. Adică ceea ce-mi ciripise Mița, la restaurant. Afacerile fantastice ale fantomei Hariga, bestialitatea lui Bobe, și, mai ales, prietenia dintre hodorog și madam Cerchez. Căci prietenie trebuia să se cheme sentimentul ce-i îndemnase să-și cumpere împreună casa aceea elegantă. Ca să nu mai pomenesc de impactul produs asupra mea de rostirea numelor lui Zdruhu și Alionte. Atît de cutremurător, încît uitasem s-o chestionez pe Mița despre activitatea lor actuală.

În zori, cînd m-am trezit mai obosit decît mă culcasem, deja rezolvasem planul de lucru pentru ziua aceea. În somn !

La restaurant, spre surprinderea mea, am aflat că trecuse binișor de orele nouă. De-aceea, m-am rezumat la un breakfast sumar, compus doar din patru ochiuri pe costiță afumată, două ceaiuri și-o cană mare de cafea. N-am mai zăbovit să-mi fumez în tihnă „Pall-Mall"-ul dăruit de Mița, cu ambalaj cu tot, și m-am grăbit la „Bombiță".

Cînd am dat să-mi aprind țigara, bricheta electrică îmi dispăruse. Restul era la locul său. Adică volanul, scaunele și spătarul din spate. Satisfăcut de milostivenia prăpăditului acela de hoț, care, dealtfel, nici n-ar fi avut ce altceva să-mi fure, decît cel mult motorul, am demarat în trombă spre vila avocatului Jurj Hariga.

Cînd hodorogul mi-a deschis ușa, după primul sunat, am rămas cu gura căscată. Deoarece m-a poftit extrem de amabil, spunîndu-mi cu glas hîrîit, bătrînesc :

— Eşti în intîrziere, băiete !... Haide-n casă, mai repede, că se răcesc cafeluţele...

— Nu cumva sînteţi în eroare, domnule avocat ? — îl întreb eu stupefiat. Vedeţi bine ?... Nu sînt persoana pe care probabil o aşteptaţi. Eu nici măcar nu mi-am anunţat vizita.

— Mare nevoie aveam de anunţarea ta, copile dragă !... Ştiam c-ai să vii, însă nu chiar atît de tîrziu...

— Dar nici nu mă cunoaşteţi ! — insist eu, convins că bătrînu-i total sclerozat.

— Tronc, Mariţo, c-o ziseşi ! Cum să nu te cunosc ? Eşti băiatul lui Eftimie Coman, feciorul bunului meu prieten Petre Moţoganu....Află că nu-mi închipuiam s-arăţi altfel ca-n copilărie. Ai rămas acelaşi băietan, dolofan şi dulce, care se juca-n grădinile noastre învecinate, a mea şi-a lu' Tac-tu Mare, cu băieţii mei... Bietul Matei, cît s-ar fi bucurat să te revadă. Însă s-a prăpădit, în fragedă vîrstă, cu totul neaşteptat. Ştiu c-ai fost la înmormîntarea lui. Mi-a spus Bobe, care-a reprezentat familia noastră, întrucît eu eram la pat, lovit de-o gripă nenorocită... Ştiu tot, nu mai beli ochii în halul ăsta, că-mi vine să plîng ! Mi-a telefonat şi nor-mea, Fifi, că nu vrei s-o ajuţi la desăvîrşirea operei începute de sărmanul Matei... Nu face nimic în schimb, am să te-ajut eu. Deoarece ştiu ce te doare ! Hai, intră odată, şi nu mai mă ţine în prag...

Năuc de-a binelea, din pricina celor auzite, îl urmez pe babalîc. Babalîc, babalîc, dar totuşi iabraş. Un bătrîn din aceia care nu vor să recunoască vîrsta pe care-o poartă în circă. Hariga a ţinut să mă şi impresioneze. Este îmbrăcat la fel de elegant ca aseară, dar într-un alt costum.

Păşeşte înaintea mea, ghidîndu-mă, pînă pătrundem într-un salonaş uluitor. Uluitor de frumos. Numai mobilă stil, tot soiuri de scrinuri şi gheridoane, măsuţe şi taburete, fotolii şi scaune tapisate. Două pendule uriaşe tică-

iesc monoton şi obsedant, arătînd fiecare altă oră. Pereţii, plini de tablouri. Cîteva din ele, chiar valoroase. N-o duce rău, hodorogul !

Pe-o servantă mobilă, foarte modernă, de parcă atunci ar fi fost scoasă dintr-un film american, observ o instalaţie de preparat filtru, întocmai ca aceea din apartamentul Frosăi Avaru.

Sesizînd că-i admir agregatul „Krups“, bătrînul zîmbeşte pe sub mustaţă, bănuind că-s un cafegiu înrăit şi înverşunat, şi mă pofteşte să iau loc :

— Aşează-te, băieţaş, pe fotoliul ăla, din dreapta, că-i mai solid... Imediat am să-ţi ofer o „dupla“, cum spun ungurii, la Budapesta, unde-am fost anul trecut, ca turist, şi-am adus de-acolo vreo cîteva kile de cafea braziliană extra... De n-o să-ţi placă, să-mi zici mie cuciu !...

Peste un minut, nu mai mult, Jurj turna în ceşcuţe licoarea. Divină ! Atît de concentrată şi amară încît nici n-apucasem să sorb vreo două înghiţituri şi-mi şi fîlfîia cordul.

— Ia şi-o ţigară ! — mă îmbie Hariga, indicîndu-mi un pachet de „Pall-Mall“ aflat pe servantă. Eu m-am lăsat de mult de tutun, încă de-acum trei ani. La vîrsta mea, de peste optzeci de ani, trebuie să mai mă abţin de la unele vicii... Prefer coniacul şi cafeaua, la celelalte a trebuit să renunţ : şi la femei, şi la chiolhanuri, dar şi la anumite performanţe fizice ! Căci, dragul meu, ani de-a rîndul am practicat luptele greco-romane... Acuma nu mai sînt în stare nici de cele greco-catolice, ca să zic aşa. De, ce să-i faci, bătrîneţe — haine grele, cum zice poetul popular. Bei un „Metaxa“ cu mine ?... Haide, nu te preface, trebuie să-ţi placă, întocmai cum îi plăcea şi lui bunicu-tău, regretatul meu prieten, fie-i ţărîna uşoară, că tare mult ţineam la el !

Scîrbit de minciunile avocatului, îl informez tăios :

— Tatapetre n-a băut în viaţa lui „Metaxa“ ! Coniacul său era trăscăul de Măţău...

— Mult mai valoros decît tăria asta, a grecilor ! — nu se lasă debusolat Hariga. Cel puţin trăscăul se fabrica din prune, pe cînd „Metaxa"-ul nu se ştie ce are la bază... În vremurile noastre, cînd chimia industrială domină, totu-i posibil, chiar şi să faci coniac din petrol !...

Întrucît nu mă convinge teoria avocatului, accept un păhărel de „Metaxa". Nu de altceva, dar coniacul este un excelent vasodilatant.

— Acuma, cînd am băut împreună, şi cafele şi metaxale, să trecem la oile noastre ! — demarează imprevizibil Jurj Hariga. Ţi-am promis ajutorul meu, şi-am să mă ţin de cuvînt, fiindcă sînt un vechi jurist şi ştiu ce-nseamnă cuvîntul, tot aşa cum ştiu şi ce te doare... Însă am să fiu extrem de concis, deoarece mai aştept un prieten, care trebuie să pice peste vreo jumătate de ceas. Dacă te interesează, află că-i un om de afaceri străin, din Dubai, sau Kuweit, ceva în genul ăsta, şi căruia îi ofer permanent, total dezinteresat, consultaţii juridice... Pentru gimnastica arterelor cerebrale, de ce să m-ascund după degete ! Deci, pentru ce-ai venit la Piteşti ? Îţi spun tot eu, deoarece am mai precizat o dată că ştiu totul... Te interesează împrejurările în care ţi s-a prăpădit bunicul, în condiţii atît de tragice şi misterioase, precum şi eventualii implicaţi în accidentul cu bicicleta... Este ?...

— Exact ! — mărturisesc eu, uimit de sîngele rece cu care brava canalia de Jurj.

— La fel de mult te preocupă şi registrele bătrînului Petre Moţoganu, unde-şi scria amintirile, gromovnicul, cum îi spunea bietul meu prieten ! Ei bine, nu eşti singurul care le caută... Mai mult nu-ţi pot spune, deoarece mă leagă secretul profesional. Registrele însă, asta nu-ţi ascund, m-au preocupat însă şi pe mine. Din cu totul alte motive. Petre Coman, fostul meu client, atunci cînd dăduse faliment cu băcănia, credea că pierduse procesul cu creditorii datorită nepriceperii mele avocăţeşti. De-aia şi astăzi încă mai răscolesc prin catastifele rămase de la

nenumăratele procese în care-l apărasem pe bătrîn, vrînd să descopăr argumentele necesare dezvinovăţirii mele... Din păcate, bănuiesc că şi mătuşă-ta, Malica Podăşchină, se mai află în posesia unora dintre registre. Însă refuză să mă primească şi să discute cu mine. Din familia voastră, singurul care a acceptat să colaboreze s-a dovedit a fi doctorul Lambe, stomatologul. Căruia, în repetate rînduri, i-am prezentat registrele din arhiva mea. Şi-acum, în zilele noastre, şi cu treizeci şi ceva de ani în urmă, cînd se retrăsese la Piteşti.

Deşi fierbea sîngele în mine, îl întreb pe Jurj :

— Şi-aţi găsit ceva, care să prezinte vreun interes oarecare ? Bunăoară însemnări biografice, sau alte notiţe referitoare la oamenii capabili să-i fie duşmani bunicului, lui Tatapetre ?...

— Nimic ! — îmi răspunde cu neruşinare Jurj Hariga, mai turnîndu-şi un păhărel de „Metaxa". Adică, pentru a fi mai precis, eu unul, n-am dat peste nimic interesant. Alţii, poate da. Fiindcă, pe vremea cînd unchiu-tău locuia în gazdă la domnişoara Tonş, dacă o mai ţii minte pe nebuna aia, am surprins-o odată copiindu-şi unele lucruri din registrele pe care le studiam împreună cu doctorul... În orice caz, am făcut un scandal monstru, deoarece eram convins că tîmpita aia opera în registre pentru alţii...

Interesantă supoziţia hodorogului. De-aceea îl şi chestionez :

— Pentru cine anume ?...

De fapt, ştiam că bătrînul Hariga avea să mă mintă, însă eram curios să văd unde-l duce mintea.

Jurj, privindu-mă-n ochi, viclean şi prefăcut, porneşte să-mi vorbească, de parcă mi-ar fi făcut un mare hatîr, pentru mine anume :

— Măi copile dragă, deşi nu mai practic avocatura de ani de zile, totuşi conştiinţa nu-mi îngăduie să-mi dezvălui nici bănuielile cele mai intime. Dacă o fac acum, e numai pentru că-mi eşti tare apropiat, legîndu-ne o

veche vecinătate, mai ales c-ai fost și prieten de joacă al bietului meu Mateiță... Dar e numai o bănuială... Cred că putoarea de Tonșoaica, o dezaxată sexuală, era agenta secretă, ca să mă exprim așa, a fraților Alionte și Zdruhu Cerchez ! Pentru ei lucra... Iar dovada cea mai peremtorie e și faptul că, după ce-a încercat să se sinucidă, din motive încă necunoscute, a fugit cu Zdruhu Cerchez. Mare amor, mare ! Așa cum și Alionte, frate-său, furase nevasta unuia din băieții lui Papălină, potcovarul nostru din bariera gîrlei... Posedați amîndoi de diavol ! Aveau ceva de-ascuns, din moment ce au preferat să li se piardă urma.

— Și ce-or fi avut de ascuns ? — l-am iscodit pe Jurj, deși știam prea bine că frații Cerchez erau căutați de comisarul Leonică Gingherea, neamul nostru de la poliție.

— Multe ! Însă în primul rînd, și asta-i părerea mea personală, de bătrîn specialist în dreptul civil și penal, participarea lor la accidentul de bicicletă al lui bunică-tu... Îl dușmăneau, și-aveau de ce, și-atunci i-au defectat vehiculul...

He, he ! Face pe prostul Jurj Hariga. Sau, poate, mă crede pe mine prost de-a binelea. Cum, adică, să-i fi sabotat bicicleta ? Vîrîndu-i un par lui Tatapetre, în burtă ?... Prea era de tot !

— Domnule Hariga, mi-ai fi, într-adevăr, de-un mare ajutor, dacă mi-ai putea spune unde sînt acuma frații Alionte și Zdruhu Cerchez ! — îi declar eu hoțomanului de avocat.

— Habar n-am, băiete ! — regretă Jurj (destul de prefăcut). Pe-aici nu i-am văzut, însă am convingerea că madam Cerchez trebuie să știe ceva despre adresa lor actuală... Deși locuim aceeași căsuță, nu am nici un fel de relații cu Cerchezoaica... Nici măcar de bună ziua ! Îmi repugnă persoana ce-a dat naștere unor asemenea năpîrci, ca Zdruhu și Alionte... Eu sînt omul dreptății, atît prin origine socială, cît și prin educația mea de jurist ! Chiar

şi cu băiatul meu bun, carne din carnea mea, am rupt orice legătură... Dacă Bobe a ajuns să se complacă în funcţia de gestionar de birt popular, dînd de mîncare şi băutură lepădăturilor societăţii, nu mai are ce căuta în casa mea !... De-aceea, în realitate, exceptînd gripa pe care-o contractasem, n-am acceptat să-l însoţesc la îngropăciunea sărmanului Matei... Dacă a îndrăznit să dea în mine, bătîndu-mă ca pe hoţii de cai, nu mai este fiul meu ! Mi s-a vătămat şi vederea, în aşa hal m-a călcat în picioare... Din ziua aceea, blestemată zi, l-am alungat şi din casă... Ei, ce zici, eşti mulţumit de sprijinul acordat de bătrînul Jurj Hariga ? Ţi-am fost întrucîtva de ajutor ?...

Ce să-i fi spus ? Adevărul ? Că minţise tot timpul ? N-avea nici un rost. Deşi, pe undeva, îmi fusese de-un oarecare folos. Atunci cînd îşi exprimase bănuielile despre manevrele fraţilor Cerchez.

— Enorm ! — îi răspund eu bătrînului hoţoman, uns cu toate alifiile. Plec de la matale cu sufletul împăcat... Deci, recapitulînd, registrele lui Tatapetre nu cuprindeau nimic deosebit, care să semene a jurnal autobiografic, iar moartea bunicului s-a datorat unui tragic accident de bicicletă, în prealabil defectată, cu intenţie, de bestiile doamnei Cerchez... Îţi mulţumesc mult, domnule Hariga. Îmi pare rău, însă, că nu-i pot fi de nici un ajutor nurorii matale, doamnei Frosa Avaru !

Bătrînul dă din cap surprins, neplăcîndu-i nici lui numele de Frosa. Din moment ce se afla în relaţii telefonice cu nevasta lui Maţ, precis că era informat despre discuţia pe care-o avusesem cu dînsa.

Tocmai cînd străbăteam holul vilişoarei şi intenţionam să-mi iau rămas bun de la marele găinar, s-a auzit sunînd la intrare. Jurj s-a grăbit să deschidă, uitînd să-mi mai strîngă mîna.

Dealtfel, întrucît în clipele următoare ambele braţe îi erau ocupate de pachetele pe care i le trîntise noul

vizitator, de-a dreptul în mîinile întinse, nici nu mai avea cum s-o facă.

Strecurîndu-mă pe lîngă arămiul care-și dezbrăca geaca, fostul cavaler însoțitor al recepționerei de la hotel, am ieșit afară, în curte, răsuflînd ușurat.

Din păcate, mă grăbisem ! N-aveam nici un motiv să mă mai consider ușurat. Pentru că, lîngă gardul metalic, acolo unde-mi parcasem „Bombița", eram așteptat. De cei mai înspăimîntători indivizi.

30. Scurtcircuit (de joasă tensiune)

Fumînd liniștiți, ca și cum ar fi fost dispuși să mă aștepte o viață întreagă, unul din ei „mărășești", celălalt „Kent", iar cel din urmă „Pall-Mall", tanti Ralița, Gig Mironescu și Mița Papălînă, trei, Doamne, și toți trei, priveau la mine intrigați, mirîndu-se că mai aveam stăpînirea de sine să n-o iau numaidecît la fugă.

Pe de altă parte, mă miram și eu, și încă din două motive. Mai întîi, ce căutau aici tanti Ralița și Bilețel, și-apoi, cum de erau împreună cu recepționera ? Să-ți vină să-nnebunești, nu altceva.

De fugit, ar fi fost o soluție. Însă mi se barase orice posibilitate, întrucît treimea mai sus citată se găsea chiar lîngă mijlocul meu de deplasare rapidă. Nemaiavînd nici o ieșire, m-am prefăcut încîntat și m-am îndreptat către ei.

Bineînțeles, ca mai totdeauna, prima m-a luat la rost tanti Ralița, adresîndu-mi eternul ei reproș :

— Al, băiețelule, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Păi bine, domle, ne plasezi pe orbite eronate, trasîndu-ne și mie și lui dom Bilețel niște misiuni insignifiante, pentru ca

matale să-ţi faci singur de cap ? Dar ce credeai, că ne-ai amăgit cu masa aia mizerabilă pe care ne-ai oferit-o la „Casa Scriitorilor“ ?...

Noroc că mă salvează la timp Gig Mironescu, intervenind salutar :

— Nu te mai enerva, coană Raliţo, că-ţi face rău la apetit !... Ca să-i iertăm, măiestrică ne va mai oferi o masă, de astă dată la restaurantul hotelului „Argeş“, pentru a sărbători bucuria revederii, dar şi pentru a-l informa referitor la ştifturile ce-a încercat să ni le vîre pe gît !... Că tot e vremea prînzului... N-am rezon, măiestrică ?...

Cu prilejul prînzului, aşezaţi tustrei în jurul unei mese rotunde (la figurat, se-nţelege), deoarece Miţa Papălînă intrase în tură şi se afla la recepţie, sînt pus în temă cu scurtcircuitarea mea.

Dîndu-şi rapid seama că sarcinile ce li le trasasem erau mai mult decît aleatorii, aşteptaseră înapoierea mea din acţiunea „M. P. Connection“. Cînd realizaseră că zăboveam în exces, îmi luaseră urma. Îl căutaseră pe Micuşor, iar blegul de văru-meu le povestise totul. Şi, nefiind nevoie de-un efort deosebit de inteligenţă, ajunseseră la concluzia că o-ntinsesem la Piteşti. Şi unde altundeva să mă caute, dacă nu la cel mai bun hotel din localitate ? Aici, ospătarul care mă văzuse plecînd cu Miţa şi încă după miezul-nopţii, le furnizase adresa recepţionerei. Tanti Raliţa, foc de indignată, deoarece îşi imaginase că iarăşi căzusem în labele unei obsedate de teapa Frosei, neavînd de unde şti că Miţa-i era nepoată bună, luase un taxi şi-l băgase şi pe Bileţel înăuntru, cam în brînci, şi se-nfiinţase în doi timpi şi trei mişcări la casa Papălînă. Miţa, recunoscînd-o pe celebra mea mătuşă, i-a dezvăluit adresa lui Jurj.

Acuma, totul mi-era clar. Bine că nu asaltaseră vila bişniţarului, aşa cum procedaseră cu apartamentul familiei Avaru.

Pînă s-apucăm lichidarea bucatelor ce alcătuiseră frugalul nostru dejun, ziua respectivă fiind decretată „ziua legumelor", și ne resemnasem doar cu fasole, mazăre, cartofi, conopidă și varză, în varii preparate, am apucat și eu să le povestesc convorbirea avută cu Jurj. Ca să fie și dînșii „în clar" !

La desert, bucurîndu-mă că nu-i putusem oferi mătușă-mii, mare amatoare de profiterole, decît compot de piersice, m-am gîndit că n-ar strica, bîndu-ne cafeluțele, să le fac și asistenților mei o plăcere, arătîndu-mă interesat de rezultatele obținute în anchetele lor.

Mai bine m-aș fi abținut. Deoarece, pînă la urmă, ideea mea s-a dovedit mai mult decît sinistră.

— Păi bine, măi nepoate, — a demarat furioasă mătușă-mea, stingîndu-și mărășeasca în castronelul cu zeamă de compot, și care evident nu-i plăcuse deloc, să mă pui tu pe mine, femeie oarecum bătrînă și de-o calificare profesională superioară, la munca cea mai de jos ? Nu-i frumos !... Trei zile întregi, de dimineață și pînă-n noapte, am stat în podul casei mele din Vergului, înghițind praf și mucegai, ca să trec în revistă, foaie cu foaie, hîrțoagele rămase de la neica Petre... Abia cînd am terminat, mi-am amintit c-o mai făcusem o dată ! Tot îndemnată de tine...

— Îmi pare rău, tanti Ralițo, însă uitasem ! Ce să-ți ofer, ca să te împac ?... Hai, spune, nu te jena, fiindcă astăzi sînt generos !...

Mătușă-mea se uită la mine cam cîș. Apoi, consultîndu-se optic cu Bilețel, îi dă drumul :

— Mai înainte de toate, o vodkă autentică, preferabil „Moskovskaya", ca să-mi revin de pe urma emoțiilor pricinuite de aventurile tale cu femeile... Că-n afară de Frosa și Mița, am aflat de la Micușor Podășchină c-ai mai avut relații neprincipiale și cu Tița, chelnerița de la motel, care te-a condus în toiul nopții la camera ei... Așa-i ?...

— Sigur că nu ! — dau eu să mă explic. Biata fată îmi cedase doar odaia și nimic mai mult... Uite ce-i, îți

dau orice, numai încetează odată cu bîrfele şi interpretările astea ordinare...

— Bun ! Atunci, ca să ne-mpăcăm definitiv, încetează şi tu să ne ţii la o parte de miezul anchetei noastre... Ori lucrăm împreună, ori nu te mai recunosc de nepot. Ca-n poezia aia celebră : „de eşti tu acela, nu-ţi sînt tanti eu !"... E bine ?

Bileţel, care, în răstimpul cît mătuşă-mea sporovăise cele de mai sus, îşi sorbise preocupat cafeaua şi trăsese vreo cinci „Kent"-uri, mă examinează atent.

— Ce s-a întîmplat, Gig dragă, e ceva în neregulă ?... Mi-am înghiţit cravata, odată cu ciorbiţa de fasole, deşi n-am purtat în viaţa mea legătură la gît, sau mi-au căzut cheile de la maşină în cafea ? Hai, spune mai repede, ce te frămîntă, cu ce te-am necăjit ?...

Poetul, oniric după cum îl etichetează critica literară, se dezlănţuie şi el :

— Mă uitam la tine, măiestrică, şi mă tot întrebam...

— Ce ? — intru eu în alertă.

— Oare atît de tîmpit să fiu, Gig Mironescu, zis şi Bileţel, încît să-mi pierd uzul raţiunii, să uit că posed o coţofană de excepţie şi să umblu ca boul, patru zile de-a rîndul, verificînd pe la toate registraturile posibile datele din scrisorile primite de Bazil Avaru ? Slavă Domnului, acuma m-am convins că-s în eroare... Nu eu sînt tîmpit ! Ci cretinul care şi-a închipuit că, ticluind asemenea texte, putea băga groaza în minţile deficitare ale lui Maţ şi Frosăi... Nicăieri n-am găsit nici o urmă de înregistrare a reclamaţiilor în speţă. Nimic, de nici un fel, de nici o culoare !...

— Păi vezi ! — îi declar eu lejer liniştit. Înseamnă c-am intuit just. De-aceea aveam nevoie de cercetările tale. N-ai muncit degeaba, dragă Bileţel... Nici tu, şi nici biata tanti Raliţa. De azi înainte, nu ne vom mai despărţi. Voi doi îmi veţi asigura protecţia, bineînţeles de la distanţă, deoarece de mîine, poate chiar din seara asta, dacă

va mai fi posibil, mă voi avînta pe urmele celei de-a treia filiere !

— Şi care-i aia ? — se interesează tanti Raliţa, brusc înviorată.

— „M. C. Connection“ ! o informez pe mătuşă-mea, botezîndu-mi pe loc şi instantaneu noua acţiune...

— Adică ? — întreabă Bileţel.

— „Madam Cerchez Connection“...

N-am mai dovedit să-mi declanşez operaţiile în seara aceea. Tanti Raliţa abuzase de generozitatea mea, care-i oferisem orice, ca să nu mă mai bată la cap, chiar şi nişte vodkă, şi băuse în decursul după-amiezii patru sute de „Moskovskaya“. Patru sute de grame, nu sticle !

Pesemne din pricina cordialului, vasodilatantului şi eupepticului alcool, pe la şapte seara manifesta o poftă de vorbă, dar şi de mîncare, cu totul ieşite din comun.

Numai apelînd la ajutorul din umbră al Miţei Papălînă, am izbutit să mai astîmpăr din dereglajele metabolice ale bătrînei. Pretextînd că „ziua legumelor“ se terminase, odată cu apusul soarelui, avînd şi relaţii bune cu bucătarul şef, Miţa obţinuse pentru masa noastră nişte preparate absolut mormîntale : muşchiuleţe de purcel, împănate cu costiţă şi căţei de usturoi, tăvălite în mălai şi fripte pe plită.

Nici eu, dar nici Bileţel, n-am mai rezistat ispitei, şi-am întovărăşit-o pe mătuşă-mea în lungul ei drum către o indigestie sigură. Însă nici n-ar fi fost frumos s-o lăsăm pradă lăcomiei declanşate de bătură !

VI. A TREIA FILIERĂ — „M. C. CONNECTION"

31. Demaraj dificil

Nu știu ce ne-am fi făcut, dacă n-am fi avut-o alături de cauza noastră pe buna și amărîta de Mița Papălînă. Continuînd să ne considere rubedenii, organizase cazarea asistenților mei în condiții optime, la camere c-un singur pat, ceea ce ne reducea considerabil cheltuielile de regie. După aceea, cînd tanti Ralița nu-și mai amintea cu nici un preț, unde-și parcase Trabant-ul, surogatul ei de mașină, din care vroia să-și care în odaie efectele personale, mobilizase vreo trei „garçoni", băieți de mare suflet, care-i găsiseră în cele din urmă tărăboanța, tocmai la miliția municipiului. Parcată neregulamentar, în plină stradă centrală, unde nici nu era permisă circulația, mașina fusese ridicată de organele în drept, cu mijloace adecvate, și depusă la păstrare. Contra sumei de lei 300, am recăpătat liniștea sufletească. Atît de necesară unui somn odihnitor.

Odihnitor, e doar un fel de-a spune. Deoarece, pe la trei, dinspre ziuă, tanti Ralița s-a înființat la mine în cameră. Să mă întrebe asupra anumitor aspecte ale conversației mele cu Jurj Hariga.

— Chiar ți-a spus că n-are nici un fel de relații cu Cerchezoaica ? Și de ce, care-i pricina ? — mă tot bosco-

rodeşte mătuşă-mea, trezită la viaţă, după ce-şi umflase ficatul cu-atîta „Moskovskaya".

Adormit, îi răspund şi eu în dodii :

— Omul lui Dumnezeu, dar parcă ţi-am mai spus o dată ! Sînt certaţi, şi încă de mult, de cînd erau copii, şi se jucau în ţărînă...

— Serios ? Dar cu Bobe, cu-ăsta de ce nu se-nţelege ?...

— Tanti Raliţo, zău că nu ştiu, dar dacă ţii totuşi să-ţi mărturisesc opinia mea, cred că din motive de femei...

— Aha ! Bănuiam eu !... Perfect, mai discutăm noi, mîine dimineaţă ! Dar ia stai niţel...

— Bineînţeles că stau, de vreme ce-s în pat şi dorm, adică am să dorm, dacă ai să-mi dai pace ! — îi precizez situaţia mea disperată.

— Stai unde vrei, Al, băieţelule, dacă te lasă conştiinţa, însă mie să-mi spui despre ce femei era vorba... Nu cumva-s la mijloc Tonşoaica şi Frosa Papălină ?...

— Exact ! De-aia au fugit amîndouă, care-ncotro... Domnişoara Tonş cu Zdruhu, iar Frosa cu Bobe şi Maţ...

— Cum aşa, putoarea de Frosa cu-amîndoi deodată ? — exclamă indignată mătuşă-mea.

— Nu deodată, ci pe rînd, că ţi-am mai povestit !... Acuma pot să mă culc ?...

— Dar cine nu-ţi dă voie ? Gata, am plecat, mă duc să cuget la cele două femei fatale... Culcă-te !

N-am mai aşteptat să-mi spună a doua oară. Am stins imediat veioza şi mi-am tras pledul peste cap. Pînă la ziuă, mai puteam beneficia de vreo trei ceasuri de somn bun şi recuperator.

N-am beneficiat ! Pe întunericul din odaie, mătuşă-mea nimerise mai întîi în şifonierul din perete, dărîmînd rafturile şi scoţînd din balamale o uşă, apoi în baie, unde căzuse în cadă. Fiindcă o lăsasem plină deoarece mă temusem de o nouă întrerupere a alimentaţiei cu apă, am fost nevoit să mă cobor din pat, aprinzînd toate luminile, şi s-o pescuiesc pe tanti Raliţa din vană. Nu de-altceva,

dar exista riscul s-adoarmă acolo şi, bineînţeles, să nu se mai trezească niciodată.

Dimineaţa, pe cînd ne luam breakfast-ul la restaurantul hotelului, încerc s-o interoghez pe mătuşă-mea, însă în aşa fel, încît să n-o jignesc :

— Tanti Raliţo, matale ştii cît de mult ţin la cea mai vajnică şi inteligentă mătuşă a mea, de-aia mă-ncumet să te-ntreb : nu-ţi face rău vodka ? De la un timp încoace, parcă te dai din ce în ce mai des la ea. Nu-mi amintesc să te fi văzut vreodată apelînd la tării...

Plină de viaţă, poftă de mîncare şi arătînd splendid, mătuşă-mea mă priveşte surprinsă, apoi îmi răspunde :

— Nu-mi face deloc rău ! Ba dimpotrivă... Vodka elimină, prin topire, colesterolul de pe artere. De la o anumită vîrstă, chiar se şi recomandă medical. Şi nu numai medical, dar şi în stil popular. La ţară, cînd dai un trăscău pe gît, nu se urează „Sănătate ?"... Ce-nseamnă, deci ? Că-i bună pentru întărirea organismului...

— O fi, coană Raliţo, — intervine Bileţel, aprinzîndu-şi o ţigară, dar îl şi înmoaie ! La mine în sat, se urează, de fapt, „Noroc şi sănătate". Adică, numai dacă ai noroc, mai există şanse să fii şi sănătos...

— Habar n-aveţi de ultimele cercetări din medicină ! — decide mătuşă-mea, privindu-ne urît pe-amîndoi. Pe mine să mă lăsaţi în pace cu aluziile voastre, că nici eu nu vă oblig să beţi laolaltă cu mine... Acuma să trecem la chestii mai serioase şi să vedem ce-i facem cu madam Cerchez !...

Cu greu am izbutit să mai reduc din avînturile detectiviste ale companionilor mei, comunicîndu-le că aveam s-o contractez personal pe ilustra mamă a Grachilor, Alionte şi Zdruhu, lor revenindu-le misiunea de-a-mi proteja spatele. Abia după ce le-am relatat la amănunt cum

aveam să procedez, s-au învoit să m-aştepte în stradă, pitiţi în Trabant-ul mătuşă-mii, însă cu motorul în mers. Chestia cu motorul în mers o născocisem pe loc, apelînd la lecturile din literatura de specialitate.

Peste o jumătate de ceas, cînd nu mai rămăsese nimic pe masă, demaram spre vila Hariga-Cerchez. Avînd în spatele „Bombiţei“ un nor uriaş de fum, ca o coadă de cometă. Emanat însă de Trabant-ul mătuşă-mii. Dar care, peste puţin timp, a dispărut brusc. Norul. Dar nu inexplicabil, deoarece, privind în oglinda retrovizoare, am observat că maşina bătrînei fusese trasă pe dreapta, probabil la cererea acelor organe ale serviciului de circulaţie care acuma discutau aprins cu tanti Raliţa.

Găsesc destul de uşor stradela şi vila Hariga-Cerchez, deşi uitasem pe unde şi cum se putea ajunge la ele. În orice caz, peste vreun ceas eram înaintea elegantei construcţii. Din motive de precauţie, parchez mai încolo, la vreo două sute de metri.

Redevenit pieton, mă strecor în curtea vilei, trăgînd cu coada ochilor la ferestrele lui Jurj. De cînd fusesem prima oară, mă tot întrebasem unde ar putea fi oare domiciliul doamnei Cerchez, de vreme ce căsuţa nu poseda şi-un etaj. Ajuns în spatele vilei, cercetez atent acoperişul. Nu fiindcă mi-ar fi trăsnit prin cap că madam Cerchez ar locui în pod, dar ca să mă conving dacă nu cumva există vreo mansardă.

Şi m-am convins rapid. După ce-am căzut de pe scara pe care-o găsisem culcată lîngă perete, şi pe care urcasem pînă în dreptul streşinii. Pesemne că, datorită bufniturii provocate de impactul meu cu solul, cineva s-a sesizat de insolita prezenţă a subsemnatului, deoarece m-am auzit strigat :

— Ei, domnu', pe cine caţi matale ?...

Din pragul unei uşi dosnice, scăpată ochilor mei, mă cerceta iscoditor o băbătie cu părul pus pe moaţe şi-avînd pe dînsa un halat de casă matlasat, înflorat şi lung pînă

la glesne, gen maxi. Doamne Dumnezeule, aschimodia asta împopoțonată și multicoloră să fi fost Cerchezoaica ?

— Aș vrea să vorbesc cu unul din frații Cerchez ! — o anunț pe bătrînă, dorind astfel, dintr-un foc, să-mi dau seama dacă Alionte și Zdruhu nu se întorseseră cumva la casa părintească.

Individa, privindu-mă mai atent, se interesează surprinsă :

— Îi cunoști pe băieții mei ? Cine-mi ești tălică ?...

— Nu mă mai cunoașteți, madam Cerchez ? Sînt Alexandru Coman, nepotul lui Petre Moțoganu, fostul dumneavoastră vecin...

Bătrîna, ducîndu-și mîinile la piept, de parcă atunci se-aștepta la un atac de cord, exclamă răgind înfiorător :

— Formidabil ! Tu ești, Sandule ?...

În viața ei nu-mi spusese vreodată pe nume. Acum însă, tulburată probabil de neobișnuita mea cerere de-a vorbi cu Alionte și Zdruhu, își pierduse cumpătul și uitase că totdeauna mi se adresase doar cu „haimanao!", „pezeveghiule", sau, în cel mai bun caz, „tănăfleciule !"...

Revenindu-și, madam Cerchez mă poftește în casă, de astă dată extrem de amabilă, ba chiar în exces, să stăm de vorbă, și să-i povestesc ce-i cu mine acolo.

— Bine, maică, — îmi reproșează băbătia, se poate să nu mai dai pe la mine atîta amar de vreme ? N-ai aflat c-am rămas singură, fără băieții mei dragi și cu care te-mpăcai atît de bine cînd erați copii... Și bietu' dom Petre, bunică-tău, care te-așteaptă să-l vizitezi la cimitir ! Barem ai fost să-i vezi mormîntul ?... Poftim, ia loc, stai aici, pe fotelu' ăsta ! Ce vînt te-aduce pe la noi ?...

Grea întrebare !

Totuși, mă decid s-o iau tare, din scurt.

— Madam Cerchez, unde-s Alionte și Zdruhu, de zici c-ai rămas fără ei ?...

În clipa următoare, din senin, pufnește într-un hohot de plîns cutremurător. De se zguduie scaunul sub ea.

Apoi, sistînd debitul glandelor lacrimale, purcede să mă informeze, din ce în ce mai amplu :

— De unde să știu eu, Sandule maică ! M-au părăsit imediat ce s-au încurcat cu tîrfele alea de Tonșoaica și țiganca lu' Papălînă... Nenorocire, mare, maică ! Le-a luat Dumnezeu mințile... Că se și-nrăiseră ! Și asta numai din pricina fiarelor cu care se-nhăitaseră. O duceau numai în chefuri și blestemății. Trebuie să-i știi și tu, Sandule, pe-ăia, pe Bobe și Maț, fătălăii lu' Jurj, altă hahaleră și-ăsta, ca și pe Ciompete, fostul comisar de poliție... Ei i-au tras pe băieții mei pe drumul pierzaniei. Pînă și-au luat lumea-n cap, fugind cu ștoarfele de care ți-am spus. De m-au lăsat singură-singurică, să trăiesc ca vai de mine în cojmelia asta... Și cred c-au făcut-o numai din teamă !

— Păi, de cine se temeau ?

— Stai nițel acilea ! Mă-c să-ți fierb o cafeluță, și-apoi îți spun eu tot !

Vroia să tragă de timp ? Cine știe ! În orice caz, pînă avea să se întoarcă aducînd cafelele făgăduite, era timp suficient să întreprind o examinare sumară și rapidă a odăii.

Dar n-a mai fost nevoie. Deoarece, pe măsuța aflată chiar lîngă fotoliul în care mă cazase madam Cerchez, sub fotografia înrămată a celor doi frați Cerchez, Alionte și Zdruhu, la o vîrstă mult apropiată de vremurile noastre, întrucît erau de-acuma maturi și lejer încărunțiți, se găsea un pachet întreg de ilustrate poștale.

Dacă nu mi-ar fi atras atenția o marcă ceva mai acătării, care se ițea de sub teancul vederilor, poate nu m-aș fi uitat la ele. Însă era o marcă austriacă, după cum mi-am dat seama, cînd am cercetat ilustrata respectivă. Dealtfel, și celelalte vederi purtau mărci de-aceeași proveniență. Iar pe una din ilustrate, am mai apucat să descifrez : „Dragă mămico, fii liniștită și ai grijă de tine. Noi o să-ți trimitem în continuare ajutorul făgăduit. Fie prin colete,

fie prin prieteni buni. Poate că-n toamna asta o să te și vizităm. Îți sărută mîinile tale sfinte, A. și Z."

Mi-era de-ajuns. Baba era în corespondență cu băieții. Care se stabiliseră la Viena. Toate ilustratele poștale posedau ștampilele orașului respectiv. N-am mai citit în continuare. Se-auzea tîrșîitul pașilor bătrînei doamne. Bătrînă, bătrînă, dar și mincinoasă !

În timp ce serveam cafeaua, dealtfel excelentă, probabil braziliană sau columbiană, judecînd după aromă și savoare, și-mi fumam țigara oferită de madam Cerchez, „Pall-Mall", întocmai ca aceea cu care mă tratase Hariga, bătrîna cerceta odaia, dorind să-și dea seama dacă nu cumva cotrobăisem prin lucruri.

Răsuflînd ușurată, mai ales cînd observase că fotografia băieților nu fusese mutată de pe soclul teancului de ilustrate, madam Cerchez mă întrebă :

— Să-ți spun mai departe, Sandule maică, de cine se înspăimîntaseră bieții mei copilași ?... Că-i bine să știi și tu, dacă vrei să afli mai multe despre adevărata moarte a lu' Tac-tu Mare !...

— Zi-i, madam Cerchez, nu te sfii ! — o îmboldesc eu, curios s-aud o nouă versiune mincinos-intoxicatorie.

— Păi să știi că-i zic... Ca să se știe ! Fiindcă Bobe-i la mijloc. El e fiara ! El și tac-su... Au încercat, mai înainte de-a se prăpădi dom Petre Moțoganu, să-i tragă pe copilașii mei la o faptă cumplită... Cică să-l bată pe hodorog, adică pe biet' bunică-tu, pînă s-o pișa pe el, așa cum îl snopise-n bătaie și boșorogu', adică tot dom Petre, pe Bobe, nu mai țiu minte cu ce prilej !... Auzi, Sandule maică, ce le dăduse bezmeticilor prin minte ! Noroc că băieții mi-au spus despre ce-i vorba și i-am oprit taman la vreme... Eu, una, de-aia crez c-a murit bătrînu', bunică-tu, fiindcă l-or fi otînjit la-nghesuială Bobe și cu Jurj ! C-aveau și de ce... Este ? Ia spune, cu ce să te mai tratez, Sandule ? Dragul de tine, cît trebuie să fi suferit din pricina pieirii lu' tac-tu mare !... Să nu-ți

dau un păhărel cu întăritor, un „Martell“, sau poate un vizichiu ? Că, din sărăcia mea, n-am voie să-mi cumpăr lucruri ieftine... Asta-i viaţa omului sărman !...

Cînd mi-amintesc de fotografia color, proiectată la mine acasă, cu epidiascopul procurat de mătuşă-mea, şi-n care figura şi matroana de lîngă mine, simt cum mă cuprind toate năbădăile.

Dar un bun detectiv nu-şi poate permite accese de nervi. Deci, mă abţin să izbucnesc într-un asemenea spectacol, aşa cum mă abţin şi de la „Martell“-ul oferit de gazdă. Deşi, de ce să mint, tare mi-ar fi prins bine cordialul mai suspomenit.

— Îmi pare rău, madam Cerchez, însă n-am voie ! Sînt suferind de inimă... Iar medicii mi-au interzis tăriile...

Înduioşată, bătrîna aschimodie mă compătimeşte :

— Sărăcuţu' de tine, Sandule maică ! Întocmai ca şi un nepoţel de-al meu, care s-a prăpădit la nici cincizeci de ani... Cine ştie cît ai s-o mai duci şi tu ! Mîine poimîine dă subitu' peste tine, şi poc, odată te culci seara-n pat sănătos, iar dimineaţa te trezeşti mort !

La auzul pronosticului, mai că-mi vine să-mi plîng de milă. Dar sîntem bărbaţi, şi nu ne lăsăm cu una cu două. Aflasem destule, dealtfel.

Nemaiavînd ce căuta la madam Cerchez, îi promit c-am s-o mai vizitez. Mişcată profund de atenţia ce-o manifestasem faţă de dînsa, hodoroaga, la plecare, îmi dăruieşte, spre surprinderea mea, un pachet de „Pall-Mall“. Neatins.

— Ia-l cu maica, Sandule, să ai la drum ! De-o fi să mori din pricină de tutun, barem să fie unul mai de soi...

Ar fi trebuit să refuz. Însă n-am vrut să dau naştere la cine ştie ce suspiciuni. Cerchezoaica şi-ar fi imaginat că ştiu, sau bănuiesc de unde le are. La urma urmei, nu Alionte şi Zdruhu produceau „Pall-Mall“-ul !

32. Mic epilog, total neaşteptat

După ce madam Cerchez m-a pupat pe frunte, ca o adevărată mamă, cînd îi pleacă feciorul la război, iar eu i-am pupat, prefăcut emoţionat, labele amîndouă, mirosind însă a săpun „Rexona", am căutat să ies din curtea vilei cît mai neobservat.

Iluzii pierdute !

Nici n-apucasem să dau colţul casei, că în faţa acesteia, în dreptul uşii de la intrarea în locuinţa avocatului Jurj Hariga, pic peste o bătaie ca-n Texas, cu urlete şi strigăte de-ajutor, cu oameni claie peste grămadă.

Ca orice om de acţiune, decid că-i cazul să intervin cît mai urgent.

Trag de-un picior, mai trag de-un altul, ba încă şi încasez un toc în scăfîrlie, depun eforturi supraomeneşti să descurc învălmăşeala de trupuri, mîini şi picioare şi, în cele din urmă, izbutesc să-i despart pe combatanţi.

Spre stupefacţia mea, constat că aceştia erau, în ordinea în care-i depusesem pe gazonul dinaintea scării : Jurj Hariga, cu-o mînecă de la haină lipsă, tanti Raliţa, purtînd în mînă pompa mea de umflat caucioace, din dotaţia „Bombiţei", şi Gig Mironescu-Bileţel, în chip de cow-boy, cu pantaloni despicaţi pînă-n dreptul genunchilor, aşa cum îl văzusem odată pe John Wayne într-un western.

Prima îşi revine tanti Raliţa, care şi purcede să orăcăie şi mă ia la rost, în binecunoscutul dînsei stil :

— Domnule Al, nu-i uman ce-se-ntîmplă ! Tălică stai la braşoave cu Cerchezoaica, iar tîlharul ăsta de Jurj abia aşteaptă să te lichideze, pîndindu-te sub fereastra putorii cu satîrul în mînă... De ce nu caşti ochii ?... Dacă nu eram noi, care să-l surprindem asupra faptei, acuma nu te-ai mai fi hlizit ca un papă-lapte !...

Bilețel, după ce-și privește disperat pantalonii extrem de evazați, ține să mă informeze și el :

— Măiestrică, mereu ești în eroare ! Ăștia doi, babalîcul ăsta de jos și hoașca din casă, cu care-ai vrut să discuți, erau înțeleși între ei să te atragă în cine știe ce capcană... Am văzut-o cu ochii mei personali pe madama dumitale, cînd erai înăuntru, cum a ieșit o clipă afară, ca să-i sufle ceva la ureche hodorogului...

Înmărmurit de cele aflate, hotărăsc să-l supun pe Jurj Hariga unui interogatoriu de gradul III, ca la poliție.

— Ia ascultă, domnule avocat, ce căutai sub fereastra vecinei dumitale ?... — îl somez eu, dur și sever, pe bătrînul găinar.

„Baba", alias Hariga, sau, eventual, invers, refuză să-mi dea replica. De fapt, cînd mă plec asupra lui să-i aud răspunsul, constat că nu avea posibilitatea s-o facă. Leșinase.

Vîrsta își spusese cuvîntul. Mobilizîndu-i pe tanti Ralița și pe Bilețel, îl cărăm pe avocat în interiorul vilei. În salonașul cunoscut mie, îl depun pe covor și încerc să-i aplic „primul-ajutor", așa cum studiasem în prospectul trusei obligatorii pe care-o purtam cu mine-n Fiat. Mai întîi îi trag o pereche de palme. Apoi, cu scîrbă, îi suflu în gură, dorind să-i administrez un „bouche-à bouche" ca la carte. Un trăsnitor miros de coniac (ce-i drept, de bună calitate) mă determină să cred că bătrînul Hariga nu era leșinat. Ci mort. Mort de beat, mai exact spus. Le comunic constatarea mea lui Bilețel și mătușă-mii, iar tanti Ralița, ca-n multe alte ocazii, își joacă iarăși rolul ei salutar.

— Stai nițeluș, Al, băiețelule, că ți-l trezesc eu pe dom Jurj în doi timpi și trei mișcări ! Unde mi-i poșeta ?...

Geamantanul, căruia dînsa-i spune cu numele de mai sus, se afla sub capul avocatului, unde-l așezasem cu mîinile mele, să-i țină loc de pernă. Așa că i-l înmînez urgent, extrăgîndu-l de sub țeasta lui Jurj. Acesta emite, la con-

tactul cu dușumeaua, un zgomot de dovleac copt, întocmai ca și mecanismul genții, declanșat de tanti Ralița, care însă sună mult mai sec. Alt material, probabil.

Peste o clipă, mătușă-mea îi picură direct în nări un lichid transparent, dintr-un flacon minuscul. Și, ca printr-o minune, Jurj Hariga se trezește instantaneu din beție. Sărind la doi metri deasupra covorului, și urlînd ca o vită înjunghiată.

— Aoleu, aoleu ! M-a omorît cu vitriol bestia de Ralița ! Că știu ce-i poate pielea... Criminala !... Nu era ea spaima Piteștiului ? De cînd am copilărit împreună, îi plăcea să bată băieții !... E-o sadică, mai rău ca Lucreția Borgia, otrăvitoarea.

În răstimpul monologului de mai sus, atoategrăitor în privința tinereții mătușă-mii, pe care nu i-o cunoșteam, hodorogul de Jurj ne-a dansat un balet echilibristic, grotesc, funambulesc din cele mai spectaculare.

Cînd s-a potolit, tot atît de brusc pe cît îi fusese și reînvierea, am întrebat-o pe mătușă-mea :

— Ce i-ai pus în nas, tanti Rallițo ?...

— Cred că amoniac ! Totdeauna am asupra mea un flacon cu amoniac, și altul cu formol... Amîndouă s-ar putea să fie bune și la beție, deși eu le folosesc pentru bătăturile de la picioare !

Crucindu-mă pe furiș, l-am luat pe avocat lîngă mine, pe canapea, unde căzusem la auzul medicamentului administrat de mătușă-mea.

Cînd am fost convins că bătrînul recuperase total, l-am bătut ușurel pe umăr și i-am spus cu glas blajin :

— Măi nene Jurj, ce cătai tălică sub fereastra Cerchezoaicei ?...

Hariga mă privește cam oblu, apoi îmi răspunde pe loc :

— Copile dragă, dacă nu te-aș cunoaște de cînd erai de-o șchioapă, aș zice că nu ești zdravăn ! Păi te iei după mintea Raliței, matahala asta de mătușă-ta ?... Eram

sub fereastra vecinei, fiindcă acolo-i şi intrarea în beci ! Înţelegi ?

— Nu ! — îi comunic eu nedumerirea. Fiindcă nu se merge la beci, cu satîrul în mînă... Că n-o fi vrînd să-mi spui, că intenţionezi să tragi vin din poloboc cu el !

— Domle, în primul rînd nu era satîr, ci toporişcă, iar în beci eu îmi ţin lemnele... Mă duceam să-mi fac surcele, pentru aprins focul în sobă ! E clar ? Tocmai mă aplecam să ridic chepengul de la intrarea în pivniţă, cînd m-am pomenit în cîrcă cu elefantul...

Bătrînul începea să deraieze.

— Care elefant ?

— Raliţa, măi copile ! — mă lămureşte Hariga. Şi-apoi a mai sărit şi pişpirică ăla, cu floştomoci pe fălci... Eu am dat să fug, ei după mine, şi m-au ajuns taman cînd încercam să mă refugiez în hol... Dacă nu mă scoteai de sub mătuşă-ta, rămîneam extraplat. Mai ales că trăsesem şi niţel coniac, să-mi dilatez arterele... Iar eu cînd beau, de multe ori nu ştiu ce fac. Aşa-i la o anumită vîrstă. Te lasă puterile... Asta a fost tot !

Oarecum edificat, dar nu cine ştie ce, îi mobilizez pe Bileţel şi tanti Raliţa să părăsim cîmpul de bătaie. Ne-aşteptau alte probleme, mult mai arzătoare, la ordinea zilei. Mai ales că ornicul solar pretindea să fie şi ceasul prînzului. Şi nu numai acela, dar şi cel din stomacul meu bine reglat.

În timp ce ne-ndreptam spre maşinile noastre, Bileţel se interesează de părerea mea în privinţa afirmaţiilor emise de Jurj Hariga :

— Ai crezut ceva din ştifturile bătrînului ?...

— Parţial, dragă Gig, foarte parţial. O să discutăm în curînd şi aspectul acesta, acolo unde plecăm acum ! Fiindcă deţin o informaţie nespus de valoroasă, obţinută de la madam Cerchez...

— Şi unde mergem ? — întreabă tanti Raliţa, care iarăşi trăsese cu urechea ei beteagă, dar care percepea totul.

— La masă !

Întrucît ziua aceea nu fusese decretată „a legumelor", ne ospătăm omeneşte. Restaurantul hotelului intrase în concursul „luna preparatelor culinare". Temîndu-se să nu dispară pînă-n seară, am gustat cîte niţel din toate. Şi meritam, dealtfel, după belelele prin care trecuserăm.

La cafele, nişte cafele senzaţionale, participînd probabil şi ele la concursul peste care nimeriserăm, în timp ce fumăm „Pall-Mall", din pachetul dăruit de madam Cerchez, le relatez tovarăşilor mei de drum ce discutasem cu bătrîna doamnă mincinoasă.

Mătuşă-mea, emoţionată de cele aflate, exclamă fără voie :

— Formidabil ! Cum de nu mi-a trecut şi mie prin cap că Bobe Hariga e nodul grobian ? Dacă-l tăiem, întocmai ca Alexandru Macedonschi, atunci putem spune că ne-am rezolvat problemele... Acuma ştiu şi singură ce urmează ! Pornim pe filatura Bobe Hariga conecşăn, cum îţi place ţie s-o dai pe americăneşte. Din fericire, stînd de vorbă cu anumite organe, care mi-au oprit maşina din pricină de fum prea mult, ştiu unde-l putem găsi pe mişelul de Bobe. Tocmai se-ndreptau într-acolo ca să-i ridice permisul de conducere...

VII. A PATRA FILIERĂ – „B. H. CONNECTION"

33. Bairam extravilan, cu bulibaşi, bucluc şi baclavale

Devenit brusc atent, insist să aflu mai multe de la mătuşă-mea :

— Măi tanti Raliţo, fii, rogu-te, mai explicită ! Ce organe şi ce-i cu permisul ăla ?... De unde şi pînă unde, şi cum s-a întîmplat, de-aţi ajuns să discutaţi despre fratele lui Maţ ?

— Dar e foarte simplu şi clar ! Cînd pornisem după tine, cu Trabant-ul, să-ţi acoperim spatele, nenorocita aia de tobă de eşapament fumega în aşa hal, încît nişte băieţi de la circulaţie ne-au rugat să oprim... Ca să-mi regleze dînşii avansul şi carburaţia. Atunci mi-au pomenit de permisul lui Bobe, cînd mi-au spus c-am s-o pat ca şi el, şi-au să mi-l ridice, dacă mai circul prin oraş cu motorul nerevizuit... Ce anume păţise hăndrălăul lui Jurj asta nu mi-au dezvăluit, fiind pesemne secret, însă mi-au explicat, la cererea mea, unde-l pot găsi pe tîlhar ! Şi m-au taxat cu 150 de lei, considerîndu-mă contravenţionistă. Degeaba le-am arătat că n-am nimic de contrabandă în maşină, dar nu mi-a mers figura...

— Şi unde-i Bobe ?...

— Ai să rîzi, cînd am să-ţi spun ! La tarapanaua lui Vică, un neam de-al nostru, nu ştiu dacă-l mai ţii minte şi dacă mai ai vreo idee de crîşma lui din bariera gîrlei...

Tarapanaua „La şapte vaci“ îi zicea pe vremea aceea, înainte de război, acuma-i zice „Bardeziul Doamnei“ !

— Poate „Pardesiul“, măi tanti Raliţo ! — o incit eu să-şi amintească mai clar denumirea actualei tarapanale, deşi nici „pardesiul“ nu mi se părea normal pentru o crîşmă, chiar fostă, îndeobşte apelîndu-se la nume mai atrăgătoare, bunăoară „Restaurantul Constructorul“, „Braseria Ghiocelul“, sau „Gogoşerie“, pur şi simplu.

— Nu, Al, băieţelule, că şi eu m-am mirat, ştiind că doamnele purtau blănuri de hermină, sau caftane dublate cu lutru ! Fiindcă de-o doamnă din vechime-i vorba, de vreme ce tarapanaua unde lucrează Bobe se află chiar pe malul gîrlei Doamnei... Însă aşa l-au botezat, „Bardeziul...“ !

Rămas nedumerit, o mai întreb pe bătrînă :

— Dar cum le-ai justificat „băieţilor“ interesul matale pentru Bobe ?

— A, n-a fost o problemă ! Am zis că nepotu-meu a copilărit cu pezevenghiul, şi-ar vrea să-i facă o vizită...

— Aoleu ! Şi ce-au spus albaştrii ?

— Tot aoleu, şi s-au interesat dacă n-ai cumva cazier... Că şi Bobe are ! De-aia l-au scos din gestiune şi l-au pus doar barman, aşa ziceau băieţii.

— Păi ce nevoie aveai să-l cauţi, de vreme ce nu-ţi vorbisem nimic despre învinuirea lansată de madam Cerchez ?

— N-aveam nevoie de bîrfele hodoroagei... Pe mine mă ajută intuiţia şi flerul, armele perfectului detectiv !

Deoarece discuţia cu mătuşă-mea ameninţa să nu mai aibă sfîrşit, le comunic asistenţilor mei :

— În noaptea asta ne deplasăm la „Barul de zi“ ! Însă ne-mbarcăm cu toţii în „Bombiţă“ ca să nu dăm de bănuit... Prea multe maşini strică. Şi-apoi, cine vine cu turismul său proprietate personală la o tarapana periferică, din bariera oraşului ?

Bietul Gig Mironescu-Bilețel, care pînă în clipa aceea se mulțumise doar să asculte, amuzat și zîmbind pe sub mustața pe care nu-o poseda, conversația mea interminabilă cu tanti Ralița, intervine pe neașteptate :

— Ești în eroare, măiestrică, iarăși nu te-ajută coțofana ! În zilele noastre, toată lumea are mașină... Pînă și țăranii își cară la piață produsele agro-alimentare, cum se zice acum la legume și zarzavaturi, cu „Daciile 1300" ! Alte vremuri, dragul meu, cînd nea Ion se bărbierește cu mașină electrică și-și dă apoi cu „after-shave", iar țața Catița apelează din ce în ce mai frecvent la spray-uri „Helene Rubinstein", fabricate la noi, pe bază de licență !

Pe la opt și ceva, după ce așteptasem să se întunece mai bine, tot bînd la cafele și fumînd, decid că-i timpul să pornim la acțiune și să ridicăm ședința.

— Pe cai, copiii mei ! E vremea să plecăm...

Tanti Ralița, după ce se uită la ceas, mă întreabă nedumerită :

— Plecăm, plecăm, că doar asta așteptăm, dar cum ? Nemîncați ? Fără să cinăm mai întîi ?...

Nițel enervat, îi declar mătușă-mii :

— M-ai înnebunit cu pofta dumitale de mîncare ! Nu te mai satură Dumnezeu, odată și-odată ? Mergem la „Barul de zi", și, fiindcă tot ne vom afla angrenați într-o anchetă discretă, vom face pe mușterii și vom mînca acolo masa de seară... Haideți ! Ce credeți voi că nu-s și eu om, căruia să-i fie foame la ora asta ?...

Peste cinci minute, ne-mbarcam în „Bombiță" și demaram către bariera gîrlei Doamnei. Însă, de astă dată, nu în trombă, deoarece pe timp de noapte niciodată nu-mi permit porniri spectaculare. Oi fi eu as al volanului, dar nici să mă compar cu Emerson Fittipaldi n-am îndrăzneala.

La „Bar de zi — Rîul Doamnei“ (aceasta era denumirea reală şi completă a tarapanalei actuale, după cum am putut citi pe firma de deasupra intrării) am ajuns cu bine. În mai puţin de-o oră. Bîjbîind penibil prin bezna periferiei oraşului. Dealtfel, nici nu i se mai putea zice periferie, fiindcă blocurile erau la doi paşi de fosta barieră.

În orice caz, Bileţel avusese rezon. Zeci de maşini blocau posibilităţile unei parcări. Maşinile ca maşinile, dar şi mai ale dracului erau „TIR“-urile. Tot cu zecile. Autohtone, ceheşti, refegiste, bulgăreşti, irakiene, greceşti — de toate naţionalităţile, ca să zic aşa. Cu greu, strecurîndu-mă cu „Fieţelul“ printre mastodonţii aceia, mi-am găsit şi eu un locşor lîngă un „Volvo“ de 20 de tone. De care m-am lipit ca un artist, manevrînd vreo zece minute. Însă atît de artistic, încît mătuşă-mea n-a mai avut cum să debarce din „Bombiţă“ Portiera din partea dînsei se deschidea doar maximum cinci centimetri. Total insuficient pentru volumul bătrînei.

La urma urmei, neavînd altă soluţie, am tras-o afară, ajutat de Bileţel, înşfăcînd-o de mîini şi de picioare, prin portiera mea. Cu unele neajunsuri. Deoarece, cînd am reaşezat-o pe picioarele ei personale, şi-am reintrat în maşină să asigur „Bombiţa“, trăgînd frîna de mînă, am constatat dispariţia dispozitivului. Spre bucuria mea, nu dispăruse. Era pe podea. Frînt de trecerea mătuşă-mii pe deasupră-i. Dînsa rezistase cu brio. El, nu.

Cînd ne-am făcut intrarea triumfală în „Barul de zi“, mai întîi ne-am crezut la baia de aburi. Nu vedeai nici la cinci paşi. Dar nu erau aburi. Ci fum. Dens şi divers mirositor. De tutun. Cu nasul meu absolut, fiindcă există şi-aşa ceva, nu numai ureche absolută, am depistat imediat prezenţa „mărăşeştilor“, „kent“-urilor, „snagoavelor“, „naţionalelor“, dar şi-a fumului provenit de la tabacul de pipă („Willem II“, made în Holland sau Luxemburg, asta nu mai ştiam).

La bar, în jurul meselor, în picioare, pe lîngă pereți, o faună apocaliptică. Tot felul de oameni. Și buni, și răi, dar și șoferi. Chiar în exces. Șoferi de „TIR“, de autobuze, aflați aici într-o finală pauză de „prînz“, de autoturisme personale, de camioane de mic tonaj, de dube. Înțoliți, care mai de care. Unii în blugi și geace, alții în uniforme de mecanici, mereu mototolitele și unsuroasele salopete, pe cînd producătorii agricoli, că erau și dintr-ăștia, veniseră în portul lor de la țară, — costume din doc, ițari, bundițe, căciuli, blugi rurali, lucrați de neveste, canadiene improvizate, fîșuri, ba chiar și opinci ultramoderne, confecționate din anvelope de tractor. Numai străinezii arătau străini. Străini de atmosfera specifică a unui „bar-dezi“ extravilan. Fiindcă se țineau făloși cu hainele lor strălucitoare, fabricate din tot soiul de materiale plastice (P.N.A., nylon, xylon, polistyren, etc).

Un singur element îi omogeniza. Pofta de viață. Că mîncau și beau frații ca sparții. Ospătarii alergau înnebuniți, cu talerele încărcate de fripturi, cîrnați, cremvurști, momițe, fudulii, măduvioare, ficăței și rinichi, fleici, vrăbioare, abia prididing să-și servească mușteriii. La mese, cuțitele și furculițele zăngăneau infernal, paharele se goleau unul după altul, iar vajnicii cetățeni sporovăiau într-un vacarm dantesc.

— Mie-mi face rău ce văd aici ! — mă avertizează Bilețel, verde la față, și-abia ținîndu-se pe picioare.

— Dar ce ai, omule ? — îl întreb alarmat, temîndu-mă să nu ne demonstreze cine știe ce criză de asfixie, sau, ferească Dumnezeu, de cord.

— Nu știu ! — îmi răspunde cu glas stins poetul. Mă ia cu friguri pe spinare, iar stomacul îmi urlă, mă chinuie, sfîrtecîndu-mi întreg aparatul digestiv superior...

— Să-ți dau numaidecît un antispastic ! Am la mine niște „Lizadon“...

— N-ajută, măiestrică ! — abia mai suflă Gig. Cred că fac un șoc hipoglicemic... Ce mama dracului, nu pricepi că mi-e foame ?...

Cum să nu-l pricep ? Că om sînt şi eu, nu fiară. Parcă mie nu-mi vine să mă caţăr pe pereţi. Dar unde să găsim un loc ? Disperat, privesc în direcţia barului. Barem să m-asigur că Bobe-i acolo. Să nu mi se poată reproşa c-am bătut drumul de pomană...

Era în dosul tejghelei. Sau „barului", cum i se spune mai contemporan. Chiar Bobe Hariga, în persoană. În aceeaşi costumaţie de „gangester"... Cu barbă, de astă dată potrivită mai strîns, tip colier, şi cu mustaţa rasă. Încît ai fi zis că-i olandezul zburător, din opera cu-acelaşi nume. Teribilă făptură. Numai haina de barman, de-un alb suspect, bătînd mai mult în gris-jeg, îl arăta ce este. La ora actuală.

Ajutat de-o fleoarţă, tot în haină fals albă, probabil un soi de bărmăniţă, toarnă din tot genul de sticle în pahare. Coniacuri, trăscăuri, vinuri albe şi roşii, ţuici, vermuturi, campari, mastică, gin, whisky. Că doar sîntem la porţile oraşului, unde vin de se-adapă fel şi fel de muşterii, mai de pe la noi, mai de pe alte meridiane.

În timp ce-şi exercită atribuţiile, ochii îi fug în toate direcţiile, cercetînd clientela, din ce în ce mai nerăbdătoare, iscodind în stînga şi-n dreapta, atent la ospătari, la ceea ce se marchează şi nu, la bărmăniţa care-i înmînează mereu alte şi alte sticloaie. La un moment dat, am impresia că priveşte ţintă la personalitatea mea. O clipă îi înţepeneşte mîna, însă după aceea-şi continuă, ca un prestidigitator, Josefini, nu altceva, ritualurile sale uluitor de accelerate. Uite-aşa se mai încropeşte omul (din spatele barului), din iuţeala lui de mînă şi nebăgarea de seamă a muşteriilor !

Simţind gradul sporit de periculozitate al atmosferei, deoarece maţele îmi ghiorţăie mai dihai ca un dispozitiv de absorbţie a canalelor, pesemne din pricina foamei cumplite ce m-a cuprins, îmi amintesc că şi mătuşă-mea şi Bileţel trebuie să se afle în acelaşi stadiu al disperării.

Privesc la stînga mea, unde mai înainte se aflase Gig şi nu-l mai găsesc. Intrigat, o caut din ochi pe tanti Raliţa Dispărută şi dînsa. Panicat, am impresia că zăresc (c într-o inserţie liminară) silueta inconfundabilă a bătrîne În străfundurile bardeziului, lîngă o uşă deschisă. Toc mai cînd dau s-o pornesc într-acolo, răsună un vaie cumplit, un răcnet de fiară, care-mi îngheaţă şira spinării

— Malamuc ! Mă Malamuuuc !... Nu mă mai cunoşti ?... Tîlharule ! Banditule !... Săriţi, oameni buni !..

Era vocea mătuşă-mii !

Înlemnit de groază, c-o omora suscitatul bandit multiplu, şi încă purtînd un nume atît de maffioso (local) îmi revin instantaneu şi mă elansez, printre mese şi chelneri, în direcţia locului crimei. Dărîm ùn ospătar, cul la pămînt vreo cîteva scaune, cu ocupanţi cu tot, şi peste două secunde mă aflu în pragul uşii respective.

Unde iarăşi paralizez. Tanti Raliţa, care pătrunsese în salonaşul, ca să-i zic aşa, existent în dosul uşii mai sus pomenite, era antrenată într-un soi de lupte greco-romane c-un individ înfiorător. Înfiorător de subdezvoltat. Maximum 1.50 metri ! Aproape 70% din dimensiunile mătuşă-mii. Şi ca înălţime şi ca volum. Bătrîna îl săltase de pe scaun şi-acuma, în momentul apariţiei mele salutare, îl rotea prin văzduh, ca pe-un retevei, strigînd ş vociferînd :

— Mă Malamuc, mă Fir-Lalea, mă, de ce nu mi-a dat de veste că mai trăieşti ?... De ce, mă Fărîmiţă ?.. N-am copilărit noi doi împreună ? Nu ne băteam, ca leii cu toţi janghinoşii din mahala ? Ai uitat ?...

Subdezvoltatul, care se mai chema şi Fărîmiţă, ceea ce corespundea perfect cu datele sale antropometrice chirăia de bucurie, spre entuziasmul asistenţei din „saloon“, aproape sufocat de îmbrăţişarea mătuşă-mii :

— Cum să te uit, fă Raliţo ? Cine te poate uita pe tălică !... C-ai fost totdeauna, mînca-ţi-aş fesul, prietena noastră de nădejde ! Nu ţi-am lucrat noi, eu şi cu fră-

ţiorii mei de culoare, casa ta, fă, de la „Manument" ?... Cine ţi-a turnat fandomentu', fă ?... Mamă, mamă, scoală-te din mormîntu' tău, de la Buh, s-o vezi pe Raliţa noastră, cum mă joacă ursu' dar-ar benga-n ea de ursoaică !... Ho, fă Raliţo, ajungă-ţi, că mi-ai fărîmat oasele !...

Peste cîteva minute, făcîndu-ni-se suficient loc, eram plasaţi în fruntea mesei. Malamuc Fărîmiţă Fir-Lalea, un tuciuriu bătrîn şi firav, un pumn de om, plîngea cu sughiţuri, ţinîndu-şi capul pe umărul mătuşă-mii. Operaţie destul de dificilă, avînd în vedere diferenţa de nivel.

Grupul de meşteri, zidari, dulgheri şi tinichigii, de fapt neamurile apropiate şi îndepărtate ale balaoacheşului, sărbătoreau terminarea ridicării din pămînt a unei case construite la Drăganu, o comună din apropierea Piteştiului. Eveniment pentru care închiriaseră salonaşul în întregime, de la bunul lor prieten şi cumătru, Bobe Hariga.

— Păi e de-al nostru, conaşule ! — îmi explica un bătrîn masiv şi aproximativ cherchelit. N-a ţinut-o el pe Frosa lu' Papălînă, mai înainte de-a i-o trece lu' frat-su ?...

Cînd Fărîmiţă Malamuc şi-a mai revenit, a purces să răcnească la ospătari :

— Fine Gulie, fine Chivule, aduceţi, mă, băga-v-aş în gîrlă pînă-n gît, aduceţi, mă, nenorociţilor, mîncare şi băutură, că mi-au venit rudele de la Bucureşti, şi vreau să le cinstesc !... Ce ne-aţi dat nouă, daţi-le şi lor. Că-s flămînzi şi însetaţi, mînca-i-aş...

Fiind decretaţi de-ai familiei, finii s-au prezentat la mare urgenţă cu cele solicitate. Chiar că eram şi eu curios să văd ce serviseră meşterii lu' Malamuc.

Bileţel, care fusese invitat să ciocnească, pe rînd, cu fiecare din cei prezenţi, pe puţin vreo nouă persoane, bine dispuse şi euforizate, nu-şi mai încăpea în piele de bucu-

rie. Dealtfel, din totdeauna îl știusem mare amator de folclor boldean. Cînd le-a ciripit tuciuriilor și vreo cîteva vorbe pe limba lor, l-au silit, entuziasmați, să mai bea un pahar în cinstea frăției.

— Nu te rușina că ești rom, conașule, c-avem și noi boierii noștri ! Mulți au ajuns mari, artiști și arhitecți, chit c-au fost născuți și fătați de mume balaoacheșe...

Asistați de neamurile lui Fir-Lalea, de-acuma sătule, am fost nevoiți să mîncăm tot ce-aduseseră chelnerii. Și mormanul de fudulii, momițe și măduvioare, și mușchiurile de vacă, în sînge, și cîrnații din carne de berbecuț, preparați în condiții de casă, cu seu și boia iute de ardei. Dacă n-ar fi fost vinișorul acela rozaliu, „din materialul clientului“, cum ne informase cineva din asistență, cred că n-am fi reușit să facem față. Dar am izbutit ! Mai mult de dragul mătușă-mii. Ca să nu-i dezamăgim vechiul prieten din copilărie.

Cînd Fărîmiță Fir-Lalea a aflat că sînt nepotul lui Petre Coman-Moțoganu, iarăși s-a pornit pe plîns. După ce m-a îmbrățișat, udîndu-mă total cu lacrimile sale amare (la figurat) și sărate (la propriu), mi-a declarat sughițînd :

— Mă, știi tălică ce bunic ai avut ? Pîinea lu' Dumnezeu, copile dragă... Dacă nu era dom Petrică, să saie în apărarea țiganilor din mahala, pieream cu toții în diportare ! Așa, datorită lui, am scăpat cu viață, mai mult de jumătate...

Cerînd finilor s-aducă pentru toată lumea cafele și țigări de la șoferii străinezi, Fir-Lalea ne-a povestit îndelung despre pătimirile neamului său. Din cînd în cînd, trăgînd din țigară și sorbind din cafea, Bilețel, foarte tulburat de cele auzite, îl îmboldea să-și continue moderna țiganiadă. Iar Fărîmiță, lăcrimînd, relata despre exod, cum, odată ajunși, nenorociții începuseră să moară de foame și de frig. Mulți dintre ei, ajutați de localnici, o porniseră înapoi, spre țară, iar restul, atîția cîți mai scă-

paseră cu viață, se-ntorseseră abia la terminarea războiului, călare pe vacile furate de nemții în retragere. Pe drumul către casă, mîncați de păduchi, se-mbolnăviseră de exantematic, zăcuseră în cîmp, lipsiți de orice îngrijire medicală, pînă ce natura își spusese cuvîntul, de la caz la caz, și-i ajutase la recăpătarea puterilor.

Neamurile îl ascultau pe Malamuc Fir-Lalea cu răsuflarea tăiată. Nimeni nu mai îndrăznea să scoată o vorbă. Cînd bătrînul, probabil bulibașă al tribului, și-a încheiat amarul reportaj al anilor de pribegie, s-a ridicat în picioare, a dat dușcă paharul din față și-apoi a strigat înfiorător :

— Mă, janchinoșilor, ia chemați-mi-l acilea pe cumătru' Bobe !... Să spună tot... Că nu mai poci îndura ! M-am săturat de mutrele lor, a lu' tac-su și-a fătălăului... S-asculte și oamenii ăștia, ce ni-i dat să suferim din pricina lor !

Tanti Ralița, imaginîndu-și că Fir-Lalea vrea să-și verse cine știe ce venin, intervine cu blîndețe :

— Mă Malamuce, ai băut prea mult, astîmpără-te !

— Tu, fă Raliţo, să taci !... Nu te băga unde nu-ți fierbe oala... Mai ales că erai neam bun cu dom Petrică. Crezi, fă cumătro, că bătrînu' o murit de moarte bună ?... Iacă, nu ! Și-o să ne spuie Bobe tot ce știe... Că știe, tu-l în Dumnezeii lui !

În momentul cînd Fir-Lalea făcea unele referințe la apartenența ortodoxă a suspomenitului, în pragul ușii se ivește chiar persoana respectivă. Urlînd ca un nebun, i se adresează, deloc politicos, lui Malamuc :

— Pe cine-njuri tu, mă nenorocitule ? Pe mine, care ți-am dat de lucru ?... Care te-am scos din rahat, pe tine și pe balaoacheșii tăi... Ia vină mai încoace, să-ți zic și eu una !

Bobe Hariga nu era singur. Lîngă el, în stînga și-n drepta, dar și în spate, stăteau gata de bătaie vreo cinci hăndrălăi. Fiecare ținînd în mînă cîte-un levier. Erau, mai

mult ca sigur, şoferii de pe „TIR“-uri, chemaţi într-ajutor de barmanul cu ochelari de soare..

Fără să mă simt cîtuşi de puţin tulburat de aspectul tensionat al divergenţelor de păreri existente, mă retrag lîngă Bileţel şi tanti Raliţa. Totodată, mă dau şi lîngă meşterul acela masiv, trăgîndu-l mai lîngă noi. Şi le suflu tuturor :

— Fiţi atenţi, cînd dau năvală haidamacii lui Bobe, ascultaţi comanda la mine ! Am şi analizat situaţia, şi nu-i chiar atît de cotoioasă...

Ceea ce prevăzusem, s-a declanşat în clipa următoare. Bobe, sesizînd că Malamuc nu manifesta deloc intenţia să vină la el, aşa cum îi ceruse, îşi închipuie că, de teamă, bătrînul intrase în panică şi făcuse pe el. Considerînd ca şi create condiţiile favorabile, le ordonă şoferilor :

— Pă ei, băieţi !... Să-i învăţăm minte !...

Iar, după aceea, imediat ce-şi lansează strigătul mobilizator, se avîntă, laolaltă cu haidamacii, înspre grupul meşterilor adunaţi în jurul lui Fir-Lalea. Cu levierele ridicate, ca nişte toiege, gata să-i otînjească pe bieţii oameni.

În acelaşi moment, le comand şi eu partenerilor mei :

— Răsturnaţi-le masa în faţă, peste ţurloaie !... Repede, fără milă, c-altminteri ne pocesc ăştia !...

Bătrînul meşter, burduhănos şi îndesat, de-ai fi zis că-i o butie de cincizeci de vedre, ridică masa la care şezusem cu toţii, ca pe-o nimica toată, doar cu-o unică opintire, şi-o zvîrle înaintea atacanţilor. Efectul impactului este formidabil, fascinant. Bobe Hariga şi cei patru sau cinci năvălitori cretinoizi, în clipa următoare sînt cu toţii la duşumea, împiedicîndu-se da barajul ivit în direcţia lor de mers.

Acuma era cazul să profităm de şansele oferite. Şi le strig foştilor mei comeseni :

— Imobilizaţi-i ! Fiecare cum poate şi cu ce poate !...

Cei şapte meşteri mari, calfe şi zidari, şapte, opt sau nouă, asta nu mai conta, pun mîna pe scaune, pe farfurii, pe talerele de lemn utilizate la servirea fripturilor şi a celorlalte organe şi măruntaie şi purced să-i pocnească la cap pe asaltatori. Unii la cap, însă alţii, mai meticuloşi, apelînd în exclusivitate la talere, toacă la mîinile şi picioarele celor aflaţi la sol, mărunt şi cu dexteritate, de parcă le-ar fi aplicat o procedură fizioterapică din cele mai inedite. Să-i tămăduiască definitiv de eventualele suferinţe reumatismale.

Cînd Bobe dă să se ridice în capul oaselor, tanti Raliţa îi administrează la scăfîrlie un scaun lejer, din cele cu fundul confecţionat din placaj subţire. Placajul cedează, şi-n secunda cealaltă „gangesterul" poartă pe grumaz scheletul scaunului, iar capul şi-l ţine în afară. Prilej minunat pentru mătuşă-mea ca să-i dea lovitura de graţie. De astă dată, cu tava de lemn masiv, cu care ospătarii căraseră tacîmurile şi vesela ospăţului şi-o lăsaseră la îndemînă, pentru debarasarea ulterioară. Nefiind placaj, la contactul cu ţeasta gangesterului tava reculează elastic şi spectaculos, revenind de vreo două, trei ori la loc, adică la capul lui Bobe. Care obiect, rezonînd înfundat, cedează instantaneu. Iar posesorul adoarme numaidecît, cufundîndu-se într-un somn adînc şi relaxant.

Puterea exemplului îşi dovedeşte urgent roadele. Pentru că Bileţel, urmat de oamenii lui Malamuc, destupă fundurile celorlalte scaune aflate la dispoziţie pe capetele şoferilor. Cînd aceştia se pomenesc cu gulere de lemn, sînt şi ei adormiţi. Nu cu tava de lemn, ci apelînd la levierele pe care le aduseseră. De unde să ştie dobitocii c-aveau să fie serviţi chiar cu „materialul clientului" !

Asistenţa răsuflă uşurată. Malamuc Fir-Lalea organizează dereticarea „şaloon"-ului, meşterii reaşează la loc masa, aduc alte scaune din restaurantul bardeziului, pustiu la ora aceea, deoarece Bobe, mai înainte de asaltul final, avusese grijă să-nchidă localul, iar eu şi cu polobocul meu

de meşter, cel care zvîrlise masa, îi tragem la o parte pe cei căzuţi în luptă. După aceştia se odihneau, în pace şi onor, cu spatele rezemat de peretele dinspre uşă, Bileţel mă întreabă curios :

— Măiestrică, acuma ce-i facem cu vagabonzii ?... Cum se procedează în asemenea situaţii, îi îngropăm în curtea bardezjului, sau îi aruncăm în gîrla Doamnei, că tot curge pe-alături ?...

Oniricul meu de poet se credea în Texas. Îl trezesc la realitate, informîndu-l părinteşte :

— Gig dragă, nu te lăsa amăgit de aspectul western al incidentului ! Mai bine pune osul şi ia cîţiva prieteni de-aici, şi du-i pe şoferi în camera frigorifică din spatele tejghelei bardeziului...

Bileţel, pricepînd imediat umanitatea gestului, exclamă încîntat :

— Aha ! Va să zică nu-i omorîm, că nu sîntem criminali, ci îi congelăm la minus douăzeci de grade ! Perfect !... Să mai gîndească şi ei la rece...

— Omul lui Dumnezeu, bagă-ţi minţile-n cap, îl dojenesc eu excedat, cum îţi închipui că mai funcţionează motorul frigiderului !... Unde-ai mai pomenit aşa ceva ? Instalaţiile astea merg primele două, trei luni, apoi aşteaptă cu anii să fie reparate... Îi duci acolo, dragule, ca să-i închizi, nu să-i îngheţi, că doar nu sîntem institut de criogenie !

Gig Mironescu dă aprobativ din cap, mai adresîndu-mi însă o ultimă întrebare (să sperăm) :

— Dar de ce numai şoferii ? Cu Bobe Hariga ce-i facem ?...

— Îl păstrăm în mijlocul nostru ! Avem de discutat cu personajul...

Pînă-şi îndeplineşte misiunea Bileţel, ajutat de vreo cîţiva meşteri din grupul Malamuc, sub îndrumarea directă a mătuşă-mii, care le arată cum trebuiesc tîrîţi şo-

ferii iadului, după ce le sînt extrase scheletele scaunelor din jurul capului, eu îl pregătesc de convorbire pe Bobe.

Asistat de Fir-Lalea și de bătrînul „maciste“, cel care răsturnase masa, îl montăm pe barman într-un scaun fără fund. Pentru mai multă stabilitate, îl îndesăm bine în rama acestuia, împingîndu-l cu forțe reunite. Abia cînd îi ajung genunchii la gură, ne putem declara satisfăcuți. Bobe, însă, n-aș crede. Deocamdată, fiind încă în stare de leșin post-raumatic, n-are nici o părere.

Taman cînd dădeam să ne-așezăm la masă, pentru a ne mai trage și noi sufletele, un strigăt victorios se-aude dinspre restaurant :

— Ia uitați ce-am găsit ! A noastră, fraților... O declarăm pradă de război, și-o consumăm pe loc !

Tanti Ralița, căci dînsa era sirena ce ne-asurzise, pătrunde în salonașul nostru cu-o tingire imensă pe brațe. Malamuc, amintindu-și de tava cu care-l pocnise mătușămea pe Bobe în cap, dă să se-ascundă sub masă, la mare urgență.

— Malamuce, stai blînd și nu te speria ! — îl tempereaza bătrîna. Ce credeți c-avea banditul în camera frigorifică ?...

Privind la tingire, o uriașă construcție metalică, de dimensiunile unei roți de Trabant, îmi exprim opinia, considerîndu-mă solicitat :

— Dacă-i din aramă, precis trebuie să fie vreun scut antigloanțe !... Am mai văzut chestia asta, în filmul ăla celebru, cu Clint Eastwood, „Pentru un pumn de dolari“...

Cînd tanti Ralița depune tingirea pe masă, ne anunță ce reprezenta obiectul găsit, dispensîndu-se de părerile noastre :

— Nu-i nici pavăză și nici armură medievală, bernebecilor ! E-o tingire de pe vremuri, gospodărească, plină cu baclavale... Dar ce baclavale, Dumnezeule, să le mănînci din ochi, nu altceva ! Avem ce discuta cu gangesterul nos-

tru, în timp ce-o să-i radem tingirea. C-ajunge pentru toţi, cel puţin două porţii de cap de om...

Intrigat de baclavalele găsite în camera frigorifică, şi care [illegible]erea nici o garanţie de păstrare în condiţii optime, nefuncţionîndu-i motorul, după cum şi bănuisem, dealtfel, le comunic celor de faţă, sesizînd c-abia aşteptau să se repeadă asupra tingirii :

- Puţintică răbdare, fraţilor-cumnaţilor ! Pînă se trezeşte Hariga, să răspundă întrebărilor interogatoriului la care-l vom supune, printre care va figura şi problema baclavalelor, nimeni nu se-atinge de ele ! E clar ?...

— Ba nu-i deloc clar, măiestrică ! — protestează Bileţel. Ce-are turcul cu pistolul, adică, pardon, cu baclavaua ? Mai întîi le consumăm, aşa cum prea bine a propus coana Raliţa, şi-apoi îl luăm la întrebări... E cineva contra, există abţineri ? Că pentru, bănuiesc că sîntem cu toţii. Mai punem la vot ?...

Îmi dau imediat seama că doresc să se-aşeze la masă.

— Perfect, mai înainte de toate baclavaua, şi-apoi interogatoriul ! Ca să fim cu sufletele împăcate, şi să putem judeca fără părtinire... Daţi-i drumu', băieţi...

În timp ce ne delectăm cu fantasticul şi morbidabilul preparat de cofetărie, mă uit atent la comesenii mei. Fericiţi de cum se terminaseră lucrurile, oamenii lui Malamuc, tanti Raliţa şi Bileţel se îndeletniceau cu ingurgitarea baclavalelor. Fără linguriţe, cuţite şi furculiţe. Numai Bobe părea absent. Ba nu ! Căci observ cum îşi deschide ochii. Pe rînd. Mai întîi stîngul. Apoi, după ce-l închide la loc, apelează şi la dreptul. Probabil, neplăcîndu-i ceea ce vede, trage oblonul şi-acestuia. Mai mult ca sigur, încearcă să-şi revină de-a binelea, dar să şi asculte la ceea ce vorbim.

Ca să-i fac şi lui o plăcere, îl solicit pe Malamuc :

— Nea Fir-Lalea, cum rămîne cu barmanul nostru ? Îl turnaţi mîine, odată cu betonul fundaţiei de care mi-ai pomenit, sau îl zidiţi mai tîrziu, în pereţii casei ?

Bătrînul Fărîmiţă nu pricepe despre ce-i vorba. Şi-n momentul cînd tocmai intenţiona să-mi ceară precizările necesare, Bobe Hariga porneşte să urle ca din gură de şarpe :

— Nu sînt eu de vină, nu mă omorîţi ! Spun tot, n-am s-ascund nimic ! Măi Comane, ne cunoaştem de mici copii, nu-i lăsa pe-ăşta să mă vîre în betoniera lor, că şi-aşa sînt sensibil la umezeală şi praf...

Ia te uită ! Înseamnă că Hariga ştia cine sînt. Interesant. Foarte interesant. Merita să-l ascultăm. Să aflăm ce vroia să spună prin „nu sînt vinovat !"...

34. Mărturisiri incomplete, totuşi edificatoare

Ceea ce-a urmat, depăşeşte orice imaginaţie. Chiar una maladivă.

În timp ce asistenţa, cutremurată de precipitarea evenimentelor, îşi sugea şi lingea degetele de siropul baclavalelor servite manual, Bobe purcede să povestească.

La început, ne schiţează o autobiografie sumară, referindu-se în special la anii copilăriei. Cînd în permanenţă fusese bătut măr şi obijduit de taică-său, marele avocat Jurj Hariga. Apoi trece spre adolescenţă, jeluindu-se că n-avusese parte de-o tinereţe prea fericită, fiind atras, tot de taică-său, în haita fraţilor Zdruhu şi Alionte Cerchez, cu care participase, sub conducerea comisarului Ciompete, şeful lor din umbră, la acţiunile de jefuire a caselor ţiganilor trimişi în deportare.

La terminarea războiului, Jurj Hariga îl silise s-o ia de nevastă pe Frosa, fata unuia reîntors din pribegie, potcovarul din bariera gîrlei, Papălînă, ca familia lor să nu

aibă de suferit de pe urma răzbunării celor ce pătimiseră din pricina avocatului şi-a asociaţilor săi — fraţii Cerchez, comisarul Ciompete, domnişoara Tonş, madam Cerchez şi-ncă vreo cîţiva prieteni din mahala.

— Dar de ce vă era teamă ? — insist eu să-mi furnizeze mai multe detalii.

Bobe mă priveşte nevinovat, apoi îmi explică .

— Măi Comane, tu ştii cum e lumea, se ia după zvonuri... Cînd s-a dat iama prin casele ălora, cîteva nopţi la rînd, unii au început să-şi bată gura că am luat şi noi parte, eu şi cu tăticu, la prădarea averii lor. Nu-i adevărat ! Numai Ciompete şi cu fraţii Cerchez s-au ocupat de treaba asta... Tăticu a şi protestat chiar. Însă Ciompete i-a tras o labă, şi ne-a pus să cărăm lucrurile furate, ameninţîndu-ne că ne snopeşte în bătăi dacă nu-l ajutăm la curăţirea cartierului. Şi asta numai din cauză că, mai înainte, ne lăsaserăm atraşi la vreo cîteva reuniuni organizate de Ciompete, acasă la madam Cerchez, unde ne distraserăm cîntînd melodii naţional-tinereşti, bînd şi trăgîndu-ne în poză. Asta-i motivul pentru care ne luase cu el, că ne şi spusese atunci : „dacă aţi cîntat şi băut cu mine, şi v-am mai dat şi haine din bănuţii noştri, cu centuri şi diagonale, trebuie să jucaţi cum vă ordon, şi nu mai puteţi da îndărăt !"... Dar noi ne-am ţinut mai la margine şi nu ne-am băgat decît la cărat, atîta şi nimic mai mult. Iar Ciompete a rămas cu rîcă împotriva noastră...

— Dar şi tu ai rămas prieten la toartă cu Alionte şi Zdruhu ! — îi atrag eu atenţia.

— De nevoie, Comane, de nevoie !... Altminteri mă luau la poceală... Şi-atunci m-am prefăcut că sînt de-al lor. Dar nu eram, în adîncul sufletului meu. Nici cînd au vrut să-l bată pe bunicu-tău, pe dom Petre Moţoganu...

Auzind de Tatapetre, am simţit deodată cum porneşte să-mi fiarbă sîngele în vine. Mi-am stăpînit însă nervii, şi l-am întrebat pe Bobe :

— Şi cînd a fost asta ?...

— Păi să vezi, chiar în ziua cînd s-a prăpădit bătrînu' ! Noi eram la pîndă, adică ei, fiindcă tata şi cu mine, nevrînd să participăm la bătaie, că-ajungeau numai Alionte şi Zdruhu, stăteam în casă şi priveam pe fereastră la Cerchezi... Ăştia se ghemuiseră lîngă gardul dintre noi şi grădina voastră. Cînd s-a ivit bunicu-tău, călărind pe bicicletă, Zdruhu a sărit peste palan şi i-a ieşit în cale... Asta-i tot !

— Cum asta-i tot ? N-aţi văzut ce s-a petrecut mai departe ?

— Nu ! Că ne-am speriat, auzind răcnetul scos de dom Petre... Şi numaidecît am fugit în sufragerie. Tăticu zicea că să nu ne vîrîm în chestia asta murdară. Şi nu ne-am vîrît, i-am lăsat pe ei... Aşa că nu ştiu nimic. Şi nici vinovat nu sînt, de vreme ce nici n-am văzut, şi nici n-am auzit ce s-a întîmplat. Abia a doua zi ne-am întîlnit cu Alionte şi Zdruhu, după ce murise bietu' bunicu-tău, şi-ăştia ne-au spus că nu mai fusese nevoie să-l caftească, deoarece bătrînul se-mpiedicase cu bicicleta de-un ciot, şi se dăduse peste cap...

Malamuc, îngrozit, vrea să se repeadă la Bobe. Îl opresc, spunîndu-i :

— Lasă-l în pace de nenorocit ! N-ai auzit că nu ştie nimic precis ?

— Minte de rupe pămîntul, cumetre... Minte ca un porc de cîine ! Ştie mai multe... Fiindcă a rămas prieten cu Cerchezii, dar şi cu Ciompete. Mi-a povestit nevastă-mea, care nu fusese cu mine la Buh. Pe cînd voi îl înmormîntaţi pe dom Petre, comisarul stătea ascuns în casă la avocatu'... Iar într-o noapte, că i-a văzut Lina, fiindcă venise după nişte găini la coteţu' hoţomanului de Jurj, au tot cărat la lucruri din magazia voastră, cea de peste drum de şopru... Cu toţii, şi Ciompete, şi avocatu', dar şi Alionte şi Zdruhu ! Şi era şi ăsta cu ei...

Acum îmi vine mie să mă reped la Bobe și să-l înșfac de gît. Însă intervine tanti Ralița, care mă atenționează :

— Ia stai, măi Al, băiețelule ! Ce cărau banditii din magazia lu' Tac-tu Mare ? Nu ești curios ?... Dacă nu spune căcărează ăsta de Bobe tot ce are pe suflet, atunci mă ocup eu de el, și-l bat pînă-l fac să se scape-n nădragi !... Ce-aveați de luat din averea bătrînului, mă beșleagă ? — îl somează mătușă-mea pe barmanul intrat în dificultate.

Hariga, înfundat pînă la brîu în scheletul scaunului, dă să se miște. Probabil, din pricina poziției, îi cam anchilozaseră mădularele. Însă bătrîna interpretează eronat intențiile acestuia, închipuindu-și că vrea să fugă. Și-i trage o scatoalcă, atît de țeapănă, încît nefericitul cade la pămînt, bineînțeles cu scaun cu tot. Mătușă-mea, nemiloasă, îl ridică la loc, trăgîndu-l de bărbuță. Operație pesemne dureroasă oarecum, deoarece Bobe purcede să urle, pentru ca apoi să izbucnească în plîns. Un plîns isteric, întrerupt de sughițuri.

— Spun tot, coană Raliţo, dar nu mai da în mine ! — declară Hariga în clipa cînd face o pauză, trecînd la alt registru.

— Mă nefericitule, mie să nu-mi spui coană, că n-am mîncat cu voi dintr-un blid ! Eu mi-s doamnă, și încă mare, dacă mi-a fost milă de tine, și nu ți-am întors capul la ceafă, că puteam s-o fac... Habar n-ai ce mînă are Ralița !...

— Așa-i, doamnă ! — se smiorcăie Bobe. Că nici n-aș fi zis...

— Ba să zici, că de nu, îți mut fălcile ! — răcnește mătușă-mea.

— Păi, cum să vă spun, am cărat, la îndemnul lui Ciompete, tot felul de hîrțoage și catastife din magazia domnului Petre... Comisarul surprinsese în ograda bătrînului o conversație între băieții săi, doctorul Lambe și dom Tilică... Cum că-n scriptele răposatului s-ar afla o

sumedenie de informaţii despre o comoară, dar şi despre unii prieteni de-ai săi, pe care i-ar fi încondeiat în fel şi chip. Iar Ciompete ne sfătuise să ne aprovizionăm şi noi cu nişte registre dintr-ălea, fiindcă s-ar putea să ne prindă bine. Mai ales că vremurile urmau să se schimbe... Dar n-am luat numai noi, ci-au cărat de-acolo şi doamna Podăşchină, şi soţia bătrînului, coana Caterina... Eu n-am apucat să-mi arunc ochii prin hîrtiile ălea, deoarece niciodată n-am stat prea bine cu cartea. Tăticu s-a ocupat de ele. Şi se mai ocupă şi-acum, de cînd s-a-mprietenit cu domnul doctor Lambe. Numai comisarul Ciompete n-a mai dovedit să afle despre ce-i în ele, deoarece a fost nevoit să fugă, după ce stătuse un timp ascuns în casa noastră. Acuma-i departe, şi nu cred să-l mai intereseze catastifele Comanilor...

Restul bălmăjelilor lui Bobe Hariga nu mai prezintă importanţă. Deşi ne-a relatat pe îndelete neînţelegerile cu taică-său şi frate-său, Maţ, care-ajunsese avocat, despre cum se descurcase în viaţă. Chestiuni personale, de familie, care nu mă priveau. Îmi era suficient cît aflasem.

Pe la miez de noapte, ne-am despărţit de grupul Malamuc Fărîmiţă Fir-Lalea. Mătuşă-mea s-a îmbrăţişat cu bătrînul ţigan, ca vechi prieteni şi tovarăşi de joacă (în copilărie), în timp ce noi, eu şi cu Bileţel, am fost felicitaţi pentru ajutorul prestat.

La plecare, neuitînd să-l cazăm pe Bobe, laolaltă cu foştii săi coechipieri, în camera frigorifică a bardeziului, trăgînd apoi zăvoarele, mi-am amintit că nu mă interesasem de domiciliul actual al fostului comisar.

L-am întrebat pe Bobe, strigîndu-i prin uşa frigiderului :

— Unde-i Ciompete acuma ? Spuneai că-i departe. Cît de departe ?...

— Foarte departe ! — îl aud pe Hariga. Unde nu-l mai poţi ajunge, măi Comane... Nici de te-ai da cu fundul de pămînt !

— Ei, nu mai spune ! Înseamnă că nu mă cunoşti... Ia zi-mi !

— Ciompete e-n Austria ! E bine ?...

Ajunşi la hotel, le urez noapte bună lui Bileţel şi mătuşă-mii şi dau să plec spre camera mea. Mă bîntuia gîndul, c-ar fi posibil să mai găsesc la mine-n odaie vreun sandviş ceva, sau vreo fărîmă de pîine. Că iar mi se făcuse foame.

Taman în acelaşi moment, o aud pe tanti Raliţa :

— Ia ascultă, măi nepoate, Alionte şi Zdruhu nu-s şi ei în Austria ? Parcă aşa ziceai că te-ai informat, cu mijloace proprii, la madam Cerchez în casă...

— Ba da ! Iar următoarea noastră anchetă ne va lămuri şi-n privinţa acestei coincidenţe bizare, că tustrei haidamacii se află pe-aceleaşi coordonate geografice... Discutăm mîine dimineaţă, la breakfast !

VIII. FILIERA 5 – „CI. CONNECTION"

35. Breakfast blitz, investigații blitz, concluzii blitz...

Mă trezesc mahmur. Curios ! Fiindcă, nefiind băuturos de felul meu, la bairamul tribului Malamuc nu servisem mai deloc din vinișorul rozaliu, furnizat de gazdele noastre. Cu-atît mai mult cu cît, spun unii, vinul ar îngrășa. În timp ce alții afirmă că licoarea lui Bachus e folosită intensiv pentru curele de slăbire. Chiar am avut o colegă de redacție, la „Fapta", care-a fost la Karlsbad, unde medicii cehi au încercat s-o readucă la greutatea normală, dîndu-i să bea exclusiv vin, iar ca mîncare, absolut nimic. A umblat beată, biata femeie, vreo șaisprezece zile, cît dura cura de tratament, și-a venit în țară cu douăzeci de kile mai puțin. La noi însă, dînd de mîncărică, și fiind deja dedulcită la vinișor de calitate, a recuperat totul într-un timp record. Plus o depășire de vreo șase kilograme. Ce să mai crezi, și pe cine s-asculți !

Amintindu-mi de pățania sărmanei mele colege, la breakfast mă rezum la minimumul necesar. În timp ce tanti Ralița își comandă cinci ochiuri la capac, cu untișor și cașcaval, iar Bilețel, mobilizat de exemplul dînsei, cere să i se servească și lui același lucru, dar și două perechi de crenvurști, eu mă mulțumesc cu un ceai de sunătoare și trei feliuțe de pîine prăjită. Să am capul limpede, să pot

judeca și decide în deplinătatea facultăților mele mintale, neîmpovărate de-o digestie dificilă.

Din păcate, experimentul nu-mi reușește. Deoarece sunătoarea îmi răscolește căile biliare, destupîndu-le, și mă apucă o foame cumplită. Temîndu-mă de cine știe ce accident hepatic, că s-a mai auzit de-așa ceva, comand și eu aceleași bucate, întocmai ca și partenerii mei de discuții. La urma urmei, cu ajutorul unor cafele babane și țepene, există posibilitatea să-mi organizez o digestie convenabilă.

Cînd trecem la cafele și țigărele, oftăm ușurați. Cu toții. Scăpaserăm de osînda blestemată a dejunului de dimineață. Acuma ne putem ocupa de treburile noastre. Motiv pentru care consider necesar să-mi consult asistenții :

— Ce ziceți, oameni buni, de afirmațiile lui Bobe Hariga ?...

— Jumătate baliverne, restul brașoave ! — îmi declară tanti Ralița.

— Nici așa să n-o luăm, coană Rality ! — sare ca ars Bilețel. Am auzit o sumedenie de informații utile... În special, chestia cu mutarea unei bune părți din arhiva bătrînului Coman-Moțoganu în casa Harigilor. Și, de-ar fi să-l credem pe cuvînt pe barmanul nostru, nici familia Coman n-ar fi străină de operație... Una la mînă. Iar faptul că Ciompete, fostul comisar, implicat și el în treburile astea murdare, se află acum în Austria, prin preajma fraților Cerchez, Alionte și Zdruhu, ar merita să ne rețină atenția ! Este ?...

— Excelent raționat, dragul meu Gig ! — îl felicit eu pe poet. La fel gîndesc și eu... Mai ales că participarea Cerchezilor la moartea lui Tatapetre mi se pare cu totul neclară ! N-avem nici o probă, sau mărturie măcar, din partea vreunui martor ocular, care să ne-ntărească opinia că bătrînul meu scump a fost asasinat cu sînge rece... Singurul care trebuie să știe ceva, fiind și mentor al

bestiilor de Alionte și Zdruhu, mi se pare a fi doar comisarul Ciompete. Neapărat se impune să dăm de urmele lui !...

Tanti Ralița pufnește pe nas nemulțumită. Și mi-o și trîntește verde în față :

— Că noi fi vrînd să plecăm chiar acum la Viena !...

— Ești în eroare, coană Ralițo ! Nu-ți merge deloc coțofana... Măiestrică n-a zis să ne ducem în Austria, ceea ce mie personal nu mi-ar displace deloc, de nici un fel, de nici o culoare, ci să dăm de urmele lui ! Asta-i altă poveste, vorba lui Kipling...

Bilețel iarăși a avut o intervenție valoroasă. Însă mătușă-mea nu-i receptivă, deoarece din nou pufnește, de astă dată apelînd la gură :

— Kifling, ne-Kifling, mie să-mi spui despre ce urme-i vorba !...

Era cazul să intervin. Și fiindcă pierdeam timpul în zadar, și fiindcă mătușă-mea-i absolut opacă. Exista ceva nou în comportamentul bătrînei. Ce anume, asta nu mai știam.

— Tanti Ralițo, omul ăsta, dacă-i putem zice-așa, a avut și el o casă, o familie, neamuri, colegi, prieteni... Asta numesc eu urme, în cel mai clasic stil detectivistic ! Nu-nțeleg, ce-i cu matale, de nu-ți intră deloc în cap argumentele noastre ?

— Foarte simplu, Al, băiețelule ! Mi s-au înfundat arterele cerebrale, aia e !... Trebuie destupate...

— Cum, să te duc acuma și la spital ?...

— Ba defel ! Să-mi comanzi o sută de „Moskovskaya"... La vîrsta mea, de peste șaptezeci de ani, numai coniacul, vizichiul și vodka mai ajută ! E clar ?...

Acuma, da. Eram lămurit. Deși bătrîna se stabilizase de multișor, cam de vreo șapte ani, la „peste șaptezeci...", suferea pesemne de unele necazuri cu circulația. Nu numai cu cea rutieră.

După ce tanti Ralița își „rade“ suta de vodkă, este alt om. Ba chiar se și rățoiește la mine :

— Şi ce mai stăm, să ardem gazul de pomană ? Nu pornim pe urmele comisarului ?...

Spre norocul nostru, Mița Papălină, care-n dimineața aceea era de serviciu, știa totul despre Ciompete. Și adresa, și faptul că poseda un băiețel, de vreo patruzeci de anișori, cetățean al orașului, casier la baia comunală. Mai mult de-atît, cunoștea și unde se afla la ora aceasta fostul comisar. La Viena, într-o suburbie a capitalei austriece. Odată, îl auzise pe bișnițarul de Jurj Hariga discutînd cu niște străinezi, despre localitatea cu pricina, și spunîndu-le că are și el un prieten acolo. De-aici, din orașul nostru, și care-i mai scrie din cînd în cînd.

Notîndu-mi adresa, peste două minute demarăm către Găvana, acuma devenită cartier al Piteștiului, din fostă comună suburbană.

De-aici, peste o jumătate de ceas, sîntem înapoi. Găsisem casa comisarului, însă nu dădusem de Băiețel. După cum ne informaseră niște vecini, astăzi lucra la baie, întrucît orașul avea să fie aprovizionat cu apă în tot cursul zilei, pînă la orele 16 (mai exact spus).

Lăsăm „Bombița“ la parkingul hotelului, întrucît baia comunală era în imediata noastră apropiere. Mătușă-mea, redevenită marea detectivă de-altădată, dar și din motive de vodkă, mă trage de mînă și mă iscodește :

— Cum procedăm, Al, băiețelule ? Îl luăm de-a dreptul, sau pe ocolite ?... Dacă-l speriem, aflînd că-l urmărim pe tac-su, intră în panică și dă bir cu fugiții... Cel mai indicat ar fi să ne dăm drept mușterii, și să facem cîte-o baie de aburi, cu masaj și dușuri scoțiene...

— Vezi de treabă, tanti Ralițo ! — îi temperez eu elanurile. Ce-ți imaginezi matale că funcționarii băii comunale intră la aburi odată cu clienții ?...

Întrucît îmi place figura casierului, şi care trebuia să fie chiar băieţelul lui Ciompete, îi dezvălui numaidecît identitatea mea. Omul din dosul gheretei mă priveşte surprins, pentru ca apoi să-mi spună :

— Dumneavoastră sînteţi Al Coman, care semnează în „Fapta" Al Conan ? Păi, vă cunosc foarte bine ! Vă citesc mereu... Şi vă cunosc şi neamurile, pe domnul doctor Harry Coman, ca şi pe domnul Tilică. M-au vizitat şi dînşii de vreo două, trei ori... Cu ce vă pot fi de folos ?

— Aş dori tare mult să stăm de vorbă ! — îi declar eu. Însă nu aici, ci undeva, într-un loc mai liniştit...

Ciompete-junior se scarpină pe mustaţă, căci poseda una de-o bogăţie piloasă impresionantă, în totală contradicţie cu podoaba capilară, absentă cu desăvîrşire, şi-mi propune o variantă :

— Maestre, mă scuzaţi că vă spun aşa, dar ştiu că scrieţi şi literatură, doar v-am lecturat o schiţă în „Urzica", sînteţi invitatul meu ! Poftiţi, după-amiază, la mine acasă. E cel mai liniştit loc de pe lumea aceasta zbănţuită. Şi-am să vă citesc şi cu cîte ceva din poemele mele. Că-mi place să scriu... La nebunie ! Veniţi, vă rog, şi luaţi-o şi pe sora dumneavoastră cu nepoţelul... Barem dînsa vă seamănă nemaipomenit, îndeosebi ca volum, şi-i foarte reprezentativă !

Revederea cu pleşuvul băieţel al lui Ciompete a avut loc abia pe la cinci şi jumătate.

Ciompete-junior ne-aştepta nerăbdător, cu cafeluţe şi coniac.

După ce-a ciocnit primul păhărel cu mătuşă-mea, bătrîna i-a îngăduit să-i spună Raliţa, de-a dreptul, iar casierul ne-a rugat pe toţi să-i zicem Aburel, diminutivul cu care-l alintase nevastă-sa, mai înainte de-a-l abandona. Detaliul cu părăsirea domiciliului conjugal ni l-a relatat, de fapt, mai tîrziu, cînd evoluasem la amănuntele biogra-

fice. Şi-atunci aflasem de unde provine Aburel, cînd mătuşă-mea-i declarase :

— Ce nume fermecător, dragul meu, provine, nu-i aşa, de la Abur ?

— Din păcate, nu ! — i-a retezat avînturile lirice casierul. Ci de la Assurbanibal... C-aşa a vrut să mă boteze naşu-meu, care şi dînsul avea un nume din istorie, Artaxerxes, tot greu de pronunţat. Naşă-mea îi zicea Sexe, ca să nu i se împleticească limba, cum şi mie îmi susura la ureche fugitiva mea de nevastă, din aceleaşi motive, spunîndu-mi Aburel... Ce să-i faci, asta-i viaţa !

Abia mai spre seară, după ce Aburel ne citise şi-un caiet cu poeme suprarealiste, şi care lui Bileţel nu-i plăcuseră deloc, am avut posibilitatea să trecem la oile noastre, respectiv la taică-său.

Comisarul Ciompete îşi lăsase copilul pe mîna bunicilor, deoarece maică-sa se prăpădise la naştere, iar el o-ntinsese în Austria. Abia de vreo cîţiva ani încoace începuse să-i scrie de la Viena băiatului. După cum ne relatează Aburel mîhnit, nu ca să-l întrebe cum o duce şi ce face, dar ca să-i ceară anumite servicii speciale.

— Despre ce-i vorba, măi Aburel ? — îl întreb eu înduioşat.

— O chestie destul de ciudată, maestre ! Mă roagă să fac pe dracu-n patru, şi să aflu dacă avocatul Jurj Hariga şi unchii matale au dat cumva peste nu ştiu ce fel de însemnări ale bătrînului Petre Coman-Moţoganu... Culmea e că şi domnul doctor Lambe, sau Harry, cum îşi zice singur, fiindcă avocatul nu-i spune decît Lambe, mă întreabă şi dînsul, că de două ori m-a vizitat în această privinţă, dacă nu l-am auzit pe tăticu, atunci cînd mai era pe-aici, pomenind despre aceeaşi problemă, a jurnalului ţinut de tatăl dînsului... Pe de altă parte, Jurj mă iscodeşte şi el, tot în chestiunea însemnărilor. Drept să vă spun, eu n-am mai defel ţinere de minte, însă nici nu mi-l închipui pe tata încredinţîndu-mi un secret de soiul acesta. Iar

acuma, dacă-i pe bune, și l-ar fi cunoscut, de ce-mi scrie să aflu care-i situația ?... Ultima oară, cînd a fost pe la mine doctorul Lambe, însoțit și de fratele dînsului, Tilică, m-a rugat să caut prin hîrtiile din biroul lui taică-meu, și să văd dacă nu se găsesc pe-acolo însemnările domnului Petre... Păi dacă le lăsase acolo, mai mă-ntreba taică-meu de ele ?... Iar doctorul Lambe, cînd și-a luat rămas bun de la mine, cu prilejul vizitei despre care v-am pomenit, m-a rugat să nu mai spun la nimeni despre cercetările sale, deoarece are impresia c-a dat de-o urmă... Pricepeți ceva, din toate bazaconiile astea ?

Pricepeam ! Dar n-avea nici un rost să-mi destăinui bănuielile unui om de treabă, și care, pe deasupra, n-avea nici o legătură cu problemele personale.

La plecare, Aburel ne-a îmbrățișat prietenește și lejer alcoolizat, și mi-a mărturisit ce-i stătea pe suflet :

— Maestre, la urma urmei, dumneavoastră pentru ce-ați ținut să mă vedeți și să stați de vorbă cu mine ? Că, nici pînă acum, n-ați suflat o vorbă despre obiectul vizitei matale...

— Ei, Aburel dragă, vroiam să aflu și eu ce mai face taică-tău !... L-am întîlnit o dată, pe cînd eram tînăr și ferice, și-aș fi dorit să știu cum se descurcă...

— Aha ! Va să zică asta era ? Păi cred că se descurcă binișorel ! Acuma-i comerciant, se ocupă cu vînzarea de artizanat provenit de la noi, și-n anul care vine, este posibil să facă un turneu prin țara noastră... Cu mașina lui personală ! Eu unul tare-aș vrea să-l văd...

— Dar eu ! — exclam cu glas sugrumat, surprins de inițiativa fostului comisar.

Masa de seară am luat-o împreună cu tanti Ralița și Bilețel. Cu toții preocupați de rezultatele anchetelor noastre piteștene. Atît de cufundați în analizarea lor cît mai atentă, încît nici n-am mai reținut ce mîncaserăm. Doar la plată, cînd a trebuit să achit o sumă apreciabilă, mi-am

dat seama că servisem cina în stare de transă. Altminteri nu-mi explic, cum de fuseserăm capabili să ingurgităm douăzeci de mici, trei muşchi de porc, tăvăliţi în mălai şi împănaţi cu căţei de usturoi şi costiţă afumată, plus cafelele dar şi profiterolele solicitate de mătuşă-mea.

Pe cînd mai trăgeam o ţigară, din cele două pachete de „Kent“ procurate de cumătra Miţa Papălînă, care iarăşi era în tura de noapte, iar mătuşă-mea ne asfixia cu „mărăşeştile“ dînsei, neliniştiţi de valoarea cercetărilor şi investigaţiilor noastre, l-am observat într-un ungher al localului pe Jurj Hariga.

Ne privea atent, ca şi cînd ar fi dorit să afle ce-i în minţile celor trei detectivi.

Totuşi, uitătura bizară a bătrînului găinar mi-a declanşat una din cele mai neaşteptate ipoteze. Printr-o asociaţie de idei total neaşteptată, pornind de la malefica privire a hodorogului de avocat, mi-am zis în sinea mea : „Tot aşa îl măsura din ochi şi nene Lambe pe Ţatapetre, de cîte ori se lega de el bunicu-meu, iar doctorul se străduia să-i descifreze spusele în doi peri“ !

Şi totul pornise de la nuntă.

De la celebra nuntă a lui nene Lambe. La care participasem cu toţii, cu căţel şi cu purcel. Şi Tatapetre, şi Maca-Maia, soacra-mare, şi restul familiei.

Mda ! Era ceva aici. Trebuia gîndit mai serios, şi rumegat în linişte.

Profitînd de răgazul pe care ni-l îngăduie ultima ţigară aprinsă, mai înainte de-a porni la culcare, le dezvălui suporterilor mei ce-mi trecea prin cap :

— Dragă tanti Raliţo, precum şi scumpe Bileţel, asta-i ultima noapte pe care-o mai petrecem la Piteşti !...

Mătuşă-mea, probabil neatentă la modul meu de exprimare, mă şi întreabă incitată :

— Chiar ai de gînd să petrecem ?... N-ar fi rău ca idee, mai uităm şi noi de păţaniile prin care-am trecut ! Unde ne ducem ?...

— În două locuri ! — îi spun eu.

— Domle, dar ești măreț ! — exclamă Bilețel, nesesizînd că mă adresam bătrînei. Chiar în două ?...

— Exact ! În primul rînd în camerele noastre, deoarece în sensul acesta am zis „ultima noapte pe care-o petrecem aici“... Adică ne culcăm ! Iar mîine, în zori, demarăm spre cășile noastre !

— Păcat ! își manifestă dezolarea, pe două voci, tanti Ralița și Bilețel.

— Nu-i deloc păcat ! — îi contrazic eu. Mi-am amintit de unele lucruri referitoare la nene Lambe, și trebuie să cuget mai îndelung la ele !

IX. O NUNTĂ CA-N BASME, ÎNSĂ DE GROAZĂ

36. Insomnii detectivistice

Din ziua cînd am ajuns acasă, oarecum cu bine, nu mai mă aflu în posesia unui somn liniştit şi odihnitor. Şi-asta în pofida sedativelor cu care mă îndop, seara, împreună cu cina mea dietetică. Şi doar nu mănînc cine ştie ce mare lucru. Iar cînd am apelat şi la un somnifer, parcă două tablete de „ciclobarbital", n-am izbutit să dorm toată noaptea, pînă s-a crăpat de ziuă. Ce-i drept, nu-i exclus să fi confundat tabletele, şi să-mi fi administrat „ciclamat de sodiu". Nu mai înţeleg nimic !

Pe mătuşă-mea am dus-o în bariera Vergului, la domiciliul dînsei personal, indicîndu-i să-mi îngăduie vreo cîteva zile de reflexie, şi numai în cazuri speciale să mă caute. Bătrîna mi-a respectat rugămintea, şi-n fiece seară, pe la zece, eventual unsprezece, mă sună la telefon să mă întrebe cum avansez cu investigarea amintirilor.

Pentru că, de fapt, cu asta mă ocup. Întreprind o mică şi extrem de utilă anchetă asupra unor evenimente de demult. Solicitată de privirea aceea a lui Jurj Hariga, urîtă şi ameninţătoare, care-mi trezise în memorie felul în care se uita nene Lambe la Tatapetre, oarecum asemănător cu scrutătoarele şi semnificativele investigaţii oculare ale avocatului.

Iar dacă unchiu-meu, tip coleric şi, ierte-mă Dumnezeu, chiar instabil psihic, încă de-atunci, de cînd bunicu-meu îşi bătea joc de el, îi pusese gînd rău lui taică-său, ce l-ar fi împiedicat să fie în cele mai strînse legături cu Cerchezii, Ciompete şi Harigii ?... Mai ales că, şi-n vremea de azi, se mai vedea cu Jurj ! În orice caz, ceva nu era în regulă. De-aceea mă străduiesc să-mi rememorez unele întîmplări din trecut, pentru a-mi da mai bine seama pînă unde-ar fi putut merge nene Lambe cu ura nutrită, mocnit şi îndelung, împotriva părintelui său bun.

Bileţel, de cînd ne despărţiserăm în ziua sosirii la Bucureşti, îmi făgăduise că va declanşa o discretă operaţie de filaj, tentînd să urmărească deplasările doctorului Lambe Harry Coman. Însă pînă acum nu-mi mai dăduse nici un semn de viaţă. Şi asta mă neliniştea. Şi-mi tulbura nopţile, neîngăduindu-mi să aţipesc barem o clipă. Dacă i se întîmplase ceva ?

Aveam suficiente motive să-mi fi pierdut somnul. Şi tanti Raliţa, care mă bîrîia la cap, seară de seară, şi Bileţel care dispăruse, dar şi invitaţia la nuntă, pe care n-o mai găseam.

Invitaţia la nunta lui nene Lambe ! Găsită de tanti Raliţa, printre hîrţoagele ridicate din magazia lui Tatapetre, laolaltă cu catastifele şi colecţiile de reviste, romanele în fascicule şi toate celelalte mărunţişuri. Şi-mi aduceam foarte bine aminte de ea. O văzusem cu ochii mei personali, atunci cînd mătuşă-mea îmi adusese albumul cu fotografiile de familie, încărcat în patru geamantane. Şi-o pusesem bine, să nu se piardă. Dar unde ? Asta era problema !

Enervat de căutările încununate de un total insucces, în cele din urmă mă decid să-i telefonez mătuşă-mii. Îmi răspunde numaidecît, de parcă asta ar fi aşteptat, să am nevoie de dînsa.

— Ce-i, Al, băieţelule, trebuie să mă reped pînă la tine ?...

— Nici să nu-ţi dea prin gînd ! Am o mulţime de probleme, dar le rezolv şi singur...

— Păi, dacă le rezolvi singur, fără colectiv, de ce m-ai mai sunat ?

— Pentru un amănunt, tanti Raliţo ! Unde-am pus noi invitaţia la nunta lui nene Lambe ?...

Mătuşă-mea icneşte ciudat, iar după aceea îmi strigă în receptor, de-mi asurzeşte urechea :

— Ce ? A-nnebunit Lambe ?... Iarăşi se căsătoreşte, la vîrsta asta, cînd a hodorogit de tot, şi mai are şi nevastă, copii şi nepoţi ?...

— Stai încet, omul lui Dumnezeu, nu te pripi ! — pornesc eu să lămuresc lucrurile. E vorba de cartonaşul acela, îngălbenit de vreme, găsit de matale printre hîrţoagele rămase de la Tatapetre, şi pe care l-am pus amîndoi deoparte, să nu se amestece cu celelalte amintiri de familie !

Tanti Raliţa oftează uşurată, atît de puternic, încît am impresia că-mi şuieră un vînt sălbatec în receptor :

— Oh ! Doamne ! — o aud. Păi, măi nepoate, nu mai ţii minte c-am băgat-o, împreună cu nişte scrisori de-ale lu' neica Pătru, în plicul tău cu însemnările privitoare la cazul „Bazil Avaru" ?...

— Bun, perfect ! Şi plicul unde l-am pus ?

— A, plicul ? Cred că-i în noptiera din dormitorul vostru... Cînd am rămas la voi peste noapte, l-am luat cu mine, să-l mai citesc şi eu !

În sfîrşit, mă aflam în posesia cartonaşului. Îl găsisem după noptieră, căzut laolaltă cu toate notiţele mele, însă fără plicul de care pomenise tanti Raliţa.

La lumina lămpii de pe biroul meu de creaţie, unde-mi scriam romanul închinat lui bunicu-meu, mai înainte de-a mă fi angrenat în ancheta dezlănţuită de cartea lui Maţ, citesc emoţionat textul imprimat pe invitaţia la nuntă. Şi care suna aşa :

„Hamilcàre de Rowitzky-Rovinari et Nathalie de Rowitzky-Rovinari ont l'honneur d'annoncer le mariage de leur fille

HALINE

avec le Dr. Capitaine Haralampios Coman“

Asta pe pagina din stînga a invitației, care era imprimată în interiorul unui cartonaș îndoit la mijloc. Iar pe pagina din dreapta scria :

„Pirree et Catherine Coman-Bacria de Matzau ont l'honneur d'annoncer le mariage de leur fils

HARALAMPIOS

docteur Capitaine stomatologue militaire, avec Mademoiselle Haline de Rowitzky-Rovinari“

Pe ambele pagini interioare ale cartonașului, la subsol, se mai putea citi :

„La cérémonie de la noce aura lieu à Pârlivaca din Vale (Parlivache d'en bas) la 19 juin 1934“

37. Pregătește-te, Petre, de nuntă !...

Și-a fost suficient să-mi treacă accesul de ilaritate isteriformă, ca numaidecît să-mi amintesc că nene Lambe cam avusese destule motive să nu-l mai sufere niciodată pe bietul bunicu-meu.

Fiindcă, dacă mai m-ajută memoria, întrucît pe-atunci aveam doar vreo opt anișori, preparativele nunții se declanșaseră în ograda lui Tatapetre. Care, la instigațiile bunicii-mii, Caterina de Bacria-Matzau, trebuia să facă rost de-un dar de nuntă cît mai reprezentativ, să se-nțolească

la mare ştaif, dar şi să procure băutura pentru nobila ceremonie nupţială de la Pârlivaca.

Şi, fiindcă nene Haralampios (de fapt, Haralambie, alintat Lambe) o informase pe maică-sa că la conacul conţilor Rovitzky-Rovinari, adică la „Parlivache d'en bas" se bea ţeapăn, numai tării de peste 60 de grade, localitatea respectivă aflîndu-se prin părţile de nord ale Bucovinei, chiar la graniţa cu Galiţia, Tatapetre, om gospodar şi chibzuit, se gîndise să-nceapă cu fabricarea a vreo două vedre de trăscău. În condiţii casnice. Împrumutînd un cazan ilicit şi clandestin, de la cumetrii noştri, familia Măgeanu.

În cea de-o doua noapte, deoarece asemenea operaţii nu se efectuau decît la adăpostul beznei, cînd Tatapetre tocmai îşi instala cotlonul şi cazanul, şi scosese şi apa necesară pentru butoiul în care trebuia să fie pusă la răcit serpentina de aramă, ne-au călcat hoţii.

C-a fost unul, sau sai mulţi, asta nu s-a putut şti. Fapt e că, nefericitul căruia-i dăduse prin cap să ne spargă casa, avusese şi-un ghinion teribil. După ce pătrunsese în odaia de la drum, acolo unde-şi ţinea tanti Malica pianul, cînd bîjbîise prin beznă nimerise cu labele exact pe claviatura instrumentului. Şi-acesta a răsunat atît de înspăimîntător, şi pentru noi, şi pentru hoţ, încît tanti Malica a pornit să răcnească îngrozită :

— Săi, Tăticule, săi, Mamiţico, mă violează bandiţii !...

Tatapetre şi Maca-Maia, temîndu-se să nu fie cumva vorba de agenţii „MAT"-ului, cei care se ocupau de prinderea fabricanţilor de alcooluri casnice, atraşi în casa bătrînilor de cine ştie ce pîrîciune din vecini, i-au strigat mătuşă-mi :

— Ţin-te bine, Malico, şi nu te lăsa !... Imediat venim şi noi, să vedem cine-i nemernicul ! O ţîrîşică de răbdare, c-avem treabă...

Şi, înnebuniţi de urletele mătuşă-mii, care se vîrîse sub pat, înfăşurată în plapumă, s-au apucat s-ascundă cazanul,

cotlonul și serpentina în magazia de lemne. Însă într-un ritm de lucru infernal, de curgeau năduşelile de pe dînşii ca dintr-o cişmea. Bunicu-meu, de felul său om curajos, îi tot spunea nevesti-sii :

— Nu-ţi fie, fa Caterino, frică !... Dacă-i vreun dobitoc şi vrea s-o necinstească pe fi-ta, nu-i nici o pagubă... Una la mînă. Şi-apoi, pînă izbuteşte s-o pună în poziţie pe Malica, îi trebuie vreme, nu glumă ! C-are, Malica noastră, pe puţin suta de ocale... De cîte piftele ai băgat în ea ! Iar dacă-s ăia, de la méaté, atunci au încurcat-o cu mine. Doi la mînă. Fiindcă-i duc de gît la poliţie, c-au vrut să-i facă felu' fetei, şi-ncă la ceasuri de noapte, cînd nu-i îngăduit !... Pune mai iute lemnele peste cotlon, să nu se vază !... Bată-te cucu, fa Caterino, cu nunta lu' Lambe al tău.. Că m-ai îndobitocit la cap : fă-i trăscău prefript, fă-ţi frac, fă-ţi ghete de lac, fă-ţi papion, ca la chelneri, fă şi tot fă, de nu mai am pic de hodină... Haide, odată, termină, să ne ducem la Malica, să vedem ce-a făcut nefericitu' !

Între timp, nefericitul în cauză, care, bineînţeles, nu-i pusese nici un gînd rău mătuşă-mii, ştiind-o domnişoară şi fată bătrînă, deoarece era un găinar din mahalaua noastră, după cum s-a dovedit mai tîrziu, se refugiase în uriaşa pendulă a familiei, una din cele cît un dulap. Acolo, însă, lovind şi ciocnindu-se de barele metalice ale agregatului, care răsunau mai teribil decît clopotele bisericii de la Sfîntu' Nicolae, cînd le punea în funcţiune părintele Pîrţăngău, parohul nostru, a pornit şi pendula să bălăngăne. Ceea ce nu mai făcuse de ani de zile, fiind defectă. Asurzit de zgomot, speriat de beleaua care dăduse peste capul său, hoţul s-a zbătut disperat să scape din celula în care se băgase din proprie iniţiativă. Dar uşa pendulei se înţepenise, şi individul nu mai avea nici o posibilitate de ieşire. În cele din urmă, tot izbindu-se de pereţii uriaşei maşinării, a reuşit să doboare la pămînt sonora instalaţie. Numai astfel s-a desprins uşa pendulei din balamale, iar

hoțul a putut s-o ia la fugă în direcția odăii lui Tatapetre. Îngrozit de moarte, total asurzit, s-a lăsat prins de brațele bunicului, care tocmai venea dinspre șopru, să vadă ce mai face Malica și cum se descurcă.

Bătrînul a aprins lampa, că pe-atunci n-avea lumină electrică, și l-a cercetat curios pe ghinionist.

— Păi bine, bă Funiuță, taman la mine te-ai găsit să dai lovitura ?... Nu știai că te cunosc de cînd erai de-o șchioapă, și de jucai cu rîma în țărînă ?... Blegule ! Credeai că-mi țin găinile-n odaia de la drum ? Ce-o să zică tac-tu, dac-o afla ce-ai făcut ? Habar n-ai ce te-așteaptă, besondritule ! Fiindcă ai vrut s-o pîngărești pe fie-mea, Malica, va trebui s-o iei de nevastă, dacă vrei să scapi de pîrnaie. Așa-i legea !

Funiuță, băiatul unui arămiu din bariera gîrlei, a pornit să tremure din toate mădularele. Căzînd în genunchi și sărutînd mîinile lui Tatapetre, a-nceput să se roage plîngînd :

— Iartă-mă, nene, că nu mai fac !... Că nici de hoț nu-s bun, dacă m-am lăsat prins de bălăngănitoarea aia. Nene Petre, mînca-ți-aș și săruta-ți-aș picioarele, nu mă nenoroci ! Dacă-i spui lu' tăticu' ce-am pățit, și că mai trebuie s-o iau și pe domnișoroaia matale de nevastă, mă bate de mă omoară... Și ce să fac eu cu fata dumitale, nene Petre, că-i de trei ori cît mine ? Dă-mă pe mîna poliției... Și n-am să-ți port pică, fiindcă-i mai bine la pușcărie, decît într-un pat cu balabusta asta, zău așa, mînca-te-aș tot !...

Bunicu-meu, după ce-l ascultase răbdător pe nenorocosul Funiuță, purcese să rîdă în hohote, în vreme ce-l culegea pe arămiu de la genunchii săi. Cînd îl văzu în picioare, îl scoase afară din casă, conducîndu-l pînă în stradă, și-acolo îi trase o pereche de palme, mai mult pentru a fi înregistrat de urechile bunică-mii, spunîndu-i în șoaptă :

— De data asta te iert, bouleanule! Dar dacă mai încerci să-mi spargi casa, află de la mine că nu scapi de Malica... Abia aşteaptă un peţitor ca tine, tînăr şi băşinos, pe deasupra, ca să facă tot ce-i trăsneşte prin cap din el. Musaca te face, fleţule! Hai, şterge-o...

38. Alcooluri casnice (dar şi urmările lor)

Abia din cealaltă noapte s-a învrednicit Tatapetre să se-apuce de fabricarea trăscăului pentru nunta de la Pârlivaca din Vale. De astă dată, ca să nu mai aibă necazuri cu tanti Malica, a mobilizat-o şi pe dînsa la cazan. Maca-Maia se-ngrijea de întreţinerea focului din cotlon, Tatapetre schimba apa din ciubărul serpentinei, iar mătuşă-mea trebuia s-o care de la cişmea.

Lui bunicu-meu îi cam plăcea să tragă la măsea. Şi trăscău de Măţău, şi vinişor din viuţa lui. Însă trăscăul şi-l prepara anume, nici prea tare, nici prea molău, adăugîndu-i mai totdeauna, conform unei reţete numai de dînsul cunoscute, şi niţică boia de ardei, şi-un puf de piper, iar uneori şi-un pic de sare. Şi niciodată nu se pilea.

Acuma, tot gustînd din şuviţa căliie ce se scurgea din ţeava serpentinei, pentru a constata şi menţine tăria solicitată de nene Lambe, de la al doilea cazan nu mai făcea priză cu realitatea.

În timp ce-aranja alambicul pentru a treia oară, Tatapetre se plînse că nu mai vede bine, şi-o rugă pe tanti Malica să-l ajute la pus capacul. Cînd strigă după Maca-Maia, să pună lemne pe foc, ia-o de unde nu-i.

— Caterinooo! — porni să strige bunicu-meu. Pe unde-mi umbli, fa cucoană, vedea-te-aş odată soacră mare, să scap dracului de osînda asta!

Bunică-mea dădu imediat semn de viaţă, ivindu-se din beznă cu două gîşte moarte-n mînă, şi orăcăind de spaima lumii :

— Petre, Petre, nu-i a bună !... Se duce dracului nunta lu' Lambe-al meu... Au murit gîştele toate. Una nu mai trăieşte, a dat boala-n ele... Taman acuşica, de-aveam şi eu de gînd să tai vreo două trei, să-i duc cuscră-mii, contesa... Ce-i facem ?

Tatapetre, surprins neplăcut, mai are în dînsul un oarecare simţ gospodăresc, deoarece imediat îi transmite îndrumările necesare :

— Ia-o pe Malica, şi-apucaţi-vă de jumuliţi-le ! Barem să ne-alegem cu nişte puf, pentru perne... De cazan am să mă grijesc singur !... Haideţi, nu mai zăboviţi, că se răcesc, şi-o să fie mai greu de smuls penele...

Cred c-au lucrat bietele femei vreo două ceasuri, cel puţin. Că erau şi multe gîşte, peste douăzeci şi ceva de bucăţi... Cînd isprăviseră treaba, şi-i aduseseră lui bunicu-meu penele, să le-ndese în nişte saci de iută, tanti Malica l-a întrebat îndurerată :

— Şi-acuma ce-i facem cu gîştele ? Oare nu s-ar putea pune la untură prăjite bine, şi să le păstrăm la borcan, pentru iarnă ?...

— Du-te de-aici, fă Malico ! se răţoieşte la dînsa Tatapetre indignat. Să-mi dai mortăciuni de mîncare ?... Mai bine pune osu'-aici, de m-ajută, că-i gata cazanu' !... Mîine, cînd se luminează de ziuă, o să-ngropăm stîrvurile-n fundul grădinii. Haide, dă-i bătaie !

Către revărsatul zorilor, cînd gătaseră cu cazanul, iar bunicu-meu era şi el gata, adică praf şi pulbere, de-atîtea degustări cîte efectuase, îşi aminti că uitaseră să mulgă vaca de cu seară.

— Bine, fa Caterino, ce moaş-ta făcuşi ?... Lăsaşi vaca nemulsă ?

— Păi cînd, mă Petre, bătu-te-ar sfinţii, cînd ? La cazan mă puseşi, la jumulit mă puseşi, cînd să mă pun şi pe vacă ?...

— Uite-acuşica ! Mergem împreună, că mai dăm de dracu şi cu biata dobitoacă...

Ajunşi în grajd, au fost nevoiţi să constate că dobitoaca trăgea să moară. Făcea spume la gură, dădea din cap, încercînd să-şi scuture balele, şi, din cînd în cînd, îşi ridica în semn de adio coada îmbîrligată, cu care prilej slobozea nişte vînturi de groază.

Maca-Maia, luîndu-se cu mîinile de păr, purcese să urle a morţiu :

— Petre, păgînule, vezi ce păţirăm, că nu-ţi mai calcă picioru'-n biserică de ani şi ani ? Te bătu Dumnezeu !... Ne lăsă fără vită-n casă !

Apoi, sesizînd că Tatapetre căta interesat spre vacă, bunică-mea îşi înteţi ţipetele :

— Să nu cumva să te-apuci să tai vaca, păcătosule, că te tai şi eu, cu mîinile mele !...

Însă bătrînul se apropiase şi mai mult de muribundă, şi se tot străduia să amiroase ceva. Cînd se consideră dumirit, o luă la rost pe Maca-Maia :

— Ia ascultă, cocoană, de unde adăpaşi dobitoaca aseară ?...

— Cum de unde ? — se miră bunică-mea. Din hîrdăul de lîngă grajd !

În momentul acela Tatapetre îşi trase o palmă peste frunte, de i se auziră oasele trosnind. Apoi îşi motivă gestul neaşteptat :

— Păi, nu ştiai că răsturnasem acolo resturile fierturii de la cazan ? Vaca-i moartă de beată !... N-are nimic... A băut din hîrdău, şi-acuma se distrează şi ea. Auleu, unde-s gîştele ? — îşi aminteşte bunicul şi de păsările jumulite, care-şi aşteptau îngropăciunea.

Şi, fără să mai aştepte răspunsul bătrînei, se repezi ca apucat în dosul grajdului, de unde, peste o clipă, se ivi

rîzînd cu gura pînă la urechi, bătîndu-se cu palmele de șolduri, de parcă ar fi dat cine știe ce mare bucurie peste el.

— Petre, Petre ! — răcnește Maca-Maia. Ai înnebunit, ce-i cu tine ?... Să-ți pierzi mințile pentru cîteva gîște ?...

— Mai ține-ți gura, bleaga Domnului ! — o repede Tatapetre. Vino să-ți vezi gîștele... Acuma s-au trezit și ele din beție, și-aleargă zăpăcite prin grădină, neînțelegînd de ce-au rămas despuiate de pene !... Crez c-au băut și ele din hîrdău... Ha, ha ! Așa nuntă, mai zic și eu ! Dac-am pornit să ne-mbătăm de pe-acum, și vacă, și gîște, ca să nu mai zic și de mine, păi ce-o să fie la Pîrlita aia din Vale ?... Ia-o pe Malica, și fugiți să prindeți gîștele !

Ceea ce-a urmat, merita trecut în analele familiei. Dealtfel, nu-i exclus ca Tatapetre să fi consemnat evenimentul în gromovnicul său.

Ceasuri de-a rînduri, pînă aproape de prînz, Maca-Maia și mătușă-mea au gonit ca apucatele prin grădină, încercînd să prindă stresatele orătănii. Acestea, înnebunite de starea în care se găseau, se furișau pe sub vițele de vie, printre vrejurile tomatelor, gîgîind înfiorător. Bunică-mea, la un moment dat, a rămas prinsă, de-a bușilea, între doi curpeni, cu trei gîște sub brațe. A fost nevoie de intervenția mătușă-mii, s-o extragă de-acolo, trăgînd-o de picioare, de fustă, de tot ce putea. Pînă a lăsat-o pe Maca-Maia în izmele lui Tatapetre, pe care le purta, uneori, din motive de reumatism.

Cînd au isprăvit de strîns gîștele, și le vîrîseră pe toate, minus vreo cîteva ce reușiseră să scape, refugiindu-se la vecini, arătau amîndouă ca niște paparude. Bunică-mea în indispensabili, boită toată pe chip de verdele sucului cu care se spoise strivind vrejurile roșiilor, iar tanti Malica cu rochia zdrențuită, din care rămăseseră numai, pe ici pe colo, cîte ceva ce mai putea aminti de materialul din care fusese croită.

Tatapetre, care între timp adormise în grajd, lîngă vaca îmbătată, și s-a trezit tocmai cînd muierile se refugiau în bucătărie, să-și ia ceva pe ele, a-nceput să strige pe urma lor :

— Starăți, fă nefericitelor, și nu vă ascundeți ! Veniți într-acoacea fuguța, să mulgem dobitoaca... Să vedem și noi, cum o fi laptele după ce-a băut trei vedre de boștină ! Și fiți cu grijă apoi, cînd îl puneți la fiert, să nu ia foc cumva... Haida, haida, nu vă sfiiți, c-am mai belit eu ochii și la alte baragladine, mai înspăimîntătoare decît voi !...

Iar ca să mulgă vaca, a fost și-asta o problemă. Încă amețită de trăscăul ce-i circula prin vine, au trebuit s-o salte cu-o prăjină, pentru a o ridica pe picioare, iar tanti Malica să se vîre sub biata vită, care tot da să se culce și s-o susțină în tot timpul operației.

39. Plecarea la Pârlivaca din Vale

Taică-meu, care primise indicații exprese din partea lui nene Lambe, să aibă grijă de organizarea prezentării piteștenilor la curtea nobililor Rowitzky-Rovinari, dar și de deplasarea lor în cele mai bune și economice condiții, încă mai înainte cu-o săptămînă luase toate măsurile de rigoare.

Ca să nu ne facem neamul de rîs, pentru Maca-Maia și tanti Malica se comandaseră rochii de nuntă speciale, lungi pînă-n călcîie, la cea mai bună croitoreasă din bariera gîrlei.

Cu pălăriile avuseseră cele mai mari necazuri. Maca-Maia își dorea o „tocă" din pluș cafeniu, iar mătușă-mea o pălărie din pai, așa cum văzuse într-un film cu Greta Garbo.

În cele din urmă îi făcuseră rost de-o roată imensă, dintr-o împletitură de paie de orez, împrumutată de la madam Cerchez, care-o purtase prin 1912, la logodna dînsei. Niţel gălbejită de vreme, o spălaseră într-o baie de benzină. Pălăria se mai albise niţel, însă trăsnea de la cinci metri a gaz.

De la Tonşoaica luaseră şi nişte mănuşi din aţică, albe şi niţel cam deteriorate. La prima probă, tanti Malica fiind în posesia unor labe impresionante, mănuşile au plesnit, pîrîind din toate cusăturile. Plîngînd cu lacrimi amare, mătuşă-mea declara că nu mai merge la nuntă. Noroc că maică-mea a avut o idee salutară. Şi i le-a cîrpit cu-o migală inumană, utilizînd nişte panglici albe de jartiere, elastice şi invizibile, pe care i le-a introdus între fiecare deget de mănuşă.

Cu Tatapetre n-a mai fost o problemă. S-a închiriat, de la o prăvlie de pe Strada Mare, specializată în asemenea operaţiuni comerciale, pentru nunţi şi botezuri, un frac negru, cu lampasuri de mătasă şi coadă. Din păcate, costumul era cam strîmt, iar pantalonii scurţi.

— Lasă, dom Petre, — l-a asigurat taică-meu pe bătrîn, că merge şi-aşa... Pînă la Pârlivaca ai să călătoreşti cu clasa a treia, ca să facem economie, fiindcă tot o să-ţi dăm matale să cari şi darurile noastre de nuntă, şi n-o să te bage nimeni în seamă, iar la conacul Rowitzkylor o să vedem noi ce-i facem... Că n-or să te pună-n fruntea mesei !

— Cum, măi Eftimie, să merg în tren cu ţoalele astea de chelner, să mă ia lumea drept cioclu ?

— Vezi-ţi de treabă, tăticule ! Nu mai avem geamantane, unde să-ţi vîrîm şi boarfele matale... Şi-are să-ţi fie şi mai comod. Nu va mai trebui să te schimbi de haine... Iar cînd o s-ajungem la curtea cuscrilor dumitale, ai să faci impresie. Şi-ţi încalţi, chiar din ziua plecării, şi ghetele de lac, cu gumilastic, ălea pe care ţi le-a trimis Lambe,

că le-a purtat doar o singură dată, cînd a ieşit dentist militar, la balul absolvenţilor !...

La gară, în ziua cea mare, întreg familionul reunit aştepta nerăbdător trenul de Bucureşti. De-acolo, urma să luăm un alt personal, pînă la Iaşi, iar spre Rădăuţi, trebuia să efectuăm o nouă transbordare, într-o garnitură locală, care să ne ducă pînă la Pârlivaca.

Pe peron, neliniştiţi, cuprinşi de febra călătoriei, taică-meu şi Maca-Maia numărau neîncetat geamantanele şi valizele. Cînd ieşeau opt la socoteală, cînd şapte. Cînd s-a descoperit că şedeam pe cel de-al nouălea, am încasat prima scatoalcă după ceafă. Tatapetre m-a luat numaidecît sub aripile lui, apărîndu-mă de tata, care vroia să-şi continuie operaţia de descărcare a nervilor.

Bietul bunicu-meu ! Era cel mai reprezentativ membru al detaşamentului nostru. Prin pitorescul şi originalitatea înfăţişării sale. Demn, indiferent, surîzător-amar, examina cu ochii lui albaştri, de oţel, mulţimea care-l admira. Şi-avea şi de ce !

Era în fracul cu coadă, iar pe cap purta o pălărie de tip „melon", căpătată anume pentru festivităţile nupţiale de la nea Tilică-Malec. Pe care unchiul-meu o adusese de la Paris, cînd fusese acolo să-şi încerce norocul, ca artist de cinema, la studiourile „Pateu" (cum le spunea Maca-Maia).

Pantalonii îi ajungeau doar pînă la glezne. Lăsînd la vedere gîţele cu care-şi legase izmenele. Şi încă petrecute peste carîmbii ghetelor cu elastic şi scîrţ. Iar haina, strîmtă şi scurtă în mîneci, da să-i plesnească pe umeri. Din care pricină, cozile fracului arătau ca valtrapii unor cai mascaţi, din cei utilizaţi la tractarea dricurilor.

Bătrînul, sîcîit de strînsoarea încălţărilor de lac, care-l făceau să sufere îngrozitor, se muta mereu de pe un picior pe altul. Pentru a-şi menţine echilibrul, era nevoit să-şi

treacă eterna lui servietă din mușama, plină cu sticle de trăscău prefript, cînd în mîna dreaptă, cînd în stînga.

La anunțarea sosirii personalului de București, taică-meu i-a transmis ultimele instrucțiuni :

— Ai grijă, dom Petre, cînd urci geamantanele și valizele ! În vagoanele de-a treia mișună tot soiul de țopîrlani și vagabonzi... Să nu-ți fure cumva din darurile noastre de nuntă. Și fii atent, să nu se spargă serviciul „Rosenberg", sau „Rozenștal", că nu mai știu cum dracului i se zice, deși m-a costat o groază de parale, o avere, nu altceva. Bagă de seamă, la București cobori, și ne-ntîlnim în gară, lîngă restaurant... Acuma ți-l las și pe Andi (ăsta eram eu), să-l iei cu matale. Vezi că n-are bilet ! Dacă vine controlorul, îi zici și matale că n-are decît cinci ani, c-așa-i obiceiul... Auzi ?...

— Te-aud, Eftimie taică, de ce să nu te-aud... Și-ai să mai auzi și tu de mine !... — l-a asigurat liniștitor bunicu-meu.

Și, într-adevăr, Tatapetre s-a ținut de cuvînt. Fiindcă, o zi și-o noapte, cît a durat drumul pînă la Pârlivaca, mereu le-a fost dat, lui taică-meu și restul familiei, s-audă numai de boacănele (autoorganizate) ale bătrînului Petre Coman-Moțoganu.

Mai întîi a spart vreo două sticle din servieta cu trăscău, de s-a îmbătat instantaneu tot vagonul de-a treia (fără compartimente). Apoi, acesta fiind extrem de aglomerat, mi-a găsit și mie un loc, pe genunchii lui, dînsul așezîndu-se pe geamantanul în care se afla pălăria din paie de orez a mătușă-mii Malica. Pîrîind sinistru și geamantanul în care nu se afla decît roata aceea imensă, și pălăria propriu-zisă, totul s-a terciuit sub greutatea amîndorura.

— Pagubă-n ciuperci ! — a pufnit în rîs Tatapetre. Las' că-i drege mă-ta coșul ăsta de nuiele, așa cum i-a dres și mănușile, cu gumilastic de ciorapi...

Cînd a trecut controlorul şi l-a întrebat cîţi ani am, bunicu-meu i-a răspuns cinstit :

— Opt şi ceva, domle inspector !...

Deoarece n-a acceptat să plătească pe loc amenda cuvenită, s-a încheiat un proces-verbal, contravenţia urmînd să fie încasată ulterior, prin administraţia financiară de la Piteşti, circumscripţia Tîrgu-de-Vale, unde se afla locuinţa noastră, mai exact a lui taică-meu. Asta o aranjase tot bătrînul, care îşi dăduse numele şi adresa babacului, Eftimie Coman.

În Gara de Nord, la sosire, bunicu-meu a aşteptat să se golească vagonul, şi-abia după aceea a purces la descărcarea bagajelor. Fiind de cărat nouă geamantane, a solicitat ajutorul unui hamal. Care ne-a dus de-a dreptul la restaurantul de clasa întîi. Aici, Tatapetre i-a declarat blajin sărmanului om :

— Uite ce-i, bre nene, eu n-am para chioară ! Haidem la o masă, să gustăm ceva, şi cînd s-o ivi băiatu-meu cu restul familiei, o să-ţi plătească după cuviinţă...

Încîntat, hamalul s-a pus pe mîncărică şi băutură, luîndu-se la întrecere cu bunicu-meu. Mititei, cîrnaţi pe fasole, bere la halbă, mă rog, tot tacîmul. Conform principiului : călătorului îi stă bine cu drumul ! Nici eu n-am fost uitat, bătrînul ştiindu-mă pofticios şi mereu înfometat.

Ai mei s-au arătat la faţă abia peste vreo oră şi ceva. Năduşiţi leoarcă, de parcă ar fi alergat la curse, înroşiţi la chip şi frînţi de oboseală. Cînd l-a zărit pe bătrîn, taică-meu a izbucnit :

— Bine, dom Petre, aşa ne-a fost vorba ?...

— D-apăi cum, — i-a tăiat-o Tatapetre, n-ai zis că ne-ntîlnim la restaurantul gării ?...

Tata, simţind că-i plesneşte capul de enervare, s-a răstit şi mai urît la bunicu-meu :

— Ai să mă omori cu zile, tăticule, vrei să-nnebunesc, asta e ! Ţi-am spus lîngă crîşmă, nu-năuntru... Păi, ştii pe

unde te-am căutat, cînd am văzut că nu ne-aştepţi la locul stabilit ?... Ne-am dus taman la dracu' papură, la triaj, apoi la gara Basarab, iar îndărăt, la şefu' de gară, la poliţie, te-am dat dispărut, iarăşi am luat la rînd toate sălile de aşteptare de-aici, ca să te găsim unde, chefuind la birt, cu toţi nenorociţii !...

Tatapetre, oarecum supărat, a zîmbit viclean şi i-a comunicat bunului său fecior, şi încă prim născut :

— Ascultă, Eftimie, ăsta nu-i nenorocit deloc... Are de primit o mulţime de bănuţi, fiindcă m-a ajutat la căratul bagajelor tale, şi şi-a mai pierdut şi timpul cu mine, tot aşteptîndu-vă pe voi... Dacă vi s-a făcut de plimbăriseală, vă priveşte. Pînă una alta, plăteşte-i munca omului, şi mai ţine-ţi fleanca !...

Mama, care-l preţuia nespus pe socru-său, l-a mai temperat pe babacu, spunîndu-i să nu facă scandal, şi să achite totul. Şi prestaţia hamalului, şi contravaloarea dejunului servit de noi.

Tanti Malica şi Maca-Maia, care asistaseră în picioare la discuţie, la un moment dat, după ce bagajistul se cărăbănise, mulţumindu-i din inimă bătrînului meu bunic, îl luară ele la rost pe babacu :

— Dar noi nu mîncăm nimic, măi Eftimie, acuma cînd ne-ai cărat după tine ca pe două mîrţoage, şi sîntem spetite de-atîtea drumuri ?... Păi ce-om fi noi, să ne mai ţii şi flămînde, fleoarţe din bariera gîrlei, au madamele Coman ?...

Abia către seară ne-am urcat în trenul de Iaşi. Mulţumiţi şi sătui, iar babacu încruntat şi cu cîteva sute de lei mai puţini în buzunare. Noroc că l-a mai mîngîiat bunicu-meu, comunicîndu-i :

— Nu-ţi pară rău, Eftimie taică, ai dat la neamuri, nu la duşmani ! Şi-o să mai ai de plătit şi biletu' copilului !... Că eu nu poci să minţ nici acum, măi băiete, şi i-am spus inspectorului tot adevărul... Cînd ne-napoiem de la nuntă, te-aşteaptă acasă şi ploconu' !

La Iaşi, deoarece iarăşi călătorisem în vagoane diferite, Tatapetre şi cu mine într-unul de calsa a III-a, iar familionul la a întîia, din nou ne-a fost dat să nu ne-ntîlnim. Decît după vreo oră de căutări reciproce. Cu care prilej, bunicu-meu a uitat un geamantan în tren. Cînd ne-am repezit cu toţii să recuperăm preţiosul bagaj, în care se afla împachetat mai mult de-un sfert din serviciul „Rozenştal", garnitura fusese retrasă pentru revizie şi curăţenie generală. Fiind vorba de-o curăţenie generală, era şi normal să abandonăm orice speranţă.

Taică-meu, fiert de supărare, ne-a îmbarcat apoi în primul tren tras la peron. Din care-am coborît la gara următoare. Deoarece se-ndrepta spre Galaţi. Abia spre dimineaţă am reuşit să prindem un tren de Rădăuţi. Din mers. Alergînd ca nişte căpiaţi pe lîngă garnitura ce pornise după numai două minute de oprire în aceea insignifiantă staţie. Taică-meu le-a urcat mai întîi pe mătuşă-mea şi Maca-Maia, apoi pe mama, iar pe mine m-a zvîrlit ca pe-un geamantan drept în coridor. Bagajele şi Tatapetre, însă, au rămas de căruţă. Iar tata, înnebunit, după ce se agăţase şi dînsul pe scară, îi tot striga bătrînului :

— Dom Petre, vii cu orice tren, chiar şi marfar !... Te aşteptăm în gară, la Rădăuţi !... Auzi ?...

— Aud, aud ! — i-a răspuns bunicu-meu de pe peron, aşezîndu-se pe-un geamantan, şi pornind să-şi scoată ghetele de lac.

A sosit spre seară, însoţit de doi poliţişti. În stare de arest, pentru a fi predat organelor din gara Rădăuţi. Acuzat de furtul bagajelor găsite asupra sa. Cinci geamantane, mari şi late. Restul, se rătăciseră. Şi nu numai ele, ci şi „melonul" purtat pe cap de bătrînul infractor pe care poliţiştii îl confundaseră c-un vestit hoţ din trenuri, şi care opera travestit în muzicant instrument.

Rămas fără pălărie, fără papionul de la gît, cu nasturii de la cămaşă rupţi, cu-o coadă de la frac lipsă, pierdută-n bătălia dată cu agenţii poliţiei din trenuri, chiar că Tata-

petre arăta a vechi și înrăit recidivist. Însă, pentru mine, recidivist întru nesfîrșita sa luptă cu ifosele de boierie ale copiilor săi. Căci bunicul, deloc demoralizat, ba dimpotrivă, extrem de bine dispus și voios, își lepădase și încălțările de lac, cu gumilastic și scîrț, și și le legase cu șireturile de brăcinar, mulțumit și fericit că poate umbla doar în ciorapi albi de bumbac, cvasidesculț.

Tanti Malica, cînd l-a văzut pe taică-său escortat, a demonstrat un leșin de mare clasă, lăsîndu-se să cadă, ca o plăcintă, în brațele polițiștilor. Care, cavaleri, abia au fost în stare s-o care și s-o depună pe-o bancă de pe peron, cocîrjați sub greutatea pachidermică a mătușă-mii.

În schimb, Maca-Maia, susținută și de tata, a organizat un scandal monstru, orăcăind și țipînd dezlănțuită :

— Am să reclam la prefectură, am să mă duc pînă la ministrul vostru, nenorociților !... Ce i-ați făcut lu' Pătru-al meu ?... Voi l-ați prădat de bagaje. Ne-ați lăsat fără darurile cu care mergeam la castelul Rowitzky, contele de Parlivaș, care-o să vă-nvețe el minte !... Cum o să ne prezentăm la nunta lu' fiu-meu, căpitan în armata noastră, și care se îngrijește de gurile tuturor generalilor. Că nu-și deschide unu' pliseu', pînă nu-l cată Lambe la dinți !...

Tatapetre, excedat, dar cu zîmbetul pe buze, le-a astupat amîndurora orificiul bucal, spunîndu-le-o verde în față :

— Mai tacă-vă fleanca, fandosiților ! Dacă nu erau băieții ăștia, care să m-aducă pe gratis la Rădăuți, rămîneați cu curu' gol, adică și făr' de ălelalte geamantane... C-atunci m-au priponit, cînd pornisem să le zvîrl pe fereastra vagonului. Bilet n-aveam, bani n-aveam, cu ce era s-ajung pînă la voi ?... Acuma, gata, terminați odată, haidem la nunta contelui de vaisniht !

La Pârlivaca din Vale, localitate neprevăzută cu linie de cale ferată, dealtfel existentă doar pe hărțile marelui

stat major, am ajuns a doua zi. După ce s-a milostivit de noi şeful de gară, şi-a trimis vorbă familiei Rowitzky-Rovinari că le-au sosit neamurile din regat.

40. Marea „Panaramă" — două orchestre două, tombolă şi dans, bufet la discreţie, serviciu ireproşabil

Pe la nouă dimineaţa, cînd soarele pornise să ardă cumplit, în sala de aşteptare a gării, unde dormisem ca nişte cîini de pripas, s-a ivit un zdrahon de bărbat, cu barbă pînă-n piept şi caschetă de birjar pe cap.

Ne-a recunoscut imediat. Dar nici nu mai era altcineva în odaia urît mirositoare, întunecoasă şi mizeră.

— Haida, bre papaşa, la Parliţchi, ducem la voi cu landău! — i s-a adresat muscalul lui Tatapetre, repezindu-se să-i sărute mîina. De ieri aştepte graf Roviţchi Gamilkar Mitrofanovici...

Încîntat de respectul pe care i-l arătase surugiul, bunicu-meu l-a ajutat la căratul bagajelor. Iar cînd a constatat că landoul grafului, o haraba nenorocită, cu roţile strîmbe şi cam într-o parte, nu oferea suficiente locuri pentru întreaga familie, dînsul a dat a lehamite din mînă, şi s-a urcat pe capră, luîndu-l pe muscal tovarăş de drum.

Landoul (fost), prevăzut pentru patru cai, cu-o oişte de vreo patru metri, era deservit doar de-o gloabă flămîndă şi pricăjită, şi ne-a purtat cale de vreo cîţiva kilometri aproape numai la pas. Locurile erau încîntătoare, numai văi şi coline, pîrjolite de vipia acelui iunie înfierbîntat. Cînd era de suit vreo coastă de deal, taică-meu şi tanti Malica mai împingeau şi dînşii din spatele haluci-

nantului vehicul hipotractat (mono). Iar Tatapetre şi Akim Akimîci, după cum se recomandase lipoveanul, strigau şi îmboldeau mîrţoaga :

— Dii, boală ! Davai, davai, procleatîi Ivanîci, anafura şi parastasu' cui făcut la tine !...

Ajunşi pe cuşma colinei, Akim Akimîci iarăşi se răstea la gloabă :

— Stoi ! Stoi, Ivanîci, piti nada, bem ceva de la papaşa... Haida, bre papaşa Piotr, scoţi samagon din taşca !...

Tatapetre, compătimind alături de Akim, îşi deschidea servieta de muşama, în care mai scăpaseră cu viaţă trei sticle de trăscău, şi-l servea pe noul său prieten cu-o duşcă de „samagon"... La al patrulea, sau eventual al cincilea deal, terminaseră primul flacon.

Iar cînd gloaba pornea la vale, cu forţe sporite, bunicu-meu cînta în gura mare „colea-n vale,-n grădiniţă, paşte calu' lu' Gheorghiţă". Spre bucuria lui Akimîci, care-i da replica, cu-o voce de bas pedalist nemaipomenită, intonînd „Marfuşka, Marfuşka, paşte lu' mamuşka...". Probabil o veche melodie haholo-poloneză, cu textul interpretului. Maca-Maia şi tanti Malica, înspăimîntate de acceleraţiile lui Ivanîci, mîrţoaga melosensibilă, chirăiau înfiorător.

În orice caz, călătoria cu landoul, pentru mine cel puţin, a fost una din cele mai frumoase din viaţa mea. Nici astăzi n-am uitat de ea. Nici de Akim Akimîci, şi nici de Ivanîci. Care, acesta din urmă, cînd am tras în faţa peronului dinaintea „castelului" Rowitzky, s-a prăbuşit istovit în colbul drumului, cu spume la gură.

Akim, obişnuit cu figurile gloabei, nu i-a acordat nici o atenţie, ci-a dat strigare către bizara construcţie :

— Davai, Mitrofanîci, scoală beţivan-prostovan, venit la tine papaşa Piotr Comanski ot Piteştî ! Haida, bre, scoala la tine, parşivîi puturos...

În clipele următoare, din casă ne-au ieşit în întîmpinare gazdele. Mai întîi Gamilkar Mitrofanovici Rowitzky-Rovinari, un găligan roşcovan, cu favoriţi de culoarea că-

rămizii, cu părul parțial vîlvoi, iar restul fleșcăit de năduşeala unui somn postbahic, în halat de casă, slinos și mîncat de molii, tras deasupra unui simulacru de pijama, mai curînd o flanelă de corp, tip salopetă, iar în picioare cu niște papuci monstruoși, împletiți din papură. Clătinîndu-se apreciabil, „bețivan-prostovan", cum îi zisese Akimîci, a dat năvală asupra musafirilor, pornind să-i sărute și să-i îmbrățișeze la rînd. Iar pe mine, luîndu-mă-n brațe, să mă salte și să mă dea huta, de parcă aș fi fost o nimica toată. Deși, încă din copilărie, cîntăream mai mult decît normal, fiind extrem de bine dezvoltat pentru vîrsta mea.

A urmat apoi o matroană impunătoare, rotundă ca o butie și înaltă cît un dulap de pe vremuri, într-o rochie cum nu mai văzusem pînă atunci, cu sute de volănașe, plus un adaus la spate, care-i făcea fundul și mai proeminent, de-ai fi zis că-i prevăzut cu-o remorcă pentru tractat efectele personale. Proțăpită în capul scărilor peronului, ne privea maiestos, surîzînd cu gura pînă la urechi. De-acolo i-a răcnit grafului :

— Hamilcare, mon chou daragoi, face prezantasion !...

Sesizînd că bărbatu-său nu fusese atent la spusele dînsei, pachiderma a trecut peste impolitețea acestuia, și s-a recomandat cu mijloace proprii :

— Nathalie de Rowitzky-Rovinari ! Enchantée de vous recevoir... Dragii moi, bine venit la voi !...

Apoi, coborînd vertiginos treptele peronului, cam rapid după părerea mea, căci dacă n-o opreau brațele vînjoase ale lui Akimîci, l-ar fi făcut extraplat pe Gamilkar Mitrofanovici, s-a repezit la Maca-Maia și i-a întins mîna, o mînă foarte reprezentativă, groasă cît un stîlp de telegraf, declarîndu-i extrem de voioasă :

— Tu Catherine, crusca moia !

— Cuscra, Natalio, nu crusca ! a ținut să-i corijeze bunică-mea defectele de pronunție, după care, dîndu-i la o parte brațul de macara, a încercat s-o îmbrățișeze.

Însă operaţie dificil de executat, întrucît amîndouă nu aveau posibilitatea să se cuprindă. Din motive de circumferinţe depăşind gabaritul.

Lui Tatapetre i-a vîrît mîna pînă sub nas, să i-o sărute, adresîndu-i şi dînsului cîteva cuvinte amabile :

— Tu Pierre, nu aşa ? Cruscu de la mine.. Oi, iar greşit ! Scuzaţi, nu ştim bine vorbeşte româneste, noi nobili polonezi de originea...

— Lăsaţi matale, coană Nataliţo, că ştim şi noi... Acilea, la Pârlivaca, v-or fătat mumele voastre numai în paturi boiereşti !... Hai sictir, şi dă-o pe limba noastră...

Am crezut că moare contesa ! Dar, după ce şi-a revenit din stupoarea în care-o aruncaseră afirmaţiile lui Tatapetre, i-a zîmbit afabil, aprobîndu-l, total :

— Excelent ! Mult plăcut sictir... Şi tatu de la mine ziceşte sictir... Noi amestecut limbile, ce să făcim ?... Trecut peste mine şi unguri, şi nemţile, şi poleacii, şi ruşile, ca la războiul... A la guerre, comme à la guerre ! Pricepeşte ?...

Dacă nu şi-ar fi făcut apariţia din „castel" nene Lambe şi viitoarea sa soţie, n-am mai fi apucat să terminăm cu politeţurile şi să ne ducem şi noi la odihnă.

Frumos bărbat mai era şi unchiu-meu. Altminteri nu l-ar fi luat contesa pe post de armăsar de prăsilă. Suplu şi ţeapăn, rumen în obraji, cu sprîncenele lui negre şi stufoase, cu părul ondulat ca la coafor, elegant şi îngrijit, arăta ca Roman Novarro, în filmul acela cu ducele de nu ştiu cum, pe care l-au puşcat sîrbii la Sarajevo. Dar nici Halina nu era de aruncat. Îi semăna şi maică-sii, şi lui Gamilkar Mitrofanovici. Zdravănă şi bine hrănită, înaltă, niţel cam batoză, cu părul bălai, părea o zînă din poveşti, însă o zînă supradezvoltată. Cred că-l putea sălta pe nene Lambe într-o singură palmă, atît de voinică arăta.

După îmbrăţişările şi pupăturile de rigoare, am fost conduşi în apartamentele ce ni se rezervaseră. Undeva, la mansardă. Deoarece „castelul" nu poseda şi etaj. Şi nici

turnuri. Dar nici a castel nu arăta. Chiar mă dezamăgise. Fiindcă, în timpul ceremoniei de primire, n-avusem altceva de făcut, decît să mă ocup de examinarea curții de la Pârlivaca.

Căci mai mult curte era, decît castel. Casa propriu-zisă, înconjurată de-o ogradă uriașă, plină de băltoace în care se tăvăleau scroafele și purceii, iar cîrduri de galinacee rătăceau disperate și flămînde în căutarea unor inexistente grăunțe, — era reprezentată de-o clădire în evidentă paragină. Acoperișul din șiță, scofîlcit și povîrnit, mai avea pe ici pe colo unele găuri. Iar ferestrele, ce-i drept foarte multe, nu erau prevăzute chiar toate cu geamuri. De fapt, casa bunicilor, de pe strada Libertății, din Pitești, era mult mai arătoasă și îngrijită.

Însă apartamentul în care-am fost cazați, o singură odaie uriașă, ne-a lămurit definitiv. Mai ales că nu poseda paturi pentru toată lumea. De voie, de nevoie, ne-am culcat pe saltelele dispuse direct pe dușumea. Dar și-acelea din paie sau pănușe de porumb.

În timp ce toți ai mei s-au pus pe soamne și sforăială, în frunte cu tanti Malica, urmată apoi de Maca-Maia și de taică-meu, în ordinea intrării în scenă, am încercat și eu să ațipesc. Zadarnic. După vreo jumătate de ceas de chinuri și zvîrcoleli, m-am strecurat din cameră, pîș-pîș, să nu m-audă babacii.

La parter, într-o sufragerie imensă, cît un stadion, plină de scaune răsturnate și mese în neorînduială, era o vînzoleală nemaipomenită. Femei, bărbați, copii, probabil neamurile conților, sau oameni din sat, care slujeau la curtea Rowitzky, se ocupau de pregătirea a ceea ce avea să fie salonul pentru desfășurarea ceremoniei nupțiale.

Însă mi-era o foame atît de crîncenă, încît pur și simplu mă chinuiau mațele. Din aproape în aproape, mai mult după miros, am răzbit în cele din urmă la bucătărie. Doar doar oi găsi cevașilea de-ale mîncării.

Lîngă maşina de gătit, chiar în dosul uriaşului agregat pe care fierbeau oale şi cratiţe cu zecile, la o măsuţă bine pitită, am dat peste Tatapetre. Împreună cu Azim Akimîci, se ospătau în toată regula. Bunicu-meu îşi avea servieta la dînsul. Din care, la cerere, scotea trăscăul de dar, şi se cinstea cu lipoveanul.

— Ce-i cu tine, măi zgîmboi ? — m-a întrebat bătrînul.

— Nu pot deloc s-adorm ! Mi-e foame... — i-am mărturisit eu adevărul.

— Ia de-acilea, şi gustă şi tu ! — mi-a zis Tatapetre. Şi-apoi, după ce te saturi, du-te-n curte şi te joacă şi tu cu plozii neamului Rowitzky... Că-s o puzderie de năpîrstoci pe-acolo.

L-am ascultat, bineînţeles. Şi-am mîncat ce nu mai pomenisem niciodată. Ficăţei de gîscă, în sos de smîntînă. Sătul, m-am cărăbănit apoi în ogradă. Îmi dădusem seama că Tatapetre avea de discutat cu Akimîci, care-i relata întreaga istorie a nobililor Gamilkar Mitrofanovici şi Galina Prokofievna Rowitzky-Rovinari de Pârlivaca..

În bătătura conacului, sau „castelului", cum îi plăcea lui nene Lambe să-şi laude cojmelia lui socru-său, vreo cinci sau şase băieţei şi fetiţe, cam de vîrsta mea, se jucau zburătăcind găinile şi fugărind purceii. Mai cădeau prin vreo băltoacă, însă incidentul nu părea să-i afecteze în exces.

Mirat de părul lor bălai, de culoarea paiului de grîu, precum şi de joaca lor neroadă, i-am chemat şi le-am propus :

— Haideţi, măi, să-i tragem o de-a biza !... Voi ce faceţi pe-aici ?

Copiii, oarecum încîntaţi de sosirea mea, deoarece spoream efectivele grupului, mi-au răspuns într-un chip cu totul neaşteptat :

— Kak ?... Kak ?...

Mai tîrziu însă, mi-am zis c-or fi cumva copiii lui Akim Akimîci, care şi-aşa se fălosise faţă de bunicu-meu că are vreo şapte sau opt puradei. Şi, recurgînd la limba interna-

ţională a mîinilor, le-am arătat cum se joacă de-a bîza. Entuziasmaţi, s-au învoit imediat. Şi m-au pus pe mine de bîză. Ca oaspete. De unde să-mi fi închipuit că lipovenii ăştia sînt atît de zdraveni. De la prima lovitură, m-am şi pomenit scos din pantofi şi trîntit într-o băltoacă. Însă l-am şi ghicit numaidecît pe băieţaşul care-mi făcuse figura. Şi l-am indicat cu degetul meu, acuma plin de nămol. Cinstit, s-a aşezat el pe fostul meu post. Luîndu-mi avînt, i-am tras una, cu-amîndouă mîinile, de l-am zvîrlit la pămînt. Ei bine, n-a fost aşa. Aş fi vrut, însă puiul de lipovean nici n-a mişcat din loc. În schimb, îmi betegisem braţele, care mi se dejghinaseră din umăr.

Am renunţat la joacă, arătîndu-le palmele zobite. Inimi bune şi suflete curate, m-au mîngîiat cu toţii, aproape plîngîndu-mi de milă. Dar şi mînjindu-mă de noroi peste tot. Pe faţă, pe haine şi pe păr. Aveam atîta nămol în claia mea de pe cap, încît simţeam că-mi sporise greutatea devlei, şi-abia o mai puteam suci.

Nu prea satisfăcut de rezultatul contactelor mei cu aborigenii, m-am retras la bucătărie. Unde l-am găsit pe Tatapetre discutînd aprins cu Akimîci. Aprins la faţă, bineînţeles. Iar sticla cu trăscău nu se mai afla în servietă, ci stătea de-a dreptul pe masă. Golită de orice conţinut.

— Bine că venişi, măi zgîmboi — mă întîmpină bunicumeu surîzător, că parc-aş merge şi eu să mă culc o ţîrişică... Atîtea mi-a povestit Akim Akimîci, prietenul meu, încît îmi pare rău că-mi dau băiatu' după iapa asta de Galina... Dar chestiile astea nu-s de nasul tău ! Haidem !...

Nunta a demarat pe la şapte seara. După ce nene Lambe, Halina, nobilii Rowitzky şi Maca-Maia s-au întors cu landoul de la biserica din Pârlivaca, unde se oficiase cununia religioasă. Celelalte neamuri, şi-ale noastre, că după-amiază sosiseră şi nea Tică-Malec şi unchiu' Sile cu tanti Todica, şi cele din partea localnicilor, veniseră pe jos. Ca vai de capul lor. Plini de colb şi de sudoare. Dar nici gloaba lui

Akimîci n-arăta mai bine. Înspumată și-abia mișcîndu-și picioarele, tîra după ea „landoul" supraîncărcat, de parcă ar fi fost un tren de marfă.

Primiți cu urale de cei care avuseseră destulă minte să nu se aventureze pînă-n sat, vreo șapte kilometri, pare-se, mirii și nunii s-au lăsat felicitați în ogradă, printre purcei și păsăret. Apoi s-au tras în poză. Cînd lampa cu magneziu a fotografului a explodat bubuitor, mireasa a țipat, exprimîndu-se într-o românească aproximativă :

— Harry, j'en meurs de fric, ține-mă să nu scap la mine !

Atunci am auzit pentru prima oară numele de alint al lui nene Lambe.

După aceea, s-a trecut în salonul amenajat pentru desfășurarea propriu-zisă a ceremoniei. Ceea ce, după cum prea bine se știe, constă în masă, dans și veselie.

La pătrunderea nuntașilor în fosta sufragerie. cele două orchestre reunite au intonat marșul nupțial al lui Mendelssohn. Într-o variantă mai puțin cunoscută, deoarece suna mai mult a cazaciok și-a sîrba popilor. Asta, probabil, datorită componenței diferite a formațiilor. Una, adusă cu mari sacrificii, de la Rădăuți, pesemne mai de la marginea orașului, deoarece era cam închisă la culoare, cealaltă. alcătuită numai din oameni cu părul bălai, mobilizată chiar din Pârlivaca. Prima excela în folclorul moldovenesc, judecînd după ritm și instrumente, a doua, în muzică lipovenească, avînd în vedere că zdrăngănea mai mult la balalaice, bandure și chitare.

Odată terminat marșul, lumea a fost poftită la masă. Dar nu o masă ca la noi, la Pitești. cu scaune și locuri marcate prin cărți de vizită. Nu. nici gînd de-așa ceva. Pe lîngă pereți, fuseseră orînduite o sumedenie de măsuțe. Iar pe acestea, zeci și zeci de platouri cu sandvișuri, mezeluri, sardele, brînzeturi, roșii, salate, fripturi de vacă. porc și pasăre, precum și nenumărate zacuști, total necunoscute

nouă, celor sosiți din vechiul regat. Alte bordeie, alte obiceie !

Invitații au năvălit numaidecît asupra vrafurilor de farfurii și farfurioare, și-au luat furculițe și linguri, și numaidecît s-a declanșat atacul. Curat atac ! Fiecare lua de unde putea și cum putea. Iar apoi, retrăgîndu-se tactic, pentru a-și savura victoria, pornea să-nfulece ca spartul. Urîtă chestie. Să nu stai, ca omul, liniștit la o masă, pe scaunul tău și să-ți legumești în tihnă bucătura ?...

Noi, copiii, rămași nesupravegheați, ne descurcam și noi conform celor văzute la cei mari. La un moment dat, obosit de-atîta stat în picioare, mi-am găsit un loc pe prichiciul unei ferestre, și-am purces să mă uit la lume.

Dar ce lume ! Notabilități locale, în haine „de ținere", atunci scoase de la naftalină, de putea salonul a farmacie, însă date cu odicolon de mort, să mai reducă din aromele personale. Oameni de la București, colegi și prieteni de-ai lui nene Lambe, printre care și vreo cîțiva ofițeri eleganți și bățoși, cu neveste sau fără, oameni din satele învecinate cu Pârlivaca, cumetri sau clienți de-ai familiei Rowitzky-Rovinari, foarte apreciată în zonă. Apoi, aceștia fiind și cei mai numeroși, neamurile apropiate ale lui Hamilcare și-ale Nathaliei.

Numai noi, rubedeniile mirelui, făceam o figură aparte. De parcă am fi sosit din Patagonia, și-am fi vorbit o limbă străină. Căci nimeni nu ne lua în seamă. Retrași mai lîngă peretele dinspre ușa ce da spre bucătărie, cu farfuriile în mîini, de-ai fi zis că sîntem niște milogi, tot așteptam să ne adreseze cineva vreun cuvînt.

Interzisă. Maca-Maia privea contrariată la cuscrii dînsei, aceștia dînd impresia că uitaseră de părinții și frații podoabei de ginere pe care li-l dăruiseră. Nea Tilică-Malec se străduia în zadar să glumească, plin de-un haz forțat, cu necunoscuții aflați prin preajmă. Însă erau prea ocupați cu sticloancele de vodkă, golindu-le de-a-npicioarelea, pînă la fund, dispensîndu-se de pahare.

Unchiu' Sile şi tanti Todica, înghesuiţi lîngă taică-meu şi mama, priveau foarte de sus asistenţa, făcîndu-se că nu le pasă de indiferenţa cu care erau trataţi. Numai tanti Malica mai avea unele speranţe. Să-nceapă dansul. Şi-atunci o să le-arate ea mocofanilor ce reprezintă o domnişoară din lumea mare.

Apariţia lui Tatapetre, oarecum senzaţională, a schimbat total comportamentul gazdelor şi-al puzderiei lor de neamuri.

Pînă la ora aceea, trăsese nişte soamne de spaimă, dorind să mai elimine din trăscăul cinstit împreună cu Akimîci. Probabil însă, nu-i reuşise experimentul, deoarece era cu capsa pusă. Oricît se străduise să-şi aranjeze ţinuta, arăta absolut uluitor. Fracul şi-l transformase în redingotă, tăindu-i unica rămăşiţă de coadă, iar la gulerul cămăşii, în loc de papionul pierdut, îşi înnodate o lavalieră, improvizată pesemne din vreun ciorap de damă, din mătase neagră. Însă operaţia cea mai importantă o efectuase asupra ghetelor de lac. Pe care, pur şi simplu, le despicase în dreptul monturilor, ca să nu-l mai chinuie la bătături. Iar gîţele de la indispensabili, de astă dată nu le mai petrecuse peste carîmbii încălţărilor, ci le legase pe sub tălpile ghetelor, ca nişte „sous-pieds"-uri de pe vremea lui Johann Strauss. Din această cauză, izmenele-i erau mai vizibile, contrastînd puternic cu pantalonii negri. Şi, pentru a-şi elibera şi torsul din strînsoarea hainei care nu-l prea încăpea, n-o mai încheiase la nasturi, ci-o purta desfăcută, lăsînd la iveală brîul roşu ce-i înfăşura mijlocul, bunicul suferind adeseori de crîncene dureri la şale.

Poate că fascinanta sa prezenţă ar fi trecut neobservată, dat fiind înaltul grad de alcoolizare al asistenţei, dacă bunicu-meu, ţîfnos şi iritat de cele aflate de la Akim, n-ar fi înaintat în centrul salonului şi n-ar fi-nceput să chiuie haiduceşte, ca la Măţău :

— Iu-iu-iu !... Și iu-iu-iu, ce ne facem, eu cu tu ?... Bă, Garibaldi, sau cuscre, Mitrofanîci ! Unde-mi ești, bre ? Ce-i aici, parastas sau nuntă ?... Să cînte taraful !... Vreau să dănțuiesc cu nuna mare și cu Natalița, și-apoi s-o iau la-nvîrteală și pe Galina taichii, să-i arăt eu ce-nseamnă vîna noastră de ciobani mușceleni... Că noi sîntem adevărați boieri, nu fandosiții ăștia de rîndași și vechili ! Haide-ncoa, fă nună mare ! Mai repede, că-mi ard tălpile... Dați-i drumu', mă balaoacheșilor, la muzică...

Hamilcare Rowitzky și Nathalie, înnebuniți de incident, făcură semn orchestrelor reunite să-și demonstreze posibilitățile, și-mpinseră, mai în în brînci, mai cu duhul blîndeții, înspre Tatapetre o făptură incredibilă — nuna mare. Pe care abia atunci o vedeam pentru întîia oară.

Era un autentic monument al naturii. Cel puțin 1.90 pe înalt, și 1.10 pe lat. Iar la cîntar, minimum 140. Ocale !

Cînd a văzut-o, Tatapetre a vrut să dea înapoi, speriat. Însă era tardiv. Formațiile instrumentale atacaseră o polkă, sau o mazurkă diabolică, atît de ritmată și vioasă, încît tuturor le trepidau picioarele.

Degeaba a-ncercat bunicu-meu să schițeze o reverență în fața impresionantului edificiu și să-i sărute mîna, pentru a o invita la dans, deoarece nuna mare n-a mai ținut seama de nimic. Stîrnită de muzică, l-a apucat de mînă și-aproape l-a smuls din loc, ridicîndu-l la vreo douăzeci de centimetri deasupra nivelului dușumelei. După care, mai mult purtîndu-l pe brațe, a purces să se rotească prin salon cu el, de se cutremurau platourile de pe mese, geamurile și ușile-n țîțîni.

Dansul s-a oprit, numai pentru un timp doar, în clipa cînd bunicul a decolat din brațele monumentului, ejectat de forțele centrifuge aflate în joc, cu gîțele indispensabililor rupte și cu brîul cel roșu desfăcut, ca să aterizeze la pieptul cuscră-sii, Nathalie de Rowitzky.

Considerîndu-se invitată, butia de Natalița a luat-o de bună. Iar în momentele următoare, Tatapetre își încerca pu-

terile la cazaciokul interpretat de formația locală. În onoarea soacrei-mari.

În viața mea nu-l văzusem pe bunicu-meu executînd atîtea lăsări pe vine, atîtea zvîrlituri de picioare. Însă nici cuscră-sa nu se lăsa mai prejos. În ciuda volumului, dovedea o agilitate ieșită din comun.

La ultimul acord, cînd lui Tatapetre îi plesniseră pantalonii în fund, iar contesei i se rupsese gumilasticul unui anumit detaliu subvestimentar, asistența a pornit să aplaude furtunos.

Bătrînul, acoperindu-și cu-o palmă partea dorsală, și cu cealaltă ștergîndu-și sudoarea de pe frunte, a mulțumit nuntașilor înclinîndu-se. Cu care prilej le-a ținut și-un „speech" :

— Ce-oți fi crezut, mă bernebecilor, că țăranu' și ciobanu' de la Mățău nu știe dănțui ?... Păi, bă oameni buni, am învățat cazaciokul încă de pe vremea cînd aveam băcănie, și mă-ntrețineam cu marinarii de pe vaporul „Potemkin", cărora le dădusem și eu, după puterile mele, masă și băutură, cîtă le poftea inima... Că și-aveau inimă-n ei !... Beam împreună pîn' la ziuă !... Gata ! Ata ete !... Acuma, haide să bem...

Nenorocit, nene Lambe înverzise la chip ca o lămîie necoaptă. Demascat de propriul său părinte ! Era de neimaginat. Și el, care se-apucase să-și laude obîrșia boierească. Se dusese totul dracului.

Noroc că neamul Rowitzky-Rovinari nu era nici acesta atît de sigur în privința sorgintei sale nobiliare. Și nu dăduse nici o atenție afirmațiilor lansate cu dezinvoltură de bătrînul Petre Coman-Moțoganu.

În schimb, preferase să dea ascultare chemării bunicului. Și se-așternuseră pe băutură, întocmai ca-n romanele străvechi, cu poleaci, haholi și rusnaci. Adică, mai exact spus, ca la carte !

Rușinate, Maca-Maia și tanti Malica, prestigioase și impozante în rochiile lor de bal, lungi pînă-n călcîie, dar care-atîrnau pe dînsele ca niște cearceafuri, s-au retras în vastele lor apartamente. Urmate de unchiu' Sile şi tanti Todica, nea Tilică-Malec, taică-meu şi măicuţa.

Numai Tatapetre, cel care le făcuse neamul de rîs, a rămas să combată mai departe, ovaţionat de populaţia locală. Orchestrele cîntau „non-stop", lumea dansa, bea şi mînca în neştire Pe la două din noapte, cînd nuna mare, „monumentul naturii", pulbere de beată, îşi exprimase dorinţa unei scalde sub clar de lună, în iazul puturos de lîngă castel, toţi nuntașii o însoţiseră, amatori de insolitul spectacol. După ce s-a aruncat în apele pline de mușiță și iarba-gîştei, şi s-a avîntat în larg, mulţi din cei aflaţi de faţă i-au urmat exemplul.

Bunicu-meu, nefiind înotător, rămăsese pe mal. Și-i tot făcea semn cu mîna „monumentului", ca răspuns la ciudatele gesticulaţii ale nunei-mari. Abia cînd şi-a dat seama că pachidermul era pe cale să se-nece, şi gesturile erau chemări într-ajutor, a mobilizat nuntaşii la operaţiile de salvare. Cu ajutorul lui Akim Akimîci. Care-a scos-o din baltă pe nună, trăgînd-o cu funia de rufe. Ca pe-o balenă. Despuiată. Deoarece izbutise să-şi piardă în apă majoritatea fustelor.

Spre dimineaţă. pe cînd bunicu-meu povestea admiratorilor săi secvenţe pitoreşti din viaţa sa de slugă, cioban la oile lu' Moşu, băiat de prăvălie şi veteran de război, s-a ivit lîngă dînsul nene Lambe şi i-a cerut să-nceteze cu scornelile lui. Pe-un ton destul de neconvenabil.

Bătrînul, plecîndu-și ochii, n-a mai scos o vorbă. Şi-a băut paharul pe care-l avea în faţă, s-a ridicat de la masă şi-a plecat în direcţia bucătăriei, Unde-l aştepta Akim Akimîci.

Iar în zori, urcîndu-se de unul singur pe capra landoului, şi luînd în mînă frîiele gloabei înhămate de bunul său

prieten lipovean, a pornit în goană, atît cît îşi îngăduia biata mîrţoagă, spre necunoscut.

Spre necunoscut, deoarece, luat la întrebări, Akim Akimîci n-a ştiut ce să le răspundă lui nene Lambe şi grafului Gamilkar Mitrofanovici. Sau, presupun eu, n-a vrut.

Abia cînd, spre seară, costelivul Ivanîci s-a înapoiat acasă, tîrînd după el ce mai rămăsese din „landou“, vreo două roţi şi oiştea, Akimîci a binevoit să furnizeze unele detalii în privinţa plecării precipitate a bunicului.

— Papaşa supărat tare la tine, dom felcer !... Zis nu place peşte, că pute...

— Care peşte, dărăgoi moi, ce faci ca nebunu' ? — s-a răstit la îndureratul vizitiu graful Rowitzky.

— Nu faci nebun, mă beţivan-prostovan, Mitrofanîci, că plec şi eu... Ştiut papaşa vorbeşte... Asta peşte !... — l-a repezit Akimîci pe îngăduitorul său stăpîn, arătîndu-i cu degetul în direcţia unchiului meu.

Nene Lambe, vînăt la faţă şi scăldat de toate sudorile, a început să răcnească bezmetic, ca scos din minţi :

— E nemaipomenit ! Vade retno „Satana !“ Să mă facă peşte pe mine copilul lui, care mi-am vîndut tinereţea şi bărbăţia, ca să-mi fie bine, şi mie şi lor ?... Şi cînd asta ? În clipa în care aflu că nu există nimic din presupusa avere a nobililor Rowitzky. Că pînă şi dărăpănătura asta de „conac“ e ipotecată... Şi pentru cine ? Pentru vaca asta de Galina, pe care-au călărit-o mai toţi ofiţerii regimentului de cavalerie din Rădăuţi !...

Gamilkar Mitrofanovici privea în pămînt, suportînd cu demnitate afronturile ginerelui. Numai lipoveanul n-a mai îndurat, ci i-a trîntit-o lui unchiu-meu, verde-n faţă :

— Dom felcer, papaşa abivut dreptate, la mata deloc haracter... Ce, nu ştiut la Galina Gamilkarovna plăcut caii ?... Ştiut, sigurno ştiut ! Calu' de darul nu se umblă la dinţii... Mata felcer de dinţi este, nu ?

Nene Lambe a scuipat scîrbit într-o parte, și și-a luat tălpășița, să nu-l mai audă vorbind pe Akim Akimîci. C-avea și de ce !...

Exact ! Bine spus — „c-avea și de ce !" Pentru că, reamintindu-mi de nunta de la Pârlivaca din Vale, precum și de toate pocinoagele făcute de dulcele meu Tatapetre, unele poate intenționat, cu-acest prilej memorabil, îmi apar acum, mai evident ca oricînd, motivele ce l-ar fi determinat pe nene Lambe să nu-l mai sufere pe părintele său bun.

Iar mai tîrziu, după ce doctorul se descotorosise de „Mamifera", în condiții nici pînă astăzi elucidate, cînd bunicu-meu îi reproșa mereu, șfichiuindu-l cu malițiile sale pline de șiretenie, rușinosul tîrg încheiat cu Hamilcare Rowitzky, rîzîndu-și de fudulia lui fi-său, care-și imaginase că astfel îl apucase pe Dumnezeu de-un picior, unchiu-meu, mai mult ca sigur, continuase să i-o clocească bătrînului. Cine știe ce anume răzbunare mocnea în adîncurile firii sale ciudoase și încroșnate ? Totul era posibil !

Dar nici așa să n-o luăm. Îmi zic eu iarăși. Fiindcă, în orice caz, nu-i putea dori moartea. Darămite să i-o organizeze, în cîrdășie cu Alionte și Zdruhu Cerchez, cu Jurj și Bobe Hariga ? Imposibil !

Însă, era în stare să-i sustragă gromovnicul. Din multiple pricini. Mai întîi, pentru a da de urma moștenirii, acea himerică și improbabilă comoară ascunsă de bătrîn, iar în al doilea rînd, ca să șteargă orice referire la defectele sale de caracter, menționate de Tatapetre în însemnările sale. Și ar fi existat și-un al treilea motiv. Făcînd să dispară gromovnicul, în special pasajele ce-l priveau, iar restul transmițîndu-l lui Maț Hariga, contra cine știe căror avantaje, eventual și materiale, că era capabil și de-așa ceva, nene Lambe și-ar fi dus răzbunarea împotriva bătrînului pînă la capăt.

Dixi et salvavi animam meam ! Adică, vorba lui unchiu-meu. ce-am avut de zis am zis, şi mi-am uşurat sufletul.

Dar dacă eram în eroare ? Dacă lucrurile stăteau altfel decît gîndeam eu ? Ei bine, pentru a afla adevărul, cît de cît, se cerea declanşată anchetarea unei noi filiere.

Şi, pînă atunci, o consfătuire cu tanti Raliţa şi Bileţel.

De ce nu participase şi mătuşă-mea la nunta lui nene Lambe ?

41. De ce, şi pentru ce ? Asta-i întrebarea...

Uite, acesta-i elementul ce-mi mai lipsea, pentru a porni pe urmele filierei care mă obseda la ora actuală. Tocmai tanti Raliţa să absenteze de la nunta cea mai importantă din analele familiei ? Ciudat !

În momentul cînd pun mîna pe telefon, intenţionînd s-o sun pe mătuşă-mea, agregatul purcede să-mi zbîrnîie în mînă. Atît de puternic şi neaşteptat, încît am impresia că sînt cuplat la o reţea de tensiune. Cîte nu se întîmplă, dealtfel, cu aparatele astea electrice ? Precis e vorba de-un scurtcircuit. Asta-mi mai trebuie acum, să mor electrocutat, cînd am atîtea de făcut. Dar nu era aşa ceva. Ci tanti Raliţa. În aparat. Adică la celălalt capăt al sîrmei.

— Ce faci, Al, băieţelule, n-ai mai terminat odată cu anchetarea lui nen-tu Lambe ?... Nu te pot ajuta oare cu nimic ? Mor de plictiseală, nu de-altceva !

Gînd la gînd cu bucurie, îmi zic eu.

— Nici nu ştii ce bine-ai picat, dragă tanti Raliţo ! Tocmai cugetam la matale...

— Aoleu, ce-am mai făcut ? — se înspăimîntă bătrîna. Iar am tras în vreo bară, ca să mă exprim și eu ca vecinul meu handbalistul ?...

— Deocamdată n-ai făcut nici o boacănă, slavă Domnului... Dar fii liniștită, fiindcă ai tot timpul ! Poți să vii pînă la mine, să tăinuim ceva, la umbra unui fum de țigară și sorbind o cafeluță de excepție ?...

O aud pe sîrmă cum se bucură. În așa hal, încît se bîlbîie în aparat :

— Cum să nu poci ? Sigur că poc !... Mă sui în Trabant, și-n cinci minute sînt la tine...

Pînă sosește mătușă-mea, să lămurim și problema ce mă preocupă, am tot timpul să deretic nițel prin odaie. De cînd bulgăroaica de nevastă-mea se află la Tîncăbești, se poate spune că-n casa mea-i infernul lui Dante. Plus purgatoriul. Că nici ăla nu era mai confortabil.

Dar nu mai apuc să întreprind nimic, deoarece se bate la ușă. Infernal. Tot pomenisem de Dante, și n-ar fi trebuit. Mirat de apariția atît de extrarapidă a mătușă-mii, care probabil își prevăzuse Trabant-ul c-un motor cu reacție, deschid numaidecît.

— Bună, măiestrică !... Ce mai faci, cum o-nvîrtești, la prieteni nu te mai gîndești ? Sau dai și tălică o cafeluță, la ora asta matinală și tîrzie, totodată, că și eu aș avea niscaiva „Kent"-uri !

Era Bilețel, talentatul și scumpul meu Gig Mironescu. Mai alegru și voios ca niciodată.

— Hai noroc, fratele meu ! — îi urez eu surprins. Poftim, că vine și tanti Ralița, și-o să servim împreună zeama suscitată... Ia ieși cu țigările de care-ai zis ! Ce-i cu matale ! Haide, intră, nu mai trage de timp...

Tot așteptînd-o pe bătrînă, care nu știu din ce pricină zăbovea, trăgînd în piepturile noastre de aramă niște fumuri toxice și nocive, Gig și-a motivat vizita neașteptată.

— De două zile mă tot ciocăneşte coţofana la cap! Şi mă-ntreabă: „De ce te-a proiectat măiestrică pe-o altă orbită, şi nu te mai angrenează în cercetările sale?"... Păi ce, n-are dreptate, sînt cumva în eroare, cînd te-ntreb şi eu acelaşi lucru? Ce-ai făcut cu unchiu-tău Lămbiţă, extractorul ăla de dinţi şi măsele? Ai aflat ceva?... Barem spune-mi şi mie, să nu mor prost!...

— Puţintică răbdare, coane Fănică-Bileţel! — îl temperez eu. Am să vă povestesc totul, ca să nu m-acuzaţi apoi că din pricina mea aţi decedat în stadiul de dezvoltare mintală pomenit de matale... Cum se iveşte tanti Raliţa, cum demarez! Hai, să mai aprindem o ţigară...

Pînă s-a prezentat mătuşă-mea, am mai aprins cinci cuie de coşciug. Dar şi cînd şi-a făcut apariţia, a stîrnit un scandal şi-o hărmălaie nemaipomenită:

— Bine, domle, dar e ceva de groaza lumii... Nu-i uman ce se-ntîmplă! Este posibil să nu-mi pornească maşina, nici împinsă de patru gealaţi? Iar cînd a făcut, în sfîrşit, aprinderea, să-mi rămînă numaidecît în mijlocul străzii... De-aia am întîrziat. Pînă l-am chemat pe mecanicul meu de la Colentina, pe care l-am format personal, învăţîndu-l meserie, să mă ajute la depistarea defecţiunii, pînă am constatat împreună că n-aveam strop de benzină în rezervor, pînă am făcut plinul la pompa din Mântuleasa, a trecut o mulţime de vreme. Cine mi-a furat carburantul? Şi este cu putinţă aşa ceva, să te lase fără o picătură, să-ţi ia chiar totul?... Că asta se mira şi bietul Costel, mecanicul, după ce mă-mpinsese aproape un kilometru pe Calea Călăraşilor... Ca s-ajungem la „Peco". Şi nu numai atît, dar cînd am băgat benzină, pornise iarăşi să curgă sub maşină, deoarece buşonul de golire a rezervorului era lipsă. Noroc că l-a înlocuit Costel cu nişte cîrpă, c-altminteri nu mai eram aici! Unde mi-i buşonul? Că eu, dacă-mi aduc bine aminte, ştiu că l-am

pus precis undeva, atunci cînd mi-am spălat rezervorul de reziduuri...

Amuzați de delirul bătrînei, am poftit-o să ia loc și să se liniștească la o cafeluță și-o „mărășească", deoarece degeaba încerca să ne convingă de nevinovăția ei.

— Crezi că-mi ajunge o cafeluță, ca să-mi treacă nervii ? Ceva de-ale mîncării n-ai prin casă ? Că tot se-apropie și ceasul prînzișorului de la orele unspe și ceva !... Ei, ce zici ?... Și-apoi, de ce m-ai chemat ? Fiindcă, dacă vrei să tăinuim împreună, așa cum mi-ai spus, n-ai să mă ții aici flămîndă !...

Bilețel, care mai totdeauna se raliază mătușă-mii, declară și el :

— Coana Ralița are rezon ! De vreme ce-am picat taman la timp, s-asist și eu la discuția la care n-am fost invitat, barem invită-mă să gust și eu cevașilea. Că oameni sîntem, nu fiare de călcat ! Și mor de curiozitate să aflu de ce nu m-ai chemat și pe mine, dragă maiestrică...

Pe cînd ne servim „prînzișorul", solicitat cu-atîta gingășie de scumpii mei oaspeți, și încropit la mare repezeală din niște roșii, ardei gras, ridichi, brînzulică topită și un pic de costiță afumată dietetică, fiind degresată printr-o fierbere înceată, la foc mic, cu adaosuri de foi de dafin, piper și-un strop de oțet, le povestesc tot ce-mi amintisem despre fantastica nuntă de la Pârlivaca din Vale. Și, în încheiere, concluziile la care ajunsesem, referitor la nene Lambe și la mașinațiunile revendicative ale acestuia față de bunicu-meu.

Bilețel ascultă extaziat, dar și entuziasmat de comportamentul bătrînului. Tanti Ralița, în schimb, tace cufundată în gînduri.

La cafeluțe, mă-ncumet să-i explic motivul pentru care-i considerasem necesară prezența :

— Dar, ca să-mi pot declanşa anchetarea filierei următoare, dragă tanti Raliţo, mai am nevoie de-un lucru... Şi care continuă încă să mă intrige. De ce n-ai fost şi matale la nunta lui nene Lambe ?...

Bătrîna, aprinzîndu-şi o nouă „mărăşească", mă priveşte o clipă cu atenţie, ca şi cum ar fi tentat să descopere pe chipul meu cine ştie ce intenţii ascunse. Apoi, sorbind o gură de zaţ, îşi dă drumul :

— Măi, oameni buni, problema-i destul de cotoioasă... Aveam toate motivele să nu mă duc la sărbătorirea victoriei repurtate de familia parveniţilor de Rowitzky ! Cunoscînd-o prea bine pe putorica aia de Halina „Mamifera", încă de pe vremea cînd îşi făcea pensionul, mă opusesem din răsputeri la încheierea tranzacţiei ticluite de Lambe şi boul de Hamilcare... Rowitzky, beţivan şi viclean, îşi avea faima lui, bine stabilită, la noi, în Piteşti... El îl aproviziona pe Măgeanu cu pieile trebuincioase atelierului de curelărie. La o sindrofie, dată în cinstea lui de Sorica Măgeanu, mare javră şi asta, cînd Hamilcare i-o prezentase pe fie-sa lui nen-tu Lambe, janghinosul de Rowitzky îşi îngăduise să se dea la mine. Într-un mod ordinar. Vrînd să mă pupe, ca un fante de mahala, prinzîndu-mă, la înghesuială, în bucătăria Soricăi. Pe mine, care eram de pe atunci domnişoară, şi-am continuat să fiu şi-acum ! Ei bine, i-am ars o labă de-a văzut stele verzi, şi i-am dat şi-un brînci ceva mai ţeapăn, încît a nimerit cu fundul nădragilor săi albi-crem în cazanul de rufe. Acolo unde-şi fierbea Sorica potroacele. Cînd l-au scos din ciorbă în clocate, Hamilcar a trebuit internat imediat la spital. Bineînţeles, ajutat de medicul militar Lambe Coman, care-şi şi pusese ochii pe averea boşorogului... Nen-tu de unchiu-tău, mare pehlivan şi-ăsta, a răspîndit apoi zvonul că intenţionasem să-l violez pe contele de Pârlivaca. Rahat pe varză ! Aveam eu nevoie de beţivanul de Rowitzky, ca de mere acre. Eu,

care fusesem cerută în căsătorie de trei duci şi doi marchizi, cînd fusesem la Monte-Carlo !...

— Lăsaţi matale, coană Raliţo, c-ai mai spus chestia asta, de cel puţin zece ori ! Cunoaştem... Şi ştim că i-ai refuzat, iar ei au ameninţat că se vor sinucide în colectiv ! Va să zică, de-aia nu te-ai deplasat la nuntă. Interesant. Sper că nene Lambe ţi-a păstrat o veşnică recunoştinţă, nu ?...

— Dar, bineînţeles ! Mai ales după ce i-a tras un şut în fund Mamifera... Fiindcă zicea că eu i-am stricat casa... Aiurea ! Era stricată dinainte, şi încă zdravăn de tot...

După „prînzişor", am abordat numaidecît faza următoare, prînzul propriu-zis. Preparat în doi timpi şi trei mişcări de mătuşă-mea. Cu ce-aveam şi eu la îndemînă : ouă, slăninuţă şi brînză. Cîte nu se pot face din materialele mai sus pomenite ?...

Pe seară, mai înainte de-a ne despărţi, le-am comunicat credincioşilor mei parteneri :

— Oameni buni, de mîine pornesc să-l anchetez pe nene Lambe ! Sînt atîtea probleme de elucidat în privinţa lui, încît simt de pe acum cum mi se umflă capul... În primul rînd, sînt curios să aflu de ce s-a interesat, la Micuşor Podăşchină, despre personalitatea mea, afirmînd c-ar vrea să stea de vorbă cu mine. Ei, dacă-i aşa, păi atunci o să vorbim. Pînă vom da de adevăr...

— Şi noi, noi ce-i facem ? — se interesează tanti Raliţa.

— Vă duceţi acasă, şi mă căutaţi peste vreo trei zile, la telefon !

X. ALTĂ FILIERĂ — „L. C. CONNECTION"

42. Extraterestul din Voluntari

Pe nene Lambe l-am depistat destul de uşor. După două zile de căutări istovitoare. Mai întîi încercasem la locuinţa de pe strada Dr. Sergiu, casa sa proprietate personală, construită din bănuţii scoşi cu meseria lui de stomatolog, extrăgînd măselele pacienţilor.

Tanti Zefira-Jeaninne, cînd mă văzuse, privise la mine ca la un moroi din poveştile de groază ale lui Tatapetre, şi mă-ntrebase cu glas stins, de bătrînică ce-abia se mai ţinea pe picioare :

— Îl cauţi pe doctorul Coman ? Dar cine eşti dumneata ?...

Nu mă recunoscuse. Dealtfel, nici eu n-aş fi zis că-i mătuşă-mea bună, femeia planturoasă şi reprezentativă de-acum trei decenii şi ceva. Scăzuse şi se topise, ajungînd la jumătate din ceea ce fusese. Albise complet, se cocîrjase, şi-i mai tremurau şi mîinile.

— Tanti Jeaninne, eu sînt nepoţelul matale, băiatul lui Eftimie ! — i-am mărturisit identitatea subsemnatului.

— Vai, tu eşti, măi Andi ! — a exclamat neîncrezătoare mătuşă-mea. Ce mult ai crescut... Chiar prea mult. Zău că nu-i bine să te laşi aşa... Mai ţine şi tu un regim de slăbire !

— De douăzeci de ani tot țin, dragă tanti, și-i dau înainte ! — o asigur eu. Pînă la urmă, ajung eu la un rezultat mai vizibil... Deocamdată, sînt într-o pauză de tratament. Am ceva deosebit de lucru...

— Poftim în casă, să-mi povestești și mie ce mai faci ! Că Harry nu-i acasă... Lucrează și el la cabinetul clandestin din Voluntari. C-aici îl văd vecinii și-l toarnă... Abia spre seară, tîrziu, mai vine și el să doarmă în patul lui ! Dealtfel, așa a fost totdeauna.

Tanti Zefira-Jeaninne, sincer bucuroasă că mă vede după atîta amar de vreme, m-a tratat cu dulceață de cireșe amare, apă de la frigider și-o cafea „Vitakava", atît de concentrată și amară, încît, numai mirosind-o, simțeam că-mi vine să nechez.

— Și matale ce mai faci, tanti Jeaninne ? — o întreb eu politicos, deși se vedea foarte bine ce face.

— Eh, Andi dragă, ceac-pac, cu bătrînețile ! — îmi răspunse dînsa înduioșată. Abia-mi tîrăsc zilele...

— Și nene Lambe ?...

— Harry ? El se ține mai bine, nu mai e-n mințile lui !...

Apoi bătrînica mea de mătușă mi-a explicat unde-l găsesc pe unchiu-meu. Bineînțeles, după ce-mi împuiase capul cu viața nenorocită pe care-o dusese împreună cu doctorul Coman.

În comuna Voluntari, nimeni nu știa despre vreun cabinet stomatologic clandestin, la care să lucreze un anume doctor Harry Coman. Timp de două zile mi-am tot extins cercetările, din aproape în aproape, pînă am dat de-un căruțaș tuciuriu, și care-l cunoștea foarte bine pe nene Lambe. Ba, și mai mult, pretindea că sînt și-un fel de prieteni.

— Mă mir, măi fratele meu, mînca-te-aș, că-mi zici că nu-l știe nimeni la noi, în Voluntari... Păi, dacă n-ar fi fost vraciul Lămbriță, care să ne dezlege și să ne des-

cînte, să ne ghicească-n stele și să ne dea-n cărțile ălea ale lui, să ne mai scoață cîte-o măsea stricată, nu-ș' ce ne-am fi făcut ! Ținem la el, mai mult ca la bulibașa al nost'... Hai cu mine, să te duc la Lămbriță !

Și m-a tot condus amabilul conducător de vehicul tractat hipo. Dînsul înainte, în camionul său de cărat lemne, tras de doi cai ca-n filme, tineri, voinici și strălucitori, iar eu în urma lui, cu „Bombița", abia ținîndu-mă după trapul nărăvașilor săi. Pînă-ntr-o hudiță mocirloasă și îngustă, aflată taman la capătul suburbanei. Acolo mi-a arătat „cabinetul clandestin", indicîndu- mi-l cu codirișca biciului, și și-a văzut mai departe de drumul lui. Cumsecade om ! Fără dînsul, puteam să-l caut mult și bine pe doctorul Harry Coman, căci nimeni nu-l cunoștea sub acest nume. Așa că, luîndu-mi cordul în dinți, am pășit spre căsuța pitită sub frunzișul des și umbros al unor cireși gigantici.

Era o construcție măruntă, acoperită cu stuf, prevăzută cu ferestruici chioare, împăienjenite, iar în partea dinspre hudiță, un geamlîc ce se-ntindea pe toată lățimea cojmeliei. De la gardul din lemn ce-o împrejmuia, și pînă la intrare, șerpuia o cărăruie căptușită cu bolovani de gîrlă, întocmai cum aveam și noi, la Pitești, în ograda bunicului. Portița, nițel prăbușită, atîrna într-o singură țîțînă, și era legată de bulumacul de susținere cu-o bucată de sîrmă, făcută colac.

După ce-am bătut zdravăn, apelînd la o pietricică luată de jos, din ciudata și misterioasa locuință s-a ivit o arătare de pe altă lume, o băbuță fîșneață, în blugi și geacă, avînd pe cap un fel de țucal, de fapt o cască din plastic, din cele care poartă montorii electricieni. C-un glas neașteptat de gros, m-a întrebat nițel nervoasă :

— Cine ești, și ce vrei ?... Ai ?... Spune repede, că am treabă !...

— Aș dori să-l văd pe domnul doctor Coman !... Sînt nepotul dînsului...

— Care din ei ? — cere precizări aschimodia. Că eu una, nu te-am mai văzut pe-aici. Nepot bun, sau de-ai noştri, din Voluntari ?... C-acuma toţi zic că-s nepoţeii lu' Lămbriţă !

— Nepot bun !

— Mira-m-aş ! — se-ndoieşte făptura aceea aiuritoare. Nici unul din nepoţii doctorului nu-i cunoaşte adăpostul, şi nici n-are ce căuta la noi... Ei, haide, intră, bagă-te-năuntru, poate eşti cel pe care-l aşteaptă !

Condus de fistichia cotoroanţă, îmbrăcată atît de bizar, în totală contradicţie cu vîrsta pe care-o avea, pe puţin vreo şaptezeci şi ceva, pătrund în veranda cu geamlîc, iar de-acolo într-o odăiţă scăldată de penumbre. Singura lumină existentă, dar şi-aceea destul de slabă, era furnizată de-o lampă de birou, aşezată pe-un fel de masă de lucru, la care scria, cu spatele la uşiţă, un personaj ce-avea toate şansele, dacă nu greşisem cumva căsuţa indicată de căruţaş, să fie propriul meu unchi — nene Lambe.

Probabil auzise intrarea noastră în chiţimia sa, deoarece-l aud vorbind înţepat, cu-aceeaşi intonaţie şi afectare de-acum treizeci şi ceva de ani, aproape patruzeci :

— Fiat lux ! Adică aprinde lumina de sus, Miss... Va să zică ai venit, domle Andi, et tu quoque, Brutus !... Cu cinci minute întîrziere.

Miss, respectiv halucinanta băbuţă, manevrează întrerupătorul, iar în clipa următoare am posibilitatea să-l admir pe unchiu-meu în toată superbia sa. Căci se-ntorsese cu faţa la mine, zîmbindu-mi mefistofelic, şi mă privea atent, încercînd să descifreze pe faţa mea efectul spuselor sale.

Cît de ciudat îmbătrînise nene Lambe ! Părul îi albise complet, fără să-şi piardă onduleurile acelea care făcuseră atîtea ravagii printre femeile din preajmă-i, sprîncenele îi rămăseseră la fel de stufoase şi îmbîrligate, însă acuma păreau toarse din ghemotoci de vată hidrofilă

„Buftex tip B“, iar chipul își păstrase netezimea și rumeneala anilor de demult. Cînd s-a ridicat din fotoliul-scaun, în care lucrase pînă atunci, am avut în fața mea același bărbat înăltuț, prestant și bățos.

— Ei, ce-ai rămas cu gura căscată, domle Andi ? Te-a surprins, desigur, precizia orei la care îți așteptam sosirea... Nu, nu-i vorba de nici un Deus ex machina, adică de nici o mașinație, ci este rezultatul calculelor mele astrologice. De cînd operez în conformitate cu datele științifice din cartea lui Armand Constantinescu, marele nostru cititor în stele, totul îmi iese la țanc. Acta, non verba ! Faptele vorbește... Ei, spune ceva ! Să-ți văd cu ocazia asta și dantura...

— Într-adevăr, nene Lambe, — îi declar eu, chiar că m-ai uimit ? De unde știai ziua și ora cînd am să-mi fac apariția ? Din calculele acelea misticologice ?...

— Exact ! Nolens volens, trebuie să recunoști c-am izbutit... Ajuns la vîrsta senectuții, și știind că non omnis moriar, adică n-o să mor în întregime, mi-am închinat ultimii ani de viață unor studii, complexe și ample, de astrologie, ocultism, sexologie, astrofizică și „O.Z.N.“, astfel încît să las în urma mea o operă magna, demnă de neamul nostru ! Fiindcă ne tragem dintr-un neam vestit, aparținînd unui trib dacic misterios, dispărut enigmatic în negura istoriei. Numai eu am fost capabil să dau de urmele ultimilor reprezentanți, printre care ne numărăm și noi... În primul rînd eu, care de multă vreme am simțit în mine chemarea de pontifex maximus al descendenților acestuia... Alea jacta este ! Haidem în verandă, să bem o cafea... Și să-ți spun de ce te-am căutat. Acuma, apropiindu-mă în încheierea cercetărilor mele, mai am nevoie de unele materiale... Iar matale, domle Andi și nepoate al meu, te afli, mai mult ca sigur, dacă nu mă-nșeală conjuncția lui Uranus cu Marte, citită aseară, în posesia lor... Apropo, să știi că stai cam prost cu dinții !

Dar, dacă mă vei ajuta, am să te-ajut și eu, și-am să ți-i schimb pe toți... Haidem în față... Miss, pune repede de-o cafeluță ! Și mișcă-te mai iute, bleaga domnului, nu mai face pe moarta-n popușoi, că nu-ți mai merge figura cu funia... Ars longa, vita brevis !

Înmărmurit de cele văzute și auzite, mă supun invitației lansate de unchiu-meu, și-l urmez în verandă. Aici, la o măsuță, așezați pe două taburete destul de hodorogite și slinoase, așteptăm s-apară Miss. Nene Lambe tace, ținîndu-și ochii închiși, vrînd probabil să-mi dea impresia că gîndește profund, sau se află căzut în transă, încercînd să realizeze vreo legătură cu forțele extraterestre. Iar eu, examinîndu-l în continuare, tot stau și mă-ntreb în ce stadiu de scleroză a ajuns.

Avea dreptate tanti Zefira-Jeaninne, cînd mă informase că unchiu-meu se ține mai bine ca dînsa dar nu-i în toate mințile.

43. Per aspera ad astra, sau „să aspirăm la aflarea adevărului" !

Cele ce-au urmat, și-au fost destule, se pot încadra foarte bine, chiar perfect, în vastul domeniu al literaturii de „science-fiction".

Iar începutul nebuniei a fost atunci cînd nene Lambe mi-a prezentat-o pe Miss, în momentul cînd aceasta se ivise cu cafeluțele :

— Domle Andi, am uitat să fac recomandările cerute de politețea ce m-a caracterizat dintotdeauna ! Miss te

știe cine-mi ești și ce-ți poate pielea, încă de cînd erai mic... Tu însă n-o mai recunoști. Dînsa-i colaboratoarea mea din umbră, secretă, despre care nimeni nu trebuie să afle nimic, și-n privința asta te rog să nu-ți bați gura... Vorba strămoșilor noștri, oculos habent et non videbunt, adică ochii ți-au văzut, ochii ți-au sărit, mai ales dacă scapi vreun cuvințel ! De peste treizeci și ceva de ani o țin aici, ascunsă de lume și de neamurile noastre, fiindcă mult a suferit și m-a iubit... Mă ajută enorm, dîndu-mi să mănînc la vreme, transcriindu-mi lucrările și expediindu-mi corespondența. Fiindcă port o corespondență din cele mai vaste, cu cele mai importante personalități din lumea științifică, mari specialiști în astrologie, sexologie, ocultistică și farfurii zburătoare... Chiar ieri i-am scris lui Allen Hynnek despre întîlnirea de gradul III pe care-om realizat-o aici, în Voluntari... Și-acum se mai pot vedea urmele „O.Z.N."-ului, în grădinița din spate ! Ei bine, Miss este domnișoara Tonș în persoană ! Da, da, chiar dînsa-i, recuperată cu mari greutăți... De mortuis nil nisi bine ! Morții cu morții, vii cu vii... Că n-a murit atunci cînd și-a agățat gîtul de frînghia de rufe...

Atunci am crezut că fac o criză de demență. Prima din viața mea. Așa ceva n-aș fi crezut că-i posibil ! Ca unchiu-meu s-o adune de pe drumuri pe isteroida de Tonșoaica, și s-o mai și țină lîngă el atîția ani.

Apoi a urmat dezvoltarea nebuniei. În sens gradat ascendent. Pe măsură ce nene Lambe mă îngrozea cu spusele sale, care mai de care mai aberante.

Mi-a descris în detaliu lucrările sale mistico-științifice, din cele mai diverse domenii, despre care, dealtfel, îmi pomenise mai înainte, doar enumerativ însă, și mi-a dezvăluit obiectivele pe care le urmărea.

Trei întîlniri avusese pînă acum, cu reprezentanţi autorizaţi ai lumilor din Proxima Centauri, sosiţi la dînsul în grădiniţă cu „O.Z.N."-uri speciale, de tip micro. Perfectaseră împreună, comunicînd printr-un sistem de „mental radium" (termenul îi aparţinea lui unchiu-meu), toate operele elaborate de el în decursul ultimilor ani, de cînd ieşise la pensie. Acuma nu-i mai rămăsese decît să procedeze la editarea lor.

Şi de-aceea avea nevoie de mine, motiv pentru care mă şi căutase. Ca să le poată edita, îi trebuia o grămadă de bani. Deoarece nici o editură nu-i acceptase magistralele monografii şi comunicări, era silit să le tipărească pe paralele sale, prin intermediul editurii „Litera".

Cînd ajunsese la acest punct, nene Lambe îmi şi precizase cum îi pot fi de ajutor :

— Măi Andi, dacă-mi predai gromovnicul lui tăticu', împuşc mai mulţi iepuri dintr-odată... Mai întîi şi-ntîi, dau de moştenirea pe care mi-a lăsat-o, comoara pe care-o tot căutăm de-atîta amar de vreme. Apoi, vreau să ne scap neamul de ruşine, distrugînd născocirile bătrînului dom Petre despre rubedeniile sale şi copiii săi. Iar în ultimul rînd, să aflu şi eu, ce ştia tăticu despre nişte vecini de-ai noştri, de mă tot caută ăia ca disperaţii, ba mai şi încercînd să mă ameninţe... Calculele din zilele trecute, în afara celor intreprinse după apariţia unei cărţi recente, al cărei titlu n-are importanţă, mi-au indicat printre posibilii posesori ai gromovnicului numele tău, al lui Tilică, şi-al Malicăi... De Sile, semne mai slabe. Totul stă scris în conjuncţia actuală a planetelor Saturn şi Uranus... Ei, ce zici, vrei să contribui la opera mea ? Îmi dai gromovnicul ?... Dixi !...

Miss Tonş aşteaptă încordată răspunsul, aşijderea şi nene Lambe.

Simţind că-mi plesneşte capul, le mărturisesc adevărul:

— Unchiule dragă, nu știu nimic despre gromovnic... Adică, mai precis, nu-l am... Știu că Tatapetre scria un astfel de gromovnic, însă a dispărut. Și tare-aș da mult să-l găsesec eu înaintea altora. Din cu totul alte motive decît matale. Nu mă interesează nici o comoară, tot așa cum sînt convins că nu-i posibil să existe, bietul Tatapetre neavînd din ce s-o încropească ! Și nici cînd. Bestiile nu i-au îngăduit să-și trăiască viața pînă la capăt, curmîndu-i-o, după cum prea bine știi și matale... Cu parul...! Pe care i l-au înfipt în mațe.

Unchiu-meu, dezamăgit, mă privește pierdut. Îi spulberasem orice speranță. Totuși, la un moment dat mă întreabă curios :

— Care bestii, și ce-i cu parul ăla ?...

— Te faci că nu-i mai ții minte pe Alionte și Zdruhu, Jurj și Bobe ?

— De ce să nu-i țin ? Nu-s atît de sclerozat !...

— Păi, ăștia s-ar putea să-l fi ajutat pe Tatapetre să moară, vîrîndu-i parul în burtă !

— Fii serios, măi Andi ! Parcă n-am mai văzut și eu cioata aia ? Ca doctor, chiar m-a interesat cum a murit tăticu'... Nu era nici un fel de par, ci o bucată dintr-un bulumac de la gardul nostru, care despărțea curtea casei de grădină... Am verificat asta, cu ochii mei ! Dacă nu-mi mai aduc aminte ce s-a întîmplat ieri, ceea ce-a fost acum trei decenii, îmi amintesc la perfecție...

Înlemnit, îmi reapare înaintea ochilor scena aceea de neuitat, cînd Tatapetre trecuse cu bicicleta prin gardul cu pricina. Nimănuia nu-i dăduse prin cap să examineze bulumacii acestuia. Oare de-acolo să fi provenit ciotul din mațele bunicului ? Uite, la asta nu mă gîndisem.

Nu mai avea nici un rost să-l supun vreunui interogatoriu pe nene Lambe. Era atît de senil și coborît parcă

de pe altă lume, încît merita să-l las în pace, să-și vadă liniștit mai departe de magistrala sa operă magna, să se-ntîlnească în continuare cu emisarii din Proxima Centauri, să aibă grijă de Miss Tonș, precum și de arămii din cartier, cărora le ghicea în stele, în cărți și-n zațul cafelelor.

Mai cumplită pedeapsă a destinului nici că se putea !

Iar dacă Harigii și Ciompete, împreună cu Alionte și Zdruhu, bănuiau că unchiu-meu le mai poate fi de vreun ajutor, atunci se-nșelau amarnic. Își pierdeau vremea în zadar.

În altă parte trebuia căutat gromovnicul.

M-am despărțit de nene Lambe și de colaboratoarea sa în cele mai cordiale condiții. Unchiu-meu a ținut chiar să mă îmbrățișeze.

Conducîndu-mă amîndoi pînă la portiță, mi-au făcut apoi mereu semn cu mîna, în timp ce mă îndreptam spre „Bombița". Își luau astfel rămas bun de la mine, neștiind că nu mai aveam de gînd să-i caut vreodată. Erau un capitol încheiat. Două jucării uzate și dezarticulate, avînd în capetele lor numai comori și farfurii zburătoare, fără să le treacă prin minte că legumele nu au proprietăți gînditoare. Căci asta erau, niște legume. Și încă într-o stare de vegetație hibernală.

Parcă-mi era și milă de ei. Și nu s-ar fi cuvenit totuși, după cîte îi făcuseră lui bietul Tatapetre.

Rulînd spre Calea Moșilor, și rememorîndu-mi întîlnirea cu nene Lambe, am regretat că nu-mi notasem chiar totul. Nu ce-mi spusese unchiu-meu, ci ceea ce-mi turnaseră, cu cine știe ce intenție, indivizii anchetați mai înainte, referindu-se la machiavelîcurile lui nene Lambe. Vai de capului lui Macchiaveli !...

Cînd trag „Bombița" în curte, altă surpriză !

44. Epilog de capitol

În fața terasei, tanti Ralița și cu Bilețel mă așteptau așezați pe treptele acesteia. Numaidecît ce m-au văzut coborînd din mașină, s-au repezit către mine, agitînd un ziar.

— Am găsit gromovnicul ! — strigă și urlă entuziasmată mătușă-mea.

Bilețel, mai reținut, îmi înmînează un exemplar din „Informația" :

— Ia și citește, măiestrică ! — îmi cere poetul pe-un ton somatoriu.

Cercetez urgent ziarul. Pagină cu pagină. Apoi, îl întreb nedumerit :

— Ce să citesc, domle Gig, pagina externă, sau „din viața comercială a capitalei" ?... Că nu văd nimic tipărit în legătură cu gromovnicul !

Mătușă-mea, sîcîită de lipsa mea de fler, mă ia la rost :

— Măi, Al, băiețelule, iar nu-i uman ce se-ntîmplă cu tine ! Citește la rubrica „Aflăm de la Inspectoratul Miliției"... Că n-oi fi vrînd să scrie despre catastiful lu' neica Pătru, taman pe mijlocul gazetei, acolo unde-s spectacolele !

Deschid iarăși jurnalul. Și citesc :

„Indivizi necunoscuți au spart casa unui pașnic cetățean, pensionarul Constantin Coman, de pe bulevardul Republicii, nr. 41, fost librar și actualmente anticar amator. Surprinși de vecini, au părăsit locuința susmenționatului, profitînd de bezna de pe coridor. Constantin Coman declară că infractorii n-au reușit să-i fure nimic, răscolindu-i în schimb biblioteca impresionantă din apartamentul său, precum și registrele din arhivă. Cercetările sînt în curs de desfășurare."

— Ia ascultă, tanti Ralițo, de unde-ai mai scos-o și pe-asta, că ai găsit gromovnicul ?...

— Păi, măi nepoate, tu nu mai știi să citești ?... Încă nu l-am găsit, dar precis dăm acuma de el... Dacă Tilică are, cum stă scris aici, registre de arhivă, înseamnă c-a cărat și el din catastifele lu' bunicu-tău. Unde-s registre, trebuie să fie și gromovnicul. Mai ales partea a doua, de care avem noi, dar și alții, atîta nevoie ! Este ?...

— Sigur că nu ! — îi răspund eu dezamăgit.

Apoi, amintindu-mi de ce-mi spusese nene Lambe, că astrele îl indicaseră și pe nea Tilică-Malec printre posibilii posesori ai gromovnicului, revin asupra declarației de mai sus :

— Ba nu ! S-ar putea să fie... Haideți în casă, să analizăm problema pe toate fețele... Și să vă spun și ce-am aflat de la unchiu-meu !

— Numai atît ? — se miră mătușă-mea.

— Dar ce-ai mai vrea ?

— Chiar un ceai ! Că ni s-a făcut foame de cînd te tot așteptăm... Un ceai bun, tare și aromat, plus ce-ai mai pus deoparte în frigider !

După ce-am lichidat așa zisul ceai, de fapt un prînzișor în toată regula, cu care prilej ambii mei asistenți îmi goliseră totalmente frigiderul, trecem la cafele și țigări, pentru a putea analiza situația în liniște și pace.

Nu mai înainte de-a le povesti totul despre cele pățite cu unchiu-meu.

Mătușă-mea, uluită și întristată de cele aflate, cade pe gînduri. Bilețel, poet ca-ntotdeauna, cugetă la modul liric :

— Vine-o vreme, vine-o vamă !...

— Mda ! — îl aprob eu. Însă nouă nu ne-a venit încă vremea. Trebuie să ne ocupăm acum de nea Tilică-Malec... Chiar în seara asta mă duc la el... Adresa o am din ziar, c-altminteri n-o știam cu exactitate, iar voi o să m-așteptați acasă ! Deși, dacă stau și cuget mai bine, n-ar fi rău dacă v-ați ocupa să reaprovizionați cămara și frigiderul...

— Ce spui, Franț ? — mă repede tanti Ralița. Ceva lemne de spart n-ai prin casă, să ne pui tot pe noi la corvoadă ? Cu ce parale ?... Hai, că-i tare ! După ce că te-ajutăm în muncă, mai trebuie să-ți cumpărăm și de-ale mîncării... Bravos, nepoate !

— Bine, tanti Ralițo, nu te mai jeli ! Ajunge... Poftim un sutic, și prepară-ne ceva ușor pentru cină... Sper să fiu înapoi pe la opt sau nouă !

Bătrîna privește la mine înduioșată, ca la un oligofren, privește și la sută, după care îmi vorbește ceva mai uman :

— Așa da, mai merge... Văz eu ce găsesc pe la „Aprozar" și „Alimentară" ! Ușor ai zis, ușor o să fie... Poate fac rost de-o sută de grame de parizer dietetic. Pentru tine. Că de-alde noi, eu și cu dom Bilețel, sîntem zdraveni la minte și la corp, sau, cum îi place lu' nen-tu Lambe să zică pre limba strămoșilor noștri, mentosana in corpore sanitaro, și-o să ne cumpărăm vreo zece ouă și-o juma de slănină, să-i tragem un talmeș-balmeș englezesc de să-ți vină să-ți bați copiii !...

Peste o jumătate de ceas, goneam cu „Bombița". Prin curte. În viteza a doua, și-mpins din spate de mătușă-mea și de Gig Mironescu. La al șaselea sau al șaptelea tur al ogrăzii, motorul a făcut aprinderea. Și-am demarat în trombă spre poartă. Care, din păcate, era închisă. Noroc că am frîne de excepție. Și-am oprit la timp, să nu-mi fac praf masca din față a „Fiețelului".

În orice caz, la șapte și-un sfert parcam lîngă blocul în care locuia nea Tilică-Malec. Mai exact spus, în dosul acestuia. Lîngă spitalul Colțea. Iar de-acolo, pe jos, am ieșit în Republicii și-am pornit să caut intrarea în clădire.

Spre stupefacția mea, sînt nevoit să constat că blocul n-avea nici o intrare. Cel puțin, din bulevard. Și-am rămas interzis în plină stradă !

XI. ÎNCĂ O FILIERĂ — „T. M. CONNECTION"

45. Catacombele şi misterele Bucureştilor, sau „Omul cu-o mie de feţe"

Deci, îmi era imposibil să pornesc în noua-mi anchetă „Tilică-Malec Connection". N-aveam pe unde intra. Abia după ce mă interesez pe la toate magazinele de la parterul blocului, aflu că există un gang de serviciu, pentru cărarea mărfurilor necesare aprovizionării unităţilor comerciale. Din gangul scufundat în beznă, există vreo trei uşi de acces.

Bineînţeles, cu calm şi răbdare, le iau la rînd. Fiecare ducea în altă parte a blocului. Unde nimeni din cei solicitaţi n-auzise de domnul Constantin Coman, librarul pensionar pe care-l atacaseră hoţii.

Într-un tîrziu, unei bătrînele cumsecade făcîndu-i-se milă de mine binevoieşte să-şi amintească, însă negarantînd nimic, c-ar exista pe undeva, lîngă curtea de lumină a blocului, o trecere nefolosită de locatarii uriaşului edificiu. Deoarece îi e frică să mă conducă, îmi dă o lumînare şi-o cutie de chibrituri, explicîndu-mi pe unde bănuia dînsa c-ar trebui s-o iau.

Drept să spun, şi mie mi-era o frică grozavă. Deşi, de felul meu, sînt un curajos. Însă cotacombele (de la etajul al cincilea) pe care le străbăteam cu lumînarea în mînă erau ceva de groază. Coridoare înguste, pline de păianjeni şi resturi menajere, scăldate de-o beznă cumplită, care

mereu o coteau într-o direcție imprevizibilă, pereți cu tencuiala coșcovită și mîncată de igrasie, tavane sprijinite de popi metalici, uși condamnate, cu scînduri bătute în piroane de fier, totul mă făcea să cred că bîjbîi prin canalele Bucureștiului subteran.

La un moment dat, cînd coridorul se afunda drept în fața unei ușițe nebătute în scînduri, am zis că s-a sfîrșit cu mine. C-am înnebunit și am halucinații. Fiindcă, din senin, o fanfară militară a pornit să bubuie (con tutta forza) din dosul respectivei uși. Trepida totul în jurul meu, și pereții, de pe care se scurgea molozul, și podeaua putredă de vreme, și tavanul ce-mi presăra pe cap firicele de nisip, dar și lumînarea din mîna mea.

Abia cînd am recunoscut bucata interpretată cu-atîta brio („Trecea fanfara militară" de Temistocle Popa) mi-am dat seama că cineva asculta un disc sau o casetă. Apreciind just numărul decibelilor, am bătut și eu la același nivel sonor (110 dcb.) în ușă. Degeaba. Fanfara își continua marșul. Deznădăjduit, am încercat clanța. Și ușa s-a deschis aproape singură. Nefiind încuiată.

Și, învăluit de valurile marșului ce mă atacau din toate direcțiile, am rămas stană de piatră. Privind întoiegit la incredibila scenă din fața mea.

Un individ, pe care nu-l puteam identifica, deoarece se afla cu spatele la mine, executa cele mai fantastice exerciții de gimnastică matinală (la orele serii) înaintea unei ferestre deschise spre curtea interioară a blocului. În ritmurile sacadate și mobilizatoare ale celebrei melodii. Al cărei text îl cînta cu voce de stentor, însă nemaipomenit de fals. Iar, uneori, neștiind toate cuvintele, le înlocuia cu „bum-bum", ca și cînd s-ar fi crezut toba cea mare.

Personajul, ca omul în casa lui, era doar în chiloți și-n maiou. Cînd s-a terminat marșul, dar și caseta, căci nu era în nici un caz disc, cetățeanul a mai continuat un timp să cînte de unul singur, pe post de trompetă, clarineți, talgere și tobițe.

Tocmai cînd intenționam să-l abordez, individul și-a terminat și el partitura. Și s-a întors cu chipul spre mine. Zărindu-mă, a scos un țipăt înfiorător, de parcă ar fi fost Tarzan cînd își chema elefanții, și s-a repezit spre fereastră. Peste prichiciul căreia s-a aruncat, în hăul de sub ea. Pe puțin douăzeci și ceva metri. Deasupra nivelului mării.

Îngrozit, pășind ca un paralitic, m-am dus la fereastră, să privesc la rămășițele nefericitului pe care-l speriasem de moarte.

Și m-am retras numaidecît, și mai îngrozit.

Sportivul se afla chiar sub fereastră. Pe-o saltea „relaxa", montată pe-un suport metalic, aproape tot atît de mare cit și gura curții de lumină. Să și fi vrut să ajungă la sol, și tot n-ar fi avut cum. Se ghemuise cît mai lîngă zid, cu capul vîrît sub brațe.

Cînd l-am bătut pe umăr, plecîndu-mă peste prichici, a scîncit ca un cîine bătut, și-a șoptit înspăimîntat :

— Domnule hoț, fie-ți milă de-un bătrîn nevolnic și-amărît ! N-am un franc în toată casa... Nu mă omorî, te rog frumos !

După voce, aș fi zis că l-aș cunoaște pe individ.

— Nu sînt hoț ! — i-am declarat eu, vrînd să-l lămuresc asupra situației. Îl caut pe domnul Coman, librarul... Nu știți cumva unde locuiește unchiul meu ?...

Numaidecît, interpretul marșului de-adineauri și-a ridicat capul. Și-a exclamat indignat :

— Ce vrei de la mine, domle Andi ? Așa se dă buzna în casa cuiva, fără să bați la ușă ?... Nu te recunosc, nu vreau să știu nimic de tine, de cînd te-ai dat cu ăia !

Dumnezeule ! Era nea Tilică-Malec în persoană.

— Omule, fii liniștit, — încerc eu să-l domolesc, haide-n odaie, că n-am nimic cu matale, și nici nu m-am dat cu ăia, despre care nici nu am habar cine sînt !... Ce ți-a cășunat ?

Nea Tilică-Malec, în pofida vîrstei sale, se cațără într-o secundă pe pervazul ferestrei și trece în cameră. Jenat că

era doar în chiloți și-n maiou, se-mbracă rapid într-un trening albastru, cam zdrențuit și flenduros. Apoi, privindu-mă bănuitor, mă chestionează :

— De partea cui ești, domnule ?... De-a ălora care umblă ca nebunii după catastifele lu' tăticu, sau de-a noastră, a neamului Coman ?

Va să zică, asta era ! Oarecum lămurit, îl rog să m-asculte răbdător. Și-n mai puțin de două minute, dar și-n picioare, îi expun întreaga situație. Pomenind și de romanul lui Bazil Maț Avaru Hariga, și de partea a doua a gromovnicului, și de anchetele întreprinse.

Uimit de cele auzite, nea Tilică, în sfîrșit, mă poftește să iau și eu un loc. Pe unicul fotoliu din odaia sa mizeră. Iar dînsul se așează pe marginea patului. Apoi, dînd din cap, îmi declară :

— Ca să vezi și să nu crezi ! Ziceam că te-au cumpărat și pe tine Harigii, Cerchezii și Ciompete... Dar pe Lambe l-ai căutat ?...

— Da ! Dar de ce mă-ntrebi ?

— Fiindcă și el umblă după registre! Însă la el e ceva normal... A sclerozat complet, și nu mai știe ce face. Vai de capul lui !...

Am stat astfel de vorbă, eu și cu nea Tilică, peste vreun ceas și ceva. Liniștit în privința intențiilor mele, mi-a mărturisit că mereu se simte amenințat de cererile insistente ale Harigilor. Aceștia, și Jurj și Bobe, l-au căutat în vreo cîteva rînduri, ca să-i ceară catastifele bătrînului Tatapetre. Cînd le-a spus că habar n-are de ele, i-au dat timp de gîndire, avertizîndu-l că-n curînd va fi vizitat de oaspeți de peste hotare. Și care nu-l vor lăsa atît de ușor să scape cu zile.

Iar alaltăieri, pe cînd se afla la teatru, i-au spart și casa, și i-au răscolit prin registrele fostei sale librării din strada Doamnei.

— Să fi fost oare chiar oaspeții anunțați de hodorogul de Jurj ?...

— N-aș crede ! Zicea c-au să vină abia la anul... Ăștia au fost alții, probabil oameni de-ai avocatului ! — îmi răspunse îngîndurat nea Tilică. Ce dracului or fi avînd cu mine ?... După ce c-abia îmi mai încropesc zilele, muncind ca o vită, mai au tîmpenia să creadă că țin ascunsă comoara pe care ne-a lăsat-o tăticu, fără să mă bucur de ea ! Idioți, cretini și reduși mintal... Slavă Domnului, iacă, am aproape optzeci și ceva de ani, și încă mai sînt verde la minte și la trup ! Iar de-aș avea norocul să dăm și de moștenirea lu' tăticu, atunci sînt sigur c-apuc suta... Malica, după părerea mea, ea trebuie să cunoască ascunzătoarea registrelor. Dar nu vrea, putoarea, să spună o vorbuliță măcar...

Nedumerit de-o anumită afirmație a bătrînului și verdelui meu unchi, îl iscodesc :

— Măi nea Tilică, matale n-ai o pensie ?

— Ba da ! Dar nu-mi ajunge... Și-apoi, mă plictisesc stînd degeaba. Omul, cît trăiește, trebuie să muncească mereu, dacă vrea să-și păstreze prospețimea minții și să moară sănătos ! Eu lucrez de vreo zece ani la teatru, în cinematografie, la televiziune. Sînt cel mai căutat artist... Printre actori mi se spune „omul cu-o mie de fețe"... Fac figurație peste tot, uite, chiar în seara asta trebuie să joc la „Național"... De-aia mă pregăteam, făcînd gimnastică de întărire a mușchilor, fiindcă am un rol greu, care cere efort... Alaltăieri, bunăoară, era să mor, cînd m-am azvîrlit pe fereastră !...

— Tot aici ? Dar n-aveai cum, căci am văzut și eu salteaua !...

— Abia azi am montat-o, ca să nu mai pat ce-am pățit, și să mă pot antrena ! — îmi explică nea Tilică. Chestia de-alaltăieri, poate de săptămîna trecută, că le mai încurc și eu, avînd atîtea roluri pe cap, s-a petrecut la studiourile noastre de la Buftea. Jucam în „Agentul

secret", un film polițist, pe post de înlocuitor de cascador. Trebuia să mă arunc de la etaj, și să cad pe-o saltea. Însă recuziterii, sau cei care trebuiau să se ocupe de problemă, c-am uitat cum li se spune, pierduseră din vedere salteaua. Și n-o mai puseseră deloc... Poate nu-i numai vina lor, deoarece este posibil să fi amestecat eu filmul. Pentru că iau parte la o mulțime de producții... Atît naționale, cît și internaționale, în coproducție. Aoleo, cît o fi ceasul ?...

— Nouă, nouă fără ceva ! — îl informez pe agitatul meu unchi. Dar ce s-a întîmplat ?...

— Păi, ți-am spus că-n seara asta joc la „Național"... Cred că-n ultimul act din „Căruța cu paie", sau ceva în genul ăsta, în orice caz o piesă celebră, cu niște paiațe, aha, „Căruța cu paiațe", așa-i zice... Și unde rămăsesem ? Da, la teatru. Pasiunea mea de-o viață-ntreagă. Mîine intru-n repetiții cu alte două piese... „Alecu Lăpușteanu" și „Cadavrul mort", de marele Tolstoievschi, ăla care a scris romanul „Război și crimă" ! Mare carte, domle, patru volume... Regizorii afirmă că-s un figurant de excepție. Cum să nu fiu, dacă lucrez în permanență, și-mi activez creierul, să nu anchilozeze, și să pat ce-a pățit Lambe ? Dar este enorm de lucru. Abia fac față... Să vezi ce mi s-a-ntîmplat din pricina asta... Așa ! Unde-am rămas ? Aha, la necazurile meseriei de actor... Luni am jucat în „Paiațe", nu la Operă, ci-n căruță, mă-nțelegi, pe rol de lord englez. Însă tocmai mă-ntorsesem de la „Agentul discret". Cînd am intrat în scenă, în loc să declam patetic „Bonjur bun, măi fraților !", și încă-n franțuzește, am răcnit „Sus mîinile, că trag !". Am avut un succes nebun ! Marți, la matineu, în „Locusteanu", scena cu chiolhanul boierilor, am înfulecat tot ce era pe masă... Crezusem că joc în „Hanul Ancuței"... Lumea a rîs în hohote ! Seara, în aceeași piesă, am repetat figura. Succes monstru, domle ! Se tăvălea sala de rîs, deși era o mare tragedie. Mai ales în momentul cînd boierii s-au repezit la mine, să-mi ia hartanul de friptură... Lacomi, ce nu s-a pomenit ! Dar

nici eu nu m-am lăsat. M-am pitit sub masă... Ei, boierii, după mine, să-mi ia bucățica de la gură. Lumea m-a aplaudat din răsputeri. Salvasem spectacolul ! Joi, iarăși am filmat la Buftea. Intr-un serial cu haiduci, sau cow-boys, că nu mai știu ce erau, și-am încălecat pe cal sărind de la balcon, de i-am fracturat dobitocului greabănul ! Nimerisem însă greșit, pe-un alt platou, iar gloaba aparținea altei producții, „Pîrjoala", sau „Pîrjolul", mă rog, ceva în genul ăsta... Și ce să vezi, căşunaseră pe mine, să le plătesc mîrțoaga ! Sînt prea aglomerat cu rolurile, asta-i realitatea... Apropo, ce-i astăzi ?...

— Luni ! — îi comunic eu, aiurit de cele ce-mi fusese dat s-aud.

— Luni ? A, păi, măi vere, lunea-i „relache", nu se joacă... Slavă Domnului ! Mai stăm și noi la o tacla, și mai ascultăm nițică muzică... Îți place Nana Mouscouri ?... Eu mor după ea. I-am cumpărat toate discurile, și le-am înregistrat pe casete. Că am un casetofon de milioane, un „Dual" semiprofesional. Pentru Nana l-am luat. Și i-am și scris, personal, la Atena, să-i spun cît de mult o iubesc ! Încă nu mi-a răspuns... Dar am timpul în față ! Așa, ce ziceam ?...

— Că-ți place Nana Mouscouri !

— Exact ! Știi care-i visul meu ? Să joc într-un film cu ea, așa cum l-am văzut pe Harry Belamonde, cînd îi cînta de inimă albastră la ureche. Și-are-o urechiușă ! Dar și ce ochelari... E dulce, domle, asta e ! Îmi amintește de Elvira Popescu... Știi c-am cunoscut-o personal, și-am jucat împreună cu ea ? Nu ? A, păi cînd am fost la Paris, să mă angajez la studiourile „Pathé Nathan", mi-au dat o probă cu dînsa... Îi țineam mantoul, să se-mbrace la ieșirea din scenă. Așa cum făcusem și la Viena, cînd îl ajutasem pe marele comic Hans Moser, tot la studiou, să-și ia paltonul. Din păcate, nu m-au angajat nicăieri. Spuneau că vorbesc cu accent. Scorneli de-ale lor. Care accent, de vreme ce nu știam boabă de nemțească sau

franceză ?... Sonorul m-a nenorocit, fiindcă eu mă dusesem să joc în filmul mut. Ghinion ! Ghinionul lor, de fapt. Nici nu-şi dădeau seama ce actor de comedie au pierdut... Treaba lor ! Apropo, dar tu, domle Andi, cu ce treburi pe la mine ?

46. Good bye, mister Chips !

Ce să-i răspund marelui actor, şi încă avînd o mie de feţe ?

Totuşi, pentru a nu-l băga la cine ştie ce idei neliniştitoare, îi declar, mai mult din dorinţa de a-i face şi eu un pic de conversaţie :

— Dragă nea Tilică, propriu-zis, n-am nici o treabă cu matale ! Însă am aflat din ziar c-ai fost călcat de hoţi, şi-am vrut să văd cum ai suportat lovitura...

— Bravo, nepoate ! — exclamă unchiu-meu. Tot e ceva, după atîţia ani, vreme în care nu te-ai interesat o singură dată de nen-tu Tilică...

— De ce să mint, nu m-a tras inima să vă caut pe nici unul din dumneavoastră, bunii mei unchi ! Mai ales după ce l-am înmormîntat pe Tatapetre, iar voi, băieţii bătrînului, numai că nu v-aţi luat la bătaie din pricina unei moşteniri cvasiinexistente... De-atunci nu v-am mai iubit ! Iartă-mă că sînt sincer, dar aşa mi-s eu, ce-am în guşă, şi-n căpuşă !... Chiar stau şi mă-ntreb, matale n-ai fost niciodată curios să afli cum a murit bunicul meu şi părintele dumitale ?

Nea Tilică-Malec tace. Nu scoate o vorbă. Probabil se simte şi el cu musca pe căciulă. Uitîndu-mă mai atent la omul cu-o mie de feţe, observ că-şi ţine ochii închişi. O

fi cugetînd la spusele mele, sau nu mai are curajul să mă privească în faţă.

— Hai, spune ceva, ce părere ai de tragica moarte a bătrînului ?

În clipa următoare, aproape instantaneu, unchiu-meu îmi răspunde pe nas. Sforăind uşure, ca un ceainic pe foc mic, care fierbe încet, pregătindu-se să dea cîndva în clocot. Nea Tilică adormise. Probabil chiar din momentul cînd începusem să-i vorbesc.

Dormea pe marginea patului, în capul oaselor, ţinîndu-şi capul niţel plecat pe spate. Vajnicul haiduc şi cowboy visa la nenumăratele producţii şi coproducţii care-l aşteptau a doua zi, sau peste o săptămînă. Căci prea erau multe, şi le mai şi încurca. L-am culcat, aşa îmbrăcat cum era, şi l-am acoperit cu pledul aflat la picioarele patului.

Plecînd din mizerul apartament al multilateralului actor, mi-am amintit de-un film văzut în copilărie, realizat după un celebru roman al scriitorului James Hilton. Şi, în chip de rămas bun, i-am şoptit lui nea Tilică titlul peliculei de-altădată :

— Good bye, mister Chips ! Adio, şi n-am cuvinte...

47. Reîntoarcerea detectivului la uneltele sale

Abia cînd am ajuns la întretăierea Căii Moşilor cu bulevardul Republicii, la vreo jumătate de kilometru distanţă de blocul misterios pe care tocmai îl părăsisem, şi vreo trei sute de metri de locuinţa mea, mi-am dat seama că parcursesem drumul pe jos.

Mişcat de năzdrăvăniile lui nea Tilică, uitasem că-mi parcasem „Bombiţa" lîngă Colţea. Şi-a trebuit să fac

cale-ntoarsă, să-mi recuperez mașina. Iar mersul pe jos mi-a priit. Avusesem suficient timp să cuget la desfășurarea în continuare a investigațiilor. Mai ales că, la ora actuală, deja ștersesem din lista filierelor posibile vreo cîteva persoane. Cîteva din ele, inutile. Iar două, Jurj și Bobe, extrem de grăitoare. Fără, însă, a fi contribuit cu ceva la dezlegarea enigmei. Singura mărturie, întrucîtva valoroasă, era depoziția lui nene Lambe, în chestia cu parul din pîntecele lui Tatapetre. Dar gromovnicul ?...

Ajuns acasă, parchez mașina în curte, fără s-o mai vîr în garaj. Mi-era și foame, orele fiind înaintate. Pe puțin zece și ceva.

Barem de-ar fi pregătit tanti Ralița ceva de-ale mîncării. Cînd urc treptele scării, spre terasa din fața intrării, mă izbește un miros nemaipomenit de apetisant.

Tulburat, bat zdravăn la ușă. Spre surprinderea mea, mi se deschide uimitor de rapid. De către tanti Ralița în persoană. Pesemne, era nerăbdătoare să afle ce-i cu nea Tilică-Malec.

— Bucuroși de oaspeți, la masă ? — o salut cu pus pe glume dar și pe mîncate.

— Păi, măi omule, oaspeții te-așteaptă ! — îmi comunică zglobioasă mătușă-mea. Cînd ai să vezi cine-a venit la cină, ai să pici în, pardon, fund... Haide, intră mai repede, că ni s-au lungit urechile de foame, de cînd te tot așteptăm !...

Convins că bătrîna-i pusă pe șotii, pătrund cu pas voios de pionier în odaie. Și, deodată, mi se blegesc genunchii.

Deoarece, instalată în fruntea mesei (de fapt biroul meu) își lăfăie făptura ei pachidermică tanti Malica Podășchină. Cînd mă vede, își retrage tactic pifteaua din gură, așezînd-o pe fața de masă, și scoate un strigăt ca-n preerie („Winnettou“, seria a II-a) :

— Sandi, băiețele, nu te bucuri că-s aici ?... Ori am îmbătrînit atît de mult, încît nu mai sînt de recunoscut !

Spune-mi deschis, în față, nu te jena... Că doar eu te-am spălat în albie, jegos și despuiat, cînd erai mic ! Vai, dar ce-ai crescut ?... Erai un pumn de omuleț, și-acuma ești cît polobocu' lu' tăticu, ăla din pimniță ! Ptiu, să nu-ți fie de deochi, că tare frumos mai ești... Ia ghici, ce crezi că ți-a adus mătușă-ta ?...

Mă las atras de jocul mătușă-mii, de-a ghicitul, avansînd cea mai incredibilă ipoteză :

— Știu, dragă tanti Malico ! Mi-ai adus ceea ce-mi doresc cel mai mult pe lumea asta — gromovnicul lui Tatapetre !...

— Tronc, Marițo, c-o ziseși ! — exclamă mătușă-mea dezamăgită. Păi, măi Sandi, dacă-l aveam, acum eram bogată și nu mai era nevoie să mă car, de la Pitești la București, cu ditamai oala de sarmale, bașca o sacoșă burdușită cu pifteluțe !... Mai bine, hai, de mă pupă, -și să ne-așezăm la masă...

Gig Mironescu-Bilețel, care asistase de pe tușă la revederea mea cu tanti Malica, pe care-o știa foarte bine din amplele mele relatări, numai că nu izbucnește în urale.

— Excelentă propunere, coană Malico !... Se vede cît de colo, de la o poștă, că posedezi o coțofană de excepție... Parcă ți-a fost gura poleită cu aur, nu altceva ! De nici un fel, de nici o culoare...

În orice caz, după ce-o pup corespunzător de fierbinte pe mătușă-mea de la Pitești, ocup numaidecît un loc. Cît mai aproape de tanti Malica. Lîngă care se afla o tingire imensă și acoperită, probabil pentru a nu se răci pifteluțele pe care trebuie să le conțină.

N-a fost o cină, ci un „supeu" de gală ! Ce sărmăluțe, ce pifteluțe, ce purceluș la tavă ! Vreme de-aproape trei ceasuri pînă la două după miezu-nopții am tot stat la palavre în jurul celor de mai sus.

Malica mînca (la fel de țeapăn, ca în vremurile de demult) și tot povestea. Și-avea un debit, Doamne-Dumnezeule ! Incontinent.

Totul era să descopăr motivul vizitei sale atît de neașteptate. Că doar nu venise așa, de florile mărului. Deși n-o prea dădea afară mintea din casă, mătușă-mea, probabil. se maturizase în suficientă măsură pentru a fi în stare să aibă și gînduri ascunse.

48. **Biografii romanțate — dar să nu le-asculți noaptea !**

Tanti Malica, la vîrsta ei actuală, pesemne în jur de vreo șaptezeci și opt, eventual mai mult, căci cu femeile nu se știe niciodată, se ținea destul de bine. Doar părul i se argintase complet. Corpolentă și statuară, bătînd la peste un metru și nouăzeci, impunea și-acum prin prestanță, volubilitate și falsă bonomie.

— Fă Ralițo, tață dragă, știi tălică de ce m-am cărăbănit de la Pitești, cărînd după mine atîtea bagaje ?... Vreau, fa, să-l izbăvesc pe Micușor de putoarea cu care s-a-ncurcat ! Mă mut la ei în casă, țațo, și-n cel puțin o săptămînă o scot afară pe tîrîtură... L-a nenorocit, bestia ! De-aia a ajuns bietul Micușor la spitalul de glumeți. Nu mă las nici moartă. Așa cum l-am scăpat de întîia nevastă, tot așa îl scap și de-asta. Că nu-i mare scofală de capul ei...

Hai, că-i tare. Dacă purcede tanti Malica să treacă la obiect, înseamnă că ne va fi dat să aflăm lucruri noi. Și-așa a și fost.

Pe prima nevastă a lui văru-meu, nefericita aia de Canalia, cum îi zicea mătușă-mea, în loc de Camelia,

într-o bună zi o surprinsese singură acasă. Şi-atunci, fără multe vorbe, spunîndu-i verde-n faţă tot ce făcuse, ba chiar şi ce nu făcuse, o prinsese de cămaşă şi-o tunsese chilug. Apoi, luînd o foarfecă găsită la îndemînă, îi hărtănise cearceafurile, plapuma, rochiile din şifonier, tapiţeria de pe mobilă, pînă transformase totul în cîrpe şi petice. După aceea, convinsă că stresata Camelia se va căra sigur din casa lui fi-su, plecase liniştită la Piteşti.

Unde, în lipsa dînsei, Maca-Maia, neavînd altceva de făcut, se-apucase să moară niţel. De subit, cum afirma tanti Malica. Altă belea pe capul mătuşă-mii. Fă-i colivă, găteşte de praznic, organizează înmormîntarea, cu părintele Pîrţăngău şi popa Sîrmă alţi bani, altă distracţie, telegrame la fraţi şi cumnate, la neamurile mai îndepărtate, mă rog, tot circul bine cunoscut (afirmaţia aparţine lui tanti Malica).

— Dar pe mine de ce nu m-aţi chemat ? — întreb eu, îndurerat de dispariţia bunică-mii. Habar n-am avut că s-a prăpădit Maca-Maia... De ce nu mi-a pomenit nimeni de asta ? Nici nene Lambe, nici nea Tilică !

Tanti Malica tace. Şi face feţe-feţe. Şi-am bănuit singur de ce nu fusesem invitat. Mai mult ca sigur, se opuseseră unchii mei. Nu-mi iertaseră niciodată complicitatea cu Tatapetre, care-i pitise în podul magaziei pe Grişa, Seppi şi Avrămuş, şi era cît pe ce să le deterioreze dosarele de cadre.

Apoi, uitînd, sau vrînd să treacă peste chestia cu moartea bunică-mii, tanti Malica abordează iarăşi problema Măndicăi, actuala noră. După ce-o face ca pe-o albie de porci, bîrfind-o în fel şi chip, ne roagă, pe mine şi pe tanti Raliţa, ori care din noi e disponibil, s-o găzduim cîteva zile. Pînă-şi pregăteşte asaltul şi ocuparea apartamentului lui fi-său.

Bineînţeles, îi spun că n-am unde, dar în noaptea asta am s-o culc în fotoliul meu. Examinîndu-l, mătuşă-mea refuză imediat, şi aşteaptă răspunsul lui tanti Raliţa. Care-o

informează că locuința dînsei este deocamdată închiriată unui sportiv din echipa națională de handbal, și că de-aia doarme la mine.

Atît ne-a trebuit !

Tanti Malica, ridicîndu-se brusc de la masă, ne privește cu ochi fulgerînd de mînie, disprețuindu-ne de la o altitudine de 1.90 m. După ce consideră că ne-a umilit destul, pornește să orăcăiască la noi :

— Va să zică, așa ! Mă dați afară, să dorm în stradă... Pe mine, care v-am adus un geamantan de pifteluțe, făcute cu mînuțele mele, din carnea și untura mea, ba v-am mai și fiert o oală de sarmale, ca la mama acasă. Halal să vă fie, îmbuibaților !... Nu face nimic... Las', că vă-nvăț eu minte... Avea dreptate Mamițica, țațo, cînd zicea că ești unsă cu toate alifiile. Acum auz că trăiești cu echipa aia de handbal, de le-ai dat și casa pe mînă... Păi da, dacă era de fotbal, le mai închiriai cîteva odăi prin vecini, că ăștia, care dau din picioare, sînt și mai mulți... Iar tu, mă Sandi, ai uitat că te-am șters de rahat la fund, ca să mă exprim pe ocolite, și să n-o iau de-a dreptul, pe scurtătură, și să-i zic pe nume... C-ai și mîncat, cînd erai mic... De-aia huzurești acu' !...

Abia cînd obosește de-atîta bălăcăreală, mătușă-mea își reocupă locul și izbucnește în hohote de plîns. Cu lacrimi amare, cît bobul de fasole.

Mișcat, mă dau pe lîngă dînsa, o mîngîi pe umăr și-ncerc s-o îmbunez :

— Hai, tanti Malico, liniștește-te, că nu te dă nimeni afară din casă, așa cum vrei să procedezi matale cu Manda lui Micușor !... Dormi la mine, te culc în dormitor, și-ai să rămîi acolo cît vrei, împreună cu tanti Ralița... Mai stați și voi la taclale, vă mai amintiți de tinerețe. Te rog, nu mai plînge, zău așa !...

Brusc, mătușă-mea își sistează debitul lacrimal. Se uită la mine pe sub sprîncene, și-mi spune aproape în șoaptă :

— Ştiam eu că eşti băiat bun, măi Sandi, nu ca alţii... Dacă mă ţii la tine o săptămînă, data viitoare, cînd viu la Bucureşti, am să-ţi aduc ceva de-o să mă pomeneşti toată viaţa... Iar cînd o să mor, ceva mai încolo, se-nţelege, n-am să te uit şi-am să te trec şi pe tine în testament... Ia dă-mi cîteva piftele, să-mi treacă răul de la lingurică !

Răul i-a trecut destul de rapid, deoarece, după aceea, s-a apucat să ne povestească despre aventurile din tinereţe ale lui Tatapetre. Nu ştiu ce-o apucase pe tanti Malica, dar istorisea cu-atîta patimă şi simţ al detaliului semnificativ, încît, la un moment dat, mi-am zis c-o urmărea şi pe dînsa tragica şi dureroasa dispariţie a bătrînului.

Mai întîi ne-a pomenit de condiţiile în care se realizase nunta cu năbădăi a sărăntocului Petre Coman-Moţoganu cu fata baciului Bacria, de la Măţăul Cîmpulungului de Muşcel.

Cînd Tatapetre o furase pe Maca-Maia, din casa lui taică-su, într-o noapte fără lună. Şi-apoi, datorită beznei, o suise în căruţă pe sora mai mică a viitoarei mele bunici, şi-abia ajuns la Piteşti îşi dăduse seama de eroare.

Bătrînul Bacria, după ce Caterina, fică-sa mai mare, fugise şi ea din ograda părintească, pentru a-l ajunge din urmă pe neglijentul hoţ de neveste, îşi înhămase telegarii la brişcă şi-a doua zi se înfiinţa la bordeiul nedoritului ginere. Pe care l-a găsit într-una din cele mai dilematice situaţii. Nu mai ştia cu care din fete să-şi facă viaţa. Caterina, plînsă zdravăn, tocmai se păruia cu Tuţa, sor-sa, acuzînd-o că-i amăgise omul şi i-o luase înainte, dormind în patul lui. Tuţa, pe de altă parte, se jura că încă nu păcătuise cu Pătru, dar acuma era dispusă s-o facă, şi că nu i-l mai dă înapoi.

— Bă, cioflingarule, — răcnise Bacria la bunicu-meu, dacă nu le iei pe-amîndouă de nevastă, te snopesc în bătăi ! Că nimeni n-o să creadă că nu le-ai făcut felul...

— Moş Bacria, tată socrule, eu le-aş lua, însă nu-ş' cu care să-ncep ! Şi-apoi, cîte oi îmi dai ?... Că, dacă mă bagă legea la temniţă, să am cu ce-mi plăti avucaţii...

Cînd a auzit de oi, baciul a urcat-o-n brişcă pe Tuţa, tîrînd-o de coade, că nu vroia deloc să-şi părăsească alesul de ultimă clipă, cînd se hotărîse să rămînă la el, şi-a dat bice cailor, strigîndu-i bunicului :

— Nu-ţi dau nimic, tîlharule ! Ţi-ajunge bîrsana de Caterina... N-ai decît s-o mănînci sănătos, că şi ea mi-a mîncat mie sufletul ! Bată-vă Dumnezeu de păgîni, şi praful să se-aleagă de voi...

Iar Tatapetre şi cu Maca-Maia au rămas singuri, în bordeiul lui Tocilă, unde au confecţionat copii mulţi şi zdraveni, trăind ani mulţi şi fericiţi (într-o oarecare măsură).

Obosită de-atîta vorbă, tanti Malica porneşte să caşte. Într-un consens general, şi eu, şi tanti Raliţa cu Bileţel, care ascultaserăm fascinaţi acel capitol din romanul lui Tatapetre, o imităm fără voia noastră, căscînd de ne trosneau fălcile.

— Eu mă-c să mă culc ! — declară mătuşă-mea ridicîndu-se de pe scaun. Mîine am o groază de treburi... Să trec pe la Sile, şi să văd ce-i cu averea lu' tăticu... C-aşa mi-a zis Jurj. Că Sile ştie totul, de vreme ce i-a lăsat pe Lambe şi Tilică să caute ca fleţii comoara din gromovnic, fără să-i pese nicicacum... Adică, vezi matale, cătaţi voi, blegilor, că tot n-o să găsiţi nimic ! Înseamnă, deci, că numai el ştie ceva... Mai ales că, tot Jurj zice asta, l-a văzut chiar el, cu ochii lui, cum a cărat un sac de catastife din magazia lu' tăticu, numaidecît după ce l-am băgat în groapă.

Mirat de spusele mătuşă-mii, încerc s-o iscodesc :

— Ia ascultă, tanti Malico, dar ce te face să crezi c-o să-ţi dezvăluie matale adevărul în privinţa acelei presupuse moşteniri ?...

— Ştiu şi eu ?... Fac o-ncercare... Nu ştii vorba aia, că-ncercarea moarte n-are ? Altminteri, se duce dracului

măritișu' meu... A ! Păi am uitat să vă spun, m-a cerut Jurj Hariga în căsătorie.., Casă are, afaceri are, cu duiumul, și dacă-i fac rost de catastiful lu' tăticu", ăla cu moștenirea, atunci mă ia de nevastă și, cu capitalu' meu, ne punem serios pe negustorie la negru, cu negrii noștri din Pitești... Mai întîi însă, am să mă ocup de bietul Micușor, și s-o dau afară pe scîrba aia... Aoleu, ce somn mi s-a făcut ! Parcă deodată mi s-a întunecat mintea...

— Întunecată ai fost din totdeauna, fă Malico! — o informează tanti Ralița, interzisă de toate tîmpeniile debitate de mătușă-mea. Satul arde și baba se piaptănă... Vezi-ți de treaba ta, și nu te vîrî în rahat. Hai, du-te și te culcă, fiindcă eu mai am nițică treabă, și-apoi viu și eu ! Bată-te Dumnezeu de năucă ! Auzi ce-ți trece prin cap, să te măriți la vîrsta asta, și cu cine, cu hodorogul ăla de Hariga, găinarul găinarilor, spaima tîrgului !...

În momentul cînd tanti Malica n-a mai fost în raza cîmpului nostru vizual, plecînd balansîndu-se la culcare, le-am făcut semn mătușă-mii și lui Gig să mai zăbovească puțin. Și, chemîndu-i cît mai aproape, să nu ne-audă cumva oaspetele piteștean, i-am întrebat consultativ :

— Ce ziceți de chestia asta ?...

— Care chestie ? — se interesează tanti Ralița. Cu măritișul netoatei de mătușă-ta ?...

— Aiurea ! Nu va exista nici un măritiș... Totul e-o capcană întinsă de Jurj... Altceva mi se pare demn de cercetat. Supoziția emanată de Hariga, cum c-ar fi posibil ca unchiu' Sile să se afle în posesia gromovnicului, nu-i deloc lipsită de valoare. Mai ales că-i și zdravăn argumentată... Uite, ce-i facem. Mîine dimineață, cînd se va trezi, o reținem pe tanti Malica, oferindu-i un microdejun de excepție, iar eu am să-i trag o fugă pînă la unchiu-meu, să anchetez și filiera „Sile". Poate iese ceva. Că bine-a zis mătușă-mea, încercarea moarte n-are ! Și, dacă vedeți că întîrzii ceva mai mult, duceți-vă cu ea prin oraș, plim-

bați-o, eventual arătați-i „Intercontinental"-ul... Însă să nu vă pună sfîntu' s-o poftiți la braseria de sus, că rămînem săraci ! Invitați-o, la nevoie, în subsolul edificiului, unde-i „Expres"-ul... E clar ?

Bilețel, mîngîindu-și favoriții, gîndește o clipă profund. Apoi, căscînd o gură cît o șură, mă aprobă :

— Nu-i rău ca idee ! Mîncăm și noi, acolo... Fac ăia niște ciulămițe cu ciuperci, ceva de nebunia lumii !

— Perfect, — închei eu, iar la cină, lichidăm împreună sarmalele și piftelele aduse de tanti Mallica !... Noapte bună, copii, gata, toată lumea, mic și mare, să se ducă la culcare !

XII. ULTIMA FILIERĂ — „SILE CONNECTION"

49. Un coşmar, două coşmaruri : de zi, şi de noapte

Cît mai mi-a rămas din nopate, am dormit ca un cîine. Chinuit de-un coşmar incredibil. În care tinerii căsătoriţi, Jurj Hariga şi tanti Malica, jucau un rol fundamental. Avocatul îmi explica de ce unchiu' Sile trebuia să se afle în posesia gromovnicului, iar mătuşă-mea de la Piteşti, călărind o motoretă „Honda", cu doi cilindri şi-n patru timpi, pe benzină, gonea cu-o sută pe oră pe strada Barionoaia, în căutarea lui frate-său. Ca să mă determine a-i accepta ipoteza de lucru, Jurj mă bătea la cap cu-o tingire uriaşă de aramă, cînd la figurat, făcînd-o să-mi sune la ureche, cînd la propriu, trîntindu-mi-o de ţeastă. Mai umană, tanti Malica mă implora s-o ajut la găsirea lui unchiu' Sile, punîndu-mă să-mping la „Honda" ei rămasă fără benzină.

Abia spre dimineaţă, trezindu-mă hăbăuc de oboseală, mi-am dat seama de originea coşmarului. Deoarece am surprins-o pe tanti Ralița în bucătărie, în mînă cu-o tingire aidoma celei din vis, în care se pregătea să bage la cuptor nişte sărmăluţe din oala adusă de mătuşa Malier. Iar Gig Mironescu, scoţînd fum pe nări şi pe gură, dintr-un „Kent" ajuns la ultimul capăt, rîşnea cafea proaspăt prăjită la mixerul meu electric, producţie „Electroargeş". Şi care, şi el, scotea un fum şi-n zgomot de groază.

— Bilețel dragă, — am răcnit eu disperat, ăsta-i pentru legume, nu pentru cafea !...

— Nu face nimic ! — mi-a declarat poetul impasibil. De nici un fel, de nici o culoare... Acuma nu mai poate fi utilizat nici la bătut laptele covăsit. În schimb, și-a făcut datoria... A și prăjit boabele, și le-a și măcinat, așa cum a putut, mă rog ! Că pentru tălică vroiam să punem de-o cafea... Să nu pleci la drum cu burticica goală. Că noi, slavă Domnului, avem timpul în față, și-o să ne luăm gustarea de dimineață mai tîrziu, cînd s-o scula coana Malica...

Peste o jumătate de oră, după ce răsesem și vreo patru sărmăluțe aproape reci, sau. fiindcă se poate spune și invers, aproape calde, ceea ce-i tot aia, în afara celor două căni de cafea și-a trei țigări, oferite de bunul meu Bilețel, demaram în trombă pe poarta ogrăzii noastre de pe Calea Moșilor 172.

Știam de la văru-meu, Mîcușor Podășchină, că unchiu' Sile locuiește în casa sa proprietate personală, de pe strada Barionoaia, însă uitasem să-mi notez numărul. Noroc că artera respectivă n-are decît vreo două sute de case. Și-n afară de asta, mai am și eu noroc. Deoarece nimeresc peste vilișoara respectivă dintr-un singur foc. La a șaptezeci și treia poartă la care bătusem. Dealtfel, îl știa toată lumea. Ca pe-un cal breaz.

Am sunat încîntat de succes, și-am așteptat. Vreo două minute doar. Fiindcă, mai tîrziu, dîndu-mi seama că soneria nu funcționa, am bătut în ușă. Și-n cel de-al zecelea minut mi s-a deschis. De către o pațachină vopsită și sulemenită în toate nuanțele furnizate de madam Helene Rubinstein, celebra noastră cosmeticiană (în coproducție). Avînd peste rochia de casă un șorț de bucătărie, am dedus imediat că unchiu' Sile își mai îngăduia să țină și-o menajeră. Însă una de lux, scump plătită, de vreme ce-și aranja fațada cu unsori și alifii valoroase.

— Eşti de la gaze, lumină sau Icab ? — s-a interesat persoana.
— Nu, fetiţo ! — i-am răspuns plin de amabilitate, fiind de felul meu un tip sociabil şi popular.
Dealtfel, nu mă costa nimic să-i fac şi paţachinei o plăcere, cu-atît mai mult cu cît bătea bine la peste şaptezeci şi ceva de ani.
— Mersi, puştiule ! — a continuat făptura aceea multicolor zugrăvită. Dar atunci, cine-mi eşti matale, şi ce vrei ?...
— Anunţă-l, te rog, pe stăpînul dumneatale, că-l caută nepotul său, Al Coman, ziaristul de la „Fapta" !... E bine ?
— Dar cum să nu fie bine ! — a exclamat plăcut surprinsă individa, schiţînd un zîmbet riscat, atît de amplu şi excesiv, încît am văzut cu ochii mei cum i se fisurează tencuiala cosmetică. Tu eşti, Andişor, scumpule ? Nepoţelul nostru cel drag, despre care mi-a povestit o mulţime de lucruri nostime Silică...
Hait, c-am rupt-o-n fericire !... Nu era servitoarea din casă, ci mătuşă-mea cea nouă, în persoană. Înlocuitoarea lui tanti Todica, după cum mă avertizase Micuşor.
— Poftim în casă, Andişor dragă... Nici nu-ţi imaginezi ce-o să se bucure Silică ! Mai ales că nu te-a văzut de vreo patruzeci de ani...
— Să nu exagerăm, tanti... Tanti cum ? Că nu-ţi cunosc numele...
— Bigi ! Aşa-mi zice Silică, şi tot aşa să-mi spui şi tu...
— Bine, tanti Bigi...
— Dacă-i bine, intră odată în casă, şi nu mă ţine în curent...

Cînd m-a văzut, unchiu' Sile a dat să sară din fotoliul în care-şi citea presa de dimineaţă.
— Nu se poate ! Imposibil... Cu neputinţă... Ţi-ai adus aminte de mine ? — exclama neîntrerupt splendidul bătrînel din faţa mea.

Căci, pe bune, unchiu' Sile, şi la cei aproape şaptezeci şi ceva de ani pe care trebuia să-i aibă, şi şapte, şi opt, cam pe ici, pe colo, arăta tot atît de superb ca şi-n timpurile bărbăţiei sale legendare. Pe-atunci i se spunea Gary Cooper, într-atît îi semăna celebrului şi distinsului actor. Numai Maca-Maia, neumblată pe la cinemauri, făcea un haz nebun de porecla lui fi-său, pentru dînsa inexplicabilă. Ceea ce-o determina să pronunţe, mai totdeauna, „scumpişoru' şi drăguţelu' meu Ghericu Păr".

Cînd şi-a terminat salvele de uluiri, unchiu-meu m-a întrebat şovăitor :

— Ia spune-mi, tu eşti Andi, sau Micuşor ?... Dacă eşti Micuşor, înseamnă că n-ai murit, nu-i aşa ? Fiindcă mi-a povestit Tilică, nu mai ţin minte cînd, c-ai fi murit la nevrotici, în nu ştiu ce spital, că nu-i specialitatea mea, eu fiind ginecolog colonel medic militar în rezervă !...

— Cum, unchiu' Sile, chiar nu mă recunoşti ? — i-am bîiguit eu, surprins de aberaţiile pe care le debita. Eu sînt Andi, băiatul lui Eftimie, fratele dumitale...

— Da ?... Formidabil ! Ce mare te-ai făcut !... Cînd ne-am văzut ultima oară ?

— Acum treizeci şi ceva de ani, la înmormîntarea lui Tatapetre !

— Nemaipomenit, ce mai trece şi timpul ăsta... Parcă ieri a fost ! — molfăie printre buze unchiu' Sile. Şi-acum ce mai faci ?

Nemaiştiind ce să cred despre bătrînul din fotoliu, mă aşez pe-un scaun, lîngă dînsul, aşteptînd să-i treacă eclipsa. Nevastă-sa, actuala mea „tanti Bigi", ia loc şi dînsa, aşteptînd curioasă să-mi audă răspunsul. Considerînd că-i necesar să-l trezesc din starea de „asurzire" a cortexului, ale cărui funcţiuni par estompate, îmi asum orice risc şi-i declar :

— Ce să fac şi eu, unchiu' Sile ? Bine, aş-zice... Adică umblu după adevăr ! De-aia am venit să te vizitez... Caut

gromovnicul lui Tatapetre, dorind să i se facă dreptate bătrînului ! Nu cumva-i la matale ?

Epava se ridică la suprafaţă, deoarece unchiu-meu, tresărind brusc, sprijinindu-se de braţele fotoliului, se scoală numaidecît, ca împins de-un resort. Apoi, privindu-mă extrem de atent, ca şi cum şi-ar fi recăpătat agerimea minţi de altădată, îmi mărturiseşte :

— Nu-i la mine, dar ştiu unde se află !... Haidem împreună, în altă parte, să stăm de vorbă... Mi s-a făcut dor de-o bere. Ce-ai zice dacă ne-am repezi pînă la „Continental", la braserie ?...

— Mă luaţi şi pe mine, Silică ? — se cam autoinvită tanti Bigi.

— Nu ! — o informează brutal unchiu-meu.

— Da ? Va să zică, iarăşi te duci după muieri... Bun, atunci îmi fac bagajele şi mă duc la mama ! Nu mai suport, m-am săturat de viaţa asta amară pe care sînt nevoită s-o trăiesc lîngă un obsedat...

Mătuşă-mea, nemaiţinînd seamă de prezenţa mea, îşi zvîrle şorţul de bucătărie şi-şi dezbracă rochia, rămînînd doar într-un combinezon. Apoi, bufnind şi chirăind ininteligibil, dispare într-o odaie alăturată.

— Hai să mergem ! — mă mobilizează unchiu' Sile. Aşa face-ntotdeauna. Mă-sa-i moartă de peste zece ani... E nebună de-a binelea !

Înlemnit de scena la care asistasem, îl urmez pe bătrîn. La uşă, cînd realizează că plecase în pijama şi-n halat, unchiu-meu, chiar în hol, îşi dă jos de pe dînsul ţoalele de casă şi-mbracă o pereche de pantaloni, peste care-şi ia un sacou din homespun. Operaţie executată cu o iuţeală incredibilă, de care n-ai fi zis că-i în stare un om la vîrsta lui. Ajunşi la poartă, iarăşi se opreşte şi se-ntoarce în vestibul. De unde se înapoiază cu-o pălărie de cow-boy pe cap, de fapt un „stetson", ca-n episoadele serialului „Dallas Ewing Oil Company".

— Nu-i aşa că încă mai semăn cu actorul ăla, frumos şi celebru, oare cum îi zicea, domle ? — mă întreabă unchiu-meu, fudulindu-se cu „stetson"-ul său.

— Perfect ! — îi fac eu plăcerea. Cu Gary Cooper... Eşti aidoma lui. Bineînţeles, la vîrsta pe care ar fi avut-o şi dînsul acum...

Peste vreo jumătate de ceas, îmi parcam „Bombiţa" lîngă biserica Enei. În apropiere de braseria „Continental". În care unchiu-meu pătrunde ca la el acasă, părînd un obişnuit al localului.

— Costică, serveşte-ne o bere nemţească !...

Ospătarul, surprins, se opreşte lîngă masa la care ne aşezasem, şi-l cercetează îndelung pe bătrîn. Probabil, admira şi el prestanţa, eleganţa şi siguranţa de sine a unchiului Sile. Apoi, oarecum respectuos, îl informează :

— Eu sînt Gigel, coane Fănică !... Cîte sticle s-aduc ?...

— Cinci ! — comandă încîntat unchiu' Sile.

Apoi, adresîndu-mi-se :

— Pe toţi îi cunosc, şi toţi mă ştiu... Că unu-i Vasile Coman, colonelul medic ginecolog ! L-ai auzit pe maestrul Fănică ? Ştia şi cum mă cheamă !...

Timp de-aproape două ceasuri, cît a durat consumarea celor cinci sticle de „Radeberger", superbul meu unchi mi-a tot povestit. Numai vrute şi nevrute. În schimb, nimic despre catastiful bătrînului.

De milă, îl ascultasem totuşi răbdător, însă cu nervii pe moaţe. Îşi amintea perfect de păţania mea de la Eforie, de-acum patruzeci şi ceva de ani, cînd mă luase la mare, şi-i pierdusem cheia de la vila închiriată pe-o lună, costumul de baie şi toate actele din portofel.

După aceea, şi-a rememorat drama divorţului de tanti Todica. Denunţată de nea Tilică-Malec, erijat în apărător al onoarei familiei, că se-ncurcase cu Mişu Blumenthal, un mandatar de pe Ştefan cel Mare, care-şi deschisese

acolo o zahana, devenită celebră, tanti Todica renunţase bucuroasă la unchiu' Sile (care nu se-aştepta la asta). Dîndu-l afară din casă.

Pentru ca apoi să-l caute pe Blumenthal despre existenţa căruia habar n-avea, chestia cu infidelitatea dînsei nefiind decît o trăsnaie de-a lui nea Tilică, şi să se căsătorească cu mandatarul din întîmplare văduv. Mai mult forţîndu-l, după ce-i demonstrase că-şi alungase bărbatul din pricina lui.

Rocambolesca aventură a mătuşă-mii, cvasiincredibilă, vorba aceea, mai tare ca-n filme, reuşise să-l însoare pe unchiu' Sile cu actuala mea „tanti Bigi". Ca să-i dovedească fostei neveste ce podoabă de bărbat pierduse. Cel puţin, de data aceasta, se-alesese cu-o intelectuală. Care citise mai toate cărţile din celebra bibliotecă a lui nea Tilică, plus, în întregime, colecţia „Amantelor celebre".

Abia cînd berea începe să acţioneze pe cortexul bătrînului, silindu-l să vorbească mai accelerat, şi să se apropie de evenimente oarecum recente, unchiu' Sile îmi pune-o întrebare de mă lasă cu gura căscată :

— Domnul meu, dar şi nepoate, de ce sîntem noi aici ?...

Mă îndur de el, şi-i reîmprospătez memoria :

— Ca să discutăm despre gromovnicul lui Tatapetre ! Ziceai că ştii unde se află...

— Da ?... Ciudat. Foarte ciudat ! — se miră unchiu-meu. Apoi, dînd semne c-ar face iarăşi priză cu realitatea, se completează. Dar ştii de ce-i ciudat ? Fiindcă şi pe mine mă sîcîie chestia cu registrele lu' tăticu'... Încă de cînd i-am vîrît în groapă, şi după aia am căutat ca netoţii moştenirea bătrînului. Că şi tăticu' n-avusese altă treabă, decît să treacă prin gard cu bicicleta, şi să ia bulumacu' ăla-n burtă !... De-aia a şi murit. Perforaţie intestinală... Doar sînt doctor, şi mă pricep la ce spun. Va să zică, ţi-am spus că ştiu unde-i gromovnicul ?... A, păi cum să nu, e foarte posibil ! Ştiu, şi încă precis...

— Unde ? — îl iau eu repede, arzînd de nerăbdare.

— La armatele aliate ! — declară halucinantul bătrîn.

— Cum adică ? Care armate ?...

— Alea, din podul magaziei lu' tăticu ! Nu-i mai ţii minte pe americanul, rusul şi neamţul de-acolo ?... Ei l-au luat. Ca despăgubire de război. Hoţomani mari şi nemţii ăştia !... Acum vreo zece ani, poate mai încoace, le-am scris la tustrei... Le luasem adresa, cînd ne despărţisem de ei. Dealtfel, o mai aveau şi nen-tu Lambe şi Tilică. Din păcate, am primit scrisorile înapoi. Cu menţiunea : „adresantul necunoscut"... Mare şmecherie ! Cred c-a deschis fiecare scrisoarea, au citit că le cer un „xerox" de pe registrele bătrînului, şi-atunci, intraţi în alertă, şi-au dat adrese inexistente. Pricepi figura ?...

Pricepeam ! Şi încă foarte bine. Bănuiam, încă de cînd îl revăzusem pe nene Lambe, că o să am dificultăţi şi cu ceilalţi unchi ai mei. La vîrstele dumnealor, matusalemice, era de aşteptat. Deraiau cu toţii, fiecare însă de pe altă linie. Totuşi, curios să aflu dacă se afla în posesia aceloraşi adrese pe care le aveam şi eu notate, mai risc o întrebare :

— Unde le-ai scris, unchiu' Sile, şi cum — recomandat, simplu sau „Byair mail" ?...

— Aş ! Ce, mă crezi chiar atît de prost ? Ca doctor, am apelat la „Crucea Roşie", de la Geneva, să facă ea acest oficiu... Din moment ce erau, sau trebuiau să fie, prizonieri de război, aveau cu toţii cîte-o fişă acolo. Am indicat doar oraşul şi strada, numele şi cetăţenia... Dealtfel, sînt convins că-s foarte cunoscut la „Crucea Roşie". E şi normal, din moment ce-s doctor ! Altminteri, nu-i aşa, de unde mi-ar fi ştiut adresa domnul Ciompete şi băieţii doamnei Cerchez ?... Că şi dînşii se interesează de gromovnicul lu' tăticu ! Săptămîna trecută, mi-au scris din Austria, anunţîndu-mă că sosesc în ţară, ca turişti, şi-au să mă caute neapărat... Pe ziua de 13, auzi ce idee, s-aleagă data de 13, luna viitoare, vor fi aici. Cînd am să

mă-ntîlnesc cu ei, le dau adresele armatelor aliate, şi-i pun pe ei să caute ! Excelentă soluţie, nu-i aşa ? Stau la doi paşi de Geneva, şi lor li-e mai uşor să tragă o fugă pînă acolo... Dar de ce s-or fi interesînd de registre ? Mă rog, om trăi şi-om vedea. Dacă dăm de moştenire, le vom da şi lor 5%, pentru osteneală...

— Chiar au precizat data sosirii ? — îmi manifest nedumerirea.

— Sigur că da ! Luna viitoare, pe 13... Sau, în cel mai rău caz, ceva pe-aproape, în cealaltă lună, deoarece nu cunosc pe dinafară scrisoarea... Am aruncat-o ! Din clipa în care ei sînt amatori să mă vadă, ce rost mai avea să-mi încarc memoria cu cifre şi date ? Asta este ! Adică asta este modalitatea să punem mîna pe gromovnic. Prin intermediul foştilor noştri vecini. În orice caz, drăguţi băieţi !...

Curat drăguţi, n-am ce zice ! Întocmai ca şi unchiu' Sile al meu. În care „Radeberger"-ul lucra activ. Motiv pentru care, peste o jumătate de ceas, îl îmbarc în „Bombiţă" şi-l duc acasă.

Dezamăgit de rezultatele anchetei, ajuns în Barionoaiei, cobor din maşină şi-mi aprind o ţigară, aşteptîndu-l pe unchiu-meu să se extragă de pe locul dînsului. Puteam s-aştept mult şi bine. Întocmai ca şi nea Tilică, adormise şi el. Cînd îl trezesc, cu duhul blîndeţii, bătîndu-l uşurel pe umăr, unchiu' Sile exultă de bucurie :

— Ce mai faci, domnule, dar şi nepoate al meu ? E-un veac de cînd nu te-am mai văzut ! Care eşti, Micuşor sau Andi ?... Şi ce caut eu în maşinuţa asta, poţi să-mi spui ?...

Nu i-am mai spus nimic. Ci m-am rezumat la operaţia de predare a unchiului meu bun, în perfectă stare, nevătămat şi funcţionînd aproximativ normal, pe mîinile mătuşă-mii Bigi. Care a răspuns imediat, la prima sonerie, apărînd în pragul intrării, în aceeaşi ţinută multicoloră, şi ca vestimentaţie, şi cu faţadă recent zugrăvită.

După ce l-a preluat, m-a condus pînă la mașină, extrem de curioasă să afle amănunte despre comportarea lui bărbatu-său.

— Dragul meu, nu-i așa că s-a-ntîlnit cu Todica ?...

— Nu, tanti Bigi, — am liniștit-o eu, unchiu' Sile nu se mai poate întîlni cu nimeni acum. Nici cu el însuși ! La revedere, fetițo, și-am să mai trec pe la voi, să văd ce mai faceți ....

— Mersi, puștulache, mersi mult ! Ne faci o mare plăcere... Dar să nu-l mai duci pe la tîrfe, că-i face rău la prostată ! Și-așa suferă de boala aia, că nu știu cum îi zice, cînd nu-ți mai aduci aminte nici cine ești. Dar cum îi zice, măi frate, ia spune-mi ?...

Nu i-am spus. Ci-am demarat în trombă spre Calea Moșilor, să-mi potolesc nervii. Și foamea.

50. Inexplicabila dispariție a mătușă-mii Malica, pentru moment !

Ajuns acasă, abia aștept să-i contactez pe tanti Ralița și poetul Gig, și să aflu ce s-a-ntîmplat cu Malica Podășchină.

Cînd pătrund în living-room, fără să mai fi sunat la ușă, ci utilizînd cheile mele personale pe care nu le mai uitasem acasă, dau peste mătușă-mea și Bilețel discutînd aprins.

— Uff ! Slavă Domnului, bine c-ai mai venit și pe-acasă... Situația-i cotoioasă, și încă rău de tot !... Am impresia că evenimentele se precipită. Și știi că mă pricep la prognoze dintr-astea... — mă anunță mătușă-mea.

— Aho, aho, copii şi fraţi, staţi încet şi nu mînaţi !... Adică, treceţi mai iute la obiect, şi nu vă bateţi gura de pomană... Ce-i, ce s-a-ntîmplat ?...

— Dacă nu-mi vorbeşti frumos, Al, băieţelule, află că te pocnesc, cît ai zice peşte... Adică cum, eu îmi bat gura ?...

Bileţel, mai expeditiv, încearcă să tempereze lucrurile :

— Măiestrică, a dispărut mătuşă-ta Malica !... De-aia-i atît de isterizată coana Raliţa...

O nimerise, şi el, ca Ieremia. Ăla, cu oiştea. Fiindcă tanti Raliţa i-o spune de-a dreptul, de la obraz :

— Bravo, domle Bilet !... Acuma mă faci şi isterică... Aşa-mi trebuie, dacă mă-nhăitez cu tot soiul de indivizi, ca de-al de tălică şi nepotu-meu !... Poartă-te cuviincios, că de nu, te altoiesc numaidecît, oricît mi-ai fi matale de poet, şi-ncă ironic, sau onoric, cum dracu vi se spune vouă, ăstora care scrieţi în papainoage, de nu pricepe omul o iotă...

După ce-am potolit lucrurile, apelînd la cunoscuta înţelepciune a mătuşă-mii, rugînd-o să-mi relateze dînsa personal, fiind cea mai calificată în materie, cum s-a petrecut dispariţia Malicăi Podăşchină, bătrîna, extrem de flatată, a acceptat să-mi istorisească totul.

— Al, băieţelule, — a demarat tanti Raliţa, după cum ţi-am mai spus, situaţia-i cotoioasă, şi nu-i uman ce se-ntîmplă !... Tanti-ta Malica-i sonată bine, ba chiar zdravăn. Imediat ce-ai plecat la nen-tu Sile, am trezit-o cu forţa din pat, i-am dat să mănînce brecfeştu', însă unu mai ţeapăn, să zăbovească la el cît mai mult, ca să ai tălică timp destul pentru descoaserea lu' Sile, şi-apoi am tîrît-o după noi prin oraş, să-i arătăm centrul, grădina botanică, magistrala nord-sud, precum şi cartierul unde locuieşte Micuşor... Ei bine, pe la vremea prînzului, spetiţi ca nişte gloabe, am fost nevoiţi s-o ducem la „Intercontinental", aşa cum ne-ai şi propus, dealtfel, fiindcă Malica vroia neapărat s-o conducem la frate-său, adică la Sile... Trei

porții de ciulama cu ciuperci a halit Malica, de parcă era spartă. Bineînțeles, ca să nu se priceapă că aveam tot interesul s-o ținem cît mai îndelung, am fost și noi siliți să consumăm la fel ca și disperata de mătușă-ta... Și trei ciulamale, și cîte două porții de mușchi tocat, la cuptor... Cînd am ajuns la prăjituri, că profiterole n-aveau, atunci s-a petrecut evenimentul !...

Trepidînd de enervare, întrucît tanti Ralița prea detalia desfășurarea acțiunii, am întrebat-o, întrerupîndu-i fluxul expozitiv :

— Care eveniment, omul lui Dumnezeu ?

— Cum care ? Nu ți-am mai zis ?... Dispariția Malicăi !

— Adică a mîncat o prăjitură, și s-a topit în atmosferă, dezagregîndu-se ?...

Mătușă-mea pufnește pe nas, considerîndu-mă pesemne arierat mintal, și-mi furnizează precizări suplimentare :

— Nu una, domle Al, ci patru ! Patru a băgat în ea... La a cincea, l-a văzut în expres, mă rog, în restaurant, că nu-i tren, l-a observat pe Jurj Hariga cu-o fufă, o putorică așezată cu spatele la noi. Atît i-a trebuit Malicăi. I-a stat prăjitura în mînă, că n-apucase s-o ducă la gură. Altminteri, cu gura plină, n-ar mai fi avut cum să răcnească, de s-au cutremurat paharele de pe masă : „mișelule !“, „pezevenghiule !“... Și multe alte cuvinte nu prea delicate. Hariga, hodorogul, cînd a auzit-o pe mătușă-ta, a luat-o imediat la fugă, părăsind masa și lăsînd-o pradă Malicăi pe nefericita aia care era cu el... Mătușă-ta s-a repezit la ea ca o fiară, s-o ia de păr, însă, spre mirarea noastră, care n-am mai înțeles nimic, dar absolut nimic, a pornit să se pupe cu ea, bot în bot... După care, au plecat amîndouă, fără să-și mai ia rămas bun de la noi. Și duse au fost... Degeaba le-am căutat prin preajma „Intercontinental“-ului, pînă-n apropiere de Moșilor, bătînd de vreo două ori bulevardul, dus și-ntors... Malica dispăruse definitiv... Iar cînd am căutat-o și-acasă la putorică...

— Stai niţel, tanti Raliţo, — simt eu nevoia să-i curm debitul verbal, care putorică, şi de unde-i ştiaţi adresa ?

— Păi cum să nu i-o ştim de vreme ce te-am găsit şi pe tine cu ea, chiar în liverpol, unde vă şmotrocăiaţi de mama focului... Jurj Hariga stătea la masă cu Frosa lu' Papălînă, noră-sa... Iar Frosa ne-a spus că Malica i-a mărturisit totul despre intenţiile ei de căsătorie cu găinarul de Jurj, şi că, din moment ce l-a prins cu-o muiere în tetatet, îşi ia lumea în cap şi nu mai vrea s-audă de el... Că, dacă pune mîna pe Hariga, praf îl face şi piftele ! Ei, ce zici ?

— Nu mai zic nimic ! Sînteţi amîndoi nişte obsedaţi detectivistici. Vedeţi peste tot numai dispariţii, atacuri, comploturi şi-aşa mai departe... Părerea mea-i că tanti Malica n-a dispărut deloc. La ora actuală, mai mult ca sigur, trebuie să fie la Micuşor acasă, unde procedează la transformarea Mandei în carne tocată. Probabil, tot pentru piftele. Apropo de pifteluţe, a mai rămas ceva din ele ?... Dacă voi v-aţi ospătat împărăteşte, eu n-am prînzit deloc. Ceea ce nu-i normal, şi nici sănătos. Ce-aveţi de gînd cu personalitatea subsemnatului ?...

Tanti Raliţa, inimă de mamă, îmi întinde masa la bucătărie. Şi, ca să nu mă simt frustrat, şi dînsa şi Gig Mironescu acceptă să-mpartă cina cu mine. Noroc că mai existau nişte sărmăluţe, în afara celor cîteva piftele. Altminteri, aveam toate şansele să rămîn flămînd în continuare.

Cînd mi-am simţit sufleţelul ceva mai liniştit, le-am povestit ce păţisem cu unchiu' Sile.

Vizibil mişcată, mătuşă-mea a ţinut să-l deplîngă :

— Bietu' Sile ! N-a avut noroc la viaţa lui... Nici de-o nevastă ca lumea, zic asta gîndindu-mă la Todica, şi nici de-o înlocuitoare de calitate... Că de Bigi, parc-am mai auzit cîte ceva. Cred că din pricina fandositei ăsteia şi-a pierdut sărmanul de el ţinerea de minte...

Referitor la chestia cu defecțiunile de memorie ale unchiului Sile, am totuși unele rezerve.

— Dragii mei, nici așa să n-o luăm ! Nu putem gîndi mecanic. Nu-i exclus ca unchiu-meu să-mi fi făcut nițel teatru... Mai ales cînd mi-a comunicat, la început, că Ciompete și echipa sa sosesc luna viitoare, și-apoi a virat-o la stînga, refuzînd să-și mai mențină declarațiile atît de precise. Ceva nu-i în regulă !...

XIII. BRIEFING IN COUNT DOWN – ADICĂ ŞEDINŢĂ SCURTĂ, DE-A-NDĂRATELEA

51. Dacă este, este, dacă nu este, nu este ! Concluzia : asta este !...

În vreme ce-mi aprind prima ţigară din pachetul pus pe masă de Gig Mironescu-Bileţel, cuget profund la cele ce-aveam să dezbat cu minunaţii mei asistenţi aiuritori şi ideile lor trăsnitoare.

Tanti Raliţa, infestînd atmosfera living-room-ului cu „mărăşeştile" dînsei, şi pe care le-aprinde în lanţ, una de la alta, cugetă şi ea. Probabil la aceleaşi probleme. Întocmai ca şi Bileţel, deoarece şi pe el îl văd trăgînd disperat din ţigară, flocăindu-şi preocupat favoriţii.

Apoi, tuşind lejer, iau cuvîntul :

— Pentru început, dragă tanti Raliţo şi scumpul meu Gig, am să intreprind o succintă expunere a rezultatelor obţinute pînă acum. V-aş ruga să nu mă întrerupeţi, eventual să vă notaţi ce-aţi avea de întrebat, şi să-mi prezentaţi ulterior nedumeririle voastre. E clar ?...

— Sigur că nu ! — anunţă Bileţel. Cum să fie clar, de vreme ce nici n-ai apucat să scoţi o singură vorbă ?... Ce să notăm ?... Mai bine dă-i drumu', şi pe-urmă om vedea noi !... Hai, liber înainte !

— Mersi ! — îl ironizez subţire şi fin pe poet, nedorind să-l jignesc. Deci, s-o luăm...

— ...de la '48 ! — mă ia peste picior tanti Raliţa, de la care nu m-aş fi aşteptat.

— ...de la vizita lui Pompi Negreţu şi-a Frosăi Avaru ! — continui eu. Cînd ne-au cerut, adică, mai precis, mi-au cerut gromovnicul. Fără de care, nu mai era posibilă scrierea volumului al doilea din „Tare ca piatra". Şi ce-a urmat după aceea ?...

— Ştim, cunoaştem; că doar am participat şi noi ! — intervine Gig.

— Bun ! — mă dau eu bătut. Atunci am să mă rezum doar la citarea elementelor realmente senzaţionale, concrete, pe care le-am descoperit...

— Cunoaştem şi-asta ! — o aud pe mătuşă-mea. Că-mpreună le-am descîlcit. Noi toţi ! Am aflat cine-i madam Avaru, că doar te-am prins în braţele putorii, ştim cine se-ascundea în dosul pseudonimistului Bazil, şi care, de fapt, nu era decît tontul de Maţ Hariga...

— Nu ! Aşa nu se mai putea discuta. Simt că-mi plesneşte capul.

— Uite ce-i, tanti Raliţo, dacă ştiţi totul, dacă voi aţi descifrat enigmele de mai sus, de ce mai stăm atunci de vorbă ?...

— Măiestrică dragă, eşti foarte în eroare ! — intervine din nou Gig Mironescu. Coana Raliţa a vrut numai să-ţi atragă atenţia să nu ne dezvălui lucruri ştiute... Eu aş zice să-ţi mobilizezi coţofana şi s-o rogi să te-ajute la unele concluzii absolut necesare... Asta e ! Cum prea bine grăieşte poetul : „dacă este, este, dacă nu este, nu este, în concluzie, asta este !"... Care-i situaţia la ora actuală ? Pe scurt şi concis, c-altminteri ne-apucă ziua discutînd vorbe !

De ce să nu fiu sincer. Gig are şi el o fărîmă de dreptate.

— Rezon, coane Fănică ! — îi declar eu, făcîndu-mi un soi de autocritică formală. Atunci, ce mai tura-vura, să trecem la obiect. De fapt, în afara unor identificări, ce-am descoperit noi ? Fiţi atenţi, am zis noi ! Nimic. Nimic în privinţa gromovnicului. Deoarece, în ceea ce pri-

veşte moartea lui Tatapetre, datorită lui nene Lambe, aici există a ipoteză valabilă şi demnă de luat în consideraţie. Mă refer la frîntura de bulumac, care i-a perforat bunicului maţele. Ceea ce, însă, nu-i absolvă pe Bope, Juj, Alionte şi Zdruhu de acuzaţia ce se cheamă „tentativă de asasinat“ !...

Tanti Raliţa, sorbind zgomotos o gură de zaţ, scuipă scîrbită rumeguşul în ceaşcă, şi-mi spune pe-un ton cordial :

— Ei, băieţelule, acum e mai bine, se cunoaşte c-ai mai venit de-acasă !... Pînă una alta, aş zice să luăm o pauză, ca să mă duc la bucătărie, să mai pun de nişte cafele...

Rămas singur cu Bileţel, ne uităm unul la altul, ca doi căţei din porţelan. Cînd constatăm că nu ne mai putem abţine, izbucnim amîndoi în hohote de rîs. Şi, pînă soseşte mătuşă-mea cu cafelele, tot rîdem pe pofta inimii.

— Ce-i cu voi, vă distraţi fără mine ?... — ne întreabă indignată tanţi Raliţa. Ce s-a întîmplat ?

Deoarece încă mai icneam de rîs, îi explică Gig :

— Nu fi supărată, coană Raliţo ! Rîdeam şi noi, ca prostul, cînd şi-a văzut fundul în apă...

Mătuşă-mea pricepe totuşi ceva mai greu, întrucît o aud exprimîndu-şi nedumerirea :

— Bine, bine, însă văd că sînteţi îmbrăcaţi ! Şi-apoi, unde-i apa ?

— Tanti Raliţo, n-o lua şi matale mecanic... Bileţel a folosit o metaforă, dintr-o zicală populară. De fapt, în chipul ăsta, sintetiza excelent, con brio, rezultatele muncilor noastre de peste două săptămîni. Ne-am zbătut, ca proştii, ca să n-aflăm mai nimic, în fond...

— Aha ! — mărturiseşte docilă mătuşă-mea. Acum înţeleg... De-aia pomenea domnul Bileţel de fund... E clar !

Profitînd de faptul că tanti Raliţa turna cafeaua în ceaşca fiecăruia, nu mai insist asupra situaţiei în care ne

surprinsese. Ar fi fost degeaba, şi i-am mai şi fi stricat plăcerea. Însă tot dînsa-i cea care revine cu întrebări suplimentare :

— Dar de ce zici că n-am aflat nimic, măi nepoate ?... Ba dimpotrivă, aş spune eu, am aflat că nimeni n-are gromovnicul. Nici Hariga, nici fi-său, Bobe, şi nici toţi ceilalţi pe care i-am anchetat. În plus de asta, ai avut şi tu ocazia să-ţi mai vizitezi unchii.

— Bravo, coană Raliţo ! Ai pus punctul pe i... Nimeni n-are gromovnicul domnului Petre Coman-Moţoganu !... Dacă l-ar avea, n-ar alerga cu toţii după registrele dispărute, sau ascunse, cine ştie unde, cu limbile scoase, angajaţi într-o cursă demenţială, chiar contra cronometru...

Auzind de cronometru, îl întreb pe Bileţel, cu glas obosit :

— Gig dragă, oare cît să fie ceasul ?...

Poetul se scormoneşte în buzunar, de unde-şi scoate ceapa aceea de „Roskopff", priveşte la cadran şi-mi spune uluit :

— Formidabil ! Douăsprezece fix... Adică, a stat la douăsprezece, fiindcă nu-i mai aud tic-tacul. Nu mi s-a mai întîmplat aşa ceva !...

Ciudat ! Îi stătuse şi lui ceasul, exact la cifra pe care-o pomenise Tatapetre, atunci cînd scrisese că partea a doua a gromovnicului se găseşte pitită „la ceasul al doişpelea" !

În aceeaşi clipă, străfulgerat de-o idee genială, răcnesc atît de puternic, încît nu numai că zăngănesc ceştile pe farfurioare, dar înlemnesc şi suporterii mei.

— Fraţilor-cumnaţilor !... Am găsit gromovnicul !... L-am găsit ! Ştiu unde-i ascuns... Mă rog, unde-ar putea fi ascuns, ca să nu mă lansez în precizări riscate. Plecăm imediat după el. Repede, îmbrăcaţi-vă urgent, şi haidem la „Bombiţă" !

Bileţel şi tanti Raliţa mă privesc îngroziţi. Dar şi neliniştiţi.

Bătrîna însă recuperează rapid, și mă îndeamnă cu glasul cel mai blajin avut atunci la îndemînă :

— Al, băiețelule, dacă ți-e rău, hai cu tanti la culcare ! Ai mîncat prea multe pifteluțe... Și-apoi, de ce să ne-ascundem după degete, ai și băut cafea peste măsură. Or, ăsta-i lucru știut, codeina face rău la cerebel, cauzează !...

Sărăcuța de mătușă-mea. Habar n-avea ce-mi trecuse prin cap.

De milă, le dezvălui adevărul :

— Gromovnicul trebuie să fie în pendula bunicului ! Precis... De-aia tot insista Tatapetre cu „ceasul al doișpelea". Pendula era mai tot timpul defectă, și totuși, de două ori, după cîte-mi aduc aminte, sunase ora douăsprezece... De ce ? Asta-i întrebarea. Dar și, poate, dezlegarea enigmei pe care tot ne străduim s-o dezlegăm ! Ați priceput că nu-s nebun, și n-am nimic care să-mi tulbure luciditatea în gîndire ? Dacă da, atunci nu mai trageți de timp, și haidem după tanti Malica. Neapărat trebuie să dăm de dînsa. Și știți de ce ? Fiindcă pendula a rămas în casa ei. Bineînțeles, dacă nu cumva o fi vîndut-o !...

Cînd am reușit să ieșim cu „Fiețelul" pe poarta ogrăzii, ne-am considerat fericiți. Mai ales Bilețel și tanti Ralița. Căci dînșii împinseseră la ea, vreo șapte sau opt ture prin curte. Pînă făcuse aprinderea. Eu însă, ca șofer, stătusem la volan.

— Și unde-ți închipui, Al, băiețelule, c-ai s-o găsești pe Malica ? — se interesează mătușă-mea, observînd că mă angajasem pe bulevard.

De fapt, aceeași întrebare mi-o puneam și eu.

— Procedăm metodic, dragii mei, ca niște autentici detectivi ce sîntem. Mai întîi o căutăm la Micușor Podășchină acasă. Este imposibil să nu se fi reîntors la noră-sa. Dacă nu, om vedea noi ! Luăm la rînd toate hotelurile, Gara de Nord, celelalte gări, aeroportul... Ne descurcăm la fața locului, așa cum am mai făcut-o și-n alte ocazii !

XIV. ÎN CEASUL AL DOISPREZECELEA, TRECUTE FIX!

52. Misiune nocturnă

La fața locului, ca să zic așa, ne-am descurcat oarecum dificultos. Nu fiindcă n-aș fi avut adresa exactă, pe care mi-o dăduse Micușor, cînd îl vizitasem la Pîrîul Rece, dar ca să ajungem în cartierul Pajurei, unde locuia familia Podășchină, m-a pus sfîntu' de-am apelat la luminile mătușă-mii. Mai bine aș fi utilizat doar lumina furnizată de faruri, și tot nu ne-am fi trezit la capătul Bucureștilor, în Dămăroaia.

Mă rog, pînă la urmă, tot bîjbîind cu „Bombița" pe tot felul de ulicioare, ulițe și fundături, am izbutit să dăm și de Pajura. Nu chiar pe strada respectivă, ci pe-aproape — la restaurantul „Parc". Unde, stabilimentul fiind închis, conform programului de noapte, portarul ne-a indicat cu precizie traseul pe care-l aveam de străbătut. Dacă-i mai adăugam zece lei, peste cei douăzeci și cinci oferiți inițial, ne-ar fi condus personal la adresă. Și n-aș fi făcut rău. Deoarece, deși la un moment dat ne-am găsit chiar pe artera denumită Pajura, n-aveam de unde ști că-i atît de lungă. Iar blocul în care-și avea apartamentul Micușor, unul la patru etaje, construit prin anii 60, se afla taman la celălalt capăt. Învăluit de bezne.

În orice caz, avînd asupră-mi bricheta și-o cutie de chibrituri, am izbutit să identific și locuința lui văru-meu.

Soția lui Micușor, Măndița, cum îi spunea el, a binevoit să-mi transmită informații necesare abia după ce mi-am declinat numele, profesia, vîrsta și gradul de rudenie. Însă, fără să-mi deschidă ușa.

Iar discuția s-a purtat prin lemnul acesteia, destul de gros și neeconomic, atît în ce privește materia primă folosită, cît și capacitatea de audiție. După ce Măndița îmi comunicase că tanti Malica trecuse pe la ea, dar nu-i dăduse drumul în casă, întrucît manifesta unele intenții agresive, și mătușă-mea o amenințase că pleacă la Pitești, să-și aducă de-acolo ajutoare, cu sprijinul cărora să-i spargă ușa, am fost nevoit să părăsesc terenul la mare urgență. Vecinii se treziseră mai toți, și mă luaseră „în colimator", ca să nu zic că unii pomeneau și nume de sfinți din ritul ortodox.

— Dragii mei, — le comunic eu asistenților ce mă așteptaseră în mașină, dormind fiecare la locul său, tanti Ralița pe scaunul din față dreapta, iar Bilețel pe bancheta din spate, plecăm numaidecît la Pitești ! E musai s-o prindem pe mătușă-mea acolo, pînă nu pornește spre capitală ! Ce ziceți, rezistați la o călătorie în nocturnă ?...

Bilețel, trezindu-se primul, își dă imediat acordul :

— Dar cum să nu, măiestrică ! Dă-i drumu'... Matale să n-adormi la volan, că noi ne ținem tari și-ți sîntem alături, la bine și la rău...

— Cînd ai să te simți obosit, — mă anunță și tanti Ralița, vorbindu-mi cu glas însomnurat, trezește-mă, și-am să conduc eu mai departe !...

Spre dimineață, după ce parcursesem mai mult de trei sferturi din distanța București-Pitești, parcam în ograda primului motel ieșit în cale. Nu-i mai țin minte numele, însă bănui că era pe undeva, înainte de Glîmbocata, deoarece o luasem pe vechea și pitoreasca șosea a căii Piteștilor. Și-am apelat la amabilitatea recepționerului, care le dormea de le bușea, să mă îngăduie și pe mine

într-un bungalow, să-mi pun nițel capul pe-o pernă. Obosisem. Și-avem și de ce, după ziua de groază pe care-o petrecusem.

În orice caz, cînd m-am trezit, în jur de orele opt și ceva, odihnit și cu forțe proaspete, datorită uruitului „TIR"-urilor ce plecau în cursă, ca să-și continue drumul, am trecut pe la „Bombița", să văd ce-mi mai fac tovarășii de călătorie. De vreme ce dormeau, adînc și sonor, sforăind pe două voci, atunci cînd trăsesem la motel, nu-i mai cazasem și pe dînșii la bangalăuri. Făceam și economie, și-mi scuteam și nervii de discuții interminabile.

Și bine-am procedat. Deoarece i-am găsit tot așa cum îi lăsasem. Dormind în continuare. Ceea ce m-a intrigat nițel, a fost doar ciudata trepidație a „Bombiței". Însă m-am liniștit rapid. Nu, motorul nu era în mers, ci dîrdîiau tanti Ralița și Bilețel. În somn. Din pricina frigului de peste noapte.

La ceaiul pe care l-am servit cu toții în restaurantul motelului, și-au mai revenit nițel. Au încetat să tremure, și-și mai păstraseră doar o lejeră înfiorare a mîinilor, picioarelor și mușchilor feții.

— Domle, nu-i uman ce se-ntîmplă ! — mi-a declarat la al doilea pahar de ceai mătușă-mea. Ceva e-n neregulă. De ce nu-ncălzește fiertura asta de plante ? Că, slavă Domnului, de fierbinte e fierbinte, n-am ce zice !

— Lasă, tanti Raliţo, c-ai să te-ncălzești la Pitești, cînd ajungem la mătușă-mea Malica... Sînt sigur că ne va da și ceva de-ale mîncării !

Tanti Ralița privește la mine urît, după care se consultă din ochi cu Gig Mironescu. Căpătînd acordul acestuia, mi se adresează nițel cam răstit. :

— Uite ce-i, Al, băiețelule, eu zic să comanzi urgent niște vodkă !... Și-apoi o gustărică mai țeapănă... Că, dacă te bazezi pe ce-o să ne ofere Malica, înseamnă să ne facem cu toții iluzii deșarte...

Drept să spun, şi mie mi-era niţică foame. Dînd ascultare glasului maşelor, l-am solicitat pe ospătar să ne prepare, în afara unor noi porţii de ceai, cîte patru ochiuri la capac, prăjite pe nişte costiţă afumată.

Abia cînd am ajuns la cafele s-au potolit şi asistenţii mei. Acuma, nemaifrisonînd, trăgeau din ţigări şi sorbeau împăcaţi din licoarea divină. Surîzîndu-mi fermecător, Gig Mironescu m-a întrebat brusc :

— Măiestrică, cum ajungem la mătuşa matale, ai adresa ?...

— Dar bineînţeles... Dacă n-am uitat-o în costumul celălalt ! — i-am răspuns eu afabil, pornind să mă caut prin buzunare.

Din păcate, presupunerea mea se adevereşte. N-aveam notiţa pe care mi-o dăduse Micuşor Podăşchină. Rămăsese în hainele cu care fusesem la Pîrîul Rece.

53. **Misiune diurnă — express**

La zece şi-un sfert, poate ceva mai mult, parcam iarăşi în faţa hotelului „Argeş". Unde avusesem fericirea să petrec clipe atît de plăcute. La unsprezece aflu de la recepţie că trebuia să intre în tură, cu-o întîrziere de patru ore, vechea mea prietenă şi posibilă rubedenie cumătra Miţa Papălînă. Pînă la probabila apariţie a serviabilei recepţionere, decidem să vizităm un picuşor braseria, în vederea unor cafele.

Nici n-apucasem să abordăm al doilea rînd, că ne-am şi pomenit pupaţi şi îmbrăţişaţi de scumpa noastră cumătriţă. Care ne-a furnizat pe loc şi pe dată adresa mătuşă-mii Malica. Toate le ştia admirabila şi minunata Miţa.

Iar la unsprezece și cinci, sunam la ușa apartamentului locuit de tanti Malica. A deschis numaidecît. Văzîndu-ne, după o secundă de hăbăuceală, a izbucnit în strigăte de bucurie :

— Ce bine-mi pare că vă pot primi şi eu în casa mea !... Tocmai trăsesem tigaia cu pifteluţe de pe aragaz. Ce-i cu voi ? S-a-ntîmplat ceva cu Micuşor ?... Haide, intraţi odată, nu vă lăsaţi poftiţi, că-i şi ora mea de masă. Mîncăm împreună, nu ?....Sper să nu mă refuzaţi. Că și voi mi-aţi dat să gust cîte cevașilea la „Intercontinente", la catacombele ălora...

După ce ne instalăm la masă, avînd grijă mai înainte de toate s-o asigur pe tanti Malica, pachidermica mea mătușă, că Micușor nu pătise nimic, pornesc să-i examinez, din ochi, încăperea în care ne aflam, așa numita cameră de zi.

De fapt, nu mă interesa atît de mult condiţiile în care îşi mobilase apartamentul, după demolarea căsuţei bunicilor, cît unde putea fi adăpostită pendula lui Tatapetre. Oricît îmi forţez sistemul ocular, nu-s capabil s-o depistez. Dumnezeule, s-o fi vîndut oare ?

În timp ce tanti Malica tot cară de la bucătărie bucatele cu care intenţiona să ne ospăteze — sărmăluţe în foi de viţă, cu smîntînică, pifteluţe prăjite în untură, cu piure de cartofi, castraveciori de vară muraţi şi gogoşari umpluţi cu varză roșie — cuget la modalitatea, cît mai avantajoasă, pentru mine, bineînţeles, în care am să procedez la interogarea mătușă-mii. Fiindcă, dacă am s-o chestionez în privinţa pendulei, n-aş vrea deloc să-i dau de bănuit că mă interesează în chip deosebit.

Cînd ajungem la desert, dintr-odată îmi vine în cap şi soluţia.

Și trec numaidecît la atac, bizuindu-mă pe binecunoscutul sentimentalism al mătușă-mii Malica, de cel mai pur tip familist.

— Taci Malico, draga mea, ai rămas aceeaşi neasemuită bucătăreasă, în sensul cel mai nobil al cuvîntului... Întocmai cum erai pe vremea copilăriei mele, cînd găteai ca nimeni alta pe lumea asta. Nu te-ai schimbat deloc. Ai păstrat oare şi ceva din lucrurile din casa părintească ? Unde ţi-e pianina, la care-mi cîntai, mai ţii minte, „Rapsodia ungară“ a lui Franz Liszt, că n-o văd pe-aici ?...

Încîntată de aprecierile mele, dealtfel întru totul sincere, referindu-mă la arta culinară şi la cea pianistică, mătuşă-mea lăcrimează şi-mi mărturiseşte aproape scîncind :

— L-am vîndut, măi Sandi, că s-au plîns vecinii la primărie, unde s-au dus şi m-au turnat, că nu mai pot dormi din pricina mea şi că le cade tencuiala de pe pereţi, atunci cînd mă pornesc să cînt rapsodia aia a lui List, care-ţi plăcea ţie atît de mult... Iar cînd învăţasem şi eu muzică de-asta mai nouă, bunăoară „dansul iataganelor“, sau cam aşa ceva, de unu' Aramaturian, lu' madam Căpriţă, văduva de-alături, i-a căzut tabloul de pe perete... Drept în capul sectoristului nostru, care se-afla în vizită la putoare, să-i verifice buletinul de populaţie, că de-aia era la masă, şi numai în cămaşă !... Am plîns cu lacrimi amare, măi Sandi, cînd l-am vîndut. Tot aşa cum am dat pe nimica toată şi-ălelalte boarfe moştenite de la tăticu şi Mamiţica... Că nici n-aveam loc unde să le căpătuiesc !

— Şi-ai vîndut şi pendula lui Tatapetre, la care bunicu' ţinea atîta, încît nici s-o repare nu se-ndura ?...

— Aş ! — exclamă oarecum nemulţumită tanti Malica. Nici dracu' n-a vrut s-o ia... Cine se mai încarcă-n casă cu-o asemenea barabaftă ?... Am fost nevoită s-o car în boxa de la subsol, unde-mi ţin cartofii şi varza... Abia a avut loc, şi numai culcată a intrat în cuşca aia !

Perfect ! Nu venisem degeaba.

Însă nu mă reped să-i fac vreo ofertă. Las să mai treacă ceva timp, pînă lichidăm şi ultimele bucăţi de ştrudel. Abia la cafeluţe şi ţigări, Bileţel a luat o iniţiativă

merituoasă, scoţîndu-mă pe mine din competiţie, în mod salutar. Fiindcă i s-a adresat mătuşă-mii :

— Coană Malico, dacă nu-s în eroare şi m-ajută coţofana, am impresia că pendula aia nu-ţi mai face nici o trebuinţă. N-ai vrea să mi-o vinzi mie ?... Îmi plac foarte mult lucrurile de pe vremuri...

Tanti Malica îl examinează surprinsă, cîntărindu-l din ochi. Apoi îşi exprimă nedumerirea ce-i malaxa mintea :

— Păi ce să faci matale, domnule Bilet, că parcă aşa te cheamă, cu ditamai mobila ? Pe cît eşti de mărunţel, va trebui să-ţi cumperi şi-o scară, de-oi vrea să vezi ora exactă... Mă rog, nu mă bag, nu mă amestec ! Vrei s-o cumperi, cumpăr-o... Că eu ţi-o vînd !

Gig, consultîndu-mă din priviri, şi-obţinînd şi-aprobarea mea, îşi continuă operaţia de intoxicare :

— Dar merge ?...

— Dac-o urci în vreo căruţă sau camion, sigur că merge ! — îl informează cinstit tanti Malica. Altminteri, nicicacum ! Dealtfel, de cînd o ştiu în casa noastră, n-a mers niciodată...

— Păi atunci, dragă coană Malico, mai laşi ceva din preţ, nu ?

— Cît dai, domle, pe ea ? Zi şi matale un preţ ! — cade în cursă mătuşă-mea. Dar să ştii că scosul din boxă şi cheltuielile ălelalte, de transport şi-aşa mai departe, te privesc...

Bileţel, prefăcîndu-se căzut pe gînduri, zăboveşte cîteva momente bune, creînd o atmosferă de suspense, apoi îşi prezintă oferta :

— E bine o foaie, coană Malico, o foaie de-a mare ? Că ştiftul matale nu face mai mult... Adică o mie de lei !

Mătuşă-mea, fără să mai pregete, exclamă bucuroasă :

— Scoate banii, domle Bilet, şi batem palma ! Şi-ţi dau şi cheiţa...

Cînd aud de cheiță, imediat îmi intră în funcțiune unele relee neuronice. Fiincă-mi amintesc brusc de cheița pomenită de băieții din podul magaziei. Cheița despre care le vorbise bunicu-meu.

Zadarnic îi dau un cot lui Gig, îndemnîndu-l să se intereseze despre ce fel de cheiță grăise mătușă-mea. Atunci, preiau eu conducerea acțiunii „pendula", și-o întreb pe tanti Malica :

— Care cheiță, aia cu care se-ntoarce arcul ornicului ?...

— Nu ! Nu-i aia... Nu știu ce rost are cheița, însă cînd mi-a dat-o tăticu', mi-a spus că-i bună numai la pendulă. La ce anume, asta a uitat să-mi zică ! O să vadă dom' Bilet la ce folosește... Ei, facem tîrgu' ?

54. Prestări de servicii

La a doua înghiontitură pe care i-o administrez, Gig sesizează în fine intenția mea și se ridică de pe scaun. Luînd laba elefantină a mătușă-mii, i-o sărută ceremonios, cavalerește și-i declară cu glasul său hîrîit de prea mult tabac :

— S-a și făcut, coană Malico ! Cînd sărut mîna unei doamne, nu mai dau niciodată înapoi... Însă leuștenii o să vi-i numere măiestrică, deoarece n-am la mine atîția bani...

Prins la mititica, nici eu nu mai pot da îndărăt, și-i transmit mătușă-mii una mie lei, în zece hîrtii de-o sută. Tanti Malica, după ce verifică suma, ne poftește să bem aldămașul. Avea și dînsa o sticlă de vin în cămară, colbuită și rece. Căreia îi facem seama numaidecît. În momentul cînd sorbim ultima picătură, își aduce parcă aminte de ceva și ne-ntreabă :

— Ia spuneţi-mi, oameni buni, tu, fa Raliţo, Sandi dragă şi domle Bilet, dar cînd veniţi cu camionul să ridicaţi dulapul ?...

— Care dulap ? — se miră tanti Raliţa.

— Ei, ţaţo, n-o lua şi tălică de capital... Pendula, asta-am vrut să zic, c-aşa-i zicea şi Mamiţica — dulapu' !

Intervin la timp. Şi-o informez imediat pe tanti Malica :

— O luăm chiar acu' !

— Acu' ? Aţi adus cu voi camionu', fără să ştiţi dacă mai am sau nu pendula lu' tăticu' ?... — se arată uluită şi neîncrezătoare mătuşă-mea. Nu-mi vine să cred...

— N-avem nevoie de nici un camion, tanti Malico ! O cărăm cu „Bombiţa", maşina mea...

— Măi Sandi, dar o să ţină coşcogeamitea dulapu' ?...

— Ehe, ba bine că nu ! Am cărat pe portbagajul „Fieţelului" altele şi mai şi... Ditamai frigiderul „Fram", de mi se-ndoise acoperişul maşinii, iar cu alt prilej, un butoi de treizeci de vedre ! Că se-oprise circulaţia pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti, trăgînd pe dreapta mai toate automobilele, ca oamenii dinăuntru să se minuneze de ceea ce vedeau înaintea ochilor...

În momentele următoare, coboram cu toţii la subsol, acolo unde se găseau boxele. În frunte cu mătuşă-mea Malica.

După ce-a descuiat lacătul uşiţii, dînd-o apoi la o parte şi-am zărit pendula culcată la pămînt, ca un sicriu, era să mă podidească plînsul. Bietul Tatapetre ! De-ar fi văzut în ce hal arăta şi unde era pusă la păstrare, plină de mucegai şi praf, cred că s-ar fi răsucit în mormîntul unde-şi petrecea viaţa de pe celălalt tărîm.

Mai greu a fost însă cu extragerea pendulei din boxă. Mai întîi am încercat eu. Vîrîndu-mă doar pe jumătate înăuntru. Mai mult să fi vrut, şi n-aş fi avut cum. Şi din pricina volumului personalităţii mele, dar şi din

cauza cartofilor și butoiului cu varză pusă la murat, depozitate în cușca aceea de gospodina de mătușă-mea.

Ajutat de tanti Ralița, Bilețel și mătușă-mea Malica, pînă la urmă am reușit. Am reușit să fiu extras din carcera în care mă înțepenisem. Cu mîinile blocate, și cu picioarele-n afară, nu mai eram în stare să fac nici o mișcare. Cînd m-am văzut scăpat de-acolo, am răsuflat ușurat. Atît de puternic, încît am răspîndit în jurul meu un nor de praf ce-a umplut întreg coridorul boxelor.

— Nepriceput ai fost de cînd te știu ! — se rățoiește la mine tanti Ralița, tușind intens și sacadat, ca un motor de „Mobră“. Ia lasă-mă să văd eu ce-i de făcut... Aicea trebuie cap, Al, băiețelule, nu numai forță mușchiulară !

Și, fără să mai apeleze la concursul nostru, mătușă-mea s-a trîntit pe burtă, și-a înaintat tîrîș spre pendulă. Ca și cum s-ar fi temut să nu fugă cumva. Ei bine, n-a fugit. Dar nici tanti Ralița nu s-a mai putut mișca din loc. Dracu' o pusese, și se-apucase să-și vîre mîinile sub capătul pendulei, intenționînd s-o salte. Și iarăși am procedat la o extragere de persoană. De astă dată însă, fără succes. Fiindcă, tot trăgînd de picioarele mătușă-mii, de-am lăsat-o și fără pantofi, din pricina durerilor pe care le acuza, tanti Ralița, pornind să se zbată, răsturnase și butoiul cu varză murată peste dînsa. Noroc că era din cele de plastic, de 80 de litri, prevăzute cu capac. Altminteri, ar fi fost și ea la saramură.

Alarmați de răcnetele mătușă-mii, am dispus luarea unor măsuri extreme, disperate. La îndemnul meu, care observasem o toporișcă lîngă ușița boxei, inginerul de Gig Mironescu a procedat la demolarea carcerei. Că nu era vorba de-o construcție din cărămidă, ci de-o înjghebare primitivă. Peste cîteva minute, ne puteam felicita în bloc. Scîndurile boxelor, căci fusese necesară și dejghinarea celor din stînga și din dreapta, zăceau la pămînt, alături de tanti Ralița. Cu care nu mai aveam probleme.

După ce i-am eliberat mîinile de sub pendulă și spatele de sub butoiul cu varză, am tras-o pe coridor numaidecît. Cu pendulă cu tot.

Cînd au fost pe picioare, și tanti Ralița și pendula, le-am privit cuprinși de admirație. Ce frumoase erau! Mă rog, frumoase la figurat, fiind vorba de încărcătura afectivă pe care-o reprezentau. Mătușă-mea, pentru că se dovedise bărbată și diligentă, iar pendula, deoarece aparținuse lui bunicu-meu.

Cînd am pornit să tîrîm dulăpiorul ornicului pe scările subsolului într-un plan înclinat de vreo 35 de grade, cu Bilețel în frunte, lui revenindu-i rolul animalului de tracțiune, am fost nevoit să constat că una-i teoria și alta practica. Bietul Gig, la un moment dat, s-a pomenit tras îndărăt de greutatea ornicului. Dulăpiorul acestuia, deși sprijinit de mătușă-mea Malica și de mine, tanti Ralița rezumîndu-se doar la dirijarea dificilei operații, deodată a pornit-o la vale. Dacă nu era tanti Malica, nu știu ce ne-am fi făcut. Salvarea a reprezentat-o trupul matahalei de Malica, în care s-a proptit ornicul. El deasupra, iar tanti Malica dedesubt.

— Luați magaoaia de pe mine, că mă omoară! — răcnea în sol major mătușă-mea.

Numai astfel stimulați, punînd tustrei umărul și împingînd la pendulă, am izbutit, dintr-o unică sforțare, s-o urcăm numaidecît în capul scării. Ce-i drept, călcînd-o nițel în picioare pe mătușă-mea Malica, peste care am fost siliți să trecem, cu pendulă cu tot.

Cînd am văzut ornicul în picioare, sprijinit de peretele exterior al blocului, ne-am întors să vedem ce mai face și fosta proprietară. Nu făcea nimic. Rămăsese tot acolo unde fusese, culcată cu burta pe treptele scării. Și-am împins-o și pe dînsa, întocmai ca pe dulăpiorul pendulei. Iar cînd am izbutit s-o ridicăm pe picioarele ei proprii, ne-am considerat izbăviți de suferințele iadului.

Ne mai rămăsese de suit ornicul pe portbagajul „Bombiței“, însă asta nu mai reprezenta cine știe ce dificultate. Deoarece l-am glisat pe-o scăriță de lemn, rezemată de marginea portbagajului. Împingîndu-l. Și-n mai puțin de două minute, pendula se afla de cealaltă parte a mașinii, gata să cadă. Noroc c-a prins-o, la timp, tanti Ralița. Care-a sprijinit-o în spinare, pînă ne-am repezit noi, eu și cu Bilețel, s-o propulsăm la loc. Pe portbagaj. De unde nu s-a mai mișcat. Doar ușița și niște detalii interioare se cam părăduiseră. Deoarece se bălăbăneau și zdrăngăneau îngrozitor.

Dar inginerul, tot inginer !... Gig Mironescu, fiindcă de dînsul era vorba, cu ajutorul unui ciocan și-a cîtorva cuie, a fixat și ușița dulăpiorului ornicului, și tălăngile desprinse din lăcașul lor. Apoi, pentru mai multă siguranță, a legat pendula de barele structurii portbagajului cu o funie de rufe.

Bineînțeles, întrucît se-nserase de-a binelea, mai înainte de-a pleca la drum, mătușă-mea Malica ne-a invitat la o mică gustărică. Și să ne mai întremăm forțele, dar și ca să nu mai fim siliți să ne pierdem timpul la cine știe ce restaurant de pe șosea.

De fapt, a fost o mică cină, improvizată la repezeală, dintr-o tingire cu pifteluțe reîncălzite la cuptor. Vreo cincizeci. Atîta numai, și nimic altceva. Adică mai fusese ceva, și-anume cheița înmînată de mătușă-mea Malica, care-și amintise la vreme de ea. Pe care, e clar, n-o mîncasem.

După care, îmbrățișîndu-ne și pupîndu-ne corespunzător de afectuos, ne-am îmbarcat în „Bombița“ și-am demarat în direcția Bucureștilor. Iar tanti Malica, rămasă în curticica din fața blocului, ne tot făcea semne de rămas bun.

Pînă-n Calea Moşilor, am călătorit în cele mai optime condiţii. Singurul necaz, îl avusesem la ieşirea din Piteşti. Unde fusesem opriţi de organele de miliţie. Intrigate de bălăngănitul tălăngilor din coşciugul de pe portbagaj, care trezise suspiciuni, am fost nevoiţi să le demonstrăm că era vorba doar de-o simplă pendulă. În orice caz, ca să nu mai avem belele, Gig Mironescu s-a sacrificat, şi-a ajuns în capitală culcat lîngă lădiţa ornicului. Pe portbagaj !

55. **Misterul pendulei**

Dificultăţile cele mai crîncene nu le-am avut cu debarcarea pendulei. Nu ! Ba dimpotrivă, dintr-un singur brînci, tanti Raliţa i-a imprimat o mişcare giratorie, a întors-o de-a latul, şi-apoi a lăsat-o să descindă peste îngrăditura portbagajului. Lent, în stil alunecat, ştergîndu-mi vopseaua portierei din stînga.

Cu Bileţel a fost chinul iadului. Fiindcă, din motive de poziţie incomodă, probabil şi din pricina frigului de peste noapte, pur şi simplu înţepenise pe portbagajul „Bombiţei", cu mîinile încleştate de rama acestuia.

Mai întîi am vrut să-i încălzesc şi să-i desprind degetele cu ajutorul lămpii de benzină. Însă m-am răzgîndit la vreme, deoarece exista pericolul să-i prăjesc carnea.

Nefiind capabil să reacţioneze, întrucît la căldură nu prea dădea semne de viaţă, deoarece probabil adormise, sau, eventual leşinase niţel, am considerat mult mai avenită apa călduţă. Pe care mi-a adus-o numaidecît, de la bucătărie, într-un ceainic baban, tanti Raliţa.

Efectul a fost instantaneu. Pentru că, turnîndu-i peste labele mîinilor întreg conţinutul ceainicului, Gig şi-a revenit numaidecît, trezindu-se şi descleştîndu-şi dege-

tele de pe portbagaj. După care a sărit de pe acoperișul „Bombiței", răcnind înfiorător, dar și ducîndu-și degetele la gură, ca și cum ar fi dorit să și le încălzească.

Eram în eroare însă, vorba lui. Tanti Ralița, ținuse neatentă ceainicul pe foc, pînă dăduse apa în clocot, uitînd să mă avertizeze în această privință. Cu degetele opărite, Gig dansa în jurul „Fiețelului", continuînd să emită tot soiul de urale și lozinci mobilizatoare.

Cînd a-ncetat să-și mai demonstreze posibilitățile vocale și coregrafice, l-am tras lîngă mine, îmbrățișîndu-l frățește, și l-am întrebat :

— Ei, cum te mai simți, frate Bilețel ? Ți-ai revenit ?...

— Excelent, măiestrică ! — declară poetul. Dar unde sîntem acum, și cît e ceasul ?...

Mătușă-mea, care se simțea cu musca pe căciulă, îi explică plină de drăgălășenie :

— Am ajuns cu bine acasă, dragă domnule Mironescu, și-asta numai datorită bravurii matale. Că, dacă nu stăteai pe mașină, cu pendula în brațe, acuma nu mai aveam unde să căutăm gromovnicul... Dumneata ai salvat obiectivul tuturor anchetelor noastre ! Ești un cineva, află de la mine, care știu ce vorbesc...

Însă Gig nu pare pe lumea asta, deoarece insistă :

— Bun ! Mersi... Dar ceasul ?...

Ceva nu era în regulă.

Întorcîndu-mă spre Bilețel, am vrut totuși să-l chestionez

— Ia spune-mi, maestre, de ce te interesează ora ?

— Fiindcă mi-e o foame cumplită !... Iar eu nu pot mînca oricînd și oriunde... Îmi am și eu bioritmurile mele !... Iar „Roskopff"-ul mi-a stat...

Cărînd în casă pendula, cu serioase greutăți, și-așezînd-o la mine în birou, de-a-npicioarelea, chiar lîngă sobă, ne-am considerat demni de-o mică gustărică. Pentru ca, apoi, să ne ducem cu toții la culcare.

Zis şi făcut !

În timp ce masticam sandvişurile preparate de mătuşă-mea, nişte penibile improvizaţii din pîine, şuncă şi unt, le-am comunicat tovarăşilor mei de suferinţe :

— Ştiţi ce-mi trece prin cap ?...

— Iarăşi un cîrd de gărgăuni ! — presupune maliţioasă (sper) tanti Raliţa.

— Dacă mă luaţi aşa, nu vă mai spun ! Deşi, aş fi vrut să pornim imediat la treabă, şi să căutăm gromovnicul... Asta era !...

Gig, aproape adormit, ţine să-mi atragă atenţia :

— Măiestrică, las-o mai moale ! Pendula-i aici, gromovnicul în ea, dacă ar fi să ne luăm după afirmaţiile lu'' tălică, iar fără un inginer de talia mea, nu văd cum s-ar putea trece la demontarea maşinăriei ăsteia diabolice... Haidem, să ne culcăm, şi mîine de dimineaţă ne-apucăm de pendulă. Cu-amîndouă mîinile, şi cu forţe proaspete şi reunite... Eu mă-c să mă culc, nu mai pot răbda !

Acestea fiind zise, poetul a şi adormit cu capul pe măsuţă. Uitînd că mai dormise peste noapte. Ce-i drept, pe portbagajul „Bombiţei". Mă rog, fiecare doarme, aşa cum îşi aşterne !

Şi, întrucît tot pomenise de forţe reunite, împreună cu tanti Raliţa îl cărăm pe specialistul nostru la patul său binecunoscut, respectiv fotoliul meu, de la birou.

56. În sfîrşit — „Gromovnicul"

Pe la şapte dimineaţa, pendula a pornit să sune din senin. Bătînd de douăsprezece ori. Numaidecît, nepricepînd ce se întîmplă, l-am trezit pe Gig. Care, mai proas-

păt și mai odihnit ca niciodată, ne-a propus să trecem la treabă. Adică la breakfast.

— Măiestrică, mă știi doar de-atîta vreme ! Eu, dimineața, dacă nu bag în mine niște ceai, plus cuvenitele adaosuri, nu-s în stare să lucrez mai nimic ! Deloc, de nici un fel și de nici o culoare !...

În timp ce-l hrăneam pe Bilețel, nouă, ăstorlalți, nepreafiindu-ne foame, am analizat problema misterioasei pendule.

Ciugulind, de ici, de colo, ba o bucățică de brînzulică, ba un oușor fiert la două minute, ba niște costiță afumată, le-am comunicat asistenților că pendula mai bătuse de douăsprezece. Însă acum trei decenii și ceva. Bineînțeles, fiind, ca și astăzi, tot defectă.

— E clar, dragii mei, că lucrurile nu-s deloc clare ! Cine a mai văzut așa ceva ? Este ?... Acuma, mai mult ca oricînd, am căpătat convingerea că Tatapetre i-a făcut cine știe ce bătrînului ornic... Mi-aduc aminte, și-încă destul de bine, chiar de pe atunci bunicu-meu utiliza pendula ca ascunzătoare pentru sticloanțele sale cu trăscău de Mățău. De ce n-ar fi făcut-o și pentru gromovnicul atît de mult căutat... Și nu numai de noi ! Dealtfel, bătrînul avea obiceiul să colecționeze tot felul de ceasornice de buzunar, să le demonteze mașinăriile și să folosească rotițele, arcurile, țiferblaturile și șurubelele la alte jucării imaginate de mintea sa mereu vie și-n permanentă stare de ebuliție... Precis a procedat asijderea și cu vechiul ornic ! De-aia bate de douăsprezece aiurea, de-aia pornește să funcționeze cînd nu te-aștepți... Și-apoi, mai este și cheița aceea enigmatică. Despre care nu se știe la ce servește !

— Ai puțintică răbdare, măiestrică dragă, și-aflăm noi totul ! — mă anunță încrezător în geniul său tehnic Gig Mironescu. Lasă-mă să-mi isprăvesc ceaiul, și numaidecît am să văd ce-i cu pendula...

— Exact ! — intervine tanti Ralița. Nu ne mai bate la cap... Că-n privința asta, ai un talent nemaipomenit. Vorbești ca o moară neferecată, dar și zvinți tot ce e pe masă ! Vrei să ne lași flămînzi ?...

Peste o jumătate de oră, ne îndreptam tustrei în birou. Să examinăm bătrînul ornic. Inginerul de Bilețel se înarmase cu trusa mea de scule, de la „Bombița", plus un baros de cinci ocale, un clește și-un burghiu.

După ce-am culcat la dușumea dulăpiorul pendulei, cu care prilej i s-a desprins cadranul din lăcașul prevăzut de fabricant, Gig s-a apucat să demonteze pereții cutiei. Cu barosul. Plîngea inima în mine cînd auzeam bocănitul barbarului instrument. Iar cînd am văzut carcasa total dejghinată, numai scînduri și așchii, am simțit cum mă ia cu leșin.

Tanti Ralița, ale cărei propensiuni tehnico-mecanice nu-i dădeau deloc pace, din dorința de-a-l ajuta pe Bilețel s-a pomenit la un moment dat cu degetele prinse în mașinăria care declanșa bătaia orelor.

În pofida gemetelor emanate de biata mătușă-mea, pînă n-am ascultat pendula bătînd de la unu la douăsprezece, n-am fost capabil să-i dezangajăm crenvurștii dînsei de degete. Însă, la cea de-a douăsprezecea bălăngănitură, în secunda următoare mîinile i-au ieșit singure din infernala mașinărie.

Gig Mironescu, sîcîit de nepriceperea noastră, ne-a dojenit în stilul său caracteristic :

— Dacă nu v-ajută deloc coțofana, ce vă mai vîrîți acolo unde nu vă fierbe ciorba ?... Zău așa, coană Ralițo, mai bine ai pune ceva la fiert, că se-apropie ora prînzului. În curînd o să fie orele douăsprezece !

Tocmai cînd se străduia să monteze la loc cadranul ce se desprinsese, am observat ceva neobișnuit în spatele acestuia. Mai precis spus, în adîncitura care-l adăpostea.

— Stai o clipă, Bilețel ! — l-am oprit eu pe inginer. Ce rost are orificiul ăla, de-acolo ?...

Şi i-am arătat găuricea din suportul țiferblatului.

— Se vede cît de colo că ești, dragă măiestrică, un amărît de amator... Este anume prevăzut, pentru operațiile de ungere...

— Oi fi eu amator, inginerule, dar de ce are forma aceea neobişnuită, de parcă ar fi o broască de ușă ?... Ia să-ncercăm cheița pe care mi-a lăsat-o bunicu-meu cu limbă de moarte !...

Gig zîmbește mefistofelic, dar și machiavelic totodată. Vezi matale, stai că-ți arăt eu ce-nseamnă geniu tehnic. Şi-mi cere numaidecît cheița.

Întrucît nu mai știam unde-o pusesem, am sistat orice operație în curs de desfășurare și-am pornit tustrei, ca disperații, s-o căutăm prin toată casa. Din păcate, cheița nu mai era de găsit. Alt mister !

Şi totuși am găsit-o ! Acolo unde nu ne-am fi gîndit niciodată. În sînul mătușă-mii. Căci, între noi fie vorba, cine s-ar fi încumetat s-o caute pe tanti Ralița tocmai acolo. Dacă bătrîna nu se cățăra pe rafturile bibliotecii, unde bănuia că pitise cheița, și nu s-ar fi aventurat s-ajungă pînă la tavan, sprijinindu-și piciorul stîng pe cel mai fragil suport, n-ar mai fi căzut, cu capul în jos, de la trei metri altitudine. Însă piciorul drept o salvase. Deoarece îi rămăsese prins între etajeră și perete.

Cînd o ajutasem să coboare, binețeles în aceeași poziție, ca să nu pornească într-un picaj vertiginos, cheița, datorită trepidațiilor pe care i le imprimam bătrînei, în speranța că astfel îi va ieși piciorul din perfida capcană, căzuse singură de la locul unde-o depozitase tanti Ralița. Şi nu numai cheița. Dar odată cu ea și mătușă-mea. Spre norocul bătrînei, i-a fost dat să aterizeze pe canapeaua dispusă la poalele bibliotecii.

Întrucît canapeaua se cam cocîrjase sub impresionanta făptură a mătușă-mii, pierzîndu-și dintr-un sin-

gur foc trei arcuri şi toate picioarele, patru la număr, iar tanti Raliţa cam suferise şi dînsa niţeluş, tot ea s-a supărat pe mine :

— Nu-i uman ce se-ntîmplă !... De ce-ţi ţii canapeaua asta nenorocită aici ? Ca să-mi rupă mie oasele şi ciorapii ?...

Atunci îmi sar şi eu din balamale, şi, pentru prima oară în ultimul timp, îndrăznesc să mă răţoiesc la mătuşă-mea :

— În loc să zici mersi că se afla sub bibliotecă, mai te şi plîngi ! Îţi dai seama ce-ar fi fost dacă nu cădeai pe ea ? Îţi frîngeai gîtul, iar noi nu mai dădeam niciodată de cheiţă ! Două nenorociri două, una mai mare ca alta...

Tanti Raliţa, foc de mînioasă, mai mă şi-ntreabă :

— Ia zi, măi nepoate, care era aia, cea mai cumplită ?...

— Dragă tanti Raliţo, mai e cazul să-ţi pui asemenea probleme ?... Doar ştii şi singură, zău aşa ! — îi dau eu un răspuns în doi peri, mult mai preocupat de-a proba orificiul depistat în spatele cadranului cu cheiţa recuperată în condiţii atît de ingrate.

Iar în clipa următoare îi înmînez cheiţa inginerului de Bileţel.

— Ai să vezi numaidecît, măiestrică, cu ochii matale personali, că nu se poate vîrî o cheie într-un spaţiu de ungere ! — mă ia dînsul peste picior.

Apoi, apropiindu-ne cu toţii de pendulă, asistăm la tentativa sa de-a introduce cheiţa în neînsemnatul orificiu. La prima încercare, nu reuşeşte. Întorcîndu-şi faţa spre mine, Gig mă avertizează, în vreme ce întreprinde o a doua încercare :

— Ai să vezi că nu iese nimic !... Fiindcă...

Dar n-a mai apucat să-şi continuie spusele. Fiindcă, vorba lui neterminată, suportul pe care urma să fie montat cadranul iese brusc în afara carcasei ornicului, cu-o viteză uluitoare, pocnindu-l drept în frunte pe Bileţel.

Acesta, ţipînd strident, exclamă profund îndurerat :

— A ieşit !... Deşi n-ar fi trebuit. Nici n-am introdus ca lumea cheiţa în găurice... Este absolut anormal, împotriva oricăror legi !

Nu mă mai interesează la ce fel de legi ar fi dorit să se refere inginerul meu de poet, deoarece mă reped imediat, ca un leu, eventual tigru, neştiind care dintre fiarele mai sus citate-s mai rapide, să-mi vîr mîna în spaţiul creat prin ejectarea suportului. Fiindcă asta era realitatea, depistasem cu ochii mei personali, cum bine se exprimase mai adinenea Bileţel, un fel de microfiridă în dosul fostului dispozitiv de fixare, acuma inexistent.

Cînd reuşesc să-mi introduc mîna pînă la încheietură, o durere îngrozitoare mă obligă să răcnesc, strigînd după ajutor :

— Săriţi, fraţilor, că-mi sfîrtecă mîna ! E cineva înăuntru !...

Bineînţeles, n-avea cine să fie. În primul rînd, din lipsă de spaţiu suficient. În schimb, după cum identifică imediat Gig Mironescu, înăuntru era montată o capcană cu gheare metalice, întocmai celor utilizate la prinderea dihorilor.

Bileţel, compătimindu-mă sincer, purcede numaidecît la eliberarea mea. Cu ajutorul barosului şi-al unei şurubelniţe, folosite ca daltă. De la prima lovitură de ciocan reuşeşte. Să-mi zdrobească degetul mare. Urlînd corespunzător, zvîcnesc puternic, extrăgîndu-mi din ghearele satanice mîna. Împreună cu ceea ce mai rămăsese din capcană. De fapt, aceasta constase numai din două arcuri zimţate, ca nişte mici ferăstraie, care-mi înhăţaseră degetele.

Tanti Raliţa, ahtiată de mecanică şi dînsa, admiră lucrătura excelentei bijuterii tehnice, fără să acorde vreo atenţie bietelor mele degete. Iar Gig, concentrat asupra detaliilor de construcţie, nu mai mă ia nici dînsul în seamă.

Curios să văd ce reprezenta firida aceea, apărată atît de inteligent, îmi introduc cealaltă mînă înăuntru. Cu destulă teamă. Şi, spre surpriza generală, scot de-acolo un pachet destul de voluminos, cam de vreo zece centimetri grosime, de formatul unei cărţi bisericeşti, exact cum arăta ceaslovul din care obişnuia să citească Tatapetre, atunci cînd se deda lecturilor sale antipopeşti.

De emoţie, nu-s capabil să emit nici cel mai neînsemnat sunet.

În schimb, mătuşă-mea, entuziasmată în exces, urlă de bucurie :

— Gromovnicul !... Aici era... De-aia tot pomenea neica Pătru de ceasul al doişpelea ! Mare meşter... Auzi, domle, ce să-i treacă prin cap ! Dar ce cap ! Haide, desfă pachetul, nu mai trage de timp, că mor de nerăbdare...

— Ba nu ! — se opune Bileţel, răcnind imperativ. Dacă are înăuntru cine ştie ce maşină infernală ?... Atunci murim cu toţii, indiferent de gradul nostru de răbdare sau nerăbdare ! Dă-mi gromovnicul, măiestrică, să-l cercetez la mare amănunt... Altminteri, e posibil să sărim în aer, cu pachet cu tot...

I-l dau. Lejer înspăimîntat. Gig îl duce la ureche. Apoi, în vreme ce eu şi tanti Raliţa ne retragem către birou, nenorocitul îl scapă din mînă.

Şi-o bubuitură asurzitoare, sinistră cutremură încăperea.

XV. ADEVĂRUL TOTAL

57. Dezastrul

Nu credeam că-i atît de ușor să mori !...

Spre norocul meu, avusesem parte de-o moarte instantanee, fără dureri. Acuma, trecut în neființă, chiar stau (destul de comod, culcat pe burtă) și mă gîndesc la marea șansă ce mi-o oferise destinul. Dacă n-ar fi avut loc explozia bombei cu întîrziere, acea mașină infernală pe care bietul și inventivul Tatapetre o disimulase în pachetul din pendulă, nu m-aș fi bucurat de clipele acestea de liniște și odihnă.

Pe cînd îmi întorc capul, în căutarea verdeții cîntate de popii care-ți slujesc de înmormîntare, probabil pentru a te amăgi cu binefacerile ecologiei, în loc de iarbă și floricele îi văd lîngă mine, în aceeași poziție, pe tanti Ralița și pe Gig Mironescu. Era și normal. Din moment ce explozia ne surprinsese împreună, de ce n-am fi fost și-n rai tot laolaltă. Dar ce rai !

Ce covor pe jos, cu mobile și scaune pentru odihnă, ba chiar și cărți la îndemînă. Iar în materie de cărți, chiar că erau în exces. Fiindcă mătușă-mea, nici nu mai poate mișca de cîte cărți sînt pe ea. Aproape că este acoperită de sutele de volume ce-o învăluie de pretutindeni.

Iar Bilețel, cu nasul vîrît în covorul veșnicei noastre hodine, are și dînsul o carte în mînă. Ba nu ! Nu-i carte. Ciudat, chiar foarte ciudat. În mîna sa, atît de talentată, pe cînd era în viață, ține tocmai pachetul pe care-l scăpase

în clipa deflagrației. Cum de nu s-a dezintegrat, de vreme ce conținea explozivul ce ne promovase în lumea cealaltă, de apoi ? Mari mai sînt și minunile tale, Doamne !

Și, pentru a-și dovedi atotputernicia, Ființa Supremă îi redă glasul de altă dată, de cînd poetul Mironescu era pe pămînt. Deoarece îl aud grăind pre acesta :

— Cine mama dracului a dărîmat biblioteca în halul ăsta ?...

— Fii foarte atent cum vorbești, Bilețel dragă, — îl avertizez eu, aici sîntem în rai, nu în iad ! Dacă ne-aud sfinții de pază, că trebuie să fie dintr-ăștia și-n ceruri, nu numai pre pămînt, ne toarnă numaidecît la cine trebuie... Și-apoi, de ce te mai întrebi cine-a dărîmat rafturile cu cărți ? Nu tălică, aruncîndu-le în aer, cu bomba pe care-o ai în mînă ?...

Bilețel se uită la mine cam cîș, în ciuda poziției sale, după mine extrem de comodă. E clar că nu-și dă seama de noua sa calitate — client pentru eternitate al paradisului. De-aceea mi se adresează oarecum iresponsabil :

— Care bombă, măiestrică ? Ți-ai pierdut uzul rațiunii ?... N-a explodat nimic... Gromovnicul domnului Petre Coman-Motoganu nu era prevăzut, așa cum bănuisem, cu vreo mașină infernală... Uite-l aici, în mîna mea. Numai că cineva a lovit biblioteca, dărîmîndu-i mai toate rafturile, și de-aia ți-ai imaginat c-a avut loc o explozie. Căzînd atîtea cărți, era și firesc să se producă zgomotul pe care l-ai auzit. Asta este !...

— Exact ! — am auzit-o vorbind și pe tanti Ralița. Dom Bilețel are perfectă dreptate... Cînd m-am dat îndărăt, să mă feresc de obuzul cu care ne înspăimîntase, fără să vreau am atins nițel colțul bibliotecii... Că prea te scîrțănești și tu, Al, băiețelule, de nu te-nduri să-ți cumperi niște dulapuri serioase și țepene !...

— Adică, n-a explodat nimic ? Atunci, dragii mei, înseamnă că nu sîntem morți !... Este ?

— Cum să nu fie ? — mă aprobă mătuşă-mea. Apoi, reformulîndu-şi fraza, precizează : Ba sîntem ! Sîntem morţi de foame... Ceea ce-i cu totul altceva... Dom Bileţel, ia pachetul cu tălică, şi haidem cu toţii la bucătărie, să vedem ce găsim de-ale mîncării şi, totodată, să vedem ce cuprinde şi mesajul de dincolo de mormînt al lu' neica Pătru !...

Debarasînd-o pe mătuşă-mea de cărţile ce se prăbuşiseră peste dînsa, peste cîteva minute ne aflam cu toţii în jurul măsuţei din bucătărie.

Ei bine, mie unul, cel puţin, numai de mîncare nu-mi ardea. Dîrdîiam de emoţie, abia aşteptînd să cercetez pachetul cu gromovnicul.

În timp ce tanti Raliţa şi Bileţel se nutreau cu pifteluţele dăruite la Piteşti, cînd plecasem, de mătuşă-mea Malica, jignindu-mi astfel afectele, am purces la despachetarea coletului. Căci aşa arăta, întocmai ca un colet poştal, înfăşurat cu sfori de-a lungul şi de-a latul, ba încă şi pecetluit cu ceară roşie. Numai ca să-mi astîmpăr nervii, am mai vîrît şi eu în guriţă cîteva piftele. Fără să le număr. Nici nu se cădea, avînd în vedere importanţa şi pioşenia momentului.

Cînd despăturisem integral conţinutul, comesenii mei au rămas cu pifteluţe-n gît. Ceea ce aveau înaintea ochilor, le tăiase răsuflarea. Un purcoi de bancnote, cît un castron de ciorbă. Teancuri peste teancuri, iar dedesubt alte teancuri. De-aceea crezusem că pachetul cuprindea o carte bisericească, întrucît maldărele de bancnote fuseseră astfel orînduite şi întocmite, încît alcătuiau întocmai formatul şi grosimea unui ceaslov.

— Va să zică, — am conchis eu, există deci o moştenire a bătrînului. După cum vedeţi, aici trebuie să fie peste un milion de lei !...

— Mult mai mult, măiestrică ! — declară Gig, examinînd curios o bancnotă. Peste cincizeci de milioane... Mare noroc a dat peste capul matale. De-aia zicea coana

Malica, cînd te-a luat în răspăr, c-ai mîncat nu știu ce cînd erai mic... Fără să precizeze însă ce anume ! Ia spune-ne, nu te sfii, ce-ai mîncat ?...

— Rahat ! — exclamă deodată tanti Ralița, stricîndu-mi toată bucuria. Nu ce-ai mîncat tălică, ci milioanele pe care le ai în față... Știi ce banii îs ăștia ?... Nu fac două parale ! Sînt hîrtii de o sută de mii, scoase de autoritățile germane în timpul ocupației din 1915... Se găseau pretutindeni, să le-ncarci cu lopata-n căruță ! Neica Pătru a gîndit cu cap, știa el ce face... Nu ție ți le-a lăsat, ci băieților, nehaliților ăia de Lambe, Tilică, Sile și Eftimie. Iartă-mă că-l pomenesc și pe tac-tu, dar nici el, fie-i țărîna ușoară, nu era mai acătării !....

— Oameni buni, — le spun asistenților mei, totuși ceva nu-i în regulă. De ce-a înconjurat bunicu-meu cu-atîtea mistere și precauții o moștenire ca și inexistentă... Și de ce-a ținut s-o transmită prin mine ? Unde-i partea a doua a gromovnicului ?...

Gig Mironescu, tot poet, care pornise să numere teancurile de milioane, mă informează la un moment dat :

— Aici !...

Și-mi înmînează o filă de hîrtie, pe care recunosc scrisul lui Tatapetre. Vreo douăzeci de rînduri, așternute la mare grabă, cu ajutorul unui creion chimic.

Pe cînd o mîngîi pierdut pe gînduri, Bilețel ne comunică :

— Era dedesubtul maldărului de bancnote !...

Trezit la realitate, îi îndemn pe mătușă-mea și pe inginerul de poet :

— Vă rog, și încă mult de tot, dați-mi o mînă de ajutor, și haidem să cercetăm pe de-a rîndul... Și teancurile nedesfăcute, și ambalajul pachetului, orice posibilitate să mai fi fost ascunsă vreo însemnare de-a bătrînului !

După vreun ceas și ceva, trebuie să ne recunoaștem învinși. Nu mai găsisem nimic. Doar numele meu, scris de Tatapetre pe hîrtia de ambalaj ce fusese folosită la împa-

chetarea bancnotelor. „Alexandru lui E. Coman — nepotu' lu' Petre Coman-Moțoganu".

Nu ne rămînea deci, nimic altceva, decît să purcedem la descifrarea mesajului de pe fila aceea gălbejită de vreme, nițel mucegăită, pe care chimicalele creionului se cam diluaseră, intrînd în pasta hîrtiei.

Total nedumerit și neliniștit, îi invit pe tanti Ralița și Bilețel :

— Să mergem la mine-n birou, și să-ncercăm a citi scrisoarea bătrînului... Acolo am tot ce-mi trebuie, și ochelarii de lucru, și lupa de mărit ! Și să luăm și niște cafea cu noi, fiindcă, mai mult ca sigur, vom avea multe de discutat... Te ocupi matale, tanti Ralițo ?...

— Nu-i nevoie ! Cafeaua-i în termosul ăl mare, ăla chinezescu'.

58. Mesajul de dincolo de mormînt

Așezați tustrei în jurul servantei mobile pe care am tras-o lîngă birou, ca să am la îndemînă totul, și lupa, și ochelarii și documentele, sorbim din cafele și fabricăm fum.

Avînd în față „documentul din pendula", asupra căruia deja îmi aruncasem ochii, la mare repezeală, țin să procedez metodic.

— Pentru a realiza gradul de inteligență a bunicului Tatapetre, am să dau mai întîi cetire filei găsite de tanti Ralița... Aceea care fusese lipită pe ultima copertă a registrului descoperit de dînsa printre hîrțoagele rămase de la bătrîn. O mai țineți minte ?... Ca să vedeți cît de hîtru și șod putea fi Tatapetre. Fiindcă abia acum mi-am dat seama că anume o lăsase acolo, pe scoarțele unui registru fără trup, din care fuseseră smulse toate paginile... Se

leagă de celălat mesaj, din ascunzișul pendulei, într-un mod uluitor... Regret că n-am să vă pot reda, citind, și ortografia bătrînului, care-i de mai tot hazul. Ascultați : „în aiastă clipă fîrșesc întîia parte a poveștii vieții mele, pe mulți îi am încondeiat după cum se cuvini și am spusu numai adevărul despre ei, fie că erau mișei, fie că erau omini de trabă, dar mai greu va să îmi fie cu povestea pe mai diparte a pațaniilor miele, pentru că omini se au făcut și mai răi decît fiarele, rezbelul a răscolit drojdiile din adîncul sufletelor, iar jivinile se au întărîtat, de aia voi piti ceialaltă parte a gromovnicului în ceasul al doișpelea cînd va purcede să bată. Fîrșitul dintîi"... Ei, ce ziceți ?...

— Păi, ce să zicem ? — întrebă nedumerită mătușă-mea. Doar am mai citit de-atîtea ori rîndurile lu' neica Petre !...

— Oare nu v-ați sesizat că lipitura era făcută c-un anume scop ?... Că nu era adresată numai moștenitorilor, dar și celor despre care știa extraordinar de bine c-au să-i fure gromovnicul ?... De fapt, fără lecturarea mesajului din ornic, nu prea aveați cum să deduceți ce-i trecea prin cap bătrînului. Și-asta-i drept ! Ia să trecem la citirea acestuia. Eu unul cam știu ce cuprinde, deoarece nu m-a răbdat inima și l-am examinat superficial, în vreme ce vă ocupați de cafele și aprinsul țigărilor. Din păcate, n-am reținut însă esențialul...

Luîndu-mi ochelarii de lucru, punîndu-mi-i pe nas, ba mai și înarmîndu-mă cu lupa, pornesc la transcrierea „în clar" a documentului. Operație absolut necesară, întrucît existau o sumedenie de litere șterse, chiar și cuvinte întregi. Pe cînd suporterii mei așteaptă, cu răsuflarea tăiată, rezultatul, mă chinui îndelung cu descifrarea scrisului bătrînului. Emoționat și surprins de fiece nouă întorsătură a textului, și care-mi scăpase datorită lecturării extrem de fugitive.

În sfîrșit, am terminat. Cu fruntea îmbrobonată de sudoare, le spun ambilor ajutori de detectiv :

— Exact ce-am bănuit ! Ţineţi-vă bine, să nu cădeţi de pe scaune... Ascultaţi ce mi-a lăsat scris Tatapetre. De dincolo de mormînt, s-ar putea spune, deşi nu ştia c-o să moară atît de curînd ! Zice bătrînul : „Andi drag, îţi va fi dat să nimereşti preste hîrtia aiasta, că eşti mai dăştept ca toţi dobitocii neamului ! Punct. Adivarata poveste a anilor vieţii miele, din catastiful DOI, ai s-o găseşti pitită în privată, sub tronul aiesteia, legată cu sîrmă şi-nfăşurată în hîrtie unsă cu ulei, ca să nu putrigăiască. Catastiful UNU, unde lăsat-am capcană, va să fie furat. De Jurj găinaru şi de potlogaru de Negruţu, alt avucat din tagma hoţilor. Că i-am văzut, pe furiş, cercetîndu-mi gromovnicu. Atuncea m-am scremut şi l-am scris din nou trecîndu-l pe curat, schimbînd totul, ca să aibă ce fura de pomană. Adivaratu gromovnic e în catastifu DOI. La locu de taină arătat. Furilor le las doar capcana. Ca să-mi rîd de proşti. Banii din pendulă sînt pentru tine. I-am cîşligat cu munca mea, în vremuri grele de rezbel. Te duci la banca naţionale a românilor, şi le zici c-am spus eu să ţi-i schimbe. Nime nu ştie de ei. Nice mă-ta mare, nici băieţii. Dacă vreme mai va fi am să mai scriu un catastif ca să îi înspăimîntu pe Harigi, Cerchezoi şi alţii ca de-alde ei. Să facă-n nădragi de frică. Atît. Punct. Petre Coman-Moţoganu“...

În clipa cînd termin de citit, poetul Gig Mironescu, fire gingaşă, emotivă, tulburat de misiva bătrînului, dă să-şi aprindă o nouă ţigară. Cu mîini tremurînde, privind doar în neant, — ca şi cum l-ar fi căutat acolo pe Tatapetre, şi-ar fi vrut să-i vadă zîmbetul din colţul buzelor, cu care-şi bătea joc de Harigi şi Cerchezoi, — în loc să-şi ducă chibritul în dreptul gurii, în care-şi ţinea ţigarea, îl apropie, neatent, de favoritul de pe falca dreaptă. Care, fiind nespus de flocănos, ia numaidecît foc, răspîndind un îngrozitor miros de porc pîrlit.

Tanti Raliţa, pe fază însă, înşfacă într-o clipită termosul cu cafea, i-l vărsă pe obrazul cuprins de pîrjol, din

dorința de-a stăvili extinderea incendiului și-asupra celorlalte regiuni piloase ale oniricului. Bilețel urlă ca o fiară, opărit de cafea și ars de flăcările ce-i lichidaseră peste $50^0/_0$ din podoaba maxilarului din dreapta.

Noroc că mai sînt și eu prin sector. Și-i alin imediat suferința. Turnîndu-i în cap întreg conținutul cănii cu apă de pe birou. Apoi, expeditiv, alarmat de țipetele din ce în ce mai stridente ale inginerului, îi administrez și-un ungvent. Ce-aveam și eu la-ndemînă, bineînțeles. Adică, pelikanolul din borcanul aflat lîngă mașina de scris. Substanță extrem de utilă, pentru lipirea diverselor mele manuscrise.

Cînd ne reîntoarcem cu toții de la baie, unde-l clătisem pe Gig de urmările cafelei și pelikanolului, poetul arăta ca cu totul altfel. De nerecunoscut. Dar nici nu mai orăcăia. După ce se văzuse în oglinda de deasupra chiuvetei, amuțise total. Era și normal. Nu mai avea decît niște resturi de favoriți. Și-aceia inegali. Unul pîrjolit de flăcări, iar celălaltul tuns de mine, cu foarfeca, pentru a restabili un oarecare echilibru.

Ud leoarcă, Bilețel aduce, din ce în ce mai mult, cu un cîine plouat. Deși îl frotasem cu nenumărate prosoape, și eu și tanti Ralița. Probabil însă, părea atît de fleșcăit și din pricina demoralizării. Totuși greșeam. Fiindcă îl aud grăind, ca un adevărat bărbat :

— Coană Ralițo, și dragă măiestrică, n-am să vă uit niciodată ! Fără voi, acum aș fi fost carbonizat... Se vede, cît de colo, că-i sînteți demni urmași bătrînului Petre Coman-Moțoganu ! Numai domniei sale îi puteau trece prin minte atari idei năzbîtioase. Întocmai cum rezultă și din mesajul găsit în ornic... Formidabilă figură, în orice caz !

Mîndru de aprecierea poetului, consider necesar să procedez la o sinteză a celor aflate din răvașul lui Tatapetre. Și le declar Watsonilor :

— Revenind asupra unor afirmații pe care vi le-am expus mai înainte, acum întărite de mesajul bunicului,

am ajuns la următoarele concluzii deductive : unu — însemnarea primă, cea lipită pe scoarța registrului, reprezenta o magistrală operație de intoxicare întreprinsă de Tatapetre ; doi — partea întîia a gromovnicului, cea despre care știa că va fi furată, și pe care a utilizat-o Maț Avaru-Hariga, conform spuselor bunicului era și aceasta o mistificare, bineînțeles parțială ; trei — gromovnicul real, pesemne reunit într-un unic catastif, este cel pitit la locul cel de taină, ca să mă exprim cu cuvintele bătrînului ; patru — mai este posibilă și existența unui al treilea registru, anume scris și rescris pentru uzul mișeilor, în care Tatapetre să fi relatat cîte ceva din ticăloșiile lor ; cinci — operînd totalul punctelor anterioare, reiese că ne aflăm într-un impas, din cele mai îmbîrligate !... Ei bine, aici e-aici ! Ce ne rămîne de făcut ?...

Tanti Ralița, care mă ascultase extrem de atentă, pufăind două „mărășești", una după alta, tentează o ipoteză de lucru :

— Pornim imediat și numaidecît la căutarea gromovnicului !... Desigur, după ce vom analiza din nou situația. Iar asta nu se poate face decît cu mintea limpede. Deci, cu asta propun, mîncăm cevașilea, apoi ne culcăm, iar mîine o-ntindem către Pitești, la Malica...

— Excelent gîndit ! — o aprobă Biletel, renunțînd să-și mai aprindă țigara cu chibritul, întrucît era evident că rămăsese traumatizat de pe urma pierderii a 65% din podoaba fălcilor. Iar acolo, declanșăm ultima fază a anchetei noastre... Să vedem ce cuprinde, în realitate, gromovnicul bătrînului. Și-ar mai fi ceva de investigat !

Intrigat de aberațiile debitate de scumpii mei asistenți, dar și de noua investigație propusă de Gig, întreb mort de curiozitate :

— Ce să mai investigăm ?...

— Cine-i avocatul ăla, Negruţu ! — declară Bileţel. Nu vă sună incitant acest nume ?... Dacă-i cumva Negruţu ! În cazul acesta, precis trebuie să fie vreun neam de-al lui Pompilică, dacă nu cumva chiar taică-său...

59. Ce ne facem, fraţilor ?

Ipoteza lansată de Gig Mironescu mi se pare total aiuritoare. Nu ne spusese Visică Ţuluca, referitor la genitorul măreţului factor cultural, c-ar fi originar de prin preajma Ploieştilor, sau ceva în genul ăsta ? Totuşi, de unde mai apăruse şi Negruţu ?

Decis să pun lucrurile la punct, însă altfel decît presupuneau tanti Raliţa şi Bileţel, le comunic gîndurile ce-mi treceau prin cap la ora aceea :

— Oameni buni, sînteţi tare cumsecade şi devotaţi cauzei noastre, însă în materie de anchete tip detectivistic, din păcate, am impresia că nu v-ajută de loc coţofana personală, ca să apelez la splendida metaforă a inginerului nostru de poet ! Pentru ce să plecăm la Piteşti ? Ca să aflăm, la mare fix, ce bloc anume a fost ridicat pe locul fostei locuinţe a bunicului ?...

— Exact ! — exclamă încîntată tanti Raliţa.

— Uite că nu-i deloc exact ! — îi tai eu macaroana. Mai curînd aş zice că-i un soi de „Vax Albina Cavaler Pasta“, cum obişnuia să spună Tatapetre. Păi ce, nu sînteţi în minţile voastre ? Cine o să ne aprobe demolarea blocului ?...

— Dar de ce trebuie demolat ? — se miră Gig Mironescu.

— Măi, parcă ai fi de pe altă lume ! — îl cam reped eu. Păi, privata bătrînului n-a rămas sub noile construcții ?... Totul este pierdut !...

— Nimic nu se pierde, totul se transformă ! — mă informează Bilețel, citîndu-l pe Lavoisier.

— Da, dar nu se știe în ce ! — îl contrainformez și eu.

Tanti Ralița, care nu-l prea vizitase pe marele fizician, nu acceptă înfrîngerea. Și-o aud :

— Domnilor, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Cum să lăsăm lucrurile așa ?... Am o idee de milioane... Inginerul e lîngă noi, îl punem să calculeze pe unde-ar trebui să se afle acum privata, și săpăm un tunel pe sub blocul cu pricina ! Ce ziceți ?...

Pentru prima oară Bilețel n-o mai susține pe mătușă-mea. Cu glasul său hîrîit, de placă de gramofon superuzată, ne comunică părerea lui autorizată :

— Ideea-i fantastică ! Însă științific-fantastică, adică, pe scurt, în numai trei cuvinte : imposibil de realizat !... De nici un fel, de nici o culoare... Ca inginer, n-am umblat niciodată cu știfturi !

Dezamăgită, mătușă-mea exclamă îndurerată :

— Și-atunci, ce ne facem, fraților ?...

— Mergem să mîncăm ceva, și-apoi analizăm iarăși situația ! — o lămuresc eu.

De fapt, oarecum lămurisem problemele. Primo : Tatapetre nu fusese asasinat, ci se rănise singur. Secundo : gromovnicul fusese găsit, dar nu mai prezenta interes, nefiind accesibil.

Deci, ce mai aveam de făcut ?

Mai întîi, să reabilitez memoria bătrînului, restabilind adevărul în privința romanului „Tare ca piatra", scris de Bazil Avaru-Maț Hariga, pe baza materialului documentar sustras de taică-său din podul magaziei lui Tatapetre.

Şi-n al doilea rînd, să preiau creator ideia bunicului, din mesajul pe care mi-l lăsase în pendulă. Şi-anume, să-i contactez pe Ciompete and Company (Alionte şi Zdruhu), ca să-i conving cît sînt de tîmpiţi, şi cît de deştept fusese Tatapetre, atunci cînd îi lăsase să tremure de frica vreunei demascări mai mult de trei decenii. Să aibă şi ei o bucurie, pentru tot răul ce-l săvîrşiseră în trecut.

Cu mintea luminată à giorno, trag adînc din ţigară, sorb o gură de cafea, şi le transmit soluţia finală celor doi buni şi devotaţi prieteni.

— De mîine, dragii mei, pornim în ultima cursă ! Ştiu ce-avem de întreprins...

După care, pe larg, le expun concluziile la care ajunsesem.

Tanti Raliţa şi Bileţel, ambii încîntaţi de capacitatea mea analitică, privesc la mine surîzători.

— Un singur lucru nu-mi e clar, Al, băieţelule, — are o nedumerire mătuşă-mea, de ce spui că-ncepem de mîine, de vreme ce Negruţu-i la Paris, iar Ciompete şi Cerchezoii sînt la Viena ?

— Ei, m-am exprimat şi eu la figurat. Timpul e-naintea noastră ! Pompilică trebuie să se-ntoarcă şi el, că n-o să stea cît lumea în concediu, iar mişeii s-au anunţat pentru ziua de 13... Ori luna asta, ori cealaltă, că unchiu' Sile nu-şi mai aducea bine aminte. Pînă atunci, mai aşteptăm şi noi olecuţă, relaxîndu-ne, că destul ne-am obosit şi frînt oasele ! Şi, întrucît orele-s înaintate, aş zice că n-ar fi rău dacă ne-am duce la culcare !

Tocmai cînd rosteam cuvîntul culcare, bate cineva la uşa de la intrare. Probabil că utiliza piciorul sau vreun bolovan, c-altminteri n-am fi avut cum să-l auzim.

Cînd deschid, mă pomenesc faţă în faţă cu Visică Ţuluca. Despre care nu s-ar fi putut spune că mai avea o faţă. Ceea ce purta acum pe chip era o mască a disperării şi tragediei.

Îl poftesc numaidecît în casă, şi-apoi îl conduc la bucătărie, unde aşteptau, la cafeluţe şi ţigărele, tanti Raliţa şi Bileţel.

Oarecum speriat de înfăţişarea cu totul aparte a tovarăşului Visarion, l-am tratat numaidecît cu-o superdoză de trăscău. Să-şi mai revină niţel. Conform principiului homeopatic, binecunoscut, cui pe cui se scoate. Căci Visică al nostru, din motive necunoscute nouă (încă), trăsnea de la mare distanţă a cărţălău tip „molan rouge".

Abia cînd l-am văzut răsuflînd adînc, după ce golise dintr-odată paharul, am îndrăznit să-l întreb :

— Ce-i tine, măi Visică ?... Ţi-a decedat şeful, într-un accident de aviaţie ?...

Ţuluca mă priveşte neîncrezător, zîmbind încurcat.

— Vorbeşti serios ? Ai aflat ceva de-aşa ceva ?... Deşi nu-s omul care să mă bucur de moartea altuia, nu mi-ar displace să-l ştiu la spital vreo lună sau două... După mine, trăiască ani mulţi şi fericiţi ! Dar nu pe capul nostru...

Îl liniştesc numaidecît, ca să nu-şi mai facă iluzii :

— N-am auzit nimic în privinţa asta ! Dar tu de ce eşti atît de necăjit şi disperat ?...

Visică, printr-un gest, îmi mai cere nişte neînvigorant. După ce-l absoarbe, abia atunci consimte să-şi dezvăluie suferinţa :

— Măi Conane, e belea mare ! Mare de tot !... De-aia am venit la tălică. Sînteţi căutaţi, şi matale dar şi Pompilică. De-o bandă de gangsteri sosiţi de peste hotare. Astăzi, cam în jurul prînzului, m-am pomenit cu ei la editură, întrebîndu-mă dacă n-a sosit Negruţu. Se văzuseră cu el în aerogară la Viena, şi-aflaseră chiar din gura lui că-i un mare editor. Deci, ce mai tura-vura, el era. Că nimeni nu-şi bate gura mai dihai ca Pompilică al nostru. Negruţu însă urma să călătorească într-un alt avion, al lor fiind rezervat exclusiv turiştilor austrieci. Ce fel de austrieci, măi frate, dacă vorbeau româneşte ? Asta n-am înţeles. Mă, Conane, dac-ai ştii cît îs de urîţi şi borîţi, ţi-ai lua

lumea în cap. Mi-au cerut și adresa ta... Că vor să te vadă și pe matale. Bineînțeles, nu le-am dat-o... Dar m-au anunțat că-l vor vizita mîine la orele unu, pe Pompilică... Al dracului, nici pînă acum n-a dat vreun semn de viață, să ne-anunțe că s-a înapoiat din concediu ! Ceva nu-i a bună, mă Conane... Nu-mi place cum arată gangsterii ăia, care-și mai zic și turiști ! Nu-ți mai spun că mi-au oferit un cartuș de „Kent" numai ca să le dau un exemplar din romanul lui Bazil Avaru... Pricepi ceva din chestia asta ?!...

Și eu, și tanti Ralița, dar și Bilețel, care ascultasem uluiți recitalul lui Visică, pricepusem, bineînțeles, totul. Ciompete și Cerchezii erau la București !

Desigur, caut să-l liniștesc pe bietul Țuluca, fără a-i dezvălui că știam despre cine era vorba.

— Măi băiete, te frămînți degeaba, zău așa ! — îi turui eu. Nu-i exclus ca austriecii ăștia, care vorbesc și limba noastră, să fie niște oameni de treabă, poate chiar interesați de fenomenul editorial de la noi. Te pomenești că vor să-l traducă pe Bazil Avaru !... Cine știe ce le-o fi pălăvrăgit limbutul tău de șef... Iar dacă s-au interesat și de persoana mea, probabil c-au făcut-o tot la recomandarea lui. Că nici eu nu mi-s un necunoscut !... În orice caz, mîine dimineață sînt la voi, la editură, să mă văd cu Negruțu înaintea străinezilor... Mergi liniștit și te culcă, măi Visică, fiindcă o să am eu grijă de toate. Și de austro-români și de Pompilică al tău !

După ce l-am expediat pe Țuluca, n-am mai fost în stare să ne ducem și noi la culcare. Ci-am analizat situația nou creată. En-gros și en-detail.

XVI. SPRINT ÎN FORCING, SPRE „FINISH" !

60. Fenomenul dezamorsării

Cînd am ajuns la o soluţie unanim acceptată, simţeam că adormim pe noi. De vlăguiţi ce eram. Am preferat totuşi să ne culcăm la locurile noastre. Bileţel — în fotoliul meu, tanti Raliţa în dormitor, iar eu pe dormeza deteriorată din birou.

La şapte fix, i-am trezit pe gorobeţi, mobilizîndu-i să prepare un breakfast corespunzător. Din ce-or găsi şi cum ori şti.

La cafele şi ţigărele, le-am transmis ultimele indicaţii :

— Cît timp am să fiu la Negruţu în cabinet, voi mă veţi aştepta în „Bombiţa" cu motorul pornit... Că nu se ştie ce mai poate interveni ! Dacă-i vedeţi sosind pe „gangesterii" de la Viena, vă pitiţi sub volan, matale, tanti Raliţa în special, deoarece te cunosc ca pe-un cal breaz. Cînd voi apare, ieşind pe poarta corpului unde se află editura, trageţi numaidecît maşina la scară, să pot prelua din mers volanul. Este foarte posibil ca Ciompete şi Cerchezoii să se ia după noi. Bineînţeles, totul depinde de rapiditatea cu care-l prelucrez pe Pompilică. Sper să am suficient timp !

Peste un sfert de ceas, motorul făcînd o aprindere de excepţie, demaram în trombă spre Casa Scînteii. Unde-am ajuns abia peste vreo două ore. Iarăşi ne făcuse figura cauciucul din dreapta faţă. Pînă am schimbat roata, pînă am umflat anvelopa de rezervă, pompînd cu schimbul, cînd

Bilețel, cînd tanti Ralița, eu numărînd cîte pompe băgaseră fiecare, trecuse de unsprezece.

Negruțu m-a primit imediat. Negru la față, chiar cianotic s-ar fi putut zice, nedormit și frămîntat de gînduri întunecate.

— Maestre Conan, — mi s-a adresat eminentul factor cultural, invitîndu-mă să iau loc, cu un gest al mîinii sale umede și reci, lucru pe care-l constatasem la strîngerile de mînă convenționale, deși nu sînt un mistic, Dumnezeu mi te-a adus ! Să dăm uitării tot ce ne-a despărțit și învrăjbit pînă acum... În matale-mi pun toate nădejdile ! Să luptăm, umăr la umăr, împotriva dușmanilor...

Nedumerit, privesc la Pompilică, nevenindu-mi să crez urechilor. Total dezumflat, debusolat, nu mai era făptura arogantă și țeapănă de mai înainte. Numai miere și sirop de trandafiri i se scurgeau de pe buze. Rătăcit, cu ochi disperați, se uită la mine, așteptînd o reacție corespunzătoare dorințelor sale secrete și nemărturisite complet.

Era momentul să forțez nota.

— Care dușmani ? Avem noi, oare, dușmani comuni ?...

— Da ! — îmi răspunde stingherit Pompi. Acuma da, avem... Din tîmpenie și suficiență, m-am aventurat într-o acțiune absolut idioată. Mă refer la cazul Bazil Avaru și la romanul ăstuia „Tare ca piatra"... Prieteni din timpul studenției, m-am lăsat convins să-l fac romancier ! Mai bine-l făceam monument în parcul Herăstrău... De-aseară, de cînd am sosit acasă, nu mă mai slăbesc cu telefoanele !...

— Cine, omul lui Dumnezeu ?...

— Dușmanii despre care ți-am vorbit ! Fifi Avaru și prietenii ei, niște indivizi suspecți, care susțin că te cunosc foarte bine, și pe care i-am întîlnit la Viena, la aeroport, spre nenorocul meu... Pretind că mă aflu în posesia materialului documentar necesar scrierii volumului al doilea la „Tare ca piatra". Ce să mă fac ? Știi prea bine doar că

nu-l am, ba chiar am încercat să-l obțin de la matale. Îl ai cumva ?...

— Sigur că nu ! Însă posed altceva, mult mai important !

În jumătatea de ceas care a urmat, i-am arătat și citit cele două mesaje de la Tatapetre, i-am demonstrat că, în afara părții de gromovnic, furată de Jurj Hariga, nu mai există nimic din acesta, totul fiind îngropat sub blocurile noului cartier din Pitești. I-am povestit apoi adevăratul roman al bătrînului, într-un „digest" record, de numai cinci minute, i-am comunicat tot ce știam și aflasem ulterior despre Frosa, comisarul Ciompete și acoliții săi, Zdruhu și Alionte Cerchez.

Cînd am terminat, nenorocitul de Pompilică nu mai era negru la față, ci înverzise, ca și cum i s-ar fi revărsat în sînge toată bila din vezicula ficatului.

La un moment dat, luîndu-se cu mîinile de cap, mi-a declarat cu glas de sinucigaș :

— Sînt un om mort !... Ce-am să mă fac ?...

— Dragul meu, în situația dată, e preferabil să te consideri mort, decît să ai de-a face cu Frosa și compania... Nu-ți rămîne altceva de făcut, cazul fiind extrem de disperat, decît să le spui și lor adevărul, adică tot ce ți-am povestit pînă acum !

Negruțu, o clipă revenit la realitate, cugetă la propunerea mea. Însă dă din cap resemnat, în semn de neputință. Și-mi mărturisește :

— Maestre, Conane, că nici nu mai știu cum să-ți zic... Salvează-mă ! Mie mi-e imposibil s-o fac. Fiindcă, dobitocul de mine, crezînd în Mațul ăla nenorocit, l-am îmboldit să-și scrie romanul apelînd la toate mijloacele... Pînă și la a-i expedia scrisori mistificatorii, care să-l sperie, și să-l determine la terminarea cărții ! Știi ce-am să fac ? Dispun retragerea volumelor de pe piață, mă internez la spital, și te las pe matale să te descurci cu nemernicii ăia ! Tot sînteți piteșteni get-beget... Iar Negruțu,

despre care pomenește bunicul dumitale, n-are nimic de-a face cu familia noastră. Negruțu e doar un pseudonim. În realitate, numele meu este, din păcate, Pompiliu Ștefîrță ! Îți dai seama, nu-mi puteam semna producțiile c-un asemenea nume ! Ar fi rîs lumea de mine... Încă din liceu am iscălit, ce-am publicat, Negruțu... Mă ajutați să scap de cretinoizii ăia ?

Cînd am auzit și numele de Ștefîrță, mai că mi se făcuse milă de omul care se frămînta și zbătea în fața mea.

— Bine, domnule Negruțu ! — i-am declarat, pedalînd în chip deosebit pe numele de împrumut. Cred c-am găsit o soluție... Cu-o singură condiție însă, să faci să dispară infamia aceea, scrisă de Mat Hariga. Romanul lui Tatapetre eu am să-l scriu, și n-am să-l public, în vecii vecilor, la editura ce, cu neonoare, ai nemeritata șansă s-o servești !... Du-te la spital, fă ce vrei, dar să nu te mai văd înaintea ochilor. Mult ai păcătuit, din trufie și fudulie !

Pompiliu, ajuns o cîrpă acum, acceptă totul.

Peste o clipă, luîndu-și de pe birou eleganta sa servietă-diplomat, dispare pe ușa din spate a cabinetului, care-i îngăduia să nu mai dea prin anticamera unde se afla Visică Țuluca, secretarul secției.

Rămas singur, îmi adun documentele și-mi aprind o țigară. Scîrbit de tot și de toate. Apoi, strivind țigara în scrumieră, mă ridic și părăsesc încăperea, îndreptîndu-mă spre ușa ce da în anticameră.

Cînd pătrund în biroul lui Visică, rămîn înțepenit în prag.

Țuluca discuta aprins c-un grup de patru indivizi. Care răcneau la el, de parcă ar fi fost un borfaș, nu ditamai funcționarul de editură. Auzind deschizîndu-se ușa, deodată își întorc cu toții capul spre mine. Și devin și ei stane de piatră.

Mă recunosc numaidecît. Deoarece unul din tipi strigă :

— Ăsta-i Andi Coman, nepotu' lu' Petre Moțoganu !

Era Zdruhu Cerchez. Împreună cu Alionte, Fifi Avaru, şi încă un personaj, care cred că-i fostul comisar Ciompete.

Peste o secundă, alergam ca apucat pe coridoarele editurii. Încercînd să dispar cît mai curînd din cîmpul vizual al mişeilor. Din păcate, un tropot de paşi mă avertizează că şi aceştia goneau după mine.

Accelerez. Şi prind liftul în ultimul moment, trîntindu-le uşa în nas.

61. Şoferii iadului erau nişte dulci copii

— Comane, aşteaptă-ne ! — strigă unul din bărbaţii grupului.

Noroc că liftiera e cam tare de-o ureche, posibil şi deamîndouă, deoarece nu opreşte, ci coboară vertiginos.

Ajuns la parter, străbat holul şi mă avînt spre ieşire. Pesemne sprintam atît de vijelios, încît tanti Raliţa nu mă observă decît prea tîrziu. Cînd goneam ca un bolid în direcţia „Bombiţei", iar aceasta, tot ca un bolid, demara în sens invers, adică spre mine. Impactul se produce la timp. Cînd frînasem rapid, cu-amîndouă tălpile înfipte în asfalt, iar „Fieţelul" aşijderea, însă cu tuspatru caucioacele. Caz fericit. Întrucît, coborîndu-şi niţel faţa, „Bombiţa" mă saltă lejer pe capotă, dîndu-mă apoi cu capul de parbriz. Care nu se sparge. Fiind „securit", din patru foi de sticlă lamelată. Şi nici căpăţîna mea. Motive — necunoscute !

Nu mai aştept explicaţii, ci-o împing urgent pe mătuşămea, deplasînd-o spre scaunul din dreapta, şi mă instalez la volan. Deoarece motorul calase, fac contactul şi demarez ca o rachetă sol-sol.

Cînd ajung la rondul din fața palatului Casei Scînteii, și mă văd nevoit s-acord prioritate celor care soseau dinspre Băneasa, profit de clipa de zăbavă și-mi arunc ochii în oglinda retrovizoare.

Exact în momentul cînd în spatele „Bombiței" frîna o „Dacie-1300", purtînd ecusonul „ONT"-ului. La volan, Alionte Cerchez. Iar lîngă el, în dreapta, comisarul Ciompete. Ceilalți nu se văd, însă prin deducție nu pot fi decît Frosa Papălînă și Zdruhu. Ca turiști străini, nenorociții închiriaseră mașina de la „ONT". Și-acum mă semnalizau cu farurile.

De fapt, în avantajul meu. Fiindcă i-a fluierat omul în albastru, și i-a rugat să tragă la dreapta. Eu, în schimb, am virat-o la stînga, și-am accelerat (în limitele vitezei regulamentare) spre pădurea Băneasa, intenționînd să mă fac pierdut pe-aleile de-acolo.

Dar tanti Ralița, care între timp își revenise din starea de șoc, îmi sugerează o soluție mult mai interesantă :

— Al, băiețelule, ăștia ne găsesc și-n gaură de șarpe, nu scăpăm de ei !... Una e să scapi cu viață, necălcat cu mașina de propria ta mătușă, care știi cît te iubește, și-alta să te calce mișeii, de-a binelea, și încă folosindu-se de-o „Dacie" ! Părerea mea-i să fugim în munți... Cunosc bine valea Rîșnoavei, ne ducem acolo și ne-ascundem cîteva săptămîni la un canton forestier... Ce zici ?

— Nu mai zice nimic, coană Ralițo, fiindcă ideea matale-i excelentă, dacă nu chiar și sublimă !... Dă-i bătaie, măiestrică, și nu mai sta pe gînduri... — intervine salutar Bilețel, care pînă atunci tăcuse mîlc.

N-am mai stat pe gînduri, și cum am trecut de aeroport, am apăsat pe coada pisicii. Peste cinci minute, goneam ca un cursier formula I, cu mai mult de șaptezeci și cinci pe oră....

Ne-au ajuns abia în dreptul motelului „Paralela 45", unde-aș fi rîmnit la niște ciorbuliță de burtă. Din motive de forță majoră, am renunțat și-am accelerat mai departe.

„ONT“-ul, după noi. Semnalizîndu-ne cu farurile, dar și cu claxonul. Intrigați de manevrele străinezilor, circulaționiștii de la postul de control i-au oprit din nou.

Pe la orele 16, mă angajam pe serpentinele de la Timiș. Dă-i cu-a doua, dă-i cu-a treia, pînă a-nceput să-mi fiarbă radiatorul.

— Fii atent, peste cîțiva kilometri trebuie să nimerim peste drumul nostru forestier ! — mă avertizează mătușă-mea. Nu-mi mai aduc bine aminte pe unde era, dar pe-aci ar cam trebui să fie...

Din păcate, era tardiv. „ONT“-ul Cerchezilor mă bătea pe umăr.

La un moment dat, încercînd să mă depășească neregulamentar, adică prin dreapta, ca să-mi taie calea și să mă oblige să frînez, nefericiții au depășit carosabilul și s-au antrenat în șanțul șoselei. Spre norocul lor. Dacă nu era șanțul, cădeau și se prăbușeau în prăpastie. Așa, doar s-au dat peste cap, executînd o culcare pe spate de toată frumusețea. Chiar splendidă, ca, virgulă, cascadorie ! Auto, bineînțeles.

Ceva mai încolo, la vreo două sute de metri, opream și noi. La restaurantul motelului „Trei brazi“. De unde-am telefonat la Predeal. Mai întîi la Miliție, și-apoi la „Salvare“. Eu, unul, n-aș fi făcut-o. Dar m-a luat la rost mătușă-mea :

— Telefonează, domle, nu mai zăbovi, nu vezi că nu-i uman ce se-ntîmplă ?... Mașina ticăloșilor e pe dos, iar bestiile nu dau nici un semn de viață. Nici n-au mai semnalizat cu farurile, și nici n-au mai claxonat... Pesemne or fi pățit ceva. Și nu mă pot împăca, Al, băiețelule, cu ideea să-mi mănînc liniștită merindea, în timp ce alții au probleme... Știi ce cîrnați pe fasole, formidabili, fac ăștia, de la „Trei brazi“ ?...

După vreun ceas, poate mai puțin, s-au ivit și mașinile respective. Una, albastră, cealaltă, în alb și cu cruce. Pînă n-am urmărit, de la distanță, operațiile de salvare a acci-

dentaților, care au fost extrași din „Dacie" oarecum în bună stare, deoarece se mai puteau ține pe picioare, și n-am căpătat convingerea că nu pățiseră nimic grav n-am avut sufletul să m-ating de cele două porții de cîrnați cu fasole care m-așteptau în față, pe masă. Dar ce cîrnați ! Senzaționali... Proaspeți ca fraga, bine usturoiați, fripți la grătar, pînă deveniseră crocanți, ca niște roșcove. Și ce fasole ! Indimenticabilă. Bine făcăluită, unsă din belșug cu grăsimea scursă din cîrnați, piparată și ardeiată lejer, încît să nu-ți ardă cerul gurii și mațele. Vorba lui Tatapetre, o fasole de cinci la bob ! C-avea și dînsul metaforele sale.

Cînd am gătat cu întremarea sufletelor noastre obosite și deloc îndurerate, le-am spus companionilor mei :

— Cîtă dreptate avea bunicu-meu, cînd îi trata pe Cerchezoi de proști, și încă dintr-ăia de barieră... Păi, ce-or fi crezut ei, c-aici sîntem în Texas, să gonești cu-o sută pe oră, călcînd totul în picioare ?...

— Adică în caucioace, măiestrică ! — mă corectează blajinul Gig.

— Mă rog ! Acuma nu mai contează.. Știți ce-mi pare rău ?

— Dacă-mi spui că-ți pare rău de mișeii ăștia, nu mai stau cu tine la masă ! — declară mînioasă foc tanti Ralița.

— Nu, frate dragă, lasă-mă să-mi isprăvesc fraza... Îmi pare rău că nu i-am văzut mai din aproape, să-mi dau seama cît de mult i-a măcinat trecerea anilor, asta am vrut să spun !

Gig Mironescu, aprinzîndu-și o țigară, îmi întinde și mie pachetul de „Kent", să mă servesc, mă privește ciudat, și-apoi îmi sugerează :

— Ia ascultă, măiestrică, ce-ar fi să-i examinăm la fața locului ?

— Acuma, nu se mai poate ! N-ai văzut că i-au ridicat cu mașina „Salvării" ?...

•

— Nu la locul accidentului, măi frate, — precizează Bilețel, ci la spitalul de urgență, locul unde se află depuși la ora actuală !

Nu era rău, ca idee. Merita să ne deplasăm cu toții, pînă la Predeal, și să ne revedem foștii vecini, și încă după atîta amar de vreme.

62. Vizită de condoleanțe

Turiștii noștri internaționali se aflau la camera de gardă.

Ca să-i putem contacta, am fost nevoiți să ducem unele tratative, ceva mai calde, ca de la om la om, cu portarul de la intrare și cu sora medicală, de fapt fratele medical, deoarece era bărbat, care, acesta din urmă, tocmai isprăvise cu pansarea răniților. Contra unor strîngeri de mînă semnificative, ni s-a îngăduit să pătrundem în odaia sclipind de curățenie și mirosind frumos a iodoform, formol și alte substanțe benefice.

Frosa Papălînă, alias Fifi Avaru, zăcea într-o avansată stare de somnolență pe canapeaua de lîngă dulapul cu medicamente și instrumente. Arăta splendid. Ca mumie egipteană. Împachetat în fețe, capul îi semăna c-un dovleac turcesc. Numai ochii i se zăreau dintre benzile pansamentului executat cu vizibilă măiestrie. Umflați și congestionați, pesemne din pricina traumelor suferite, nu păreau a mai fi păstrat ceva din fosta lor culoare. Mai curînd, s-ar fi putut zice că-s doi gogoșari puși la oțet.

Dar nici nu vedeau. Dacă ar mai fi avut această capacitate, Frosa ar fi remarcat numaidecît prezența noastră în camera de gardă. Și și-ar fi aranjat ținuta. Căci, vătămată

probabil și la picioare, și le dezgolise pînă mai sus de genunchi, oferindu-ne priveliștea unor butuci ambalați în benzi de tifon.

În schimb, treimea Zdruhu, Alionte și Ciompete vedea. Vedea și gemea. Pe trei voci. Scîncind, ca niște javre cotonogite de hingheri.

Fostul comisar Ciompete, acuma un bătrîn cu fața brăzdată de riduri, chel și lejer cocoșat, avea brațul drept suspendat de gît, cu ajutorul unei legături combinate, din pînză sterilă și sîrme inox, datorită pesemne vreunei fracturi ceva mai zdravene.

Alionte și Zdruhu, îmbătrîniți și ei, încît anevoie îi mai recunoșteam pe flăcăii de-altădată, spaima mahalalei, erau plini de echimoze, încît chipurile lor prezentau toate nuanțele posibile din gama vînătului, de la albastru intens, pînă la culoarea vîntului turbat, ceva între galben-verzui și sticlă de sifon pisată cu sulfat de cupru.

Așa cum fuseseră depozitați, cu spatele sprijinit de perete și așezați pe-o bancă de lemn, făceau impresia unui grup statuar suprarealist, de-un grotesc fermecător. Iar cînd gemeau în colectiv, schelălăind, îmi aminteau de cerșetorii din pridvorul bisericii părintelui Puturică, care cereau de pomană, pe mai multe glasuri, exhibîndu-și pretinsele și inexistentele hibe fizice.

Nici unul din ei, mă refer la bărbați, nu mai era ce fusese acum treizeci de ani și ceva. Doar o penibilă amintire a unor vremuri revolute.

Primul care a luat cuvîntul, grăind cu glas stins și îndurerat, a fost Alionte Cerchez, adresîndu-mi-se personal :

— Bine, mă Comane, de ce dracului n-ați oprit, cînd v-am semnalizat cu farurile ?... Tot căpățînos ai rămas, așa cum era și tac-tu mare ! Dacă trăgeați pe dreapta și ne-așteptați, puteam să-ți spunem de ce te căutam. Că de-aia am luat-o și pe Frosa cu noi, ca să te-ncredințeze că nu-ți purtăm nici un gînd rău... Ce-a fost a fost, iar mortul de la

groapă nu se mai întoarce. Şi-aşa, am fost destul de bătuţi de Dumnezeu...

Tac, şi nu scot o vorbă. Curios să-l ascult în continuare. Partenerii mei, de-aşijderea.

Sesizînd inexplicabila mea atitudine, intervine şi Zdruhu :

— Chiar nu te interesează deloc ce vroiam să-ţi vorbim ?... De ce, mă Comane ?... Acuma n-are de ce să-ţi mai fie teamă de noi. Am fost răi, ştiu asta, mai răi ca fiarele... Dar ăstea erau timpurile, şi ne-am lăsat tîrîţi de alţii, ca de-alde Jurj, că asta era tartorul... Pînă şi boul de Ciompete, pe care-l vezi acilea gogind, şi el s-a speriat de ameninţările găinarului. Că, dacă nu ne silea să facem ce-am făcut, şi-am făcut destule porcării, nu ne mai vedeam nevoiţi să fugim de la căşile noastre... Şi-apoi, de ce să ispăşim numai noi păcatele săvîrşite, şi despre Hariga să nu se ştie adevărul ?...

Ciompete, prăbuşit total, gîngăveşte în completare :

— Domnule Coman, de-asta am venit în ţară... Fără să fim obligaţi. De mult am intrat în prescripţie pentru isprăvile noastre din trecut, iar acum avem cetăţenie austriacă. Dar am făcut-o anume, pentru a-l pedepsi pe Jurj... Numai bătrînul Petre Coman-Moţoganu ştia totul despre găinarul şi bestia aia de avocat. Dacă am da peste însemnările bunicului matale, am putea dovedi că el s-a găsit în fruntea tuturor răutăţilor care s-au comis în anii aceia... Şi nu ca să ne spălăm de vreo vină, dar ca să plătească şi el, aşa cum am plătit şi noi. Crezi că-i uşor să stai departe de casă şi de părinţi, de copii ?...

N-am mai putut răbda. Şi-am izbucnit :

— Dacă-mi spuneţi c-aveţi remuşcări şi că vă mustră conştiinţa pentru ticăloşiile voastre, să ştiţi c-or să mă podidească lacrimile ! Hai, să fim serioşi... Nu cred o iotă din tot ce-mi bălmăjiţi aici !

Ciompete dă din cap. Apoi adaugă :

— N-ai înţeles nimic, domnule Coman ! Noi nu mai avem de mult conştiinţă. Dacă am făcut pasul ăsta, totu-i numai din dor de răzbunare !... Să se ştie cine-a fost Juri Hariga. Asta-i adevărul..

Deocamdată nu-i răspund. După ce cuget niţel, îl întreb totuşi :

— Şi pentru ce-aveţi nevoie de jurnalul lui bunicu-meu ?...

— Păi, ţi-am mai spus-o ! Ca să-l băgăm la apă pe hodorog... Să nu mai doarmă nici el !

Scîrbit de veninul mişeilor, acumulat de peste trei decenii, precum şi de adevărata faţă a găinarului de Hariga, le fac semn lui tanti Raliţa şi lui Bileţel, şi părăsim cu toţii încăperea.

63. „Mai greu îmi pare drumul, acum, la-ntors acasă !"

Cu inima-ntristată, urc la volanul „Bombiţei" şi demarez spre Bucureşti. După ce trec de Posada, şi pornesc să cobor valea Comarnicului, mătuşă-mea se-ncumetă să-mi tulbure gîndurile :

— Al, băieţelule, deşi ştiu că nu-i uman ce se-ntîmplă, n-are nici un rost să-ţi faci atîta oftică la suflet !... Acuma ştim totul. Şi despre neica Petre, şi despre gromovnic, şi-n privinţa foştilor lui vrăjmaşi. Le zic foşti, fiindcă acuma sînt nişte beşondriţi, cu creieri piftie. Însă nu mai dau două parale pe de-alde ăştia ! Rahaţi uscaţi, astea-s pentru mine.... Ştii ce-aş face eu ?...

Curios, privesc în dreapta mea, să văd dacă pot deduce de pe chipul bătrînei ce trăsnăi îi mai treceau prin cap. Însă, din păcate, nu-s în stare să ajung la nici o părere mai de Doamne-ajută. Aşa c-o întreb :

— Ce-ai face, dragă tanti Ralițo ?...

Mătușă-mea zîmbește unei amintiri plăcute, apoi îmi zîmbește și mie.

— Aș rade două ciorbe de burtă, măi frate, ca pe nimic ! — declară nemaipomenita mea asistentă.

— Excelent ! Formidabil ! Sublim ! — exclamă în rafale Bilețel, aproape sărind pe bancheta din spate, acolo unde fusese cazat, de simt cum tresare, în mers, pînă și carcasa „Bombiței".

La „Paralela 45", parchez în incinta motelului. Apoi, dînd peste bunul nostru prieten, Băbăică, șeful de sală, îi comandăm cîte o porție de ciorbă. De burtă, bineînțeles.

La a doua farfurie, simt că-mi mai trecuse oarecum amarul ce-mi năpădise codrul. Iar cînd sînt informat că există prin sector și tuslama, dau uitării întîlnirea, atît de neplăcută, cu gîlmele sosite de peste hotare. Abia la cafele și țigărele purced să discut, antrenat de Gig, care mă iscodise cu-o întrebare ceva mai neobișnuită, zicîndu-mi : „Acuma, cînd putem spune că socotelile-s încheiate, pe toată linia, de orice fel, de orice culoare, ce ne mai rămîne de făcut ?" Și-i zic și eu :

— Enorm ! Avem o sumedenie de lucruri de făcut... Tălică, meștere Bilețel, să-ți închei concediul în pace și onor, plecînd undeva la odihnă, fiindcă mult ai muncit laolaltă cu mine. Iar tanti Ralița, dacă o să fie drăguță, să-și ia bîzdîgania aia de Trabant, căreia îi mai spune și automobil, și să-i tragă o fugă pînă la Tîncăbești, de unde să-mi aducă nevasta... Căci acum, mai mult ca oricînd, am mare nevoie de bulgăroaica de Penke. De mîine, dragii mei, m-apuc serios de scris. E musai să-mi duc la capăt romanul dedicat bunicului meu de neuitat !...

Gig își pleacă nasul oarecum indispus, pentru ca apoi să mărturisească :

— Habar n-ai, măiestrică, de nici un fel, de nici o culoare, cît de mult o să-mi lipsească aventura ! Începusem să simt și eu gustul investigațiilor detectivistice...

Înduioşat, încerc să-i mai reduc din regrete :

— Fii liniştit, Bileţele dragă, aventura-i pretutindeni ! Totul este s-o cauţi... Să-ţi fie foame şi sete de ea. Astfel ai prilejul să cunoşti viaţa, oameni de tot felul, întîmplări neobişnuite, mă rog, tot ceea ce reprezintă farmecul existenţei noastre...

Pe seară, debarcăm cu toţii în ograda din Calea Moşilor. Unde-aveam să ne petrecem ultima noapte împreună. Bineînţeles, dormind cu inimile împăcate. Realizasem ceva în săptămînile acestea !

XVII. EPILOG I

64. Cine bate, noaptea, la fereastra mea ? Exact ca-n primele pagini...

Dar nu ne este dat să dormim şi noi ca lumea, liniştiţi. Tocmai cînd ne întrebam, dacă să luăm o gustare uşoară şi-apoi să ne culcăm, sau invers, să ne odihnim niţel, şi după aceea să mîncăm ceva mai zdravăn, auzim un ciocănit discret la fereastra dinspre terasă.

Îl expediez pe Gig să vadă cine-i intrusul.

Peste cîteva secunde, Bileţel se-ntoarce din vestibul livid, galben la faţă.

— Ce-i cu tine, ce-ai păţit ?

Inginerul abia mai poate vorbi. Şi-mi bîiguie, ca răspuns :

— Măiestrică, mă... măi... e mort, mo... momort ?...

— Cine, domle, vină-ţi în fire, şi vorbeşte normal !

— Tatata... Tatata... Tatapetre al dumitale ?

— Dar de ce mă-ntrebi ?

— Pepepe... Pepe... Pepentru că-i afară, şi-ntretre... întretreabă de matale ! — reuşeşte, în sfîrşit, să lege şi Bileţel o idee mai clar exprimată.

Convins că-i victima vreunui atac cerebral, ceea ce se mai întîmplă cerebralilor de talia dumisale, mă duc la uşă să constat cu ochii mei personali ce anume văzuse Bileţel.

E clar. Poetul meu aiura. În pragul uşii se afla un bărbat ţeapăn, cam la vreo patruzeci de ani, roşcovan, cu

bărbuță tunsă mărunt, în blugi și geacă, purtînd în mîna stîngă o servietă-diplomat. Privea la mine atent și interesat, ca și cum ar fi încercat să recunoască pe cineva de mult uitat.

— Cine ești matale, și pe cine cauți ? — l-am întrebat destul de intrigat.

— Tatapetre ! — mi-a răspuns individul, zîmbindu-mi subțire.

În secunda următoare, se scufunda pămîntul cu mine. Noroc că m-a susținut strigoiul bunicului, și m-a condus în casă. Cred că mai mult pe sus. Deși, avînd în vedere greutatea subsemnatului, nu-nțelegeam cum procedase. Dar ce, te pui cu ființele astea, de pe cealaltă lume ?

Pe cînd mă străduiam să-mi revin, așezat pe dormeză, roșcovanul și-a extras din servietă un flaconaș plat, și mi-a turnat un deget de licoare maronie. În capacul recipientului, care putea fi folosit și ca păhărel. Era whisky. Și foarte tare...

— E rai ! — m-a informat strigoiul. Rai autentic... Și mai am la hotel șase sticle, anume pentru dumneata, cadou de la tata...

Chestia cu raiul mi-a atras atenția. După cîte știam de la bunică-mea, strigoii și moroii n-aveau acces în paradis. Și l-am chestionat pe bărbos :

— Care tată ?... Moșu, de la Mățău ?...

— No !... John Steven Avrămuș, Connecticut !...

Asistat de „strigoi", tanti Ralița și Bilețel, c-un prosop ud pe cap, trag cinci păhărele de „rai", unul după altul. Doar-doar mi-oi reveni.

Roșcovanul mă informează că raiul era, de fapt, whisky american, care la ei se cheamă „rye", iar dînsul era băiatul lui John Steven Avrămuș, parașutistul american salvat de bunicu-meu. Care, întru amintirea bătrînului, îl botezase pe fiu-său Tatapetre Avrămuș, fără nici un adaos anglo-saxon. Ca să se știe că era de origine

român. Acum, se afla la București, ca lector de literatură americană. Spre deosebire de John Steven pe care mi-l amintesc perfect, Avrămuș-jr. vorbea o românească excelentă, fluent și fără accent. Dealtfel, după cum ne mărturisește, fusese dorința expresă a lui taică-său să studieze temeinic graiul strămoșilor săi. Și-și luase, destul de lesne, o diplomă, la Harvard, în limbile romanice.

Străbătut de fiorii emoției, probabil și de undele „rye"-ului, mă ridic la un moment dat de pe dormeză și-l întreb pe Tatapetre Avrămuș :

— Măi băiete, dar tu ai luat ceva în gură ?...

— Nimic ! — declară el sincer. Și tare-aș lua...

Tanti Ralița, și dînsa mișcată și tulburată de prezența urmașului acelui parașutist de pomină, ne invită urgent la bucătărie, avertizîndu-ne la cel mai entuziasmant mod :

— Haideți, băieții, că vă prepar eu ceva americănesc, de rămîneți crăcănați !...

Pe cînd dădeam iama în formidabila mămăliguță fiartă de mătușă-mea, cu ouă, unt, brînză și mujdei de usturoi, Tatapetre Avrămuș îmi spune că-mi obținuse adresa de la Pompilică Negrețu, un redactor șef de secție de la editura „Prometeu". Care-i recomandase un viitor romancier de talent, recte personalitatea subsemnatului, despre care aflase că intenționă să scrie o carte închinată bunicului său, un anume Tatapetre, întocmai cum îl chema și pe „americanul" care-i ceruse informații în vederea unor posibile traduceri din literatura noastră.

Intrigat de gestul lui Pompilică, pe care, dealtfel, îl cam făcusem albie de porci, cu prilejul despărțirii noastre intempestive, îl chestionez pe tînărul Avrămuș :

— Măi Tatăpetre, hai că-mi place cum sună acum numele ăsta, cînd te-ai văzut cu Negrețu ?...

— Astăzi după-amiază, la editură, unde s-a oferit un cocteil, avînd în vedere apariția romanului „Pe aripile vîntului"...

— Şi cum arăta tipul ?...

— Destul de morcovit, ca să utilizez o expresie românească nemaipomenit de plastică ! — declară Avrămuş-jr.

Interesant ! Înseamnă că Pompilică avea unele probleme. Mă rog, om trăi şi om vedea. Timpul rezolvă multe.

La ultima îmbucătură, îmi amintesc de avertizarea ce ne-o adresase mătuşă-mea, şi-o întreb, cerîndu-i precizări :

— Tanti Raliţo dragă, unde-i mîncarea aia „americănească" ?...

— Păi, n-ai ras-o de pe farfurie, de nici nu mai e nevoie s-o spăl ? Mămăliga se prepară din mălai, mălaiul se macină din porumb, iar porumbul l-a adus nea Cristofor din America !...

Ca să vezi şi să nu crezi ! Şi eu, care-mi imaginasem că mămăliguţa reprezintă doar introducerea în cine ştie ce fantastică mîncărică americănească...

Pe la două, din noapte, l-am condus pe Tatapetre Avrămuş pînă la colţul Căii Moşilor cu bulevardul. La despărţire, mi-a făgăduit c-o să mă viziteze din nou, chiar a doua zi, ca să-mi aducă „rye"-ul. Era bucuros că dăduse de urmele mele, deoarece i-ar fi părut rău să n-aibă ce-i scrie lui taică-său, care abia îi aştepta scrisorile. Şi nu trecuse nici o săptămînă împlinită, de cînd se prezentase la post.

Tanti Raliţa, care trăsese tare din „old ţuiski"-ul meu, l-a asigurat că va fi şi dînsa la reîntîlnirea de-a doua zi, să-i demonstreze ce-nseamnă adevărata artă culinară românească. Prilej cu care îi va găti un talmeş-balmeş oltenesc, de să-ţi baţi copiii, nu altceva.

Bileţel, căruia Avrămuş îi plăcuse la culme, mai ales de cînd îi declarase că Little Bilet sună mai plăcut, dacă-l pronunţi litl bailet, făgăduise şi el să fie la bairamul de mîine.

Eram „în clar“ ! Urma să-mi încep romanul de poimîine. Așa-i viața de artist. Mereu în permanentă fluctuație. Afectivă, bineînțeles.

65. După douăzeci de ani ! (la figurat)

Romanul „Tatapetre“ în două volume mi-a apărut la sfîrșitul lui ’83. Editat de „Prometeu“. Și lansat la librăria de pe bulevard. Prezentat de noul director al editurii, de astă dată un scriitor autentic, născut iar nu făcut. Pompilică, din motive de indisponibilitate, și care între timp fusese promovat director artistic la „ARIA“, n-a putut participa. Tocmai avea o audiție, cu nu știu ce taraf din Bătrîneni, pentru a-i elibera cuvenita autorizație de plecare în turneu. Prin țară. Tanti Ralița și Biletel, alături de bulgăroaica de nevastă-mea, se proțăpiseră lîngă mine, pentru a mă apăra de asaltul solicitanților de autografe.

A fost o seară ca-n basme !

Mai ales cînd, după lansare, ne duseserăm cu toții la „Casa Scriitorilor“, să sărbătorim evenimentul. Unde, împreună cu prieteni de tot felul, frați de meserie, confrați și chiar contrafrați, ciocnisem un pahar de vin și gustasem din preparatele lui Șecspira.

La încheierea spectacolului, căci spectacol fusese într-adevăr, deoarece Biletel recitase un poem închinat indimenticabilului meu bunic, iar tanti Ralița dansase în curte cu Șecspira un vals-boston, ca pe vremuri, am pornit-o cu toții spre casă. Pe jos. Nu mă încumetam să urc la volanul „Bombiței“ băut, dar nici nu-mi mai găseam cheile. Ori erau în mașină, ori le pierdusem. De fapt, asta nu mai avea nici o importanță.

Eram fericiți. Spusesem tot adevărul despre Tatapetre !

În piața Palatului, cînd dam s-o cotim spre C. A. Rosetti, l-am zărit pe bătrîn. Venea spre noi, din direcția restaurantului „Cina". Cu eterna lui servietă în mîna dreaptă, probabil burdușită cu țîri și salam uscat. Pășea țeapăm și alegru, privindu-mă drăgăstos. Nu-mbătrînise deloc, de cînd nu-l mai văzusem. Era același țăran moțogan, zdravăn și ciolănos, rumen în obraji și zîmbăreț.

— Tatăpetre, ce mai faci ? — l-am strigat înnebunit de bucurie.

— Nu mai pot de bine ! — mi-a răspuns bunicu-meu.

Deodată, pîclele nopții l-au învăluit de pretutindeni. Asfaltul aburea trîmbe de cețuri amăgitoare. Iar Tatapetre călca printre ele, de parcă ar fi plutit.

— Cum e pe-acolo ? — m-am interesat curios, știind că nu se-avusese niciodată prea bine cu lumea despre care tot pomenea popa Puturică, de la Sfîntu-Nicolae, biserica noastră din deal.

În timp ce bătrînul se pierdea către ceruri, levitînd deasupra vaporilor răscoliți de ciudate vîrtejuri, am mai apucat să-l aud :

— Nasol, măi zgîmboi !... Mi-s sătul de-atîta lapte și miere. Că m-au trimis în raiul mă-tii mare, unde-i și Caterina mea. De-aia mai dau cîte-o fugă pe-aici, să-mi cumpăr și eu niscaiva trăscău de Mățău și-un sfert de țîri uscați... Ascultă la mine, c-acu' mă grăbesc, caută mai departe gromovnicu' ! Că se merită...

În secunda următoare, tot pășind spre bunicu-meu, m-am pomenit lovit puternic în frunte. Luasem, de fapt, felinarul în brațe. Cel de la colțul străzii. Am icnit înfundat. Și nu l-am mai zărit pe Tatapetre.

Din spate, am auzit glasul mătușă-mii, întrebîndu-mă :

— Ce-i cu tine, Al, băiețelule, te-ai căpiat, de vorbești de unul singur ?... Ce spuneai de gromovnic, că n-am deslușit prea bine ?...

Revenindu-mi, m-am reintegrat grupului, și le-am mărturisit alor mei :

— Mă gîndeam la gromovnicul bătrînului, ăla, al treilea, despre care ne-a lăsat vorbă că pornește să-l scrie ! Unde-o fi, ai ?... Cred c-am să declanșez o nouă anchetă !... De mîine chiar...

Nevastă-mea chicotește, rîzînd înfundat, Bilețel privește la mine bizar, numai tanti Ralița mă ia în serios, deoarece o aud exclamînd :

— Nu-i uman ce se-ntîmplă, fraților !... Iarăși o luăm de la-nceput ?

CUPRINS

I. ENIGMATICUL BAZIL AVARU

1. „Cine bate, noaptea, la fereastra mea ?“ 5
2. Obsesia 10
3. Să trecem la obiect ! 17
4. Bomba (cu explozie întîrziată) 25
5. Şi-acuma, să-mi spui tot ce ştii !... 30
6. Preparative şi... preparate (culinare) 38
7. „Rallye“ în trombă (Bucureşti-Sinaia) fără şanse de retur ! 43
8. Cina cea de tăinuială... 49

II. ÎNMORMÎNTARE DE LUX — CONFORT UNU, SPORIT

9. Manevre de recunoaştere 53
10. „Veşnica pomenire“ — contra cronometru 63
11. Cortegiu funebru, la pas, şi pe jos 66
12. O masă de pomină 76
13. „Rallye“ invers, Sinaia-Bucureşti, aproximativ triumfal 84

III VIZITE PROTOCOLARE, CU BĂTAIE (ÎN PLUS ŞI ÎN MINUS)

14. Haltă de ajustare 93
15. Identificări senzaţionale, incredibile 101

16. Noi indentificări, şi mai senzaţionale! 109
17. Matrimonii lucrative, cu repetiţie 114
18. Şantaj... contra şantaj 119
19. Mai tare ca-n filme!... 125
20. Consultări de rigoare, absolut necesare 131
21. Unul pleacă, altul rămîne... în pom! 136

IV. PRIMA FILIERĂ — „M. P. CONNECTION"

22. Recapitulări utile, pentru marele demaraj . . . 144
23. M. P. — redivivus! 154
24. Micuşor — Love Story perpetuum 162
25. „Love Story II", cu domnişoara Tonş 169
26. Informaţii despre situaţii la zi 179
27. Şedinţă operativă (cu mine însumi, că tot mi-s cît doi) 183

V. FILIERA SECUNDĂ — „J. H. CONNECTION"

28. Om cunoscut într-un oraş necunoscut 185
29. Contactarea strigoiului 195
30. Scurtcircuit (de joasă tensiune) 203

VI. A TREIA FILIERĂ — „M. C. CONNECTION"

31. Demaraj dificil 208
32. Mic epilog, total neaşteptat 216

VII. A PATRA FILIERĂ — „B. H. CONNECTION"

33. Bairam extravilan, cu bulibaşi, bucluc şi baclavale . . 221
34. Mărturisiri incomplete, totuşi edificatoare 236

VIII. FILIERA 5 — „CI. CONNECTION"

35. Breakfast blitz, investigaţii blitz, concluzii blitz... . . 242

IX. O NUNTĂ CA-N BASME, ÎNSĂ DE GROAZĂ

36. Insomnii detectivistice 251
37. Pregăteşte-te, Petre, de nuntă!... 254

38. Alcooluri casnice (dar și urmările lor) 258
39. Plecarea la Pârlivaca din Vale 262
40. Marea „Panaramă“ — două orchestre două, tombolă și dans, bufet la discreție, serviciu ireproșabil . . . 270
41. De ce, și pentru ce ? Asta-i întrebarea... 285

X. ALTĂ FILIERĂ — „L.C. CONNECTION“

42. Extraterestrul din Voluntari 291
43. Per aspera ad astra, sau „să aspirăm la aflarea adevărului“ ! 296
44. Epilog de capitol 301

XI. ÎNCĂ O FILIERĂ — „T.M. CONNECTION“

45. Catacombele și misterele Bucureștilor, sau „Omul cu-o mie de fețe“ 304
46. Good bye, mister Chips ! 311
47. Reîntoarcerea detectivului la uneltele sale 312
48. Biografii romanțate — dar nu să le-asculți noaptea ! . 315

XII. ULTIMA FILIERĂ — „SILE CONNECTION“

49. Un coșmar, două coșmaruri : de zi, și de noapte . . . 322
50. Inexplicabila dispariție a mătușă-mii Malica, pentru moment ! 331

XIII. BRIEFING IN COUNT DOWN — ADICĂ ȘEDINȚĂ SCURTĂ, DE-A-NDĂRATELEA

51 Dacă este, este, dacă nu este, nu este ! Concluzia : asta este !... 336

XIV. ÎN CEASUL AL DOISPREZECELEA, TRECUTE FIX !

52. Misiune nocturnă 341
53. Misiune diurnă — express 344
54. Prestări de servicii 348

55. Misterul pendulei 353
56. În sfîrşit — „Gromovnicul" 355

XV. ADEVĂRUL TOTAL

57. Dezastrul 362
58. Mesajul de dincolo de mormînt 366
59. Ce ne facem, fraţilor ? 371

XVI. SPRINT IN FORCING, SPRE „FINISH" !

60. Fenomenul dezamorsării 376
61. Şoferii iadului erau nişte dulci copii 380
62. Vizită de condoleanţe 384
63. „Mai greu îmi pare drumul, acum, la-ntors acasă !" . 387

XVII. EPILOG

64. Cine bate, noaptea, la fereastra mea ? Exact ca-n primele pagini... 390
65. După douăzeci de ani ! (la figurat) 394

Lector : NEAGU ALFRED
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 20.VII.1983. Apărut 1983.
Comanda nr. 2432. Coli de tipar 12,5.

Comanda nr. 30 815
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1
Republica Socialistă România

colecţia aventura

Vlad Muşatescu

Dacă genul buf din DE-A BABA OARBA, DE-A V-AŢI ASCUNSELEA etc., etc. l-a consacrat ca pe unul din clovnii de geniu din arena literaturii de divertisment, prin CONTRATIMP, Vlad Muşatescu încearcă să treacă de Saga burlescă à la Conan Doi spre Altceva. Numai că «perioada albastră» a lui Măiestrică nu se lasă trădată cu totul. Investigînd orizonturi mai dramatice, în care istoria şi-a presărat bombele cu explozie întîrziată, Boababul din Tîncăbeşti nu se desparte de amuletele şi ficsurile sale — Bombiţa, Tanti Raliţa, bulgăroaica de nevastă-sa — în aşa fel încît, cu toată orchestraţia sinistră de tobe şi timpane, noua sa expediţie nu desminte cîtuşi de puţin imaginea eroi-comică a unui Till Buh balcanic, mimînd, dar nu executînd, Marele salt la trapez...

MIRCEA SÂNTIMBREANU

Lei 8,75